

ACADEMIA ROMÂNĂ

INSEMĂȚATEA

DIVANURILOR AD-HOC DIN IAȘI ȘI BUCUREȘTI

IN ISTORIA RENAȘTERII ROMÂNIEI

DE

DIMITRIE A. STURDZA

SECRETAR GENERAL AL ACADEMIEI ROMÂNE

VII. ANUL 1858.

CĂIMĂCĂMIA DIN VALAHIA A DOMNILOR EMANUIL BĂLEANU, IOAN MANU ȘI IOAN A. FILIPESCU

ȘI

INFLUINȚA PRECUMPĂNITOARE A ADUNĂREI ELECTIVE DIN IAȘI
ASUPRA ADUNĂREI ELECTIVE DIN BUCUREȘTI.

EXTRAS DIN:

ANALELE ACADEMIEI ROMÂNE

Seria II. — Tom. XXXIV.

MEMORIILE SECȚIUNII ISTORICE

BUCUREȘTI

LIBRĂRIILE SOCEC & Comp., C. SFETEA și LIBRĂRIA NAȚIONALĂ

LEIPZIG

OTTO HARRASSOWITZ.

VIENA

GEROLD & COMP.

1912.

30.974

Prețul 1 leu 60 bani.

Analele Societății Academice Române. — Seria I :

Tom. I—XI. — Sesiunile anilor 1867—1878.

Analele Academiei Române. — Seria II:

L. B.

Tom. I—X. — Desbaterile și memoriile Academiei în 1879—1888.

Indice alfabetic al volumelor din *Anale* pentru 1878—1888

Tom. XI—XX. — Desbaterile și memoriile Academiei în 1888—1898.

Indice alfabetic al volumelor din *Anale* pentru 1888—1898

Tom. XXI.—Desbaterile Academiei în 1898—9

» XXI.—*Memoriile Secțiunii Istorice*

» XXII.—Desbaterile Academiei în 1899—1900

» XXII.—*Memoriile Secțiunii Istorice*

» XXIII.—Desbaterile Academiei în 1900—1901

» XXIII.—*Memoriile Secțiunii Istorice*

» XXIV.—Desbaterile Academiei în 1901—2

» XXIV.—*Memoriile Secțiunii Istorice*

» XXV.—Desbaterile Academiei în 1902—3

» XXVI.—Desbaterile Academiei în 1903—4

» XXVI.—*Memoriile Secțiunii Istorice*

» XXVII.—Desbaterile Academiei în 1904—5

» XXVII.—*Memoriile Secțiunii Istorice*

Ștefan cel Mare, Mihaiu Viteazul și Mitropolia Ardealului, de *N. Iorga*

Românii din Bosnia și Herțegovina în trecut și în prezent, de *Isidor Ieșan*

Câteva manuscrise și documente din țară și din străinătate relative la istoria Românilor, de *N. Iorga*

Vieța lui Alexandru Vodă Callimachi, Domn al Moldovei, cu prilejul descoperirii testamentului său, de *N. Iorga*

Indreptări și întregiri la istoria Românilor după acte descoperite în arhivele săsești. I. Brașovul, de *N. Iorga*

Bărbații culti greci și români și profesorii din Academile de Iași și București din epoca zisă fanariotă (1650—1821), de *C. Erbiceanu*

Nichifor dascălul, exarh patriarhal, și legăturile lui cu țerile noastre (1580—1599), de *N. Iorga*

Datele cronicelor moldovenești asupra anilor de domnie ai lui Alexandru cel Bun, de *Dimitre Onciul*

Contribuțiuni la biografiile unora din cronicarii moldoveni, de *I. Tanoviceanu*. (Cu 1 tabelă.)

Despre Ungurii și Episcopiile catolice din Moldova, de *Radu Rosetti*

Vieța și Domnia lui Barbu Dimitrie Știrbei, Domn al Țerii-Românești (1849—1856). Memoriul I, de *N. Iorga*

» XXVIII.—Desbaterile Academiei în 1905—6

» XXVIII.—*Memoriile Secțiunii Istorice*

Vieța și Domnia lui Barbu Dimitrie Știrbei, Domn al Țerii-Românești (1849—1856). Memoriul II, de *N. Iorga*

Cronica Bohotinului, de *Radu Rosetti*

Noțiunea valorii în istorie, de *A. D. Xenopol*

Din Nichita Acominatos Honiatul, traducere a părților privitoare la Istoria Asanizilor, cu introducere și index, de *Gheorghe Murnu*

Note genealogice și biografice despre familiile Buhuș și Rosetti, foști proprietari ai moșiei Bohotinul, de *Radu Rosetti*

Câteva manuscrise și documente din țară și străinătate relative la istoria Românilor, de *N. Iorga*

Cauzalitatea în succesiune, de *A. D. Xenopol*

Originile partidului național în România, de *A. D. Xenopol*

» XXIX.—Desbaterile Academiei în 1906—7

» XXIX.—*Memoriile Secțiunii Istorice*

Cronica Vascanilor (Județul Suceava), de *Radu Rosetti*

Despre originea și transformările clasei stăpânitoare din Moldova, de *Radu Rosetti*

Un boier oltean la Karlsbad în 1796—1797: călătoria lui Barbu Știrbei în apus, de *N. Iorga*

Congresul pentru Proprietatea literară și artistică, de *A. D. Xenopol*

Câteva fărâme din corespondența lui Alexandru Vodă Ghica, Domn și Caimacam al Țerii-Românești, de *N. Iorga*

Congresul sociologic din Londra și organizarea militară a școalelor în România, de *A. D. Xenopol*

Despre censura în Moldova. I. Inființarea censurii de guvernul provizor rus și funcționarea ei sub acel regim, 1828—1834, de *Radu Rosetti*

— II. Censura sub Mihaiu Sturdza, 1834—1849, de *Radu Rosetti*

— III. Censura cărților evrești în Moldova sub domniile regulamentare, de *Radu Rosetti*

B 272 818(7)

B.C.U. Bucuresti

C111872

INSEMNAȚATEA
DIVANURILOR AD-HOC DIN IAȘI ȘI BUCUREȘTI

IN ISTORIA RENAȘTERII ROMÂNIEI

DE

DIMITRIE A. STURDZA

Secretar general al Academiei Române.

Donațiunea Maiorescu

VII. Anul 1858.

CĂIMĂCĂMIA DIN VALAHIA A DOMNILOR EMANCIIL BĂLEANU, IOAN MANU ȘI IOAN A. FILIPESCU

ȘI

INFLUINȚA PRECUMPĂNITOARE A ADUNĂREI ELECTIVE DIN IAȘI
ASUPRA ADUNĂREI ELECTIVE DIN BUCUREȘTI.

Ședința dela 2 Decemvrie 1911.

Cele șapte Puteri mari ale Europei, ai cărora reprezentanți au semnat *Tractatul de Paris din 30 Martie 1856*, hotărîse a da Principatelor Române dela Dunărea de jos o nouă organizare politică și socială.

Intrunindu-se din nou Reprezentanții lor la Paris în 19 ședințe, dela 10/22 Maiu la 7/19 August 1858, aceștia au semnat în 7/19 August *Convențiunea pentru Organizarea definitivă a Principatelor Moldova și Valahia, dimpreună cu o Anexă*, care cuprinde *Stipulațiunile Electorale ale celor două Adunări Elective* din Iași și București.

*

In urma semnării acestei Convențiuni, Comitele Walewski a adresat Agenților diplomaici ai Guvernului Francez în străinătate în 8/20 August 1858 următoarea circulară :

C 111872

«Conferința din Paris a ținut ieri a nouăsprezecea și ultima sa ședință, și Plenipotențiarul au semnat Convențiunea destinată a regula Organizarea Principatelor Moldova și Valahia.

«Acest act nu se va publica decât după ce se vor fi preschimbat ratificările. Cred dar de datoria mea a vă indica, chiar de acum, spiritul general și dispozițiunile lui esențiale.

«Guvernul Impăratului, o știți, se pronunțase pentru Unirea desăvârșită a celor două Principate sub guvernul unui Principe străin, rămăind sub Suzeranitatea Sultanului. Convicțiunea Impăratului în această privire nu s'a modificat; ea s'ar fi întărit chiar, dacă se mai putea, în fața manifestațiunilor unanime ale populațiunilor moldo-valahe, chemate a-și exprima dorințele lor. Obligați însă a ținea socoteală de opiniunea diferită a altor Puteri, și mai ales a Curții Suzerane, am trebuit să căutăm mijloacele de a împăca, pe cât e cu putință, aceste divergențe cu interesele Principatelor.

«Cred că silințele noastre nu au fost zadarnice. Dacă Unirea desăvârșită, astfel cum noi o doriam, nu a fost consacrată prin Convențiunea din 19 August, pot să zic cu toate acestea, că acest act dă Principatelor o denumire, care este un omagiu dat principiului Unirei. El stabilește totodată, pentru amândouă țările, o singură și aceeași Constituțiune și o legislațiune identică, îmbrățișând toate obiectele cari nu au un caracter special sau absolut local. El consacră o organizare militară comună, o Inaltă Curte de Justiție și, mai pre sus de toate, un Consiliu Permanent pentru amândouă Principatele, având atribuțiunea esențială de a veghea la mântinerea Unității legislațiunii, aplicabilă ambelor Principate.

«Acele dispozițiuni, pe cari nu le examinez aci decât în treacăt, constituiesc o adevărată Unire a lucrurilor. Este dar de crezut că populațiunile moldo-valahe vor afla o satisfacere și, în același timp, o dovadă de sollicitudine în favoarea lor.

«Aș face cunoscute prea nelămurit caracterele esențiale ale Convențiunii din 19 August, dacă nu aș adăoga că principiile din 1789, bazele dreptului nostru civil și public, se află reproduse în tot ce ele au ca fundamental. O Adunare Electivă, votând legile și controlând bugetele; Miniștri responsabili; Egalitatea dinaintea legii și a impozitului; Drepturi politice date tuturor riturilor creștine, având în urmă a fi întinse la toate cultele; Libertatea individuală garantată; Desființarea privilegiilor de clasă, ale cărora abuzuri luase o extensiune deplorabilă; Principiul inamovibilității introdus în magistratură: Iată principalele dispozițiuni constitutive, cari vor fi puse în vigoare în Principate.

«Guvernul Impăratului, silindu-se a face să predomnească, și astfel să dea națiunii moldo-valahe un regim politic, care poate să semene mai liberal,

decât ar fi necesar în vederea stărei sale de civilizațiune și moravurilor sale, nu a cedat numai unei teorii abstracte; ci, știind că țara, care trebuia dotată cu o organizare, de secolii a fost prada abuzurilor și a dezordinilor administrative pe cât de numeroase, pe atâta și de învechite, a trebuit să căutăm un mijloc, care, în lipsa de oameni, investiți cu autoritatea morală necesară pentru a izbuti, nu ne-a părut cu puțință a o afla aiurea decât într'un control aspru și eficace, al căruia exercițiu va fi pus în mâinile unei Adunări Elective.

«Adresându-vă această depeșă, nu am altă intențiune decât a vă pune în măsură a rectifică informațiunile sau aprecierile eronate, cari s'ar emite în jurul vostru».

*

După semnarea Tractatului de Paris din 30 Martie 1856, amândoi Domnii Principatelor s'au retras în acelaș an dela guvern, — în 25 Iunie (7 Iulie) Principele Valahiei Barbu Dimitrie Știrbei, și în 3/15 Iulie Principele Moldovei Grigorie Alexandru Ghica. Imediat după retragerea acestora, Sultanul, în înțelegere cu Aliații săi, au numit în 3/15 Iulie Caimacami, în Valahia pe fostul Domn Alexandru D. Ghica, și în Moldova pe Vornicul Teodoriță Balș. Acest din urmă murind, el a fost înlocuit în 27 Aprilie (9 Martie) 1857 prin Principele Nicolae Konaki Vogoride.

Căimăcămiilor Principilor Alexandru D. Ghica și Nicolae Konaki Vogoride s'a pus capăt prin aplicarea Convențiunei din 7/19 August 1858, și cetirea Fermanelor respective, în Iași în 18/30 Octomvrie 1858, și în București în 19/31 Octomvrie 1858.

Guvernele Provizorii ce se instalau în fiecare Principat erau compuse de 3 Caimacami — și anume de Ministrul din Lăuntru, de Prezidentul Inaltului Divan și de Ministrul Justiției, — funcționând în ziua retragerii foștilor Domni în 1856.

La Iași și București, foștii Caimacami au anunțat retragerea lor prin anume Ofise. Ofisul Principelui Nicolae Konaki Vogoride din 13/25 Octomvrie cuprindea expunerea pompoasă a tuturor binefacerilor, cu cari pretindea că a înzestrat Principatul Moldovei și a provocat o mulțumire cel puțin tot atât de elogioasă din partea Consiliului Administrativ Extraordinar. Ofisul Principelui Alexandru D. Ghica din 12/24 Octomvrie eră mai scurt, dar făcea aluziuni asupra trecutului întâiului său guvern dela 1834 la 1842.

Iată textul Ofisului Caimacamului Valahiei, Principele Alexandru D. Ghica, către Consiliul Administrativ Extraordinar, No. 1.477.

«Prințul Alexandru Dimitrie Ghica, Caimacanul Țarei-Românești. Către Consiliul Administrativ Extraordinar.

«În urmarea Convenției încheiate la Paris între Inalta Poartă și Puterile garante relativă la Reformele Principatelor, aflându-ne în ajunul de a lăsa cărma Guvernului provizoriu al țării, ce ni s'a fost încredințat, sunt acum peste doi ani, îndeplinim plăcuta datorie de a mărturisi publicului de toate stările via noastră grațitudine pentru concursul binevoitor ce ne-a dat prin liniștea și demnitatea ce a știut a păstra în delicata epocă a vremii, de când, prin înalte dispoziții, țara fiind chemată a exprima dorințele sale, a apreciat cu deplină înțelepciune libertatea ce, în interesul comun, s'a fost concedat formării opiniei publice, și până acum.

«Măndru ca Român de acest binevoitor concurs al nației și, ca Șef provizoriu al Guvernului, fericit că am putut corespunde la misiunea ce aveam a îndeplini, nu-mi rămâne astăzi, când o nouă eră se pregătește pentru țară, decât a însoți drepte dorințe ale țării cu urările și simpatiile noastre pentru a patriei fericire.

«În această dar solemnă ocazie, adresăm onor. public român mărturisirea viei grațitudini ce ne-a insuflat, și-l rugăm a ne păstra și de acum aceleași sentimente de încredere și de iubire ce ne-a acordat încă dela trecutul întâlnului nostru Guvern, și cari au fost și vor rămâne în noi singura fală și mulțumire a vieții noastre publice.

«Consiliul este invitat a da cuviincioasa publicitate acestui al nostru Ofis.

(s.) «Alexandru D. Ghica.»

«Pentru Secretarul Statului (s.) N Lahovari.»

Fermele de instalare a nouălor Guverne Provizorii erau în privirea formei și glăsuirei lor identice.

Aplicarea Convențiunii din 7/19 August 1858 indică în mod hotărât, că misiunea acestor Guverne trebuie să fie terminată până în 66 zile dela instalarea lor, și aveă de obiect: Facerea Listelor Electorale, Afișarea lor, Convocarea Colegiilor Electorale, Alegerea Deputaților Adunării Elective, Intrunirea acestora, și în fine alegerea Domnului Moldovei în Iași și a Domnului Valahiei în București.

Cei trei membri ai Căimăcămiilor, așezați în amândouă Fermele după rândul lor în mod identic, erau pentru Moldova: Marele Logofăt Ștefan Catargiu, Vornicul Vasile Sturza și Vornicul Anastasie Panu;—pentru Valahia: Marele Ban Emanuil Băleanu, Marele Vornic Ioan Manu și Marele Logofăt Ioan Alexandru Filipescu.

Cetirea Fermelelor de instalare a Membrilor Guvernelor Provizorii s'a făcut în Iași în 19 (31) Octomvrie și în București în 18 (30) Octomvrie.

Fermanul Imperial relativ la numirea Căimăcămiei Valahiei are următoarea cuprindere :

« O r d i n .

« Șefului Departamentului din Lăuntru Em. Băleanu, Președintelui In-naltului Divan Ioan Manu și Marelui Logofăt I. Al. Filipescu — Membrilor compunind Căimăcămia Țării-Românești.

« În conformitate cu stipulațiile art. 49 al Convenției, care, precum s'a zis în celălalt Ferman, investit de al meu Hat Imperial, a fost încheiată la 19 August 1858 între Imperiul meu și cele șese Puteri Garante, atingător de organizarea fundamentală a ămbelor Principate, v'am numit la Căimăcămia Țării-Românești.

« Prin urmare, Prințul Alexandru Ghica, cel până acum Caimacam al Țării-Românești, urmând a depune îndată în mâinile voastre administrația generală a Principatului, care vă va fi de atunci însușită cu desăvârșire, voința mea hotărâtă este ca, în exercitiul provizoriului care vă este încredințat, liniștea țării și securitatea și buna stare a populațiilor să fie mântinite, și ca stipulațiile electorale ale nouăi organizări ce veți avea a execută și a îngriji de a se execută într'un chip direct și indirect, să fie întru toate și cu realitate puse în lucrare.

« Poruncesc ca să luați cea mai serioasă băgare de seamă asupra exactei aplicări a regulamentului electoral, în ceea ce privește cei în drept a fi aleși la Hospodarat și la Adunare, și alegătorii membrilor acestei Adunări.

« Cer asemenea toată a voastră băgare de seamă, ca nici un act sau urmare contrarii zisului regulament să nu se urmeze, și ca uneltirile viclene și acte ca acelea de a arătă prin meșteșugite mijloace un venit nemișcător, dobândit dela data subscrierei zisei Convenții, spre a avea drepturi a fi alegători sau ales, să fie lepădate ca desăvârșit neprimite, ca și întru aceasta, ca și în toate celelalte, spiritul imparțialității, a lealității și a sincerității să fie mai întâiu de toate negreșit mântinit.

« Fiindcă o să fiți în toată vremea funcțiilor voastre vremelnice răspun-zători, precum s'a mai zis mai sus, de păstrarea liniștei în țară, și de buna executare a regulamentelor celor nouă, vă fac cunoscut că sunteți autorizați a depărtă, sub a voastră răspundere, din funcțiile lor, și a îngriji, a împlini cu titlul provizoriu, cu alții pe toți aceia dintre funcționarii Principatului, ce s'ar abate din această stare a lucrurilor; sunteți însă datori în orice caz să mărginiți aceste schimbări la neapărată trebuință și la considerații învederate ale ordinului public.

« Astfel prezentul meu Ferman este slobozit ».

Consulul General francez Bécларd din București a comunicat Comitetului Walewski ceremonia cetirei Fermanului prin raportul său din 19 (31) Octomvrie 1858 :

«Domnule Comite,

«Am asistat astăzi la cetirea publică a celor două Fermane.

«Această ceremonie s'a petrecut în localul ședințelor vechi Adunări Generale, unde au lucrat deasemenea, în anul din urmă, membrii Divanului Consultativ.

«Intrunirea eră foarte numeroasă.

«Principele Ghica și Ministrii săi, precum și noii Caimacami, Inaltul Cler, o mulțime de funcționari publici și de locuitori din toate clasele ocupau diferitele părți ale acestei mari săli.

«O tribună eră rezervată pentru Agenții și Consulii Generali.

«Kiamil-Bey a dat mai întâiu cetire în turcește Fermanului sau Hatișerifului, prin care se promulgă cele 50 de articole și dispozițiile electorale semnate la Paris în 19 August a. c.

«D-l Gheorghe Ghica a cetit în urmă traducerea aceluiaș act în românește.

«Cetirea amândurora fiind terminată, Principele Ghica a anunțat în câteva cuvinte, celor trei Caimacami, cari stau lângă el, că le remite frânele administrațiunii. Apoi el a părăsit sala în mijlocul unei adânci tăceri.

«După ce el a ieșit, al doilea Ferman, acela care rânduește Comisiunea Interimară, a fost cetit de Kiamil-Bey turcește, și de Lahovari, Secretarul de Stat, românește.

«După aceasta d-l I. Manu, unul din cei trei Caimacami, a luat cuvântul și a adresat lui Kiamil-Bey o scurtă alocuțiune, care exprimă, pentru Majestatea Sa Sultantul și pentru Augustii săi aliați, simțiminte de respect și de recunoștință.

«Astfel s'a terminat această ceremonie, în tot timpul căreia a domnit cea mai perfectă ordine. În oraș se răspândise tot felul de vuete. Se zicea că Principele Ghica, înainte de a se retrage, va pronunța o cuvântare și că vii aclamații vor saluta ieșirea sa din sală. Se mai zicea că noua Caimăcămie, ale cărei puteri sunt contestate de partidul radical, va fi întâmpinată de reprobații. Aceste vuete, propagate de unii și de alții, nu s'au realizat.

«Este adevărat că Principele Ghica avea de gând să se adreseze publicului și să arate în acelaș timp succesorilor săi linia de purtare ce aveau să urmeze; însă d-l Manu l-a împiedicat prin Kiamil-Bey de a executa această intențiune.

«După ce au asistat la parada trupelor, Caimacamii s'au dus la Palatul Domnesc, unde s'a făcut prima recepție. Eu și colegii mei ne-am prezentat. Dela palat eu am crezut de a mea datorie a face e vizită Principelui Ghica

care se retrăsese în casa sa, Postul Caimacam a fost foarte simțitor la această atențiunei.

«Primesc chiar acum dela Secretarul de Stat manifestul Căimăcămiei, care face cunoscute locuitorilor țării principiile conducătoare ale noului guvern. El conține, în termeni mediocri, principii esențiale».

Căimăcămia din Iași a așezat lucrările ei, chiar din întâia zi a funcționării sale, pe baze metodice. Fiecare deciziune a Căimăcămiei eră consemnată într'un anume Proces Verbal, care, ca și celelalte dispozițiuni, se publicau imediat în Monitorul Oficial al Principatului Moldovei.

Publicațiile Căimăcămiei Valahiei erau mai restrânse, și din ce se împutinau cele 66 de zile, destinate de Convențiunea din 7/19 August 1858 pentru a ajunge la Alegerea Domnului, Ofisele Guvernului Provizoriu se preocupau mai mult de liniștita petrecere a locuitorilor țării, și de împiedicarea turburărilor ce s'ar putea ivi. Astfel Adunarea Electivă din București s'a deschis 25 de zile în urma celei din Iași: și anume cea din Iași în 28 Decembrie 1858 (9 Ianuarie 1859) și cea din București în 22 Ianuarie (3 Fevruarie) 1859.

Caimacamii Valahiei au publicat în prima zi a intrării lor în funcțiune — în 18 (30) Octomvrie următoarele patru acte importante :

1°. Ofisul No. 1 al Căimăcămiei Valahiei către Sfatul Administrativ Extraordinar.

«Căimăcămia, socotind de a sa datorie a da în cunoștința obștiei profesia sa de credință și linia de conduită ce s'a hotărît a păstra cu sfințenie în tot cursul guvernului său interimar, alătură onor. Sfat alăturata Proclamație, adresată către obștia compatrioților noștri, particulari și funcționari, civili și militari, și-l poștește ca, pe de o parte, să se dea fără întârziere la cunoștința publicului prin cea mai întinsă publicitate; iar pe de alta, d-lor șefii departamentelor, având în vedere îndătoririle ce se cer a se îndeplini cu exactitate și din partea tuturor slujbașilor țării, fiecare minister să cheme cea cu dinadinsul luare aminte a tuturor funcționarilor Departamentului său respectiv și a se conformă întocmai ziselor orândueli, binevoind a priveghia și a stărui cu dinadinsul a se îndeplini, fără cea mai mică abaterere; căci Căimăcămia, care astăzi invită și povățuește, după această, însaș răspunzătoare către Inaltele Puteri ce i-au încredințat cele dintâi operații ale Convenției dela 19 August, *nu va putea trece cu vederea cea mai mică neorânduială, și legile vor fi chemate a exercsa cu toată strășnicia mustrarea vinovatului.*

«Căimăcămia, întemeiată pe patrioticele simțiminte și liniștitul caracter al

Românilor, este convinsă că povețele sale vor găsi un ecou favorabil în inimile tuturor de obște, și fiecare se va întrece, în cercul poziției sale sociale, a-i da ajutorul și concursul său, spre a putea săvârși aceste delicate și grele însărcinări puse asupra-i, de a se atinge tot viitorul țării, cu toată liniștea și buna orândueală.

«Sfatul Administrativ Extraordinar va aduce la îndeplinire cuprinderea acestui Ofis, dând totdeodată și alăturatelor Inalt Ferman și Hat Imperial cuvenita publicitate; după care apoi originalele se vor depune la Arhiva Statului.

«(s) Em. Băleanu, Ioan Manu, Ioan Al. Filipescu.»

«Pentru Secretarul Statului, (s) N. Lahovari.»

2°. Proclamația Căimăcămiei Valahiei către locuitori :

«Fraților compatrioți !

«Măria Sa Sultanul, Augustul nostru Suzeran, îndeplinind art. 49 al Convențiunei ce s'a încheiat la 19 August de Reprezentanții Inaltelor Puteri ce au iscălit Tractatul Parisului, prin Impărătescul Hatîșerif dela 1-iu ale luni lui Rebi-il-Evel anul 1275, constituind Căimăcămia în asemănare, astădată, cu instituțiile țării, ne încredințează cărma oblăduirei, vremelnicește, până la alegerea Domnului. Pătrunși dar de importanta și serioasa misie la care suntem chemați, și având în vedere lupta și neîncrederea ce, dela o vreme încoace, bântue toate partidele, ne socotim datori deodată cu primirea acestei grele și delicate sarcini, să punem în vederea obștiei principiurile noastre și profesia noastră de credință ce ne va sluji de temelie la îndeplinirea datoriilor puse asupra-ne, în tot cursul guvernării noastre.

«Restrânși într'un cerc de neutralitate și având, în toate lucrările noastre, cea mai de căpetenie preocupăție, imparțialitatea, ne vom sili a chema pe fiecare la îndeplinirea datoriilor sale cu o bună credință și dreptate, vom priveghia a se respecta drepturile fiecăruia, și a nu se îngădui fraudă și reaua credință, vom stărui cu dinadinsul, în cercul atribuțiilor noastre, a popri abuzul și a păstră liniștea și ordinea legală.

«Răspunzători înaintea Puterilor ce au binevoit a ne chezașui drepturile și imunitățile, înaintea compatrioților noștri, a posterității și chiar a conștiinței noastre, *nu ne vom sfi a izbi cu toată asprimea orice duh de turburare, prin mijloacele legale ce ne sunt date, a demască intriga fără distincție de partidă, și a sdrobî răul până în rădăcină cu orice preț măcar,* și cu acest chip, ținta noastră fiind binele obștesc, credem că vom putea merita aprobația și dragostea compatrioților noștri, și ne vom putea feliicită că ne-am îndeplinit mandatul cu toată lealitatea ce s'ar putea cere dela noi.

«Fraților compatrioți ! Convenția dela 19 August, deschizând Principatelor

noastre surori o nouă eră de activitate, le înfățișează a ocazie favorabilă a putea dovedi Europei măsura patrioticelor sentimente, de cari suntem înzestrați.

«Peste puțin, chemați fiind, potrivit cu întocmirile cuprinse în anexul al 2-lea al Convenției, a vă alege mandatarii ce au să alcătuească obșteasca Adunare, și a căreia cea dintâi lucrare va fi a alege pe Domnul țării, de un duh de moderație și de o liberă numai conștiință cu care veți ști a vă îndeplini această înaltă misie, atárnă tot viitorul țării. Facem dar apel la patrioticele sentimente ce caracterizează pe Români și vă rugăm a privi cu maturitate poziția în care ne aflăm; căci cea de acum conduită a noastră va hotărî soarta patriei noastre; este dar neapărat trebuință ca în îndeplinirea tuturor actelor ce aveți să faceți în privința alegerei mandatarilor d-voastre, să prezideze abnegația și dezinteresarea, liniștea cea mai strictă și moderația; căci orice patimă, orice egoism sau discordie, orice duh de personalitate, ne va pune pe calea pieirei, și va compromite, pentru totdeauna, noua organizație a țării, ce suntem datori bunelor voințe ale Inaltelor Puteri.

Uniți-vă dar într'un gând la acest mare interes obștesc, și siliți-vă din toată virtutea a vă alege în obșteasca Adunare mandatarii demni de misia ce le încredințați; căci de alegerea ce veți face atárnă toată chezașuirea legilor ce ne asigurază drepturile și imunitățile noastre.

«Convinși că, într'un asemenea moment solenel, când Europa își are ațintită băgarea de seamă asupra noastră, Românii vor ști a da dovadă de moderație și respect către legi, ce-i caracterizează, împlinim a noastră datorie a chema totdeodată și cea mai cu dinadinsul băgare de seamă a tuturor funcționarilor publici, civili și militari, ca fiecare, în cercul atribuțiilor sale, având în vedere linia de conduită pe care *Căimăcămia declară că are a merge, să se ferească de orice înrăurire sau abatere împotriva dreptului ce are a exercita fiecare, a priveghia să se păzească liniștea și buna orânduială, a nu scăpa din vedere măsurile ce le sunt încredințate, spre a stărpi din vreme orice duh de turburare, a-și îndeplini cu credință, imparțialitate și activitate, funcțiile posturilor ce le sunt încredințate, stăruiind cu dinadinsul a se stărpi orice fel de abuz*; căci numai cu acest chip vor putea merita lauda și mulțumirea Guvernului; iar cei abătuți vor cădea sub toată asprimea și osânda legilor.

«Pe această cale dar, urmând cu toții, fraților compatrioți, suntem încredințați că vom câștiga simpatia neamurilor, și Ceresul Impărat va îmbogăți și acum iubita noastră țară cu ale sale binecuvântări.

«(s. Em. Băleanu, Ioan Manu, Ioan Al. Filipescu».

3°. Ofisul No. 2 al Căimăcămiei Valahiei către Mitropolitul Ungro-Vlahiei.

«Prea Sfinției Sale Părintelui Mitropolit al Ungro-Vlahiei.

«Guvernul interimar al țării, la care Căimăcămia este chemată, fiind o însărcinare din cele mai serioase și mai delicate, iar rezultatul salutar al acestei însărcinări atárnând dela buna înțelegere a nouălor instituții, de care trebuie a se pătrunde toate cetele populației, Căimăcămia, osebit de apelul general, ce prin a sa proclamație a făcut publicului, găsește de a sa datorie, în îndeplinirea misiei sale, a chemă și concursul capilor bisericeii.

«Clerul, Prea Sfinte Părinte, ca unul ce și după cuvântul Sf. Scripturi, și după a sa poziție în societate, urmează a fi dascălul și povățuitorul poporului, este dator să fie și dânsul, în însemnătoarele împrejurări de astăzi, cu osebită luare aminte la îndatoririle chemării sale, ca părinte spiritual.

«Intru aceasta, Căimăcămia, reclamând concursul Prea Sfinției Voastre, vă invită, Prea Sfinte Părinte, să luați împreună cu părinții Episcopi ai eparhiilor măsurile cuvenite ca *preoții să se ferească de orice înrăuriri înșelătoare și să nu se facă propoveduitori de niscari uneltiri viclene*; ci în contactul în care se vor pune cu poporul, să fie întâiu ei de model de moderație și de iubire, de liniște și concordie publică, *să povățuească pe popor a nu se rătăci în idei amăgitoare, cari ar turburà liniștea publică și ar aduce țara la peire*, să caute a potoli orice duh de desbinare, să îndemne pe toți a se lepăda de orice patimă personală, de orice împizmui, și să înfrățească toate spiritele, spre a le uni în paza bunei orândueli, și intru a se dobândi din conlucrarea, la care publicul este acum chemat, un rezultat priincios țării.

«La alegerile ce au a se urmă, oricine nu va fi chemat a luă parte, să aibă a rămâne în liniște, fără a umblă să turbure cugetul cuivă, lăsând pe cei chemați a se înțelege între dânsii spre a-și alege mandatarii lor demni de misiunea ce li se încredințează.

«Căimăcămia, pătrunsă de importanța misiunii sale și de răspunderea ce se pune asupra-i, va priveghiă cu neobosită stăruire ca toată obștia să se conforme cu regulile întocmite, fără cătuș de puțină abatere. Ea nu este la îndoeală că și Clerul, prin arhipăstoreasca Prea Sfinției Voastre povățuire, ferindu-se de orice alunecare în vreo necuviință sau abatere din regulile prescise, va merită stîmă publică și încrederea Guvernului».

4°. Proclamația Căimăcămiei Valahiei către Oștire.

«Ostașilor!

«Datoria cea mai sfântă a unei oștiri a fost totdeauna aceea de a asigura liniștea publică, apărând instituțiile patriei sale. Inaltele Puteri, în părinteasca

lor îndurare pentru patria noastră, au vrut a-i asigura un viitor mai senin, puind prin Convenția dela 19 August bazele viitoarei ei organizări.

«Guvernul de astăzi, ca unul ce este chemat a țineă cărna Statului, în împrejurări atât de grele; ca unul ce simte toată răspunderea ce are înaintea patriei și a Europei întregi, cunoaște că deviza urmează a-i fi nepărtinirea și dreptatea, dar că e dator tot într'o vreme a mănțineă buna orândueală în executarea ordinei, ce rezultă din Convenție, în contra oricărui ar cercă să o calce.

«Ostașilor! Guvernul, plin de încredere în virtuțile militare și patriotismul vostru, nu se îndoește că veți și a vă îndeplini datoriile cu cea mai exactă disciplină și cu bărbăție, ca să fiți totdeauna sprijinul și cea mai mare fală a Patriei voastre.

«(s.) Em. Băleanu, Ioan Manu, Ioan Al. Filipescu.

«Pentru Secretarul Statului, (s.) N. Lahovari».

După această introducere aspră, Caimacamii din București au pășit întru a-și formă Sfatul Administrativ Extraordinar.

La Iași Caimacamii, prin o hotărîre motivată — și anume că nu pot avea încrederea necesară în ministrii fostului Caimacam Vogoride, — numesc în unanimitate ministri provizorii la Secretariatul de Stat, la Finanțe și la Hătmănie, iar pe directorii dela Interne, dela Justiție, dela Instrucțiunea publică și Culte, dela Lucrările publice îi însărcinează să înlocuească provizoriu pe ministrii respectivi. Precum Caimacamii reprezentau un guvern provizoriu de scurtă durată, asemenea și Sfatul Administrativ Extraordinar eră compus de locuțiitori provizori a funcțiunii de ministri.

În București această formalitate naturală și logică nu a fost îndeplinită. Ministrii fostului Caimacam Alexandru Ghica au fost clasaji oarecum în mai multe categorii. Președintele Consiliului Constantin Cantacuzino a demisionat și funcțiunea lui a fost suprimată. Ministrul de Interne Beizadè Constantin Ghica și Ministrul Justiției Constantin Bălăceanu demisionând amândoi, aceste două ministere le-au luat Caimacamul Emanuil Băleanu și Caimacamul Ioan Al. Filipescu, cari funcționau ca membri ai Căimăcămiei și ca Ministri, lucrând ca atari cu șefii de secție ai acestor ministere. Ioan Manu, reprezentând în Guvernul Interimar pe fostul Prezident al Inaltei Curți din 1856, sta izolat între cei doi colegi ai săi din Căimăcămie. Secretarul de Stat Gheorghe Ghica dându-și demisiunea a fost înlocuit prin Constantin Brăiloiu. Ministrul de războiu Barbu Vlădoianu a fost mănținut în această funcțiune. Ceilalți trei ministri — Nicolae

Kretzulescu dela Finanțe, Gheorghe Bengescu dela Instrucțiune și Culte, și Grigorie Filipescu dela Control—au fost înlocuiți fără motive prin Barbu Catargiu, Ioan Slătineanu și Constantin Fălcoianu.

Instrucțiunile privitoare la aplicarea Stipulațiilor Electorale, anexate la Convențiunea din 7 (19) August 1858, au fost publicate de Căimăcămia Moldovei în 31 Octomvrie (12 Noemvrie), de Căimăcămia Valahiei în 1 (13) Noemvrie.

Iată textul acestor din urmă, care poartă titlul: *Instrucții privitoare la Alegerile Deputaților pentru Adunarea generală a Valahiei*:

Instrucții.

După cari au a procedă *Cârmuirii de județe, Subcârmuirii de plăși și Vornicul de oraș în capitala București*, asupra alegerilor deputaților viitoarei Obștești Adunări și asupra cercetării actelor ce se vor înfățișa de alegători și de eligibili, spre constatarea calităților cerute dela fiecare, în conformitate cu art. 49 al Convenției din 7 (19) August, și cu dispozițiile anexului No. 2 al zisei Convenții.

Art. 1. Potrivit cu deslușirile date prin oficiul Căimăcămiei de sub No. 19, în care s'a mărginit sorocul până la ziua de cinci ale viitorului Decemvrie, ca să se întocmească listele de alegători și eligibili, să se publice și să se afișeze, în conformitate cu art. 49 al Convenției, urmând ca la acea zi să fie încheiate cu desăvârșire zisele liste; de aceea toți cei ce se vor cunoaște că însușesc calitățile de alegători sau eligibili, potrivit art. 3, 4, 5 și 9 din anex, vor grăbi a merge să se înscrie în liste, după cum urmează: a) Cei *primari*, adică aceia cari ar posedă un venit anual dela galbeni 100 până la 1.000 incluziv, vor merge spre înscriere la tactul Subcârmuirii, unde vor să-și exerseze dreptul de alegător, b) Cei *directi de județe*, adică cei cari posedă un venit anual dela 1.000 glb. în sus, vor merge spre înscriere la rezidențele Cârmuirilor județelor, unde, după cum s'a zis mai sus, și-ar alege domiciliul lor politic, c) Cei *directi de orașe*, adică orașenii cari posedă un capital în pământ sau clădiri, ori alt fond oarecare, industrial sau comercial, din cari toate s'ar însuma împreună un capital dela 6.000 galbeni în sus, fie averea sa proprie sau zestrală, vor merge spre înscriere, cei din Orașul de Reședință al județelor la Cârmuirii, iar în București la Vornicia Capitalei.

Art. 2. Toți acești proprietari din deosebitele de mai sus arătate cate-

gorii, mergând să se înscrie, vor fi datori a înfățișa acte doveditoare fiecărei calități, pentru drepturile ce voesc a exercisa, după cum urmează: --A) Pentru moșiile nelocuite vor sluji de dovadă adevărurile de răspunderea taxei de 5% către Visterie și, spre mai multă înlesnire, se va alcătui de către Departamentul Finanțelor îndată o tablă generală, după condicile sale, de toți asemenea proprietari de moșii nelocuite, dela cari primește zisa taxă de 5% și, tipărindu-se în număr de 500 exemplare, să se împartă pe la toate cârmuirile de județe, ca și acestea să le împartă pe la subcârmuirile de plăși, în număr potrivit cu trebuința fiecăreia; — B) Pentru moșiile locuite, câte dintr'însele fiind arenduite de mai înainte și contractele lor de arenduire și-ar avea a lor urmare și într'acest an; pentru că suma arenzii unor asemenea moșii este mai în deobște cunoscută, mai cu seamă de proprietarii vecini, contractele acestor arenduiri se vor considera ca doveditoare adevăratului venit al moșiei, iar la întâmplare când s'ar ivi vreo reclamație, după cuprinderea Art. 7 și 8 din anex, împotriva unor asemenea contracte de arenze, ca bănuite pentru neadevărata sumă a arenduirii, la asemenea caz, cârmuitorul județului, sau subcârmuitorul din acea plasă va face cercetare în fața locului, în prezența reclamantului, și luându-se în scris mărturia dela vecinii proprietari cei cu știință de adevăratul venit al acei bănuite moșii, un asemenea act va sluji de temelie al constatărei venitului. Contractele în lucrare de felul celor de mai sus, câte se vor găsi adevărate în bună și cuviincioasă formă de vreo dregătorie la a lor încheiere, acelea vor sluji de dovezi necontestabile. Moșiile câte se vor fi arendat în cursul acestui an, ca să-și aibă urmarea dela viitorul Sf. Gheorghe înainte, cifra venitului cuprins într'însele, fiind pentru vremea viitoare, nu se va putea ține în seamă, ci în asemenea caz are a se lua în considerație venitul după contractele ce se află astăzi în lucrare; — C) Pentru moșiile câte nu sunt arenduite se vor îndatora proprietarii lor a aduce înscrisă dovadă a proprietarilor vecini de adevăratul venit ce au niște asemenea moșii, și pentru a căruia dovedire se va face într'adins cercetare la fața locului de către zișii proprietari, în prezența și a subcârmuitorilor respectivi, cari sunt îndatorați a adevăra actele cercetării sub a lor răspundere pentru orice neadevăr; se înțelege de sine, că la asemenea moșii, cari vor fi fost căutate pe seama proprietarului pe un timp mai îndelungat, cercetarea va avea a se sluji, spre a sa înlesnire, cu catastișele de pe trei ani trecuți, și adunând suma pe toți acei trei ani, a treia parte ce va ieși va constitui maximum venitului anual al moșiei, scăzându-se neapărat în amândouă aici arătatele cazuri cheltuelile exploatației; — D) Pentru câte din proprietăți s'ar afla ipotocate pentru vreo sumă de datorie, se va scădea din venitul lor dobânda de 5%, cu care urmează a se considera ca infirmate, și restul venitului se va socoti cifra ce i-ar constitui dreptul.

Spre înlesnirea funcționarilor însărcinați cu operațiile electorale, Departamentul Dreptății va aduna dela toate tribunalele de județe, precum și dela cele comerciale din București, Craiova și Brăila, știință deslușită de toate ipotecile de proprietăți, ce vor fi trecute în codicele lor, și le va comunica prin circulară tuturor cărmuitorilor de județe și Vorniciei Capitalei;—E) Pentru câte moșii se stăpănesc în devălmășie, proprietarii devălmași, voind a-și exersa drepturile de alegători sau eligibili, potrivit art. 3, 4 și 9 din anex, vor fi îndatorați a se conforma dispozițiilor §§ a, b, c, din acest art., întru cât privește constatarea venitului părții cuvenite fiecăruia; tot asemenea orânduială se va păzi și pentru proprietățile de moșneni;—F) Oricare va avea trebuință a compune suma de venit sau capital cerută prin art. 3 și 4 din anex, prin împreunare a osebite ramuri de venituri mai mici, va urma mai întâiu a-și declara domiciliul său politic, unde adică se hotărăște a-și exersa dreptul de alegător, și va fi dator a înfățișa, când va merge a se înscrie, ori contractele de arenzi, adeverite de cărmuirile județelor respective, sau și alte dovezi asemenea adeverite, prin cari să se constate venitul în asemănare cu §§ a, b, c, e, din acest art.;—G) Pentru capitalul de 6.000 galbeni în pământ și clădiri în orașe sau alt fond industrial ori comercial, după care se dă orașenilor drept de alegători, aceștia vor fi datori a înfățișa pentru mai sus zisele proprietăți înscrise dovezi a câțiva din fruntașii mahalalei, adeverite și de deputatul respectiv, prin cari să se constate adevăratul preț al lor; iar pentru câte din asemenea acte s'ar da prilej de bănuială, se va cere dela proprietarul ce le înfățișează, a face prețuirea legală prin tribunalele competente. Când însă cu proprietățile din orașe și celelalte fonduri cuprinse în acest §§ nu ar fi de ajuns a se însuma capitalul de 6.000 galbeni, și ar mai avea orașeanul proprietăți și prin județe, cu cari să se poată completa mai sus zisa cifră, va fi dator a aduce Vornicului Capitalei, sau cărmuitorului dela orașul unde voește a-și exersa dreptul, dovezi adeverite în conformitate cu dispozițiile §§ a, b, c, e, dela acest art. și a aliniei de mai sus;—H) Pentru ceea ce privește industria și comerțul, patentele ce are fiecare dela Visterie slujesc de dovadă spre a caracteriza pe comerciant sau industriaș, conform dispozițiilor art. 90 din Regulamentul Organic și al Legiunii din anul 1850 îndeplinitoare acestui art.; iar cât pentru ceea ce privește constatarea capitalului de 6.000 galbeni, avere proprie sau zestrală, câți din asemenea neguțători sau industriași vor dovedi suma de 6.000 galbeni în pământ și clădiri, cu chipul prescriș mai sus, se vor înscrie între alegători, apoi aceștia vor da o listă de numele tuturor celorlalți din corpul lor, cari dorind a se înscrie între alegători, sunt cunoscuți de dânsii că au, în marfă sau în industrie, capitalul de 6.000 galbeni; acea listă iscălindu-se de toți cei mai sus neguțători și industriași, înscriși ca alegători, va sluji de dovadă

spre a se putea înscrie și acești de ai doilea în lista alegătorilor; iar toți ceilalți, ce n'ar fi cuprinși în lista dată, de care se face vorbă mai sus, dacă s'ar socoti în drept a fi înscriși și ei între alegători, vor urmă a se conformă cu dispoziția Condicei comerciale pentru această constatare, luând dela tribunalele competente trebuincioasă dovadă; tot asemenea rândueală se va păzi și la întâmplare de a se ivi vreo contestație asupra celor propuși. Măsura de mai sus, ce s'a adoptat pentru orașul București, se va putea aplica și la toate celelalte orașe de rezidență ale județelor, unde neguțătorii, industriașii cu averi nemișcătoare și înscriși în listele electorale vor primi a da liste doveditoare averi mișcătoare celorlalți neguțători, rămâind iarăș ca pentru cei ce nu se vor da asemenea liste, să se urmeze potrivit dispozițiilor Condicei comerciale, precum și pentru aceasta s'a vorbit mai sus;—I) Vârsta cerută prin art. 5 și 9 din anex se va constată unde trebuința va cere, pentru cei născuți în urma punerii în lucrare a Regulamentului Organic, prin actele de botez; iar cei ce nu ar avea asemenea acte vor fi datori a le cere dela Mitropolie sau Episcopie, într'al cărei dioces s'au născut și s'au botezat. Cât pentru cei născuți înainte de zisa epocă, aceia vor fi datori a înfățișa dovezi dela preoți, rudele sau oricari alți mahalagii de considerație cu știință exactă de vârsta lor, adeverate de vreo dregătorie;—J) Cei naturalizați în urma Regulamentului Organic vor înfățișa documentul de naturalizație, prescris de art. 379 al zisului Regulament.

Art. 3. Spre a putea cunoaște cărmuitorii, subcărnuitorii și vornicul de oraș pe aceia ce nu pot avea drept de alegător după art. 6 din anex:—A) Pentru cei de protecție străină, după § 1 al zisului art., se vor povățui din condica de sudiiți a județului:—B) Pentru cei de categoria §§ 2, 3 și ale aceluiaș art., Departamentul Dreptății va alcătui o listă generală care, tipărindu-se în mai multe exemplare, se va împărți pe la toate cărmuirile, subcărnuirile și Vornicia Capitalei, spre a o avea în vedere la alcătuirea listelor electorale.

Art. 4. Dreptul de eligibilitate, după art. 9, avându-l oricare născut sau naturalizat Român va putea dovedi cel puțin un venit anual de 400 galbeni în oricare județ sau oraș al țarei, cei ce vor voi a se reînscris în lista de eligibili sunt datori a constată acest venit la cărmuirea județului, unde declarându-și domiciliul politic, s'au hotărît a-și exersă dreptul de alegător, sau la vornicia orașului pentru capitala București, cu aceeaș orândueală prescrisă la art. 2 din aceste instrucții.

Spre a se cunoaște de obște în toată țara cei cu drept de eligibilitate, după ce vor încheia listele de eligibili din toate județele și orașele, se va alcătui, prin îngrijirea Departamentului din Lăuntru, o listă generală de toți cei cu asemenea drept, care, tipărindu-se într'un număr de 200 exemplare,

se va împărți pe la cărmuirile de județe și la Vornicia Capitalei, spre a le avea colegiile electorale în vedere în ziua alegerilor.

Art. 5. După desăvârșita încheiere, publicare și afișare a listelor electorale, conform art. 49 al Convenției, luându-se reclamațiile ce s'ar ivi în liberul curs în timpul de trei săptămâni, prevăzut prin alinea 3-a dela acelaș art. de mai sus și prin alinea 2-a dela art. 7 din anex, se va proceda apoi îndată la alegeri, precum urmează:—*A)* În ziua hotărîtă, toți alegătorii primari vor fi datori a se adună la rezidențele Subcârmuirilor, unde se află înscriși, spre a proceda la alegerea a 3 delegați de fiecare plasă, potrivit art. 10 din anex; iar seanța pentru această operație se va deschide la 12 ore și, după cetirea apelului nominal, îndată numărul alegătorilor ce se vor afla față, vor alege mai întâiu, după majoritate de glasuri, un prezident și 2 secretari din sânul lor; după care apoi prezidentul și secretarii se vor îndeletnici la alegerea acelor 3 delegați prin vot secret, potrivit art. 15 din anex, și după majoritate de glasuri, urmându-se întocmai după cum s'a procedat la alegerea pentru deputații Divanului ad-hoc. Subcârmuitorii vor asista la alegere numai pentru paza bunei orândueli, fără a putea lua mai multă parte la această operație;—*B)* La ziua hotărîtă se vor adună la rezidența județului alegătorii de câte trele categorii, unde după o zi de repaus se va începe alegerea deputaților pentru Adunare;—*C)* Alegerea deputaților are a se face treptat pe categorii, și îndată a doua zi, una după alta; așa dar alegătorii din deosebitele categorii, adunându-se în ziua hotărîtă pentru fiecare colegiu, își vor întocmi mai întâiu biourul lor, și apoi vor proceda îndată la operația alegerilor, întocmai după chipul prescriș la § A) al acestui art. Cărmuitorii vor asista la alegeri, precum s'a zis și pentru subcârmuitori, numai spre paza bunei orândueli, fără a putea lua mai multă parte la această operație;—*D)* Pentru alegerea deputaților din capitala București, toți cei cu dreptul de alegători, adunându-se la ziua ce se va hotărî, în sala dela Sf. Mitropolie, vor proceda mai întâiu, sub prezidența Vornicului de oraș, la alegerea unui prezident și a doi secretari din sânul lor, precum s'a zis mai sus la precedentul § A), după care Vornicul de politie, dând locul său alesului prezident, va șede și însuș alături, pentru mântținerea bunei orândueli, fără să poată lua vreo altă parte la operația electorală.

Îndată după întocmirea biourului său, Adunarea va proceda la alegerea deputaților Capitalei, prevăzuți prin art. 12 din anex.

Luându-se în considerație însemnatul număr de alegători ai Capitalei, votafia va începe în ziua hotărîtă dela 10 ore dimineața, și va ținea până la 6 seara, urmând această rândueală a doua zi și a treia zi, de va cere trebuința, până la încheierea scrutinului.

Urna care va cuprinde voturile se va pecetlui în fiecare seară cu pecetea

Prezidentului, a secretarilor, a Vornicului Capitalei și a Căimăcămiei, precum asemenea se vor pecetlui și ușile sălii, unde se va afla acea urnă, puindu-se și trebuincioasele sentinele.

Deschiderea urnei se va face de către prezident; toți alegătorii vor putea asista la constatarea voturilor.

Art. 6. Se chiamă cu osebire băgarea de seamă a d-lor subcărnuitori de plăși, cărmuitori și vornicului de oraș asupra actelor ce li se vor înfățișă spre constatarea cerutelor calități, ca câte dintr'însele vor fi bănuite de rea credință, cu scop adică ca prin meșteșugite mijloace să dovedească un venit de nemișcătoare sau un capital, dobândite acestea în urmă de ziua de 7 (19) August, data subscrierei Convenției, spre a putea înfățișătorii lor a exersă dreptul de alegători sau eligibili. Niște asemenea acte, potrivit cuprinderii Impărătescului Ferman, să se lepede cu desăvârșire, neputând fi primite și drept nimic socotindu-se. Totdeodată însă, la asemenea cazuri, d-nii cărmuitori și vornicul de oraș, alcătuiind liste exacte de toate cele de felul acesta acte, cu arătare pe scurt de suma venitului sau a capitalului ce înfățișează, de numele acelora către cari s'au dat, de ziua când s'au făcut, precum și când s'a legalizat (pentru câte adică dintrînsele vor fi legalizate), de către care dregătorie și pe ce baze, să le înainteze cu raport la Departamentul din Lăuntru.

Art. 7. A) Spre depărtarea oricărei bănueli de influență, cărmuitorii de județe și subcărnuitorii, cari ar însuși calitățile de eligibili, nu vor putea exersă acest drept în nici unul din colegiile electorale ale județelor, sau ale plășilor de sub a lor administrație.

B) Subcărnuitorii și cărmuitorii ce însușesc calitățile prevăzute prin art. 3 și 4 din anex, spre a fi alegători, vor putea exersă acest drept de votatie în plasa sau districtul de sub a lor administrație.

Dăm mai jos câteva probe cum veghiau Caimacamii din București ca liniștea și buna rândueală a țării să nu fie turburată prin adunările cetățenilor și propagandele, predicile și misiile politice.

Ofisul No. 15 al Căimăcămiei Valahiei din 24 Octomvrie (5 Noemvrie) 1858:

Către Departamentul din Lăuntru.

Purtarea de grijă ce trebuie a avea Guvernul de a se păzi liniștea din întru a țării și buna rândueală în toată întinderea, a tras cea dintâi și serioasă băgare de seamă a sa asupra unor adunări ce au început a se formă, sub titlul de adunări de proprietari, și sub pretextul ostensibil de a se ocupa de alegerea deputaților pentru viitoarea Obștească Adunare.

-CM1872-

Pe cât Guvernul se socotește dator și se va sili a înlesni adevăraților și recunoscuți alegători mijloacele de a se adună între dânșii și a se chibzui asupra candidaților ce s'ar prezenta pentru deputație; cu atât iarăș datoria și responsabilitatea sa îl povățuesc a nu îngădui nici o strângere și nici o adunare de persoane cu titluri, cari se privesc însușite rău, când nu sunt sprijinite și constatate printr'o verificare în forma hotărîită de legi; și trebuie neapărat a se pătrunde oricare cetățean ce dorește buna petrecere și buna liniște a societății, că nu poate fi iertat nimănui a se constitui în autoritate ieșită din cercul legal.

Anexul actului de reorganizare din Convenția dela 7/19 August acestui an, determinând condițiile electoratului și de elegibilitate, hotărăște, prin art. 7, că listele alegătorilor urmează a se întocmi de administrație, a se publica și a se afișa.

Prin această preliminară lucrare se cunoaște personalul corpului electoral; și pe câtă vreme listele nu sunt încă întocmite, cei cu drept de alegători nu pot fi cunoscuți și nimeni, fără constatarea legală a dreptului său, nu poate fi primit, nici îngăduit a lua titlul de alegător, nici a-și însuși o misie ce este numai a alegătorului.

Se cere dar cu dinadinsul dela acel Departament, ca fără întârziere să iea toate legiuitele măsuri, prin înțelegere atât cu Poliția Capitalei, cât și cu osebitele cârmuiri, ca să nu le îngăduiască formarea unor asemenea adunări, până ce mai întâiu nu se vor întocmi și publica listele de alegători adevărați și legiuți.

După întocmirea acelor liste, alegătorii cunoscuți vor putea, cu știrea autorităților locale, să se adune și să se înțeleagă pentru discutarea titlurilor candidaților de deputați, păzind cuviința și dignitatea ce suntem în drept a cere dela o asemenea clasă politică. Fiecare corp electoral în parte își va avea atunci firescul și legiuitul său loc de adunare în orașul de căpetenie al județului, unde este chemat a-și exersa dreptul.

Osebit de aceasta, Departamentul este chemat a lua măsuri spre a opri și orice încercare de propagandă s'ar ivi prin județe de către unii alții, oricine va fi măcar și sub orice fel de pretext sau mijloc.

In sfârșit va da fiecăruia a înțelege că predicările și misiile politice sunt cu totul oprite; și va îndatora Departamentul pe toți de sub dânșul dregători și slujbași de tot felul, ca sub a lor răspundere să aibă o neîncetată și activă priveghere întru aceasta.

Tot deodată se va da acestui Ofis și cuviincioasa publicitate.

(s) Em. Băleanu, Ioan Manu, Ioan Al. Filipescu,
Secretarul Statului, (s) C. N. Brăiloiu.

Ofisul No. 19 al Căimăcămiei Valahiei, din 25 Octomvrie (6 Noemvrie) 1858.

Către Ministerul din Lăuntru.

Noul stat organic al țării, înființat prin Convenția dintre Puterile garante dela 19 August, urmează astăzi să fi luat toată întinsa publicitate prin îngrijirea acelu Onor. Departament. Fiecare din cei cu drepturi electorale urmează asemenea să fie pătrunși de condițiile cerute, în princip, pentru exersarea acelor drepturi.

Timpul în care este îndatorată Căimăcămia, după textul art. 49 din Convenție, de a proceda *în alcătuirea listelor electorale, fiind mărginit, și cuviința legală neiertând a se prelungi, Onor. Departament din Lăuntru este chemat a lua măsuri*, fără cea mai mică amânare și prin cea mai întinsă publicitate, spre a se înștiința toți cei cu drepturi electorale și de eligibilitate de a-și arăta calitățile și titlurile lor pentru formarea listelor.

Aceste liste urmând, după citatul sus articol 49, a se săvârși în soroc de cinci săptămâni și a se așișă, Căimăcămia, luând în considerație varietatea distanțelor, îl mărginește, până în ziua de 5 a viitorului Decemvrie pentru toate cărmuirile; iar după trecerea acestui termen, în trei zile, se vor trimite toate acele liste cu delele lor la Departamentul din Lăuntru.

Deocamdată, și până a se trimite instrucții mai întinse, administrațiile locale și Vornicia orașului în București vor avea în vedere stipulațiile electorale din anexul al doilea al Convenției, și vor primi înscrierea în listă a celor cu drept, după cererile ce se vor face.

Alegătorii primari își vor adresa cererile la subcărmuirile respective; iar alegătorii direcți la cărmuire.

În listă se va trece fiecare cu numele, pronumele, meseria și rangul său; își va arăta vârsta, locuința, osebitele proprietăți ce are, vremea de când le posedă, titlurile de proprietate, venitul fiecărei proprietăți, și totalul veniturilor din mai multe proprietăți.

Cărmuirile și subcărmuirile, fiecare în lucrarea lor respectivă, vor face și din parte-le osebitele observații ce vor socoti de cuviință, la fiecare nume, după științele ce se vor putea adună.

Pentru câți din cei cu cerere de a se înscrie ca alegători sau eligibili ar găsi Cărmuirea că actele înfățișate de dânsii nu dovedesc cu temei vreuna sau multe din calitățile cerute de legi, pentru aceia se vor face deosebite liste cu deslușitoare arătare de temeiurile și cuviințele, pentru cari nu li s'au considerat cererile sau dovezile.

Delele atingătoare de formarea acelor liste și în cari vor sta actele ce vor fi slujit de temeiu cărmuirilor la verificarea calităților electorale, se vor

trimite dimpreună cu listele, spre a putea și Departamentul să-și facă lucrarea sa de verificare.

Prezentul Ofis va îngriji Onor. Departament a se da în cunoștință obștiei, prin toate mijloacele de publicitate, și va da poruncă osebitelor administrații a-l comunica către toți proprietarii cunoscuți din județele lor respective, prin trimitere de copii după dânsul pe la toate Sfaturile sătești, ca să se afișeze și să se cetească prin biserici cât mai în grabă, ca fiecare din cei cu drept să-și poată exersa cererea sa din vreme și a se arăta pentru înscrierea în liste.

(Subscriși:) M. Băleanu, Ioan Manu, Ioan Al. Filipescu.
Secretarul Statului, (s.) C. N. Brăiloiu.

Circulara Ministrului Justiției al Valahiei către tribunale, No. 7.618, din 25 Octomvrie (6 Noemvrie) 1858.

După nouăle instituții ale țarei, tribunalele sunt chemate a cercetă fără apel reclamațiunile ce se vor ivi în contra listelor electorale.

Misia aceasta ce se încredințează tribunalelor este foarte delicată și foarte importantă, prin urmare se cere ca membrii cari completează tribunalele să lucreze fără patimă, fără spirit de personalitate, cu un cuvânt, fără cea mai mică părtinire, și în toată curățenia conștiinței.

Subiscălitul și ca Român, și ca ministru, a socotit de a sa datorie a invita pe membrii acelu tribunal ca să fie cu cea mai mare băgare de seamă, când se vor ivi reclamații în contra listelor electorale: să nu părtinească pe nimeni, să nu considere nici persoana, nici poziția persoanei în contra căreia se va aduce reclamația; și mișcați numai de iubirea de dreptate și de paza legii, să cerceteze reclamația ivită, și să hotărască în privința acelei reclamații, întocmai după stipulările electorale anexate la Convenția din 19 August, făcută la Paris, și promulgată prin Buletinul Oficial anul curent.

Cu acest mod lucrând, membrii acelu tribunal vor merita mulțumirea și recunoștința nației întregi și, în parte, a subiscălitului.

Tot astfel, se cere ca d-nii membri să procedă în toate lucrările tribunalului; când cercetează vreo pricină, să o cerceteze cu mare atenție, și să hotărască ceace legile ar cere în asemenea cazuri, dând dreptatea acelu ce o va avea, fără considerație de persoană; căci dacă se va ivi vreo plângere în contra tribunalului și se va dovedi adevărată, atât în privința alegerilor, cât și în privința celorlalte lucrări judecătorești, atunci, pe lângă responsabilitatea morală în care se vor afla d-nii membri înaintea compatrioților d-lor, se vor da și în judecată criminală, ca să-și iea pedeapsa ce

legile cer, pentru acei ce nu-și îndeplinesc îndatoririle puse asupra-le și vatămă drepturile mădularelor societății.

Șeful Ministerului, (s.) Ioan Al. Filipescu.

Șeful mesei, (s.) C. Comănescu.

Circulara Ministrului Justiției al Valahiei către procurorii tribunalelor, No. 7619, din 25 Octomvrie (6 Noemvrie).

D-lui Procuror Onor. Tribunal.

Ministerul trimite pe lângă aceasta și d-v., Domnule Procuror, o copie de pe circulara cu No. 7618 ce a trimis tribunalului, în privința modului cu care are să lucreze, atât în privința reclamațiilor ce se vor ivi în contra listelor electorale, ce sunt a se alcătui acum peste puține zile, în urmarea Convenției încheiate la Paris la 19 August trecut, cât și în privința celorlalte lucrări judecătorești, și vă scrie ca să fiți cu privighere a se aduce la întocmai îndeplinire de către tribunal dispozițiile acelei circulări.

Pe lângă privegherea ce veți avea, d-le Procuror, ca tribunalele să urmeze după alăturata instrucție, veți priveghia ca și autoritățile administrative din acel district să lucreze, în privința alegerilor, fără cea mai mică părtinire, și când vă veți încredința că voesc a năpăstui pe vreo persoană cu drept de alegere, să arătați îndată Ministerului prin ștafetă, cu plata progonului în socoteala Statului, pentru care s'a făcut convenita punere la cale de acest Minister.

Veți îngrijii însă ca arătarea d-v. să fie întemeiată pe adevăr, căci dacă după cercetarea ce se va face de Minister se va dovedi că n'ați arătat adevărul, sau că ați trecut cu vederea de a raporta vreo abatere din partea autorităților locale, să fiți bine încredințați că veți fi dați în judecata criminală, ca să vă luați pedeapsa convenită unui funcționar care abuzează de îndatoririle ce-i sunt încredințate.

Ținta subsemnatului, care are o îndoită răspundere și ca Ministru și ca membru al Căimăcămiei, este ca alcătuirea listelor electorale și alegerile să se facă fără părtinire și cu liberă conștiință.

Șeful Ministerului, (s.) Ioan Al. Filipescu.

Șeful secției, (s.) C. Comănescu.

Comunicarea ziarului semioficial «Anunțătorul Român», No. 86, din 1 (13) Noemvrie 1858.

Gazeta «Românul» în No. 86, exprimând părerea sa de rău în privința Ofisului Căimăcămiei atingător de poprirea adunărilor, afirmă că, după a sa părere, acest Ofis nu poprește adunările în casele particulare, și că poate fi-care primă, în casa sa, câți oameni va voi, și aleargă, spre a întemeia a sa

păreră, la principiul libertății individuale, chezășuit de Convenția dela 19 August.

Nimeni nu poate tăgădui principiul libertății individuale; oricine însă urmează a înțelege că acest principiu își are mărginirea, ca toate drepturile, în datoria cetățenească și socială de a nu turbură liniștea obștească, și că unele drepturi politice, mărginite de lege, nu se pot exersă decât de acei cărora se dau de însășă acea lege.

Ofisul este explicit că asemenea adunări nu se pot îngădui decât din partea alegătorilor cunoscuți și constatați și prin știrea autorităților. Nici o sofismă dară nu poate ieși din acest text, și libertatea individuală nu este deloc în cestie, ci libertatea de a aveă liniștea. Dacă s'ar îngădui adunări în case private, în familie, precum zice «Românul», în orice număr măcar, ca să desbată despre interese publice, s'ar îngădui a se formă autorități, cari n'ar întârziă a se pune în luptă cu autoritățile constituite de lege, și rezultatul final ar fi anarhia. Vatra familiei s'ar preface într'o arenă politică și în un azil de comploturi, în fața căruia Guvernul s'ar găsi dezarmat.

Datoria Guvernului este să mărginească și să stingă orice principiu de dezordine, tocmai ca să chezășuească libertatea individuală a tuturor în contra celor ce se pun în luptă cu societatea.

Urmează Ofisul Căimăcămiei Valahiei, No. 47, din 3 (15) Noembrie 1858.

Dela Căimăcămia Țărei-Românești.

Către Ministerul din Lăuntru.

«În urmarea Ofisului de sub No. 19, dela 25 ale încetatului Octomvrie, Căimăcămia, povățuindu-se cu antecedentele legislative ale țării, după ce a luat și părerea unora din notabilii mai experimentați neguțători ai Capitalei, a dat în desbaterea Sfatului Administrativ extraordinar a chibzui instrucțiunile deslușitoare pentru punerea în lucrare a stipulațiilor electorale cuprinse în anexul al doilea al Convenției dela 19 August 1858, ca măsuri priincioase, spre a înlesni exersarea drepturilor electorale în cercul prescriș de legi.

Acele instrucții, formulându-se în Stat, se trimit onor. Departament din Lăuntru pe lângă prezentul Ofis. Anexul Convenției dela 19 August cuprinde condițiile cerute pentru însușirea dreptului de electorat și de eligibilitate. Instrucțiunile elaborate de Căimăcămie determină condițiile sub cari se pot dovedi acele calități. N'au dar nimic nou în sine, ci sunt o consecință logică a bazelor legiuite de Convenție.

Căimăcămia face apel tuturor cetățenilor chemați de lege la exersarea acestui drept politic, și îi invită cu tot dinadinsul a da administrației pa-

trioticul lor concurs, întru formarea listelor, ca să nu se introducă vreo fraudă, ci să vegheze dimpreună, ca cei cu un drept să fie înscriși fără oprire, iar cei fără drept să fie depărtați fără slăbiciune și fără nici o considerație personală.

Căimăcămia invită dar pe onor. Departament din Lăuntru a da cea mai întinsă publicitate atât pomenitelor instrucții, cât și acestui Ofis, înțelegându-se totdeodată și cu Departamentul Dreptății și al Finanțelor, spre exacta aducere la îndeplinire a rânduelilor cerute prin arătatele instrucții.

În 3 (15) Noemyrie Partidul Național din Valahia publică Profesiunea sa de credință în ziarul «Românul» No. 87.

Alegerea este baza Convențiunei dela 7/19 August 1858, încheiată la Paris în privirea Principatelor-Unite Moldavia și Țara-Românească; și dreptul de a alege și de a fi ales este încredințat Românilor proprietari de pământ, mari și mici, și proprietari orășeni, cari se bucură de venituri hotărâte de Convenție. În prezența însemnătății drepturilor ce vom fi chemați a exersă peste puțin, proprietarii cari vom avea calitățile prescrise de Convențiune, și a marei răspunderi ce ne impune exercițiul acelor drepturi, socotim de a noastră datorie să contribuim după putință-ne a îmmări încrederea ce trebuie să avem unii în alții; căci, printr'o absolută încredere reciprocă, vom putea ajunge la unitatea de cugetare și de acțiune, ce ni se cere ca să răspundem așteptării patriei noastre și să legitimăm buna opinie ce și-a format Europa despre noi. Drept aceea, puind mâna pe inimile noastre, cu sfințenia unui jurământ, am formulat, în prezentul act, profesiunea noastră de credință și regula de purtare ce suntem hotărâți a țineă în împrejurările de astăzi; și avem via speranță că într'aceasta vom fi aprobați și însoțiți de toți oamenii independenți, de toți adevărații Români, cari nu ascultă decât glasul conștiinței și nu se preocupă decât de fericirea și de onoarea patriei noastre.

Fiind o națiune autonomă, legile și constituțiunile noastre nu pot emană, în drept, decât dela noi înșine. Considerând însă pozițiunea excepțională ce ne-au făcut evenimentele, cele mai multe independente de voința noastră, primim Convențiunea subscrisă la Paris la 7/19 August, cu încrederea că printr'înșina ne vom putea bucură cu deplină eficacitate de exercițiul Autonomiei noastre. O primim în sinceritatea inimilor noastre de Români, căci ea se bazează pe tractatele noastre internaționale, pe capitulațiunile noastre cu Turcia, cari probează a noastră suveranitate și le pune sub scutul dreptului public european, ne garantează dreptul de a face apel oficialmente Europei printr'al nostru reprezentant, de câte ori vom fi jigniți în interesele noastre;

în principiu, cel puțin, recunoaște Unirea Principatelor, și astfel dă, în parte, mulțumirea dorințelor naționale exprimate prin Adunările ad-hoc; respectă, deși cu oarecari restrângeri, sistemul reprezentativ ce totdeauna a predominat în instituțiunile noastre naționale; ne deschide, în sfârșit, o poartă largă spre a introduce noi înșine îmbunătățirile ce, după vremi, vor legitima cultura noastră morală și ale noastre resurse materiale. Pentru aceste cuvinte, o primim plini de recunoștință către Inaltele Puteri, cari au elaborat-o în interesul poporului român și ne promit al lor sprijin spre a o mântui neatinșă și a-i da toate desvoltările de cari este primitoare.

Nu numai o primim cu sinceritate și cu recunoștință din mâinile străinilor; de aci înainte ne-o însușim, o primim ca a noastră proprie operă națională, și, ca pe a noastră fiică, vom respecta-o și vom apăra-o cu căldura, cu devotamentul unui părinte. Numai cu acest preț ne vom putea bucura de stabilitatea și de fericirea ce ne promite Convențiunea; căci observarea legilor este garanția cea mai solidă a propășirii regulate a unui popor.

Cine nu știe că Regulamentul Organic el însuș ar fi îmbunătățit soarta noastră, de ar fi fost observat și, putem zice, Regulamentul a fost o carte de evanghelie pe lângă nenumăratele abuzuri ce am suferit să se facă în numele lui.

Chiar la păsul ce simte mândria noastră națională, găsim o mângâiere în unirea spiritelor ce ne înlesnește, ce ne dă Convențiunea dela Paris, și care este baza cea mai sigură a fericirii, a mărimii unui popor. Într'adevăr, Inaltele Puteri, constituindu-se într'un tribunal de arbitri, au cercetat deosebitele interese ce păreau a fi la noi rivale, căci erau rău înțelese, și au pronunțat o sentință de transacțiune. A lor sentință, care e Convențiunea dela 7/19 August, ne înfrățește astăzi pe toți prin egalitatea înaintea legii, ce se recunoaște tuturor Românilor, și prin dispozițiuni cari, totdeauna, prescriu îmbunătățiri și garantează drepturile fieștecăruia.

Dreptul proprietății fiind privit dreptul cel mai esențial al unei societăți, credem de a noastră datorie să-i consacram aici o declarare specială și solemnă: Declarăm dar pe onoarea noastră, înaintea oamenilor și înaintea lui Dumnezeu, că vom respecta cu religiozitate proprietatea fieștecăruia și de orice natură va fi.

Precum se zise, Convențiunea dela 19 August este o operă de transacțiune, ea este într'acelaș timp o operă de încercare. Inaltele Puteri, primind raporturi contradictorii, neputând prețui îndestul virtuțile noastre cetățenești, drept încercare au acordat drepturile politice unui număr numai de proprietari, crezând că într'înșii, cel puțin, se vor găsi înțelepciunea și simțimintele patriotice, cerute ca să conducă nația română la cultura ursitei

ei. Cu cât de mare e dar încrederea cu care ne onoară Europa, cu atât e de mare misiunea și răspunderea noastră.

Inimile noastre au să bată, frunțile noastre au să asude pentru milioane de Români. Noi singuri avem să alegem din sânu-ne Adunarea legiuitoare și, prin Adunare, un domn pe vieață. Așa dar, în mâinile noastre suverane, omnipotente, stau destinele României: puterea de a face, de a executa și de a controla toate legile.

Dela noi depinde chiar soarta fraților noștri de peste Milcov, precum depinde dela ei a noastră soartă; căci instituțiile unitare ce a introdus Convenția în legile noastre fac din Principate doi stâlpi ai aceluiaș edificiu, și nefiind amândoi întru toate întocmai, edificiul va sta strâmb; slăbind unul dintr'înșii, edificiul întreg se va surpă. Să ne pătrundem bine de greutatea sarcinei ce luăm asupra-ne, de sfințenia sacerdoțiului ce avem să împlinim, să nu uităm că alegerea reprezentanților țării este un sacrament, că fiecare vot este o împărtășire cu trupul și cu sufletul, cu vieața națiunii întregi; și vai! de trei ori vai! celor ce în sfințele taine ale alegerilor ar silui conștiința lor și voința nației pentru un sperjur, ar prefera oamenilor cari cred în Dumnezeu României pe cei ce se închină ambiției unui idol! O mână de oameni absorbim în noi gândirea, conștiința, voința, interesele și drepturile unui popor, și poporul ne privește, așteaptă cu încredere, el ne crede Români, și iubește a crede că până aci toate nevoile i-au venit dela silita înrăurire a străinilor. Pentru numele lui Dumnezeu! Să luăm aminte ca această credință să nu devie o iluziune, pentrucă răul va fi ne-calculabil, netămăduit.

Și chiar de s'ar mai găsi oameni cari să iubească năbușita și dureroasa atmosferă a trecutului, să nu zică: «Cum am trăit până acum, vom trăi și de aci înainte», căci se înșeală amar. Plumbul care acoperia România, acum a devenit cristal; acum avem o opiniune publică, acum ochiul fiecăruia Român cetește în conștiința țării întregi. Și de s'ar putea închide ochii tuturor Românilor, ochii Europei sunt astăzi țintiți asupra-ne. Odată că ne-a cunoscut, Europa nu mai poate suferi să fie Principatele noastre o piedică și un pericol pentru dânsa, un corp mort în mijlocul ei.

De nu vom ști pași înainte nici acum cu ajutorul ei, ea însăș va încredința altora a noastră soartă; avem dar să trăim de propria noastră vieață, să fim Români, sau să perim cu totul ca nație.

Fraților alegători, fie-ne milă de țară! fie-ne milă de noi înșine! Să nu ne jucăm cu poziția excepțională ce ne face astăzi Europa, și la care alți populi n'au putut ajunge decât prin secolii de sânge și de lacrimi!

Cu mâna pe inimă, să lucrăm bărbatește toți împreună și să asigurăm

Patriei noastre o Cameră independentă; ca astfel, în pace și fără durere, să renaștem la viața populilor autonomi și liberi!

Trăească Constituția! Trăească România!

(Subscriși:) Ioan Mihălescu, Ștefan Golescu, Arghiropulo, Mache Faca, Ioan I. Filipescu, P. I. Cernătescu, Cesar Bolliac, D. Brătianu, J. I. Cojescu, Antonie Arion, Ioranu, Nicolae Golescu, D. Porfiridis, Alecu Costescu, G. Vernescu, G. Sion, A. Paleologu, V. Constantin, Dinu Iancu, I. I. Melic, D. Budișteanu, A. Petrescu.

N'au trecut mai mult de două săptămâni și Căimăcămia constată că atât Capitala cât și Județele sunt amenințate de agitatori și de încercări de propagandă. Iată constatările făcute și ordinele date:

Proces Verbal al Căimăcămiei Valahiei și al Consiliului Administrativ Extraordinar, din 17 (29) Noemvrie.

Astăzi 17 Noemvrie 1858.

Consilul Administrativ, fiind convocat de Excelențele Lor Caimacamii și sub prezidenția lor, în ședință extraordinară, E. S. Vornicul Ioan Manu a expus adunării, că atât în orașul București, cât și în județe, se face de către anumiți agitatori o mișcare, ce s'a manifestat prin protestări, unele colective, altele individuale și prin încercări de propagandă.

Aceste mișcări s'au rezumat în ultimul rând înainte de opt zile în lipirea de afișe amenințătoare la poarta sa, precum și la poarta locuinței colegului său E. S. Banul Em. Băleanu, și printr'o încercare de asasinat în contra persoanei sale, adică în contra E. S. Ioan Manu. În ziua de ieri, Duminică în 16 Noemvrie, pe la ora 6 seara, a fost aruncată din stradă în odaia sa un fel de bombă arzătoare de sticlă, printr'o fereastră, căreia i-a spart geamurile.

«Prin urmare a cerut ca Consiliul să delibereze asupra măsurilor ce trebuie luate, cu atât mai mult, că în urma cercetărilor secrete făcute de Poliție, s'a putut descoperi scrisul unei persoane, care se aseamănă întru câtva cu scrisoarea de pe unul din afișe.

După această expunere Consiliul a hotărât:

1. Ca afișele, împreună cu hârtia asemănătoare, să se trimită d-lui Procuror al Inaltei Curți, care-și va alătură pe Procurorul Curții criminale, și vor proceda cu ajutorul Poliției la cercetările necesare, pentru a descoperi pe autorul acestor afișe, și dacă-l vor descoperi, îl vor înainta Tribunalului criminal, conform cu prescripțiunile Codului penal; în acelaș timp vor căută să descopere pe autorul încercării de asasinat comis asupra E. S.

Vornicului Ioan Manu, luând pentru aceasta toate măsurile, atât polițienești, cât și analiza chimică.

2. Pentru a asigura societatea în contra oricărei turburări și pentru a descoperi tendințele comploturilor, d-l Șef al Poliției va întrebuița toate mijloacele de cari dispune, pentru a supraveghea atât locurile publice, unde se țin întruniri, cât și chiar întrunirile din casele particulare, cari ar prezintă un caracter suspect; de asemenea pentru a lua măsuri serioase de a patrula în oraș. În acest scop i se va alocă în mod provizoriu o subvenție extraordinară de 500 galbeni. Și pentru ca măsurile polițienești să poată avea mai multă eficacitate, d-l Șef al armatei va da Poliției ajutorul trupelor, îndoind și îmmulțind, în înțelegere între dânsii, corpurile gardei orașenești.

3. Departamentul de Interne va fi invitat să ia și în județe toate măsurile de poliție, pentru a preveni orice fel de dezordini, poruncind sever administratorilor de a căuta să descopere prin toate mijloacele oficiale și secrete pe aceia, cari ar voi să încerce a turbura ordinea publică, să pună mâna pe ei și să-i trimită înaintea justiției.

Membrii Căimăcămiei: (ss) Em an o il Băleanu, Ioan Manu, I. Alex. Filipescu.

Membrii Sfatului Administrativ Extraordinar: C. Brăiloiu, Barbu Catargiu, Barbu Vlădoianu, Ioan Slătineanu, Constantin Ștefan Filipescu.

Afișele amenințătoare lipite pe poarta Caimacamilor:

Caimacami! Prin profesia voastră de credință ați promis poporului, că vă veți silii cu cel mai mare zel a asigura fericirea patriei și a executa în întregimea lor stipulațiunile Convențiunei din 19 August. Pentru ce purtarea voastră este în nepotrivire cu promisiile scrise? Pentru ce, în loc să lucrați ca patrioți, voi sugrumați libertatea presei și celelalte manifestări ale cugetărei? O! Gândiți că sunteți muritori. Gândiți-vă, că urmând această linie de purtare, atrageți asupra voastră blestemul poporului român. Gândiți-vă că dacă urmați astfel, există un mare număr de indivizi, cari vor ști să vă constrângă să vă căiți și cari, în fiecare moment, pregătesc răsunarea care este spânzurată peste capetele voastre. Nenorocire, de o mie de ori nenorocire, asupra voastră; căci va sosi o zi în care veți fi judecați, și atunci, nenorocire pentru sufletele voastre, căci aducerea voastră aminte va rămâne ca o pată în istoria românească. Incheiu, jurând în numele patriei noastre, că măcar unul dintre voi va cădea sub pumnalul nostru răsunător.

Ofisul No. 70 al Căimăcămiei Valahiei, din 18 (30) Noemvrie 1858:

Dela Căimăcămia Țărei-Românești.

Către Sfatul Administrativ.

Inercarea de omor ce s'a făcut în contra persoanei unuia din membrii

Căimăcămiei, în seara de Duminecă, la 16 ale acestei, a urmat să insufle tuturor spaimă și grijă pentru liniștea publică.

Această încercare vrednică de tot disprețul și de toată scârba oamenilor de cinste, ca o spurcăciune ce-și poate avea locul numai în întunerecul temnițelor, și ca un răsad de cuib de tâlhari, este o umiliație pentru nația noastră; caracterul românesc, de firea sa blând și generos, nu se poate împacă cu asemenea nelegiuiri, ce dovedesc o boală de minte, câștigată în rătăcirii de ambiții sângeroase sau pe tărâmul teoriilor politice adunate din lăturile societăților străine.

Asasinatul politic, sămânță cu totul exotică, s'a încercat, cu toate acestea a-și face răsadul său și la noi, în două rânduri, în curs de zece ani, căutând victime între căpeteniile Statului. Astăzi, în ajunul alegerilor, de ar izbuti, ar da societatea pradă anarhiei, ar atinge în măduva lor instituțiile nouă ale țării și ar compromite țara noastră cu un viitor de suferințe.

Guvernul, având datoria sacră a asigura liniștea și odihna fiecăruia și a da o satisfacție societății, lovită în conștiința ei morală, printr'un atentat monstruos, a adoptat, în unire cu Sfatul, toate măsurile ce a putut socoti priincioase spre acest sfârșit.

Șeful Poliției Capitalei se chiamă ca, prin înțelegere cu Șeful Miliției, să vegheze, prin întinderea forței publice, a întâmpina orice turburare liniștei obștești.

D-l Șef al Departamentului din Lăuntru se chiamă a întinde această strașnică privighere și prin județe, slujindu-se cu toate mijloacele ce-i sunt însușite.

D-l Procuror al Inaltei Curți se chiamă, împreună cu d-l Procuror al Curții criminale, să procedeze în legiuita cercetare, spre a descoperi pe făptuitorul atentatului.

Căimăcămia dar, împărțînd Sfatului alăturatul jurnal deslușitor măsurilor ce s'au chibzuit de cuviință a se lua, îl invită ca să se puie în lucrare îndată, îngrijind ca fiecare Șef de Departament să le execute întru ceea ce privește la ale sale speciale atribuții și în concurs de reciproc ajutor.

Va da totdeodată acestui Ofis cuviincioasa publicitate.

(Subscriși:) M. Băleanu, Ioan Manu, Ioan Al. Filipescu.
Secretarul Statului (s.) C. N. Brăiloiu.

Comunicarea ziarului semioficial «Anunțatorul Român», No. 91, din 19 Noemvrie (1. Decemvrie) 1858:

În zilele d'în urmă, o scriere sedicioasă a fost placardată pe casele Caimacacimilor, a d-lui Banului Emanuil Băleanu și d-lui Vornicului Ioan Manu. Această scriere, prezintă în capul ei inițialele E. B. și I. M., încadrate de doliu și deasupra pumnale, reclamă în contra restricțiunilor aduse libertății

presei și amenință cu moarte pe cei doi Caimacami, dacă ei ar refuza a redă acestei libertăți întinderea ei.

Onorabila Căimăcămie, fără a da unei asemenea manifestații mai multă atențiune decât merită, a trimis cele două placarde la Prefectura Poliției, cu misiunea de a examina scrierea și de a ajunge, dacă e posibil, la descoperirea culpabilului.

În 16 Noemvrie, la 8 oare seara, Vornicul Ioan Manu se odihniă în odaia sa, ale cărei ferești dau pe stradă, când atenția sa a fost atrasă deodată de o spărtură a două geamuri, dând intrare unui obiect asvârlit din afară. Doamna Manu intră în acelaș moment în odaie, urmată de un servitor, când, după câteva minute, o detunare violentă s'a auzit până în catul de sus al casei. Curând a fost posibil a stabili că ea eră produsă prin explozia unei capsule groase de cristal, în formă de bombă, încărcată cu praf, care după ce a aprins perdelele, a asvârlit bucăți de cristal în diferite direcțiuni, din cari mai ales tavanul odăii a conservat semne destul de adânci.

Provedința nu a permis ca această încercare criminală să aibă urmările ce așteptă autorul ei, și curând s'a constatat că nime nu a fost rănit.

Toți oamenii onești nu fac decât a condamna într'un singur glas acest odios atentat, de care națiunea noastră nu dase până astăzi decât un singur exemplu.

Căimăcămia și onorabilul d. Manu în special au primit cu această ocaziune felicitările și expresiunile de simpatie ale notabililor țarei și ale d-lor agenți străini. D-l Agent și Consul General al M. S. Britanice, aflând această întâmplare, s'a grăbit să meargă la Căimăcămie și să adreseze și în scris Caimacamilor felicitările sale.

Ofisul Căimăcămiei Valahiei, No. 86, către Consiliul Administrativ Extraordinar, din 27 Noemvrie (9 Decemvrie) 1858:

Dela Căimăcămia Țarei-Românești.

Către Sfatul Administrativ Extraordinar.

Un număr de locuitori din orașul Pitești, dintre cari unii străini din oraș, alții slujbași și alții preoți, au cutezat să scrie și să iscălească o protestație cu data de 30 Octomvrie încetat, în contra actelor Guvernului, adresată către d-nii Consuli ai Puterilor Garante.

O copie după acea protestație cu numele celor subscriși, legalizată sub No. 1.276 din 4 Noemvrie curent, de Consiliul municipal al orașului Pitești, se trimite onor. Sfat, spre a-i vedea cuprinderea.

Acest act, lucrat și scris de obraze ce n'au nici o competență legală de a controla lucrările Guvernului, și care, sub pretextul legalității, calcă însăș legalitatea, uitând că atât după Regulamentul Organic, cât și după

Statutul Convenției (art. 32), dreptul de control a fost dat numai organelor legale constituite, fără să aibă nimeni mai cu seamă cădere de a se adresa către reprezentanții Puterilor, decât numai singur Domnul, în cazuri speciale (art. 9 din Convenție), nu se poate privi decât ca un act de turburare împotriva Guvernului, supus învinovățirii și pedepsit după art. 77, 203 și 220 din Codica penală.

Actul de protestație ce se trimite onor. Sfat este totdeodată și o abateră din rândueala Ofisului Căimăcămiei sub No. 15, din 24 Octomvrie încetat, asupra adunărilor, și ivirea lui dovedește o neîngrijire a autorităților locale întru îndeplinirea poruncilor ce le sunt date și a datoriiilor ce le sunt impuse de legi.

Căimăcămia, neputând privi această urmare decât ca un atac la legiuita autoritate a Guvernului, ce poate conduce societatea în drumul anarhiei, pe de o parte a dat ofis către Prea Sfinția Sa Părintele Episcop al Argeșului, pentru dojana și înfrânarea preoților ce au luat parte la această necuviință; iar pe de alta, în privința slujbașilor civili, decretă cele următoare :

1°. D-nii secretarul Cărmuirii de Argeș și polițaiul orașului, ca unii ce, în lipsă de cărmuitor, erau însărcinați cu puterea și privigherea administrativă și polițienească și n'au avut nici o îngrijire de a popri asemenea faptă și nici nu au raportat Ministerului de care atârnă, se vor depărta îndată din slujbă.

2°. D-l Procuror al judecătoriei, care a fost cu osebire însărcinat de către Departamentul Dreptății a priveghia și a raporta, la întâmplare de asemenea neorândueli și abateri și nu și-a îndeplinit datoria, se va depărta din postul său.

3°. D-l Prezidentul Magistratului orașului G. Ionescu și d-l Protopopescu, membru al acelu Sfat, al căror nume figurează și în josul protestației și în adevieria ei, ca unii ce au laut parte la un act ce nu eră de a lor competență și ilegal, se vor depărta asemenea.

4°. Ministerele respective, fiecare în atribuțiile lor, vor luă grabnice măsuri, spre a se numi alți slujbași în locul celor mai sus însemnați, îngrijind a lămurii fără întârziere și numele tuturor celorlalți slujbași cari se vor fi aflând subscriși în protestație, spre a se rândui alții în locul lor.

5°. Locurile celor depărtați de municipalitate se vor îndeplini de către supleanți, sau ceilalți ce figurează în cea din urmă foaie de alegeri, și cari nu vor fi luat parte la această protestație.

6°. Departamentul din Lăuntru va chemă osebită luare aminte a d-lui Cărmuitor al județului ca să aibă strașnică privighere, spre a întâmpina pe viitor tot felul de acte de firea acestuia și orice mișcare de neorânduială, cu vestire că, la împotrivă urmare, Guvernul nu se va mărgini la măsurile administrative în cari se mărginește astăzi, ci va întrebuiță toată asprimea

legilor, dând pe vinovați în judecată, și responsabilitatea va cădea mai cu osebire asupra slujbașilor administrativi.

7°. Se pune asemenea însărcinare și asupra celorlalți șefi de Departament, ca fiecare în parte să vegheze asupra slujbașilor săi de a-și împlini datoria și a nu se abate din căderile și sfera lor prin amestec la fapte și acte sedițioase; iar pentru cei nesupuși, să raporteze spre a se depărta și a se da în judecată.

Sfatul va da cuviincioasa publicitate acestui Ofis.

(S.) Emanuil Băleanu, Ioan Manu, I. A. Filipescu.

Secretarul Statului, (s.) C. N. Brăiloiu.

În 3/15 Decembrie 1860 Căimăcămia Valahiei publică următorul Ofis No. 102 către Consiliul Administrativ Extraordinar, din 3/15 Decembrie 1858:

Terminul pentru întocmirea listelor celor cu drept de alegători și eligibili, botărit prin Ofisul Căimăcămiei sub No. 19, expirând la 5 ale curgătorului Decembrie, și această preliminară lucrare urmând a fi încheiată la arătata zi, potrivit cu dispozițiile Convenției;

Căimăcămia decretă cele următoare:

Art. 1. Departamentul din Lăuntru va stăruî ca până la 10 ale acestei luni să se primească toate listele spre a se afișa, cari se vor cere a i se trimite cu ștafetă.

Art. 2. Indată după a lor primire, listele se vor publica și afișa în toate orașele și satele Principatului, unde trebuința cere a fi cunoscute, îndeplinindu-se în aceeași vreme și dispozițiile art. 4 alin. 2 din instrucții, întru ceea ce privește pe eligibili.

Art. 3. Reclamațiile de înscriere, ce s'ar ivi din partea celor ce din vreo pricină oarecare ar fi rămas netrecuți în liste, se vor cere a fi bine deslucite drepturilor pe cari ele se vor întemeia, declarând în aceeași vreme reclamantul, că nu se mai află trecut numele său în lista de alegători a vreunui alt județ.

Art. 4. Dreptul de reclamație către administrații și apoi către tribunale, potrivit rânduelilor art. 7 și 8 ale anexei 2, se hotărăște a începe dela 11 Decembrie curent, și prin urmărire se va încheia la 31 ale acesteiași luni.

Art. 5. Cărmuirile, cercetând reclamațiile, vor încheia jurnal motivat, care apoi îl vor trimite în original la tribunal, spre a-i putea sluji la cercetarea apelurilor interesatilor. Tribunalele, primind reclamațiile, în asemănare cu textul sus ziselor articole din anexul No. 2, vor judeca de urgență, hotărînd ziua înfățișării, cu o singură citație, prin mijlocul cel mai expeditiv și în soroc scurt, când reclamația se va atinge de drepturile unei a treia persoane,

luând în considerație și distanța locuinței acelei a treia persoane, și îndatorind pe reclamant, prin rezoluția ce se va pune asupra reclamației sale, a se înfățișa la ziua sorocită, fără altă chemare pentru dânsul, pentru care și va iscăli din josul rezoluției, că va fi următor. Iar când reclamația va fi dată la chiar persoana interesată, citația de înfățișare se va face prin simplă rezoluție de sorocire, în josul căreia reclamantul va iscăli că a auzit sorocirea și va fi următor.

Art. 6. La cercetarea reclamațiilor, tribunalele se vor povățui de textul Convenției, de textul anexului 2-lea și de instrucțiunile Sfatului Administrativ Extraordinar dela 1 Noemvrie trecut, atingătoare de dovezi. Hotărîrea se va da prin încheiere de jurnal și cu majoritate de glasuri, care jurnal pe de o parte se va trimite îndată în copie cărmuirii locale, ca să șteargă din listă pe cei excluși, sau să-i înscrie pe cei admiși; și cărmuirile vor trimite asemenea copii și Departamentului din Lăuntru cu fiecare expediție regulat, spre a se publica prin «Buletin».

Art. 7. Toți acei din locuitorii orașelor de prin județe, ce nu sunt rezidențe, cari vor avea ca orășeni capitalul de șase mii galbeni, cerut de art. 4 din anexul 2, voind a-și exersă dreptul de alegători în această calitate, vor fi primiți a se înscrie între alegătorii orașelor de rezidențe pe temeiul de reclamații.

Art. 8. Departamentul Dreptății va îngriji a trimite pe la toate judecătoriile osebite condici și registre șnuruite și pecetluite după legiuita orânduială, cari vor sluji numai pentru înscrierea reclamațiilor și a hotărîrilor în pricini de alegeri.

Art. 9. În București și Craiova, cercetarea reclamațiilor pentru alegeri se dă în atribuțiile secțiilor 1-i ale tribunalelor, potrivit celor ce s'au urmat și la cele din urmă alegeri.

Art. 10. După expirarea termenului de 21 zile, arătat în art. 4 de mai sus, nici o reclamație nu va mai putea fi primită.

Art. 11. Cuvința cerând a se da tribunalelor toată înlesnirea de lucrare, Departamentul din Lăuntru va porunci la toate cărmuirile de a da câte doi dorobanți călăreți tribunalului respectiv local, spre a se sluji cu dânsii la chemări în judecată și la expeduirea actelor lor.

Art. 12. După publicarea acestui Ofis, alegătorii înscriși sunt volnici a se adună în colegiile lor respective, spre a se chibzui despre persoanele candidaților de deputați.

D-lor șefii Departamentelor respective vor aduce la îndeplinire cuprinderea acestui Ofis, fiecare într-o ceeace-l privește. Totdeodată i se va da și cuviincioasa publicitate.

(S.) Emanuel Băleanu, I. Manu, I. A. Filipescu.

Secretarul Statului, (s.) C. N. Brăiloiu.

Circulara Ministerului de Interne al Valahiei către toate Prefecturile, No. 9.233, din 7/19 Decembrie 1858:

Domnule Administrator,

Vi se alătură pe lângă aceasta în copie Ofisul onor. Căimăcămii sub No. 87 din 27 Noembrie trecut, spre a-i lua cuprinderea în cea mai serioasă băgare de seamă; veți vedea dintr'însul dispozițiile luate de Guvern în privința tuturor acelor cari, pierzând din vedere orice princip de moralitate și de bună cuviință, îndrăznesc pe tot minutul a profana, prin ale lor nechibzuite urmări, datoriile cele mai sfinte ce trebuie neapărat să aibă în orice țară un cetățean onest către Guvern și către societate.

De vreo trei ani de zile încoace, s'a introdus în spiritul public în țara noastră un fel de anarhie de idei și de tendințe, al căror rezultat, o logică sănătoasă ni-l demonstrează îndestul, nu poate fi decât prăpăditor pentru viitorul Patriei noastre comune.

Cuvântul de patriotism cred unii că este în destul de a-l avea numai pe buze, de a-și desfășura în numele lui patimile și geloziile lor proprii, ca să poată deveni o dogmă de credință a unui popor. Astfel, în țara noastră atât de liniștită, unde respectul legilor eră în inima și în spiritul fiecăruia, unde principiul de autoritate se păzia în toată a lui întregime, se introduse în acești ani din urmă un fel de sistem în dirijarea spiritului public, ce se pareă a nu avea altă țință decât a conduce societatea română la peire. Un asemenea sistem se inaugură la noi în numele patriotismului: Patriot eră oricare știă să reverse cu mai multă dibăcie sămânța discordiei între deosebitele clase ale societății; patriot eră oricare avea insolența de a manifesta și a parada în public mai multă insubordinație către legile în ființă și mai puțin respect către autoritățile constituite.

Aceasta este, în puține cuvinte, adevărata stare a lucrurilor; a o suferi mai mult este o vină, a o tăcea este o greșeală.

Simptomele ce vedem că se manifestă astăzi într'un chip parțial se pot întinde și pot deveni un rău general și fără remediu, rău pe care suntem datori a-l combate din toată virtutea, și a căuta cu orice preț să-l oprim de a se întinde mai mult; căci efectele lui se resfrâng asupra soartei viitoare a Patriei noastre.

Aceste simptome sunt pe față, nu trebuie mai mult a ne face iluzie: Ici niște novatori de contrabandă făcându-se ecou al teoriilor celor mai exaltate și mai absurde și cu totul incompatibile cu poziția politică a țării noastre, colea placarde înfiorătoare, cercări de asasinaturi politice, proclamații și apeluri la licență, intimidății criminale și amenințări de tot felul prin foi volante tipărite în taină și răspândite prin județe de către agenții partidelor, toate

acestea precedate sau urmate de protesturi nechibzuite și cu totul neînte-meiate în contra actelor Guvernului. Și ce este mai trist încă și mai vrednic de jale, este de a vedea mai cu seamă că aceia ce se fac organele și instrumentele unor asemenea machinații, își uită până și chiar greutatea ce trebuie să atârne pe conștiința lor; căci ei nu-și fac nici un scrupul de a-și ascunde ale lor patimi personale iarăș sub masca patriotismului celui mai înfocat. Toate acestea se petrec în ajunul unei zile mari, când nația noastră este chemată a săvârși actul cel mai solemn ce i-a fost dat de Providență, și când prin însăș și numai a noastră moderație și prudență vom putea trage asupra-ne încrederea Europei civilizate, dovedindu-i în faptă că suntem într'a-devăr o nație și un popor capabil de a ne guvernă însine.

Este de prisos să căutăm a desvoltă aici într'un chip mai întins simptomele și tendințele de cari vorbirăm mai sus și cari contribuiesc în gradul cel mai înalt a băgă frica și temerea în inimile tuturor cetățenilor onești și pacinici. De aceea *ne grăbim a pune sub ochii dumneavoastră, d-le Administrator, nestrămutata hotărîre ce a luat Guvernul de a întrebuiți măsuri de rigoare în contra tuturor acelor cari în viitor se vor dovedi abătuți în faptă sau cu vorba în uneltiri ce ar fi de fire să turbure câtuș de puțin liniștea și siguranța publică.* De aceea, Ministerul chiamă toată a d-voastră luare aminte asupra cuprinderii Înăltului Ofis al Guvernului, citat mai sus, și *vă pune strașnică îndatorire, ca pătrunzându-vă de misia ce vă este încredințată, ca șef al județului ce administrați și ca reprezentantul cel mai imediat al Guvernului, să nu vă scape un minut măcar din vedere, că sinteți în aceeaș vreme și cel mai deadreptul răspunzător pentru oricâte se fac, sau se vorbesc, ori se uneltesc în cuprinsul acelu județ, fie în contra Guvernului, fie în contra particularilor.* Veți strășnici pe cei de sub d-voastră slujbași polițienești, administrativi de a-și îndoi a lor priveghere în cuprinsul ocolului fiecăruia, de a observă orice se mișcă și se petrece în juru-le, de a notă și a luă act despre toate, de a vă da relație despre orice fără osebite; și d-voastră asemenea, sub formă secretă, le veți comunică Ministerului cu toată ceruta grăbnie, spre a se chibzui și a vi se da cuviincioasa deslegare. În împrejurările cele grave însă și în cazurile cari vor cere repede expediție, veți luă și chiar deadreptul și veți pune în lucrare măsurile polițienești ordinare, ce sunt în a d-voastră dispoziție.

Atât acest ordin al Ministerului, cât și Înăltul Ofis aci alăturat le veți da în cea mai întinsă publicitate în cuprinsul acelu județ, spre a se cunoaște în de obște și de fiecare în parte hotărîrea guvernului și dispozițiile ce sunt luate întru paza cu întregime a liniștei și a siguranței publice. De primirea acesteia veți întoarce grabnic răspuns.

Ministru din Lăuntru, (s.) M. Băleanu.

Ofisul No. 109 al Căimăcămiei Valahiei către Ministerul de Interne, din 8/20 Decembrie 1858:

Dela Căimăcămia Țarei-Românești către Ministerul din Lăuntru.

Terminul pentru publicarea și afișarea listelor electorale fiind sosit și urmând a proceda la revizuirea lor, potrivit celor hotărâte prin instrucțiunile date de mai nainte pentru a lor întocmire, iar modul și temeiurile ce au a se observa în revizuirea lor nefiind încă deslușit pentru toate cazurile ce se pot prezenta;

Căimăcămia, spre îndeplinirea acestei trebuințe, decretă cele următoare:

1. Departamentul din Lăuntru va procedea la revizuirea obștească a listelor ce va primi dela osebite dregătorii administrative, însărcinate cu întocmirea lor; și pentru câți din cei înscriși ca alegători sau eligibili va cunoaște că calitățile lor nu sunt constatate în conformitate cu bazele cuprinse în Convenție, și cari s'au deslușit prin instrucțiunile generale obștite, va hotărî a lor scoatere din listă și va îngriji a întocmi o foaie de toți cei scoși cu deslușirea temeiurilor și cuvintelor pentru cari s'au scos, care foaie se va înfățișa Căimăcămiei.

2. Venitul de galbeni 400, cerut de art. 9 al Convenției pentru eligibili, se va determina în venitul statornic după contractul de închiriere din acareturi de orice felurime, precum case, prăvălii, magazii, poverne, vii, moșii, mori, păduri și orice alt venit imobiliar; dobânda banilor nu poate fi primită drept venit, care ar putea da drept de eligibilitate.

3. Art. 4 din Convenție vorbind deslușit că alegătorii de prin orașe urmează să aibă capital de 6.000 galbeni în acareturi, industrie sau comerț, cei ce vor constata asemenea capital, cu dovezile cerute prin instrucții, nu pot avea decât dreptul de alegători cu acest singur capital. Dobânda unui asemenea capital, sau din polițe sau din zapise, nu le poate da dreptul de eligibilitate, fiindcă acest drept este exclusiv rezervat celor ce au un venit imobiliar, precum s'a deslușit mai sus.

4. Străinii veniți în țară din părțile Turciei înainte sau în urma Regulamentului nu pot fi primiți a exersa drepturi politice, dacă nu se vor fi împământănit, cei dintâi după formele obișnuite mai nainte, iar cei din urmă după formele cerute de Regulament. Copiii lor însă născuți în țară se vor bucura de aceste drepturi, dacă nu se vor fi pus sub vreo protecție străină.

5. Câți sudiți străini veniți în țară se vor fi lepădat de protecția străină și se vor fi naturalizat, aceia vor fi primiți a exersa drepturi politice; cu toate acestea, câți dintr'înșii, după a lor naturalizație, se vor fi pus iarăș sub vreo protecție străină, aceia nu sunt primiți a exersa drepturi politice, dacă nu vor fi îndeplinit din nou formalitatea naturalizației. Copiii acestora, născuți

în țară și veniți în vârstă, se vor privi ca pământeni și se vor bucura de toate drepturile politice, iar copiii sudiților, deși născuți în țară, nu pot fi primiți a exersa drepturi politice, dacă nu se vor fi împământenit după legiuita orândueală.

Aceste deslușiri avându-le Departamentul din Lăuntru în vedere la operația revizuirii listelor electorale, le va comunica și Departamentului Dreptății spre a le face cunoscute și tribunalelor chemate a judecă reclamațiile ce li se vor înfățișa, spre a se conforma cu dânsese și deslușind că între toate celelalte cazuri neprevăzute ce s'ar putea ivi la tribunale, ele sunt în competență a le judecă și a le hotărî după a lor chibzuire.

(s) Em. Băleanu, Ion Manu, I. A. Filipescu.
Secretarul Statului (s.) C. N. Brăi Ioiu.

În Iași Guvernul Interimar a pus din nou în vigoare în 25 Octombrie (6 Noembrie) în unanimitate restabilirea Legii Presei din timpul Domnitorului Grigorie Alexandru Ghica.

În București Secretariatul de Stat restabilește Cenzura asupra Presei prin două publicațiuni din 20 Octombrie 1858 (1 Ianuarie 1859), făcute prin «Anunțatorul Român» No. 100.

Secretariatul Statului.

D-l C. A. Rosetti, redactorul gazetei «Românul», a dat la lumină fără voia cenzurei, în ziua de Joi, 18 Decembrie curent, un anunciu tipărit în chip de protestație în contra cenzurei, ce este pusă în atribuțiile Secretariatului, pentru că nu i s'a dat voie a reproduce în gazeta sa o reclamație, ce zice că ar fi dat către Tribunalul civil de Ilfov, și o hotărîre a acestui Tribunal, atingătoare de restatornicirea sa în listele de eligibili.

Această urmare a numitului redactor este împotrivoare cuprinderii art. 4 din Regulamentul asupra Presei, regulament ce se află sancționat și prin art. 220 din Codica criminală, care supune la penalitate și pe autorii de orice scriere sau publicație, și pe tipografi, când le dau la lumină fără voia cenzurei.

Pentru un publicist care, în această calitate, se află în contact continuu cu publicul, și care protestă în vorbe și în făgădueli, în jurnalul său, că voește legalitate și că combate pentru legalitate, fapta de lucrare în contra dispozițiilor legii este nu numai o contradicție, dar încă și o nesupunere și o violație vrednică de osândă.

Ca să se ferească dar pe viitor de asemenea abateri, s'a prevestit prin osebit adres din partea Secretariatului spre a d-sale regulate, și se publică aceasta, ca și ceilalți redactori de jurnale să știe a se regulă, de vreme ce

abaterile, aci însemnate dovedesc că s'au pierdut din vedere sau din memorie dizpozițiile regulamentare ce se ating de regimul presei.

Cât pentru publicarea în sine a actelor judecătorești și a oricăror alte acte atingătoare de lucrările vericăreia dregătorii, asemenea acte nu se pot publica decât numai după cererea și încuviințarea dregătoriei competente, cerere și încuviințare cari au lipsit cu totul la pricina d-lui Rosetti, și cenzura, necunoscând d-lui Rosetti nici un titlu legal de a da, cu a d-sale singură încuviințare, un caracter de autenticitate lucrării unei judecătorii, care după legi este supusă Departamentului Dreptății, a fost în tot dreptul a refuză tipărirea unui act, care nu putea să fie cunoscut decât după o formală declarație și încunoștințare a acelui departament.

Subiscălitul, dela intrarea sa în funcția ce ocupă, a voit a stărpi scandalul ce a oferit presa, în curs de doi ani trecuți, prin violența limbajului și prin tendința de a învrăjbi toate clasele societății, și a impus jurnaliștilor condiția de a fi moderați și a se ține în hotarele cuviinței în polemica lor. Sub această condiție, s'a deschis jurnalelor o carieră mai largă de discuție, și fiecare poate mărturisi că jurnalismul se bucură astăzi de o libertate de cuvânt în comparație, mai mare decât aceea de care s'a bucurat mai înainte, fiindcă nu s'a poprit de a discuta chiar actele Guvernului, lucru cu totul nou sub regimul cenzurei.

«Pe cât însă dorim ca presa să fie un organ de publicitate folositoare, cu atâta iarăș suntem datori a respinge și a popri orice pretenție ieșită din hotarele cuviinței și legalității.

Secretarul Statului, (s.) C. N. Brăiloiu.

Regulele asupra Presei.

Spre știința obștească se publică regulele asupra Cenzurei cele în ființă de mai mulți ani.

Regule asupra Presei.

Art. 1. Nici un jurnal sau scriere periodică, ce ar tractă despre materii politice sau despre economie socială, și arieși sau regulat și la zi hotărîtă, sau prin livrezioane și neregulat, nu se va putea fundă sau publica, fără mai întâiu să aibă autorizația Guvernului. Autorizația Guvernului va fi asemenea neapărată a se da pentru toate schimbările ce se vor face în personalul geranților, redactorilor de căpetenie sau proprietarilor de jurnal.

Art. 2. Proprietarii sau giranții lor ai oricărui jurnal sau scriere periodică sunt datori a face o asigurare, prin depunere în cassa Statului de o sumă de galbeni patru sute, spre o chezășuire de paza regulelor, sau la din

potrivă întâmplare, spre a fi această sumă ca un acout pentru despăgubirea abonaților și osândă pentru abatere.

Art. 3. Tot gerantul sau proprietarul va fi dator a publică în cea dintâi pagină a jurnalului articolele oficiale, relațiile și alte acte ce i s'ar da de autoritate.

Art. 4. Tot redactorul de jurnal este dator, înainte de a publică foaia, a supune cenzurei corectura tipărită, iar nu manuscrite, spre a dobândi cuvenita voie prin luare de imprimatur. Numai în urma îndeplinirii sus ziselor formalități, tipograful va putea proceda la tragerea foii. După aceea va depune la Secretariat două exemplare, mai înainte de a le împărți. Jurnalul ce se va tipări, în urma imprimaturii dat de cenzură, va fi totdeauna investit cu subînsemnătura redactorului, care își va da titlul de răspunzător. Asemenea se va subiscăli fiecare articol al foii, de cel ce-l va fi redijiat.

Art. 5. Tipograful va fi dator a nu tipări pasagele sau articolele ce vor fi șterse de cenzură; căci altfel i se va închide tipografia și gerantului i se va opri publicarea jurnalului.

Art. 6. Oricine va voi să scoată vreun jurnal sau foaie periodică prin capitalele de județe, pe unde se află tipografie, este dator a se supune la toate regulele și îndatoririle de mai sus zise, adresându-se pentru cenzurarea foii sau jurnalului său către însuș cărmuitorul județului în persoană, care, la întâmplări de nedumerire, se va adresă cu cerere de deslegare către Cenzura centrală.

Art. 7. Supușii străini, fără excepție, cari vor voi să publice vreun jurnal, sau vreo scriere periodică, volnici vor fi a o face, însă numai după ce vor aduce chezașuire formală, adeverită de consulatul protecțiunei lor, cu îndatorire de a se supune întru toate la regulele cenzurei locale, și cu condiție că, asupra acestei măsuri, vor depinde exclusiv de Guvernul țării, fără a-și păstra dreptul de a chemă, în orice împrejurare de această natură, mijlocirea protecției lor.

Art. 8. Proprietarii de jurnale și geranții lor urmează a aveă legiuita vârstă, căci fără aceasta nu li se va putea da voie.

Aceste regule vor prezidă deocamdată la publicația jurnalelor sau a scrierilor periodice, și celor ce vor urmă împotriva li se va suprimă jurnalul, supuindu-se și la osândă ce-și vor trage.

Toate aceste amenințări nechibzuite și măsuri nedrepte nu au împiedecat, ca tocmai membrii Căimăcămiei cari pretindeau, că printr'insele vor izbuti a impune și a asigură liniștea și pacea între cetățeni și conlucrarea înălțătoare a tuturor într'un moment atât de important pentru viitor, ca tocmai ei să dea spectacolul

unor regretabile neînțelegeri, cari puteau periclita interesele vitale ale patriei. S'a născut între Caimacami o ceartă personală asupra cestiunei, dacă majoritatea Căimăcămiei poate da ordine minorității, aceasta fiind datoare să se supună majorității.

Această neînțelegere a devenit acută, în momentul cel mai neoportun, și a dat loc la schimb de opinii între Majoritatea Căimăcămiei—reprezentată prin Ministrul de Interne Em. Băleanu și Președintele Inaltului Divan Ioan Manu—, și minoritatea ei reprezentată prin Ministrul Justiției Ioan Al. Filipescu, și constă în următoarele patru acte :

1°. Ofisul No. 130 al Căimăcămiei Valahiei către Ministerul Justiției, din 21 Decembrie 1858 (2 Ianuarie 1859):

Către Ministerul Dreptății.

Ministrul din Lăuntru a supus Căimăcămiei, prin două raporturi, unul sub No. 9.473, din 16 curent, altul sub No. 9.561, din 19 tot a acestei luni, trei sentințe ale Tribunalului civil de Ilfov, secția I, una din 15, și două din 17 Decembrie, prin cari numitul Tribunal recunoaște d-lui Cesar Boliac dreptul de alegător și eligibil, și d-lor C. A. Rosetti și V. Boerescu dreptul de eligibilitate.

Căimăcămia luând în considerație că, sub punctul de vedere al procedurii, aceste trei acte judecătorești sunt deopotrivă ieșite din rânduiala legală :

1) Pentrucă, după textul art. 7 din anexul al doilea al Convenției, competența tribunalelor se deschide ca într'o instanță de apel, adică după ce mai întâiu se vor adresa reclamațiile la administrație și se vor lepăda de dânsa—procedură ce s'a deslușit și s'a regulat și prin ofisul Căimăcămiei sub No. 102 din 3 Decembrie curent, publicat prin «Buletinul Oficial» cu No. 98.

2) Că după rânduiala așezată la art. 5 al aceluși Ofis, și după cuviința legală, tribunalul urmă să ceară și să cunoască motivele ce au putut determina scoaterea din liste a celor mai sus numiți reclamanți, și neavând vreun jurnal deslușitor din partea administrației, să ceară asemenea deslușiri prin Departamentul Dreptății, dela care atarnă ca să aibă în vedere toate elementele procesului, precum rânduiala judecătorească cere, și precum se urmează în toate pricinile de judecată ;

Considerând, în special, că sentințele date asupra reclamațiilor d-lor C. A. Rosetti și V. Boerescu cuprind în sine, oșebit de neregularitatea de procedură, și un exces de putere, prin însușire de atribuții ce nu sunt în competența unui tribunal, și către aceasta încă o rea aplicație de pravilă cu in-

terpretația ce a dat art. 9 din anexul al 2-lea al Convenției, atingător de natura venitului de 400 galbeni cerut dela eligibili, care, prin art. 2 din Ofișul Căimăcămiei din 13 ale acesteia, sub No. 109, comunicat judecătoriiilor de către Departamentul Dreptății, s'a regulat și s'a deslușit fără altă îndoială; și nu eră iertat unei judecătorii a căleă cuviințele și respectul principiului de ordine publică, care cere mărginirea fiecărei dregătorii în atribuțiile sale, și mai cu seamă în cestii de interpretații de asemenea fire, rezervate dregătoriiilor mai înalte;

Considerând că atât după art. 25 din Regulamentul Organic, cât și după Rescriptul imperial de instalarea ei, Căimăcămia este însărcinată a priveghia ca nici un act sau urmare, contrarii legiuierei electorale, să nu se urmeze, ci să îngrijească de buna executare a acestei legiuiiri, depărtând ca desăvârșit neprimite orice asemenea acte, însușire ce nu i se poate contesta nici reduce;

Că prin art. 5 din Memorandum, încheiat la Constantinopole de către ambasadorii Puterilor Garante, și comunicat Căimăcămiei prin nota cu No. 1888 din 8 Decemvrie curent, adresată ei de E. S. Ministrul Trebilor din Afară al Inaltei Porți, ca organ al lor, interpretația Fermanului și a Convenției este dată în atribuțiile și căderile exclusiv ale Căimăcămiei, și în ceea ce se atinge de natura venitului cerut dela eligibili, interpretația s'a dat de Căimăcămie prin Ofișul dela 3 Decemvrie, pomenit mai sus, în toată deplina ei cădere, și s'a încuviințat și de Inalta Poartă, ca organ al Puterilor, după depeșile primite dela agentul țarei;

Considerând că, după Fermanul Imperial de instalare, toată responsabilitatea pentru paza bunei orândueli și a legilor în ființă, și pentru mănținerea fiecărei dregătorii în cercul legal al atribuțiilor ei, cade în sarcina Căimăcămiei, care este autorizată, spre acest sfârșit, a depărta din funcțiile lor pe toți funcționarii ce s'ar abate din datorile ce le sunt impuse și ar căleă legile prin însușire de drepturi și căderi ce nu le pot avea, ca unele ce sunt rezervate numai Căimăcămiei;

Văzând că tribunalul mai sus numit, prin a sa urmare, a căleat rândue-lile Ofișului, pe al căruia singur temeiu i s'a și atribuit dreptul exclusiv de jurisdicție în pricini electorale, și cu aceasta a arătat un duh de rea nesocotință, pe când eră dator a lucră mai cu sfielă și mai cu îngrijire întru îndeplinirea însărcinării ce i s'a dat, știind că hotăririle sale sunt fără apel.

Pentru aceste considerații, Căimăcămia declară nule și întru neființă amândouă sentințele Tribunalului civil de Ilfov, Secția I, în privința d-lor Rosetti și Boerescu; hotărește în puterea art. 327 din Regulamentul Organic, ca judecătorii ce au luat parte la această judecată și au subscris arătatele sentințe să se dea în judecata Inaltei Curți, și decretă ca toate prici-

nele atingătoare de reclamații electorale să treacă în cercetarea Secției a II-a a aceluiaș tribunal, încetând întru aceasta dreptul de jurisdicție ce s'a fost dat Secției I.

Cât pentru hotărîrea dată în privința d-lui Cesar Boliac, își va avea urmarea, trecându-se numele său în listele electorale ale Capitalei, rămîind ca alegătorii să prețuească, după științele ce se așteaptă și li se vor comunica în urmă, pricinile binecuvântate, pentru cari Departamentul din Lăuntru l-a fost scos vremelnicește din liste.

D-lui șeful Departamentului Dreptății este invitat a aduce la îndeplinire cuprinderea acestui Ofis.

«Iar d-lui Secretarul Statului este însărcinăt a-l publică, împărtaşindu-l și Departamentului din Lăuntru, spre știință de urmare, întru cece se atinge și de ale sale căderi.

(Subscriși :) Măn. Băleanu, Ioan Manu.
Secretarul Statului (subscris), C. N. Brăiloiu.

2°. Scrisoarea Caimacamului Ioan Alexandru Filipescu, Ministru al Dreptății în Valahia, către Caimacamii: Ministrul din Lăuntru Banul M. Băleanu și Prezidentul Inaltei Curți Vornicul I. Manu, din 24 Decemvrie 1858 (5 Ianuarie 1859):

Caimacamul subiscălit se grăbește a răspunde la hârtia cu No. 130 dela 21 Decemvrie curent anul 1858, ce a primit tot în acea zi după amiază.

După Memorandum, când Caimacamii nu sunt uniți asupra vreunui punct de căpetenie atingător de Convenție, majoritatea nu poate hotărî nimic, până nu va cere deslegare. Aceasta nu s'a urmat, pentru că majoritatea n'a voit să trimită un curier într'adins la Constantinopole, adresându-se către Excelelența Sa Ministrul Pricinilor Străine al Inaltei Porți, Suzerana noastră, și comunicând aceasta onor. Reprezentanți ai Curților Garante, cari se află cu rezidența în țară. Atunci nu s'ar fi urmat nici un exces de putere din partea nimănu și înțelegerea între cei trei membri ai Căimăcămiei ar fi existat din norocire. Majoritatea Căimăcămiei a trimis o depeșă telegrafică d-lui Aristarhi, și mi-a arătat un răspuns făcut astfel, încât să-mi dea convicția cerută în asemenea grele împrejurări.

Să presupunem că Căimăcămia ar fi întrebuițat mijloacele neapărate pentru împrejurări grele, și că s'ar fi dat o deslegare conformă cu părerea a cător trei membri; chiar în acest caz, Tribunalul n'ar fi putut fi dat în judecată, sub cuvânt că ar fi înțeles articolul Convenției într'alt chip decât Căimăcămia întreagă, fiindcă Convenția, trimițând dela administrație plângerile la hotărîrea tribunalelor fără apel, a voit să dea țarei garanții în po-triva actelor administrației. Intr'alt chip, administrația s'ar fi făcut în pri-

cina sa și judecător și parte interesată; și am convicție întinsă că majoritatea Căimăcămiei iubește prea mult țara sa, ca să-i ridice garanțiile cu cari bunătatea Curții Suzerane și a Curților Garante a voit să înzestreze patria noastră. Cu toate acestea, hârtia, la care mă văd silit cu măhnire a răspunde, ridică aceste garanții; face și mai mult: majoritatea Căimăcămiei, cerând ca Tribunalul să se conformeze întru toate modului său de vedere, calcă Convenția, uitând că Convenția recunoaște tribunalelor puterea de a hotărî asupra chestiilor electorale și chiar fără apel. Dacă Tribunalul ar fi fost chemat numai ca să înregistreze modul chibzuirii Căimăcămiei, chiar întregi, acest Tribunal ar fi fost de prisos și Convenția în această împrejurare fără nici un sens. Dacă Căimăcămia ar putea să se bazeze pe vreun text al Convenției, ca să zică că ar avea dreptul a revizui listele, părere ce nu o pot primi în temeiul art. 7 din anex, chiar în acest caz, Convenția nu face excepție, dând voie ca cei ce se vor socoti nedreptățiți să se adreseze (se *pourvoir*) la tribunal.

Dacă reclamanții s'ar fi adresat întâiu la administrație (ceeace este lăsat în voia fiecăruia, iar nu îndatoritor) și în urmă la tribunal, s'ar fi întâmplat un lucru prea ciudat: sorocul prescriș de onor. Căimăcămie, în care să poată cineva reclama, ar fi expirat, mai vârtos că publicarea listelor în parte s'a făcut la 18 ale lunei curente, și atunci orice reclamații ar fi fost în zadar. Textul Convenției nu numește pe administrații întâia instanță și pe tribunal Curte de apel. Dar art. 7 din anexul al 2-lea întrebuițează zicerea «se *pourvoir*»; această zicere este termenul ce se întrebuițează când merge cineva înaintea unei instanțe, care are dreptul de a casă.

Datoria administratorilor eră ca să nu întârzieze trimiterea la tribunalele respective a dosarelor atingătoare de fiecare reclamant. Unii din d-lor au refuzat aceasta, încât Departamentul Dreptății s'a văzut silit a ruga pe acela din Lăuntru, ca să dea poruncile sale într'adins administrației de Buzău în privința aceasta, pe de altă parte, a poruncit, timpul fiind scurt, tribunalelor ca să-și dea hotărârile lor și fără acele dosare, dacă nu le vor primi la vreme.

Regulamentul Organic a deosebit puterea administrativă de cea judecătorească; chiar Memorandum nu iartă celorlalți Caimacamii a se amesteca întru ceeace se atinge de administrația în parte a fiecăruia ministru Caimacam.

Caimacamul, șeful actual al Ministerului Dreptății, cu tot respectul ce are către colegii săi, nu le poate însă recunoaște o asemenea putere și, prin urmare, se vede silit a socoti fără nici o tărie hârtia la care răspunde. El sprijine un princip și nu intră în amănunturi. Este norocit de a se folosi de această împrejurare ca să exprime recunoștința sa Curții Suzerane și

Curților Garante. că au dat țarei sale asemenea garanții, și crede de a sa datorie a le apăra pe acest temei; dar nu poate primi nici de cum părerile exprimate în hârtia la care răspunde, respectând tot într'o vreme convicțiile colegilor săi. Puterile Garante pot da interpretatie puncturilor neînțelese din Convenție. Dar vremea fiind scurtă pentru cerere de interpretatii, n'are drept Căimăcămia să facă asemenea interpretatii. Din antecedentele sale se dovedește aceasta îndestul (îmi place a da dreptate despre aceasta colegilor mei), fiindcă au întrebat de câte ori s'a ivit împrejurare, afară de împrejurarea de acuma. Prin întrebările sale, Căimăcămia a dovedit că este cu bună credință. Nu urmează însă a-și însuși de acum înainte drept de a interpreta Convenția; întrebând, a recunoscut ea însăș că n'are un astfel de drept; și ceea ce mă pune în mirare, este că pentru întâia oară își însușește acest drept. Mă grăbesc dar a contestă acest drept onor. mei colegi: 1-iu că d-lor înșiși prin întrebările d-lor s'au recunoscut necompetinți; 2-lea că Căimăcămia nu face legi; ea nu este decât o Administrație Vremelnică spre a înlesni alegerile. Dacă tribunalele au interpretat rău un punct întunecos al Convenției, asupra căruia Curtea Suzerană și Curțile Garante nu s'au exprimat, rămâne ca viitoarea Adunare să reguleze acel punct.

Art. 17 din anexul al 2-lea zice: «Adunarea singură are a judecă despre validitatea operațiilor electorale». Ea este chemată a alege pe șeful Statului și a face legi, ei dar îi este dat acest drept.

Răspund asemenea unui din onor. mei colegi, pe care l-am auzit argumentând în chipul următor: «acolo unde pravila este întunecoasă, se întreabă Domnul». Intăiu, Căimăcămia nu este Domnul. Al 2-lea, Pravila lui Caragea, deși cuprinde această dispoziție, dar este modificată prin art. 330 din Regulament. Prin urmare Căimăcămia nu poate face pravile; și tribunalele nu sunt datoare să dea hotăriri după punctul de vedere al Căimăcămiei. Dacă tribunalele s'ar fi depărtat de acel punct, îndreptarea greșelilor lor, întru ceea ce se atinge de interpretatie, este păstrată altora; acești alți, după Caimacamul Ministru actual al Dreptății, și după articolul precitat, în împrejurările de acum, dacă nu se află vreo interpretatie din partea Puterilor, este viitoarea Adunare.

Caimacamul Ministru actual al Dreptății nu poate și n'are alt drept decât a priveghia ca procedura să se păzească: fie-i iertat a zice onor. colegi ai săi, că nu este legiutor și că n'a văzut scris în nici un articol al Convenției, că tribunalele sunt constituite în Curți de apel, ci după art. 7 din anexul al 2-lea, sunt Curți de casație.

Funcționarii nu pot fi dați în judecată decât după un raport al șefului Departamentului dela care depind. Onor. colegi ai mei își însușesc acest drept. Se fac înșiși Miniștri ai Dreptății, judecători, parte interesată și legiui-

tori. Imi pare rău că lucrul a ajuns până la acest punct, dar fiindcă am ajuns aici, împotriva nădejzilor mele, zic lor cu mâhnire că nu recunosc colegilor mei asemenea puteri exorbitante. Câte trei ținem puterea dela aceeași origine și suntem de o potrivă; eu nu voiu califica lucrurile după ființa lor, dar nu voiu face nimic din ceea ce le place a numi hotărîrea d-lor.

Dacă onor. mei colegi stăruiesc a publica modul d-lor de vedere, comunicat mie prin hârtia la care răspund, sunt rugați să publice pe lângă hârtia d-lor și acest răspuns al meu.

Incunoștințez pe onor. colegi ai mei că acest răspuns, tradus în limba franceză, s'a dat Reprezentanților Puterilor Garante și Comisarului Curții Suzerane, trimițându-i-se la cancelaria sa.

(Subscris) Ioan A. Filipescu,
Membru al Căimăcămiei, Ministru al Dreptății.

3°. Răspunsul Caimacamilor Banul M. Băleanu, Ministru de Interne, și Vornicul Ioan Manu, Președinte al Inaltei Curți, dat în 26 Decemvrie 1858 (7 Ianuarie 1859) la scrisoarea Caimacamului Ioan Al. Filipescu:

Din răspunsul ce ați binevoit a ne adresa cu data de 24 Decemvrie la Ofițul nostru sub No. 130 din 21 ale acestei luni, vedem cu mâhnire și întristare, că ați luat o poziție, în fața noastră, contrarie principiurilor de ordine și de autoritate, ce trebuie să slujească de normă în orice organizație guvernamentală.

Vedem, în adevăr, că în relațiile d-voastre de Ministru al Dreptății cu Căimăcămia, nu voiți să deosebiți în persoana d-voastră pe Ministru din Caimacam, ei transportând pe Caimacam în Ministerul Dreptății, cugetați a face din acel Departament un guvern deosebit, pe care îl puneți în luptă cu guvernul mai înalt, ca să paralizați lucrările sale într'un moment așa de greu și critic.

Plecând dela principiul metafizic al nedespărțirii acestor două calități ce însușiți, nu voiți a înțelege slăbiciunea ce altoiți în acția guvernului, ei procedând cu lucrări în parte, insuflați tribunalelor, sub frumosul nume de garanție legală, încurajare la nesupunere, invitându-le a nu ascultă ordinele Guvernului și a funcționa în contra rânduelilor sale.

Să venim însă la imputările ce ne faceți.

Ziceți mai întâiu, că n'au fost uniți Caimacamii, că la neunire, după Memorandum, majoritatea nu poate hotărî nimic, până nu va cere deslegare, și că deslegare nu s'a cerut, fiindcă majoritatea n'a voit să trimeată curier într'adins la Constantinopole.

«Acî ne vedem siliți a vă arăta că faceți o confuzie asupra cazurilor de limitare a puterii Căimăcămiei, și puneți în uitare ceea ce ați lucrat cu noi în unanimitate și în unire.

Art. 5 din Memorandum zice : «In privința cestiilor ce se ating de interpretarea Tractatului sau a Fermanului, urmează a se referă la Inalta Poartă, când va mijloci (între Caimacami) serioasă neînțelegere».

De ce este vorba între noi și d-voastră astăzi? De neînțelegere asupra sensului Convenției în privința naturii venitului cerut dela eligibili, sau de neînțelegere asupra măsurilor numai trebuincioase a se lua, spre a nu se abate tribunalele dela Convenție?

Pentru sensul Convenției, împrejurare ce cade în previziunile art. 5 din Memorandum, n'a mijlocit nici o neînțelegere, ci am fost dela început câte trei uniți, precum ați dovedit-o formal înșivă, subscriind Ofisul sub No. 109 din 8 Decembrie, că venitul de 400 galbeni dela eligibili se cere a fi în nemișcător. Nu aveți dar pricină a vă raportă la îndatorirea ce ne pune art. 5 al Memorandumului, de vreme ce n'a existat neunire, și de vreme ce interpretarea dela Inalta Poartă se cere numai la caz de neunire între noi pentru interpretare.

Cu toate acestea, știți prea bine că am voit, pentru a noastră liniștire să cunoaștem și părerea d-lor Consuli și a Inaltei Porți, și nu numai că obiecție n'am întâmpinat, dar încă Agentul țarei s'a grăbit a ne înștiința, prin telegraf, fără îndoială, că este autorizat a ne arăta că Inalta Poartă aprobează interpretarea dată de Căimăcămie.

Ce autoritate putea să mai adauge la această unanimitate trimiterea unui curier la Constantinopole? Și ce rezultat puteam aștepta, când tribunalele urmau lucrarea lor fără împiedicare, și când nici timpul material n'aveam ca să dobândim un act oficial de cancelarie?

Neunirea dar n'a fost pentru interpretarea Convenției asupra naturii venitului de 400 galbeni, ci pentru măsurile de luat, spre a se pune un capăt la dezordinea insubordinației. Aceste măsuri sunt o chestie de administrație, care atărnă dela noi și care trebuie să-și ia soluția nu în Constantinopole, ci în București, scaunul autorității românești, dela Căimăcămie, care în chestii de administrație poate lucra cu majoritate.

Ca să tăgăduiți însă puterea majorității în această chestie, ziceți «că Memorandum nu iartă celorlalți Caimacami a se amesteca întru ceea ce se atinge de administrația în parte a fiecărui Ministru Caimacam».

La aceasta vă răspundem că sunteți ieșit din terminii Memorandumului care, de-ar fi așa, ar fi aranjat anarhia în administrație. Acest Memorandum, tot în art. 5, vorbește special de orânduirea în slujbe și de destituții de funcționari, și nu cere cu chip obligatoriu a se urma după părerea Caimaca-

mului, de care atărnă slujbașul, ci povățuește numai a se lua în seamă părerea sa, povățuire ce rămâne întotdeauna subordonată la prețuirea majorității, după gravitatea împrejurărilor, căci într'alt chip s'ar găsi Guvernul lipsit de cea de căpetenie condiție de autoritate ca să-și poată îndeplini datoriile sale.

Toată argumentația însă a d-voastre, ca să justificați nesupunerea la ordinele Căimăcămiei, o desființați înșivă, când adăogați a zice că: și chiar părerea unanimă a membrilor Căimăcămiei nu o considerați de fire a obliga pe tribunale de a primi interpretația dată de dânsa sensului Convenției, sub cuvânt: 1. Că tribunalele sunt constituite în Curți de Casație, după art. 7 al Convenției; 2. Că în acel drept, ele sunt o garanție împotriva actelor administrației; și al 3. Că Regulamentul Organic, având deosebită puterea administrativă de cea judecătorească, nu li se poate impune cu pravila lui Caragea, mai cu seamă că aceasta este modificată de art. 330 din Regulament, și că Căimăcămia nu este Domnul.

Răspundem și la aceste puncturi.

Tribunalele nu sunt și nu pot fi Curți de Casație; Convenția nu cunoaște decât una și singură Curte de Casație pentru amândouă Principatele, precum se deslușește în art. 38; acea Curte încă nu și-a luat ființă. Tribunalele, după nici o dispoziție a Convenției, nu sunt chemate a țineă loc de Curte de Casație, nici măcar vremelnicește.

Argumentația d-voastre, sprijinită pe sensul gramatical al cuvântului «se pourvoir», întrebuintat de art. 7 din anexul Convenției, ca să transformați tribunalele, la pricini electorale, în Curți de Casație, este greșită în temeiul ei, fiindcă idea de Curte de Casație cuprinde în sine idea de o curte mai înaltă, chemată a statornici și a mănțineă o uniformitate de jurisprudență pentru toată țara. Uniformitate nu poate fi cu șaptesprezece Curți de Casație. Din contra, cu această mulțime de Curți, am fi expuși a vedeă o diversitate de jurisprudență, și unele cazuri electorale primite de un tribunal și lepădate de altul, și cetățenii cari s'ar află în aceleași condiții de capacitate politică, unii să fie primiți, alții depărtați, după tribunalele ce ar judecă cu asemenea plenipotență.

În condiția normală a Guvernului, interpretația legilor politice este dată de art. 32, 36 și 37 al Convenției în căderile Comisiei Centrale.

În condiția anormală și transitorie de astăzi a lucrurilor, când pentru întâia dată se pune în lucrare noua organizație, a cărei bază este sistemul electoral, interpretația este a Curților Suzerană și Garante, deferită de dânsese Căimăcămiei, prin Memorandum, cu rezervă ca, la neunire numai, să se ceară deslegare dela Inalta Poartă. Prin urmare cele șaptesprezece Curți de Casație de prin județe sunt datoare a primi interpretația primită și for-

mulată cu unanimitate de Căimăcămie în ofisul ei sub No. 109 din 8 Decembrie, la care ați luat parte, și susceptibilitatea Curților d-voastre de Casație, din nou înființate, trebuie să se supue cu liniște unui princip de ordine publică și de necesitate, precum v'ați supus și d-voastră de câte ori v'ați unit cu noi, ca să cereți dela Constantinopole deslușiri la puncturile îndoiioase și nedeslușite.

Cu această urmare nu se slăbește întru nimic garanția ce ne asigură Convenția în tribunale în contra actelor administrației și nu se calcă nici atribuțiile judecătorești.

Din contra, principiile sănătoase ale organizației judecătorești, cari s'au adoptat și de Convenție, sunt că judecătorile, ca dregătorii chemate a interveni în tot minutul în interesele private ale familiilor, trebuiesc a fi ferite de orice influință politică, și această influință va domni neapărat în tribunale, când li se va da pricină a nesocoti ordinele de ierarhie și a interpretă dănselor o legiuire în puncturi interpretate de autoritatea specială, însărcinată cu această cădere.

Chiar art. 330 din Regulamentul Organic, cu care voiți a combate căderile Căimăcămiei, dovedește că, la puncturile întunecoase sau neprevăzute de lege, tribunalele nu sunt în cădere a interpretă; și cu toată însușirea ce le dați de curți de casație, ele, neputând avea în asemenea cazuri mai mare autoritate decât Curtea Inaltă, nu puteau să facă alta, decât ceea ce este obligată această Curte a face, adică a-și da părerea și a cere deslegare, și cu toate că nu este Domn în ființă, nu puteți tăgădui însă că tribunalele sunt mai puțin chemate decât Căimăcămia a lua locul Domnului și a da interpretăție unei legiuri politice în contra interpretației date de Căimăcămie, când mai vârtos, după firea însărcinărilor ce are și în condițiile prevăzute de Regulamentul Organic, de Fermanul instalației ei și de Memorandum, Căimăcămia este însărcinată cu toată îngrijirea de a se aplică exact legea electorală, îngrijire ce are în sine și dreptul de interpretație.

Cât pentru reproșul ce ne mai faceți, că după Regulamentul Organic nu putem da deadreptul în judecată pe tribunal, ci numai după raportul d-voastre ca Ministru al Dreptății, vă răspundem că această dispoziție prevede condiții regulate de subordinație și nu ridică dregătoriei mai înalte dreptul de a îndeplini o îndatorire, la care se refuză Ministrul Dreptății, și cunoașteți că, trei zile dearândul, v'am rugat să veniți la Palat ca să ne chibzuim asupra acestei împrejurări. Deabiă ați venit Vineri seară, la 19 ale acesteia, și când am început vorba, d-voastră, fără să primiți a discuta, v'ați sculat și ați plecat, cu toate că știați că tribunalul judecă și pronunță sentința în mijlocul unei mulțimi de oameni întărați.

Avem, domnule coleg, împăcăciunea cugetului nostru, care ne mărtu-

risește că n'am provocat, cu nici o necuviință, schisma d-voastre. Și urmând delicateței ce ne arătați, zicându-ne că nu voiți a califica lucrările noastre după ființa lor, asemenea nici noi nu vom califica procedurile și lucrările d-voastre, lăsând Puterilor Suzerană și Garante și compatrioților noștri nepărținitori a le califica și a ne da fiecărui din noi partea de răspundere ce i se cuvine în această pricină.

Isprăvind acest al nostru răspuns, vă înștiințăm că publicitatea ce cereți să dăm adresei d-voastre, deși ați avut îngrijirea a o da înșivă prin tribunale ca s'o pue în strigare, suntem norociți a o putea da prin gazeta semi-oficială, însoțită cu acest răspuns, care s'a comunicat și d-lor Consuli, și se va expediă asemenea la Constantinople, ca să fim în regulă cu d-voastră întru toate.

(s.) M. Băleanu, I. Manu.

Ca un act din cele mai extraordinare, produs de neînțelegerile din Căimăcămie, rămâne fără îndoială Ofisul următor, subscris numai de majoritatea Caimacamilor și contrasemnat de Secretarul Statului.

Ofisul No. 135 al Căimăcămiei Valahiei către Consiliul Administrativ, din 23 Decembrie 1858 (4 Ianuarie 1859):

«Dela Căimăcămia Țărei-Românești către Sfatul Administrativ.»

«Sorocul de 20 Decembrie, hotărît prin ofisul Căimăcămiei sub No. 65 din luna Noembrie expirat, pentru încheierea listei de înscrierea acelor ce, după art. 13 al Convenției au dreptul de eligibilitate la Domnie, fiind expirat, Căimăcămia, potrivit îndatoririi ce i se pune de art. 21 din Regulamentul Organic, publică prin aceasta numele d-lor Candidați la Domnie, celor ce s'au înfățișat la dânsa cu cerere de a fi înscriși.

«Aceștia sunt:

«1. D. Banul Emanoil Băleanu; 2. D. Logofătul Dreptății Ioan Oteteleșanu; 3. D. Logofătul Dreptății Ioan Slătineanu; 4. D. Vornicul Constantin Cantacuzino; 5. D. Logofătul Credinței Scarlat Krețulescu; 6. D. Vornicul Ioan Văcărescu; 7. D. Logofătul Dreptății Constantin Bălăceanu; 8. Măria Sa fostul Domn Gheorghe Bibescu; 9. D. Aga Ioan Cantacuzino; 10. Măria Sa fostul Domn Barbu D. Știrbei; 11. Luminăția Sa Banul Beizadè Constantin Ghica.

«Toate aceste persoane, în număr de unsprezece, după cercetarea făcută, s'au cunoscut că însușesc calitățile cerute de Convenție pentru eligibili la Domnie.

«Intre cei ce au mai cerut a fi înscriși în această listă de eligibili, figurează și Luminăția Sa Aga Beizadè Dimitrie Ghica. Nu s'a putut însă înscrie ca eligibil deocamdată, pentru cuvântul că, deși este dovedit fără contestație,

că are vârsta, naturalitatea și venitul cerut de art. 13 din Convenție, nu s'a găsit în posesie și de a patra condiție, aceea de a fi împlinit funcții publice în timp de zece ani, sau să fi făcut parte din adunări, deși este cunoscut că a fost membru al Divanului ad-hoc din anul 1857, și Căimăcămia neavând deslegare dacă acest Divan, care a fost o simplă adunare consultativă, poate fi numărat între adunările de cari vorbește arătatul mai sus art. 13 din Convenție, privește contestabilă însușirea acestei a patra calități în persoana Luminăției Sale, și rămâne ca Luminăția Sa, după dreptul ce i se dă de art. 20 din Regulamentul Organic, să-și îndrepteze reclamația la Obșteasca Adunare prin Prezidentul ei, în soroc de 22 zile, socotit dela publicarea listei acestor eligibili.

«Sfatur Administrativ va aduce la îndeplinire cuprinderea acestui Ofis, dându-i totdeodată și cuviincioasa publicitate.

«(Subscriși:) Manoil Băleanu, Ioan Manu.

«Secretarul Statului, (s.) C. N. Brăiloiu.»

Fără de îndoială un ce extraordinar, că la finele anului 1858, trei Români din cei mai de seamă să fie la îndoială dacă un membru al Divanului ad-hoc din 1857 se poate ori nu considera ca făcând parte dintr'o Adunare Națională, ale căreia dorințe au format baza Convenției din 7/19 August 1858.

* * *

Programul deschiderii Adunării Obștești a Valahiei, publicat în 16 (28) Ianuarie 1859:

«Art. 1. În ziua de 22 Ianuarie curent, la 9 ore de dimineață, toți d-nii deputați, în haine de gală, se vor afla adunați la Sf. Mitropolie.

«Art. 2. D-nii Miniștri, membrii Inaltei Curți și ai Curților apelative și Șeful Miliției cu tot statul major, Vornicul de oraș, Vornicul de temnițe și Șeful Poliției, se vor afla asemenea adunați, în uniformă, în sala Obșteștei Adunări.

«Art. 3. Un batalion de infanterie și un detașament de cavalerie se vor așeza în curtea Sf. Mitropolii.

«Art. 4. La 10 ore se va începe, în prezența Căimăcămiei și a d-lor Consulii ai Puterilor străine, slujba Te-Deumului de către Prea Sfinția Sa Părintele Mitropolit cu părinții Episcopi, față cu d-nii deputați și cu toți ceilalți funcționari.

«Art. 5. În vremea săvârșirii Te-Deumului, oștirea, înșirată în curte, va slobozi trei detunări de puști și clopotele se vor trage.

«Art. 6. După săvârșirea Te-Deumului Prea Sfinția Sa Mitropolitul, în capul

membrilor Adunării, vor lua loc în curte, și va defila pe dinaintea lor toată oștirea strănsă, prezentând armele.

«Art. 7. După defilarea oștirii, d-nii deputați, având în capul lor pe Prea Sfinția Sa Mitropolitul, se vor înainta către sala seanțelor Adunării și vor fi primiți, la intrarea sălei, de patru adjutanți domnești.

«Art. 8. După sosirea lor în sala seanțelor, d-nii deputați se vor așeza la locurile lor, și apoi se va ceti cuvântul de deschidere din partea Căimăcămiei, după care, retrăgându-se d-nii Caimacami, Adunarea va proceda la lucrările misiei sale.

«Art. 9. Prea Sfinția Sa Părintele Mitropolit va porunci ca, la aceeaș oră, să se cetească Te-Deum pe la toate bisericile din țară; și la reședințele de județe, toți funcționarii publici vor fi față la slujba Te-Deumului în uniformă.

«Art. 10. In seara acestei zile, toate edificiurile publice vor fi iluminate, prin îngrijirea sfaturilor orășenești și a Ministerului din Lăuntru.

«Art. 11. Prea Sfinția Sa Părintele Mitropolit va liberă bilețuri de intrare pentru public, în număr potrivit cu locurile disponibile, rezervând tribunele destinate pentru Reprezentanții Curților străine și Inalții Funcționari.

Lista Deputaților aleși pentru Adunarea Electivă a Valahiei, publicată în „Buletinul Oficial“ No. 6 din 19/31 Ianuarie 1859.

JUDEȚELE	Totalul Deput. A-rei Elective	Deputați direcți de județe. Legea Electorală, Art. 10.	Deputați aleși de orașe. Legea Electorală, Art. 12.	Deputați primari de județe. Legea Electorală, Art. 11.	Alegeri anuale.				Numărul Deputați la deschiderea Ad-rei Elective.
					Lipsă de alegeri.	Alegere dublă No. Jud. liber	Validați la deschiderea Ad-rei Elective.	Ad-rei Elective.	
I. Argeș	4	Com. Nicolae Rosetti Sublocot. Ioan Brătianu	Dimitrie Brătianu	Serdar Scarlat Turnavitu.	—	—	—	—	4
II. Brăila	4	<i>Logofătul Ioan Slătineanu, anulat</i> Clucerul Grigorie Filipescu	Serd. Nicolae Opran	Mihail Marghiloman	1	—	—	—	3
III. Buzău	4	Serd. Ioan Marghiloman Praporcie Scarlat Voinescu	Serd. Const. Deșliu	<i>Pitaru Mihail Pleșoianu, anulat</i>	1	—	—	—	3
IV. Dâmbovița	4	<i>Logofătul Ioan Băleanu, anulat</i> Colonelul I. Florescu	Maiorul Scarlat Iăzureanu	<i>Lipsă de alegere</i>	1	1	—	—	2
V. Dolj	5	Principele George Știrbei Logofătul D. Bibescu	<i>Serdarul Ioan Hagiadi, anulat</i> Colonelul I. Solomon	Pitarul I. Socoleanu	1	—	—	—	4
VI. Gorj	4	Colonelul N. Bibescu Pitarul Const. Săvoiu	Clucerul Iancu Sâmboteanu	Aga Const. N. Brăiloiu	—	—	IX	—	4

JUDEȚELE	Totalul Deput. A-rei Elective	Deputați direcți de județe. Legea Electorală, Art. 10.	Deputați aleși de orașe. Legea Electorală, Art. 12.	Deputați primari de județe. Legea Electorală, Art. 11.	Alegeri anulate.	Lipsa de alegeri.	Alegere dublă No. jud. liber.	Numărul Dep. validați la des-cinderea A-drei Elective.
VII. Ialomița	4	Logofătul Scarlat Kre- țulescu Clucerul Barbu Slătineanu	Aga Alexandru E. Florescu	Logofătul Barbu Catargiu	—	—	—	4
VIII. Ilfov	6	<i>Principele Alexandru Ghica, anulat</i> Principele Dim. Ghica	Logofătul Nicolae Golescu Pitarul Constantin A. Rosetti Vasile Boerescu	Serdarul Con- stantin Bozianu .	1	—	—	5
IX. Mehedinți	4	<i>Colonelul Nicolae Bibescu</i> Aga Dimitrie Filășanu	Spătarul Barbu Vlă- doianu	Serdarul Ioan Cer- nătescu	—	—	1	3
X. Muscel	4	<i>Paharnicul Barbu Belu anulat</i> <i>Căpit. Iorgu F. Lenș anulat</i>	Serdarul Alexandru Angeheleanu	Paharnicul Nicolae Brătianu	2	—	—	2
XI. Olt	4	<i>Vornicul Ioan Manu, anulat</i> Paharnicul Iorgu Văleanu	Paharnicul Nicolae Izvoranu	Serdarul I. Petricu Petrescu	1	—	—	3
XII. Prahova	5	Aga Ioan Cantacuzino Aga Const. I. Filipescu	Ioan I. Filipescu Pitarul G. Grigo- rescu	Ioan Mărzea . . .	XIII	—	—	5
XIII. Râmnicul-Sărat	4	<i>Aga Ioan Cantacuzino</i> Serd. Scarlat Fălcoianu	Constantin Argin- toianu	Costache Cotescu .	—	—	1	3
XIV. Romanați	4	Serdar Stănuță Cezianu Prințul Gr. Brâncoveanu	Alexandru C. Go- lescu	<i>Radu Constantin Golescu, anulat</i>	1	—	—	3
XV. Teleorman	4	Logofătul Const. Canta- cuzino Logofătul Ioan Slătineanu	Maiorul Dimitrie Ștefanopol .	Serd. Const. Apos- tolescu	—	—	—	4
XVI. Vlașca	4	Doctorul Apostol Arsache Paharnicul Nicu Tătă- ranu	Pitarul Petrache Dervescu	Postelnicul Const. Rădulescu . .	—	—	—	4
XVII Vâlcea	4	Logofătul Ioan Otetele- șanu	Prințul Barbu Știrbel	Clucerul N. Laho- vari	—	—	—	4
Mitropolitul .	72	34—26=8	21—1=20	17—3=14	9	1	2	60
Episcopi . . .	1							12
Totalul . . .	3							72
								4
Totalul . . .	76							76

Proces Verbal I al Adunării Elective a Valahiei, din 22 Ianuarie (3 Fevruarie) 1859.

Astăzi, Joi, la douăzeci și două Ianuarie 1859, deschizându-se Adunarea Electivă, în temeiul Ofisului Căimăcămiei, adresat către Prea Sfinția Sa Părintele Mitropolit, sub No. 19, cu data din 17 Ianuarie curent, după ce s'a cetit cuvântul de deschidere, s'a propus de către Prea Sf. Sa Președintele Adunării a se proceda la orânduirea de comisii, spre a cercetă mandatele deputaților, potrivit Regulamentului din lăuntru al Obșteștei Adunări de mai înainte.

La această propunere — care însă s'a făcut după ce s'au ales doi secretari de chiar Prezidentul, și anume: d-nii Ioan Cantacuzino și C. N. Brăiloiu, — mai mulți deputați au răspuns că nu pot intra în nici o lucrare, până ce nu se vor adopta unele principii, ca să slujească de bază la lucrarea comisiilor de verificare.

După mai multe desbateri, s'a chibzuit, cu aprobarea Adunării, ca să nu fie primiți a vota la orânduirea comisiilor de verificare: 1. Cei ce n'au avut majoritatea voturilor exprimate la întâia votare; 2. Cei ce s'au ales cu aclamație; 3. Cei ce s'au ales în colegiuri prin excluderea alegătorilor cu sentințe judecătorești, sau prin primire de alegători lepădați cu hotăriri judecătorești. Acestea ca niște principii de nulitate pentru alegerile făcute pe asemenea temeiuri, rezervându-se însă dreptul celor ce se vor afla în aceste condiții, de a arată la comisiile de verificare temeiurile de faptă spre a lor îndreptare, și a dovedi că nu se află în asemenea categorie. Acele persoane nu pot vota nici asupra raporturilor comisiei.

Se deslușește, pe lângă aceasta, că nu numai alegerile cu aclamație se vor socoti în principiu nule, dar și chiar cele cu voturi pe față. Și se adaogă că în rândul categoriilor de mai sus intră și alegerile în cari au figurat alegătorii înscriși în urmă de 31 Decembrie de către administrație.

După aceea s'a amânat ședința pentru mâine, Vineri, 23 curent, la zece ore de dimineață, ca să se procedeze la alegerea comisiilor de verificare.

Președintele, (subscris) Nifon, Mitropolit al Ungro-Vlahiei.
Secretarii, (subscriși:) C. N. Brăiloiu, I. Cantacuzino.

Cuvântul de deschiderea Adunării Elective a Valahiei, în 22 Ianuarie (3 Fevruarie) 1859:

«Domnilor Deputați,

«Pentru a doua oară în curs de șaptesprezece ani, țara noastră se vede chemată a alege pe Domnul ei.

«Dar ceeace eră, în anul 1842, numai un act național, foarte important,

pentru că exprimă restatornicirea unui vechiu drept al țării, este astăzi și un fapt european, care va avea pentru noi un rezultat mai însemnat, fiindcă *suntem chemați de Puterile cele mari ale Europei a-l exercsa în condiții nouă, și ele ne vor luă socoteala de chipul cu care vom răspunde la a lor chemare.*

«In acest curs de vreme, țara noastră s'a ridicat în poziția ei politică, relațiile ei s'au înmulțit, legămintele noastre cu partea civilizată a Europei s'au strâns, dreptul european s'a întins și asupra noastră, și am putut avea satisfacția de a ne vedea înfrățiți politicește, prin aceleași instituții comune, de chiar mâna Marilor Puteri, cu o altă țară, iarăș română, soră cu noi în credință, în limbă, în obiceiuri și în destin.

«Deodată cu aceste bünuri, Inaltele Puteri, spre a ne garantă vieața noastră politică, au reînviat și au întărit vechile noastre stipulații cu Inalta Poartă, și ne-au asigurat autonomia fără tăgăduire.

«Actul la care sunteți chemați astăzi a procedă este menit a desăvârși lucrările Inaltelor Puteri Garante. Dela patriotismul și buna d-voastre judecată atárnă dar statornicirea instituțiilor nouă, printr'o chibzuire matură și prudentă, ca unii ce aveți a îndeplini o îndoită și delicată misie, de a alege pe Domn și de a conlucrà cu dânsul la desvoltarea legilor țării.

«Suntem fericiți, domnilor, să putem deschide Adunarea, și să vedem, după atâtea nenorociri și suferințe ce am încercat, o instituție veche în datinele țării, așezată pe baze nouă, potrivite cu desvoltarea ce a luat activitatea socială în cursul celor din urmă treizeci de ani. In scurta ei trecere la capul trebilor, Căimăcămia s'a silit, după putere și împrejurări, a-și îndeplini sarcina la care a fost chemată.

«Ispită de toate greutățile legate cu poziția ei, ea n'a avut și nici putea avea pretenția de a fi apărată de nemulțumiri și de diferite atacuri. Aceasta este soarta mai a tuturor guvernelor, și mai cu seamă urmă să fie a unui guvern chemat a pune în lucrare instituții nouă pe un tărâm încă nepregătit prin trebuincioase legiuiri de ajutor.

«Lipsele de astăzi se vor îndeplini, fără îndoială, pentru viitor, și prin concursul puterilor publice, chemate la întocmirea legilor, ca să poată fi lămurit cercul lucrărilor fiecăruia și să fie deopotrivă ferite de nedumeririle ce dau pricină de nemulțumiri.

«Domnilor, suntem într'un minut foarte solemnel, și nu vom putea ieși cu izbândă decât prin înfrânarea patimilor și prin concordia inimilor.

«Sperăm că mâna lui Dumnezeu, către care ne-am îndreptat inimile, cerând binecuvântarea sa asupra lucrărilor noastre, ne va ocroti în viitor, ca și în trecut, spre a putea păstră nebântuită naționalitatea moștenită dela părinți.

«Să avem dar credință în mila sa, să mulțumim Inaltei Porți Suzerane și Inaltelor Puteri Garante, cari ne-au luat sub a lor protecție, și să pășim la lucru cu bărbăție și cu dignitate».

E caracteristică că cearta ivită între Caimacami s'a potolit mai târziu, după deschiderea Adunării, precum se constată aceasta prin Ofisul No. 27 al Căimăcămiei Valahiei către Ministerul de Interne, din 23 Ianuarie (4 Februarie) 1859 :

Dela Căimăcămia Țării-Românești către Ministerul din Lăuntru.

Căimăcămia, prin Ofisul No. 102, din 3 Decembrie anul trecut, în urma întocmirii și publicării listelor electorale, a slobozit formarea adunărilor, spre a se chibzui cei în drept despre persoanele candidaților de deputați, precum se deslușește la art. 12 din citatul Ofis.

Acum însă, fiindcă legiuirii deputați s'au ales, sunt în deoște cunoscuți, și Camera s'a deschis; fiindcă vede liniștea publică amenințată prin răsculări și adunări de săteni în Capitală, după îndemnul unor persoane răuvoitoare binelui obștesc, prin împărțire de placarde și vorbe amenințătoare și, în sfârșit, prin adunări de persoane în număr necuviincios pe ulițele Capitalei, pentru aceste dar cuvinte și pentru paza bunei orândueli și liniștita petrecere a locuitorilor acestui Principat, care este, prin Impărătescul Ferman, lăsată în răspunderea Guvernului, Căimăcămia decretă cele următoare :

D-l Ministru va pune cea mai serioasă îndatorire șefului Poliției Capitalei și Administratorilor de Districte, ca să fie cu neadormită priveghere pentru paza bunei orândueli și liniștită petrecere a locuitorilor :

1. Să nu îngăduie în viitor a se forma adunări sau cluburi în locuri publice.
2. Oriunde se va vedea grupe de oameni, atât pe ulițele Capitalei, cât și prin orașele districtelor, sau prin sate, să se risipească, îndemnându-i a se îndeletnici fiecare de negoțul, meseria sau ocupația ce o are.
3. Să nu tolereze nici un fel de vorbire de amenințare, atât în potrivea Guvernului, cât și în potrivea particularilor.
4. Să privegheze a nu circula nici un fel de hârtie, manuscris sau tipărire, cari nu vor fi cunoscute Guvernului; în sfârșit liniștea publică se lasă în dea-dreptul răspunderea părții administrative și ostășești.
5. Oriunde se vor dovedi persoane preumblându-se prin orașe sau sate, făcând propagande și întărâtări de tot felul de chipuri pentru turburarea liniștei obștești, pe unii ca aceia, de orice condiție vor fi, să-i aresteze și, prin înțelegere cu d-lui Șeful Ministerului Dreptății, să se supue la penalitatea prevăzută de legi prin Condica penală.

D-lui Șeful Departamentului din Lăuntru, prin înțelegere cu Șeful Oștăriei, vor lua cele mai energice și exacte dispoziții întru îndeplinirea acestui Ofis, dându-i-se totdeauna și cuvenita publicitate în tot Principatul.

(Subscriși:) M. Băleanu, Ioan Manu, Ioan Al. Filipescu.
Secretarul Statului, (s.) C. N. Brăiloiu.

Proces Verbal II al Adunării Elective a Valahiei, din 23 Ianuarie (4 Fevruarie) 1859:

Astăzi, Vineri, la douăzeci și trei Ianuarie 1859, s'au adunat membrii Adunării și, la 11 ore, se deschide Adunarea de către *E. S. Prezidentul*. Se face apelul nominal.

Nu răspund la apel :

Prințul Al. Ghica, d-nii Mihail Pleșoianu, Nicolae Băleanu, Gheorghe Lenș, Ioan Manu, Radu Golescu, Prințul Barbu Știrbei, d-l Ioan Hagiadi.

Se cetește Procesul verbal al ședinței precedente, care s'a adoptat.

După o discuție între d-nii *Ioan Florescu, Dimitrie Ghica, C. Brăiloiu, Ioan Brătianu* și alții, ivită cu prilejul venirii unui batalion de trupe în curtea Mitropoliei și aflărei de față a unui mare număr de public, Adunarea, spre a întâmpina verice neorândueli, adoptă să nu se primească de acum înainte publicul, decât cu bilete, cari se vor împărți de către d-nii deputați, asemenea bilete dându-se pentru tribună numai, iar nu și pentru curte.

D-l *Dimitrie Brătianu* observă că d-l *Brăiloiu*, aflându-se *Ministru Secretar de Stat*, și nefiind nici din cei mai tineri deputați, nu se cuvine să facă parte din biurou ca secretar provizor, și cere să se ramplaseze prin un deputat din cei mai tineri, după cum este obiceiul.

D-l *Brăiloiu* răspunde că Prezidentul Adunării este în drept să orânduască ca secretar provizor pe cine voește, și că asemenea observații urmau să se facă în ședința precedentă, când Prezidentul a orânduit biuroul provizor; d-lui însă se retrage dela biurou și se chiamă pe d-l *Scarlăt Fălcoianu*, care își iea locul.

Ordinul zilei fiind *numirea comisiilor de verificare* cu orânduiala hotărâtă în Procesul verbal al ședinței precedente, se procedează la eliminarea deputaților, cari nu pot lua parte la votul acelor comisii.

După mai multe desbateri, la cari ieau parte d-nii *Ioan Oteteleşanu, Ioan Brătianu, C. Bozianu, V. Boerescu, Dimitrie Ghica, Barbu Belu* și alții, și după cercetarea și a dosarelor și a protestărilor date, Adunarea primește a nu lua parte la votul comisiilor d-nii: 1. *Prințul Al. Ghica, N. Băleanu, Ion Mana, Radu Golescu, Ioan Hagiadi*, ca unii cari n'au avut majoritatea absolută la alegerea d-lor și nu s'a făcut a doua votare; 2. D-l *Mihail Pleșoianu*, pentru că nu s'a ales cu vot secret; 3. D-nii *Barbu Belu*,

Iorgu Lens, ca unii cari s'au ales, depărtându-se de colegiurile d-lor alegători înscriși cu hotărâri judecătorești, desființate fără drept de Consiliul administrativ.

Să urmează asemenea debateri și asupra d-lui Anghelleanu, pentru că d-l cărmuitor de Muscel n'a primit în colegiurile județului său alegătorii cu hotărâri judecătorești.

Mai înainte de a se hotărî asupra d-lui Anghelleanu, prezidentul ridică seanța. O parte din Adunare se opune la ridicarea seanței, Prezidentul consultă Adunarea, și se redeschide ședința.

Să face din isnoavă apel nominal. Nu răspund deputații cari n'au răspuns nici la cel dintâiu apel, precum și d-nii Costache Cantacuzino, C. Apostolescu, Ștefanopolu, Scarlat Krețulescu, Barbu Slătineanu, Maior Lăzuresanu, Ioan Petrescu, Dimitrie Filîșeanu, Prințul Bibescu Brâncoveanu, Grigorie Filipescu, Prințul Gr. Știrbei, d-nii C. Brăiloiu, C. Oteteleşanu, Ioan Sâmboteanu.

Adunarea primește să nu ia parte la votul comisiilor nici d-l Anghelleanu.

Se face asemenea propunere și pentru d-l Sâmboteanu; dela însă a alegerii sale nefiind încă trimeasă Adunării de către Ministrul din Lăuntru, Adunarea primește că rămâne, după examinarea dosarului, dacă și d-l Sâmboteanu se va afla în una din cele patru categorii, să nu se primească a lua parte la vot, rămânând această examinare pentru viitoarea ședință.

Prezidentul ridică ședința la patru ore, și hotărăște viitoarea ședință pentru mâine, Sâmbătă, la 10 ore.

Prezidentul, (subscris:) Nifon, Mitropolitul Ungro-Vlahiei.
Secretarii, (ss) Ioan Cantacuzino, Scarlat Fălcoianu.

Proces Verbal III al Adunării electivă a Valahiei, din 24 Ianuarie (5 Februarie) 1859:

Astăzi, Sâmbătă, la 24 Ianuarie 1859, se deschide a treia seanță a Adunării Elective, sub prezidenția E. S. Păr. Mitropolit. Prezidentul deschide ședința la 11 ore dimineața. Se face apelul nominal.

N'au răspuns: Prințul Barbu Știrbei, nici aceia cari s'au eliminat în seanța precedentă.

Să cetește Procesul Verbal al ședinței precedente, care se adoptă de Adunare.

D-l *Boerescu* cere cuvântul și roagă pe E. S. Prezidentul să binevoască să poftască pe Adunare a rămâne în seanță secretă, având a face o propunere.

Adunarea se consultă și primește. Se suspendă seanța publică și se trage în deosebită sală.

După o oră și jumătate de deliberare secretă, Președintele redeschide șanța publică.

Ordinul zilei fiind formarea comisiilor de verificare, d-l *Arsache* propune să se formeze, împărțindu-se toată Camera în patru părți deopotrivă.

Adunarea primește, și se procedează la întocmirea a patru comisii, compuse de toți membrii prezenți ai Adunării, afară de părinții episcopi și secretari.

Comisia întâia este compusă de d-lor: d-nii Prințul Dimitrie Ghica, C. Bozianu, N. Golescu, C. A. Rosetti, V. Boerescu, Gr. Filipescu, Mih. Marghiloman, N. Opreanu, C. Cotescu, C. Argintoianu, Ioan Marghiloman, Sc. Voinescu, C. Deșliu, Ioan Slătineanu.

Comisia II-a: C. I. Filipescu, Ioan Mârzea, Ioan I. Filipescu, Tache Grigorescu, Apostol Arsache, N. Tătăreanu, C. Rădulescu, P. Derbescu, C. Cantacuzino, C. Apostolescu, D. Ștefanopolu, Sc. Krețulescu, Barbu Slătineanu, Barbu Catargiu.

Comisia III-a: Al. Florescu, Nicu Rosetti, Ioan Brătianu, Scarlat Turnavitu, Dimitrie Brătianu, col. Ioan E. Florescu, Sc. Lăzureanu, N. Brătianu, Iorgu Văleanu, Ioan Petrescu, N. Isvoranu, Stănuță Cezianu, Prințul Bibescu Brâncoveanu, A. C. Golescu.

Comisia IV-a: Ioan Oteteleşanu, N. Lahovari, C. Oteteleşanu, Prințul G. Știrbei, Dimitrie Bibescu, Ioan Socolescu, colonel I. Solomon, N. Bibescu, C. Săvoiu, Const. N. Brăiloiu, I. Sâmboteanu, D. Filișanu, Ioan Cernătescu, Barbu Vlădoianu.

Între aceste comisii s'au împărțit osebitele județe, spre verificarea deputaților lor.

Președintele invită pe Comisii să se adune în biourile lor respective, spre a procedea la verificarea puterilor, rămânând șanța suspendată, iar Adunarea în permanență.

La 4 ore, Președintele redeschide ședința și anunță că comisiile și-au săvârșit lucrările lor.

D-l *Boerescu*, raportorul comisiei I-i, se sue la tribună și dă cetire raportului său asupra verificării puterilor deputaților din județele Mehedinți, Dolj, Gorj, Romanați și Teleorman.

Adunarea, consultată, primește raportul și declară pe deputați valabil aleși; însă anulează alegerile Ioan Hagiadi la colegiul orașului Craiova, și Radu Golescu la colegiul primar de Romanați, — și vacant locul colonelului N. Bibescu la colegiul alegătorilor direcți de Mehedinți, fiindcă a optat pentru Gorj.

D-l *Ștefanopolu* cetește raportul comisiei a II-a, însărcinată cu verificarea titlurilor deputaților județelor Vâlcea, Olt și Argeș, după care Adunarea

primește pe deputați bine aleși; afară de alegerea la Olt a d-lui Ioan Manu din colegiul direct de județ.

D-l *I. E. Florescu* cetește raportul comisiei a III-a, însărcinată cu verificarea titlurilor deputaților județelor Vlașca, Ialomița, Brăila și Buzău.

Raportul se adoptă de Adunare și se recunoaște deputații valabili aleși; anulându-se alegerile Logofătului Ioan Slătineanu dela Teleorman și a d-lui Mihail Pleșoianu la Buzău.

D-l *Const. N. Brăiloiu* cetește raportul comisiei a IV-a, însărcinată cu verificarea titlurilor deputaților din districtul Râmnicu-Sărat, Prahova, Dâmbovița, Ilfov și Muscel.

Adunarea primește raportul și declară deputații valabil aleși; anulând alegerile Prințului Alexandru Ghica la Ilfov, și a Logofătului Nic. Băleanu la Dâmbovița; iar Ioan Cantacuzino optând pentru Prahova, rămâne locul său în Râmnicul-Sărat vacant.

Adunarea hotărăște a se alege *doi viceprezidenți, patru secretari, doi secretari supleanți și trei cestori.*

Se pășește la alegeri, prin apel nominal și vot secret, și se alege:

Ca *viceprezidenți*: d-l Vornic *C. Cantacuzino* cu 37 voturi și d-l Logofăt *Barbu Catargiu* cu 49 voturi.

Ca *secretari*: d-l *Arsache* cu 54 voturi, d-l *D. Brăliianu* cu 58 voturi, d-l *Ion Cantacuzino* cu 59 voturi, d-l *Scarlat Fălcoianu* cu 59 voturi.

Ca *secretari supleanți*: d-l *Scarlat Turnavilu* cu 56 voturi, d-l *C. Apostolescu* cu 58 voturi.

Ca *cestori*: d-l *I. I. Filipescu* cu 59 voturi; d-l *Gheorghe Văleanu* cu 58 voturi; d-l *Al. E. Florescu* cu 56 voturi.

D-nii secretari aleși se invită de P. S. Președintele a-și lua locul la biuro.

D-l *Barbu Catargiu*, unul din viceprezidenți, iea cuvântul și mulțumește Adunării.

D-l *Const. Cantacuzino* mulțumește asemenea Adunării și apoi propune, că de vreme ce acum Camera este constituită, crede că poate, fără zăbavă, chiar în această seanță, proceda la alegerea Domnului, spre a nu se mai întârziă o lucrare așteptată cu atâta nerăbdare de țară. Adaogă că câmpul alegerii ne este mai întins decât totdeauna, căci Convenția nu mai face nici o deosebire între Moldoveni și Români.

Se consultă Adunarea asupra acestei propuneri, care se adoptă în unanimitate.

Apoi se face apelul nominal, spre a se constată dacă numărul deputaților prezenți este $\frac{3}{4}$ părți, ca să poată păși la alegerea Domnului, conform art. 13 din Convenția dela 7/19 August.

La apelul nominal, din deputații primiți și înscriși, se află față 64 și lipsă 2, și anume: Prințul Barbu Știrbei și Logofătul Ioan Slătineanu.

Colonelul *I. E. Florescu* propune să se săvârșească jurământul, prescris în asemenea caz de art. 31 din Regulamentul Organic.

Adunarea se consultă și primește. Atunci Prea Sfinția Sa *Părintele Mitropolit se ridică în picioare și pronunță, cu glas mare, în fața deputaților, formula jurământului*, și apoi toți deputații, unul după altul, pășesc la biurou, unde săvârșesc jurământul cerut, cu mâna pe Sf. Evanghelie și sărutând Sf. Cruce, pronunțând cu glas mare: «jur».

După aceasta, se procedează, prin apel nominal și vot secret, la alegerea Domnului.

Se deschide scrutinul și, după cetirea biletelor, Prea Sf. Sa Părintele Mitropolit, Președintele Adunării, proclamă că s'a ales Domnul Țării-Românești, cu unanimitatea voturilor exprimate, adică 64, Prințul Moldovei Alexandru Ioan I Cuza.

La această proclamare, toată Adunarea se ridică și sala răsună de aplauzele și strigările, de trei ori repetate, ale deputaților și publicului: «Să trăească Unirea! Să trăească *Alexandru Ioan I Cuza!* Să trăească Puterile Suzerană și Garante!»

Acest act însemnat al Adunării se constată printr'un Proces verbal, redigiat chiar în seantă, care se va anexa la aceasta.

D-l *Ioan Brătianu* propune ca prin depeșă telegrafică, să se anunțe îndată de către Adunare, prin Președintele ei, Prințului Alexandru Ioan I alegerea sa. Asemenea să se notifice și Căimăcămiei.

Adunarea primește și se și face urmare îndată.

D-l *V. Boerescu* cere cuvântul și, suindu-se la tribună, pronunță câteva cuvinte asupra marelui importanțe a actului săvârșit. Alegerea unui singur Domn în ambele Principate, zice d-l Boerescu, va înlesni mult punerea în lucrare a nouălor noastre instituții.

Prințul Dimitrie Ghica se sue asemenea la tribună și, spre completarea celor zise de d-l Boerescu, arată că, când s'a propus candidatura Prințului Alexandru Ioan I Cuza, și când s'a dovedit că această unire ne asigură de un viitor ferice, îndată aceia ce se socotesc majoritate au primit această propunere cu o adevărată abnegare și entuziasm. Roagă dar a se constată acest adevăr înaintea nației, spre dovedirea că, când se cere sacrificiu pentru patrie, nu se află partide, cunoscând că suntem toți frați și că unirea face forța.

Se consultă Adunarea asupra subînsemnării arz-mahzarului către Înalta Poartă, și Adunarea hotărăște a se face această lucrare mâine.

După aceasta *Prezidentul* ridică ședința la 6 și 1/2 ore seara și hotărăște viitoarea seanță pentru Duminecă, la 11 ore.

«Prezidentul, (subscris) Nifon, Mitropolitul Ungro-Vlahiei.
Secretarii, (subscriși:) A. Arsache, I. Cantacuzino, S. Fălcoianu,
D. Brătianu».

Anexa A. — Proces verbal despre alegerea Prințului Alexandru Ioan I Cuza ca Domn al Valahiei, în 24 Ianuarie (5 Februarie) 1859:

Principatele Unite. Adunarea Electivă a Țării-Românești.

«Astăzi, Sâmbătă, în 24 Ianuarie, Adunarea Electivă procedând la vot pentru alegerea Domnului său, rezultatul a fost că, cu unanimitate, s'a ales *Alexandru Ioan I Cuza*, Domnul actual al Moldovei, și s'a proclamat Domn și al Țării-Românești. Se constată acest rezultat sub iscălitura Președintelui și ale Secretarilor.

Președintele, (subscris) Nifon, Mitropolit.
Secretarii, (subscriși:) A. Arsache, I. Cantacuzino, D. Brătianu,
S. Fălcoianu.

Anexa B. — Cuvântul pronunțat de d-l V. Boerescu la finele ședinței Adunării Elective a Valahiei, în 24 Ianuarie (5 Februarie) 1859:

«*Domnilor!*

«Această zi este cea mai mare ce au văzut Românii în analele istoriei lor! Actul ce am făcut noi astăzi, este un act ce dovedește la noi un patriotism și o dezinteresare așa de mare, cum rar se pot vedea exemple la națiunile cele mai civilizate ale Europei. Sunt acum mai mult de doi secol și jumătate, de când unirea Românilor, aspirațiune generoasă a tuturor generațiilor, căută să se realizeze prin puterea materială, prin sfortă, prin sânge. Astăzi unirea se realizează prin puterile morale, prin armele spirituale.

«Grație vouă, mandatar ai nației, cari știurați într'un moment a vă învinge toate pasiunile, a călcă peste toate interesele egoiste, a înabuși orice uri, și a depărtă orice simpatii și antipatii personale, spre a depune pe altarul patriei, pur și virgin, acest princip al reconcilierii generale și al puterei naționale! Grație Inaltelor Puteri Garante, cari ne arătară drumul prosperității și al mărimii noastre, prin recunoașterea și garantarea drepturilor noastre naționale și a vechilor noastre tractate, pe cari părinții noștri le apărară cu sângele lor, și cari stăteau ascunse și amorțite sub vâlul uitării și al violărei!

«O eră nouă se deschide pentru noi. Această eră este aceea a regenerării noastre. Voi veți avea mândria a spune nepoților voștri, că ați pus cea dintâi

piatră la acest nou edificiu, și accentele vocii și recunoștinței lor se vor transmite răsunând din generație în generație !

«Și care este natura actului ce noi săvârșirăm cu atâta regularitate, liniște și desinteresare? Alegerea Domnului Alexandru Ioan Cuza este ea conformă cu Convenția din Paris? Liniștiți-vă, domnilor, și căutați fiecare răspunsul în conștiința și rațiunea voastră. Alegerea noastră este legală; actul nostru este din cele mai legitime ce un om poate face, în circumstanțe atât de grele. El nu este în nimic contrariu literei Convenției; din contră, este absolut conform cu spiritul său.

«Convenția voește ca fiecare Principat să-și aibă un guvern al său. Dar guvernul unui Stat se compune mai ales din puterea legislativă și executivă. Acest princip atinsu-s'a în ceva? Nici de cum. Fiecare Principat, atât Moldova cât și Țara-Românească, are un guvern separat, adică o Cameră a sa, un minister al său, o administrație a sa. Unirea noastră nu este politică, este numai personală. Am unit adică două guverne într'o singură mână. Dar guvernele sunt două, deși persoana este una, ceea ce este absolut conform cu Convenția.

«Pe de altă parte, ce și-au propus Puterile Garante, prin actul lor dela 7/19 August? Ele și-au propus, între altele, ca aceste țări, prin identitatea legilor lor, prin acțiunea comună a guvernelor lor, să ajungă la puterea ce le face a se respecta ca nație, și la prosperitatea materială ce le face a se ridică ca societate. Acest rezultat s'ar fi putut dobândi oare, când fiecare Principat ar fi avut un Domn? Foarte anevoie, sau poate nici de cum. Politica fiecărui Domn ar fi fost alta, și principiul guvernelor lor ar fi fost altul. De aci urmă că și ministerele lor, și Camerele lor, și membrii lor în Comisiunea Centrală ar fi diferit de principii și sentimente.

Cum dar atunci o lege de interes general s'ar fi putut crea, când ea trebuia să fie lucrată de Comisiunea Centrală și aprobată de amândouă Camerele? Atât Comisiunea cât și Camerele, fiind împărțite în idei opozite, nu ar fi putut ajunge la nici un rezultat. Tot acelaș fenomen s'ar fi văzut, când ar fi fost vorba de o lege de interes special, care, discutată de o Cameră, trebuia să fie revăzută de Comisiunea Centrală.

«Numai o singură persoană, unind amândouă guvernele, poate face ca aceeaș politică să domineze în amândouă Camerele și Comisiunile, și ca aceeaș acțiune să se vază între ambele țări; atunci vom putea ajunge cu mai multă realitate și tărie la scopul propus de Puterile Garante.

«Actul nostru dar este din cele mai legale. El nu va lipsi, peste puțin, a fi aplaudat de Europa întreagă, precum, astăzi, este aplaudat de toată națiunea română.

«Să trăească Domnul nostru! Să trăească Puterile Garante!

Telegrama Mitropolitului Valahiei Nifon, adresată Domnitorului Alexandru Ioan I Cuza, din 24 Ianuarie/5 Februarie 1859:

«*Inălțimei Sale Alexandru Ioan I Domn Moldovei și Țării-Românești.*

«Astăzi, la 24 Ianuarie 1859, la șase ore după amiază, Adunarea Electivă a Țării-Românești, procedând conform Convenției, la numirea Domnului stăpânitor, a ales în unanimitate pe Înălțimea Voastră. Obșteasca Adunare salută cu respect și onor pe Domnul său și-l invită să iea cărma țării.

«Prezidentul Adunării Elective,
(s.) Nifon, Mitropolitul Ungro-Vlahiei.»

Scrisoarea Domnitorului Alexandru Ioan I Cuza, adresată Împăratului Napoleon III, în 24 Ianuarie/5 Februarie 1859, Iași:

«*Sire,*

«Adunările Elective din Moldova și din Valahia m'au proclamat în unanimitate Principe Domnitor al Valahiei și Moldaviei. Astfel se află realizată de fapt acea unire completă, pe care amândouă țărilor au cerut-o de atâtea ori, și pe care Maiestatea Voastră ați binevoit a o apăra în Consiliile Europei. Pentru ca acest fapt să capete puterea unui drept necontestat, simțesc că este necesar, ca protecțiunea tutelară a Maiestății Voastre să continue a se întinde peste țara noastră. Ca interpret natural al aspirațiunilor și al nevoilor sale, ieam, Sire, libertatea de a mă adresa Maiestății Voastre, cu toată încrederea unei inimi recunoscătoare pentru binele ce Ea ne-a făcut, și plină de speranță în binele ce Ea ne rezervă pentru viitor, soarta României este sub ocrotirea Maiestății Voastre, adică în momentul care se hotărăsc destinele ei nu mai am nici o temere și sunt asigurat că Provedința ne va ajuta.

Rog pe Maiestatea Voastră să binevoască a primi omagiul recunoștinței mele și a respectului, cu care sunt, Sire, al Maiestății Voastre prea ascultător servitor.

«(s.) Alexandru Ioan».

Scrisoarea Domnului Alexandru Ioan I Cuza către Comitele Walewski din 24 Ianuarie (5 Februarie) 1859, Iași:

«*Domnule Comite,*

«Aducătorul acestei scrisori, d-l Vasile Alecsandri, Ministrul Afacerilor străine al Moldovei, este însărcinat să vă prezinte plicul aci închis, care conține un act identic, pe care îl adresez Excelențelor Lor Domnilor Miniștri ai Afacerilor străine ai tuturor Puterilor Garantate.

«Binevoește a primi, Domnule Comite, exprimarea prea înaltei mele considerațiuni.

«(s.) Alexandru Ioan».

Scrisoarea Domnului Alexandru Ioan I Cuza către Comitele Walewski din 24 Ianuarie/5 Februarie 1859, Iași:

«*Domnule Comite!*

«Am onoarea a adresă Maiestății Sale Impăratului o scrisoare particulară, în care solicit înalta protecțiune a Maiestății Sale în favoarea țării mele și a deciziunilor luate de Adunările Elective a Moldovei și a Valahiei. Rog pe Excelența Voastră de a pune această scrisoare, a căreia copie e alăturată pe lângă aceasta, sub ochii Maiestății Sale. În acelaș timp, îndrăznesc a spera, Domnule Comite, că veți binevoi a da puternicul Vostru curs succesului demersului ce fac în interesul țării mele. Ieau totodată libertatea a recomanda bunăvoinței Excelenței Voastre pe aducătorul prezentei scrisori, d-l Vasile Alecsandri, Ministrul Afacerilor străine al Moldovei.

«Primiți, d-le Comite, expresiunea prea înaltei mele considerațiuni.

«(s.) Alexandru Ioan».

Telegrama d-lui Victor Place, adresată Comitelui Walewski, din 24 Ianuarie/5 Februarie 1859, Iași:

«Care trebuie să fie atitudinea mea în fața alegerii făcută la București a celuiiaș Hospodar, ales în Moldova? Să recunosc această ordine de lucruri și ce să consiliesc Principelui Cuza?»

Mijlocirea adresată de Alexandru Ioan I, Domnul Moldovei și al Valahiei, către Puterile Garante, în ziua de 25 Ianuarie (6 Februarie) 1859. Iași:

«Adunarea Electivă a Moldovei, în seanța din 5 Ianuarie, ne-a ales în unanimitate Domn al Moldovei.

«Ăcest onor nesperat de mine îmi impunea datoria către țară de a consacra toate puterile mele în serviciul țării mele și nu m'am stânjenit nici un moment de a lua greaua sarcină a Guvernului.

«Astăzi Adunarea Electivă a Valahiei concentrează, asemenea asupra persoanei mele, unanimitatea sufragiilor ei, proclamându-mă Domn al Țării-Românești.

«Din această hotărîre a ambelor Adunări naționale, surori prin atâtea titluri și mai ales prin simțirea patriotismului, izvoarește o semnificare îndestul de vederată pentru toți, adică unirea completă a Principatelor, pe care nația română a voit a o întemeia. Eu nu pot atribui alt înțeles alegerii mele, și cred că compatrioții mei m'au ales ca reprezentant al acestei idei mărețe, de a cărei realizare țara leagă fericirea sa.

«Sufrașiile lor unanime îmi permit astăzi de a fi organul lor, și dar nu

voesc a pierde nici un moment, fără ca să vin a face o supremă chemare la mărinimia marilor Puteri, cari ne-au dat până acum atâtea dovezi de interes.

«Persistența Românilor în dorința unirei este o dovadă netăgăduită că satisfacția adevăratelor trebuințe și a aspirărilor legitime ale țării consistă în realizarea completă a acelei dorințe. Acea persistență ne va fi un titlu în ochii Puterilor, și îndrăznim a spera că ea ne va merita o aprobație unanimă în consiliile Europei.

«Plin de încredere în înalta dreptate a Puterilor, noi le rugăm să consfințească actul măreț ce am îndeplinit, și de a feri astfel nația română de adâncă desperare, în care ar cădea, dacă ar vedea înlăturându-se realizarea dorinței sale, cea mai scumpă și mai statornică.

«Intemeiându-mă din nou pe votul Adunărilor ad-hoc, rostit din nou de Adunarea Moldovei, în seanța sa din 5 Ianuarie, constat încă odată că țara a cerut Unirea cu un Prinț striân. Cât pentru mine personal, am lucrat totdeauna la succesul acestei combinări, și alegerea mea nu a putut slăbi nici cum convingerile mele de mai nainte.

«Lipsit de ambiție personală, și nedorind alta decât binele țării mele, așa precum ea îl înțelege și îl cere, nu am trebuință de a declara că voi fi totdeauna gata de a mă întoarce la viața privată, și că nu voi considera retragerea mea ca un sacrificiu, dacă marile Puteri, luând în băgare de seamă dorințele legitime ale unei nații ce aspiră a se desvolda și care vede dinaintea sa deschizându-se calea unui nou viitor, ar consfinți, prin a lor hotărîre, o combinație ce, pentru această nație, ar îndeplini toate sperările ei.

«Acestea sunt... simțirile cari însuflețesc nația, al căreia interpret sunt fericit de a mă găsi însumi. Fie-mi permis de a crede că, prin puternica intervenție a Cabinetului... soarta Românilor va fi hotărîtă în conformitate cu dorința ce a exprimat nația întregă.

«(s.) Alexandru Ioan.»

Proces Verbal IV al Adunării Elective a Valahiei, din 25 Ianuarie (6 Fevruarie) 1859:

Astăzi, Duminecă, 25 Ianuarie anul 1859, se deschide a patra ședință a Adunării Elective, sub prezidenția Eminentei Sale Părintelui *Mitropolit*.

Se face apelul nominal.

Nu răspund la apel: Prințul Bibescu Brâncoveanu, Prințul Barbu Știrbei și d-l Costache Oteteleșanu.

Se cetește Procesul verbal al ședinței precedente; Adunarea îl primește.

Prințul *Gheorghe Știrbei* propune ca ziua de 24 Ianuarie să fie o zi de sărbătoare națională.

Adunarea primește în unanimitate.

Președintele comunică Adunării două depeși telegrafice, ce a primit dela Înălțimea Sa Alexandru Ioan I, Domnul țării. Una, prin care Înălțimea Sa mulțumește Adunării și arată că primește cu mândrie a fi Domnul Țării-Românești, precum este Domnul Moldovei, și alta, prin care întrebă în mâinile cui se află astăzi frânele Guvernului.

Deputații se scoală și strigă: «Să trăească Alexandru Ioan I!»

D-l *Ioan Brătianu* zice că Căimăcămia urmează să înceteze și că acatele Guvernului să se facă în numele Domnului ales.

D-l *C. Bozianu* zice că Căimăcămia este încetată, din ziua alegerii, neputând exista într'o vreme două guverne.

D-l *Brăiloiu*, Secretar de Stat, răspunde că Căimăcămia așteaptă încunoștințarea oficială a biuroului Adunării, spre a ști ce lucrare să facă.

După o conversație între deputați asupra acestui obiect, Adunarea hotărăște ca, prin depeșă telegrafică, să se răspundă Domnitorului la depeșile sale, și să se notifice Consiliului Administrativ primirea Domniei Țării-Române de către Domnul Moldovei, Alexandru Ioan I, invitându-l a se pune în relație cu Domnul și a publica în țară evenimentul Înălțimei Sale. Atât depeșile Domnului, cât și răspunsul Prezidentului și nota către Consiliul Administrativ, se vor anexa la acest Proces verbal.

Ordinea zilei fiind cetirea și subsemnarea adreselor către Inalta Curte Suzerană și către Domnul ales, după cetirea proiectelor acestor adrese de către unul din secretari și oarecari modificări propuse de către unii deputați, și făcute îndată, se adoptă amândouă, se copiază îndată și se subsemnează, prin apel nominal, de către toți deputații de față.

Adresa către Inalta Poartă s'a subsemnat în îndoit exemplar, din cari unul va rămâne în arhivele Adunării. Aceste două adrese se vor anexa în copie pe lângă acest Proces Verbal.

Asupra cetirii și desbaterei adresei către Inalta Poartă, Prințul *Dimitrie Ghica* a fost de părere, că acea adresă trebuia să cuprindă oarecari deslușiri, spre a dovedi că alegerea făcută nu este în contra Convenției.

D-l *Brăiloiu* s'a opus, zicând că asemenea deslușiri ar arăta îndoiala noastră despre legalitatea actului, și l-ar slăbi.

D-l *Ioan Brătianu* zice că aceasta ar trebui să facă obiectul unui osebit Memorandum către Puterile Suzerană și Garante, iar actul să rămâie precum este.

Adunarea primește propunerea d-lui Brătianu.

După propunerea făcută, se procedează, prin vot secret, la numirea a unei deputații de cinci membri, spre a aduce Înălțimei Sale Domnului adresa Adunării; și a unei comisii, asemenea de cinci membri, spre alcătuirea regulamentului intern al Adunării.

Deputația către Domn se compune de: Sf. Sa Episcopul Argeșului cu 31 voturi; d-nii: Nicolae Golescu, cu 61 voturi; Scarlat Krețulescu cu 55 voturi; Al. Florescu cu 35 voturi; Barbu Slătineanu cu 31 voturi.

După propunerea d-lui *C. Cantacuzino*, Adunarea primește ca, pe lângă cei cinci membri aleși ai deputației, să se adauge și d-l *C. Rosetti*, care a avut la vot 25 viersuri.

Comisia pentru alcătuirea Regulamentului Interior se compune din d-nii: *C. Bozianu* cu 60 voturi; *V. Boerescu* cu 60 voturi; *Catargiu* cu 53 voturi; *I. E. Florescu* cu 57 voturi; *C. Brăiloiu* cu 33 voturi.

D-l *C. Rosetti* face propunerea să se gătească palatul domnesc, mobilele fiind în prea proastă stare, ca să serve a primi cum se cuvine pe noul Domn.

D-l *B. Catargiu*, Ministru de Finanțe, zice că țara nu este în stare a face lux, și că mai bine este ca Domnul să ne găsească în starea în care ne aflăm, și să facem economii.

D-l *I. Brătianu* este de părerea d-lui *Catargiu* și îi pare bine să auză că, în viitor, o să facă economii.

Făcându-se vorbirea și pentru cheltuelile deputației, cu primirea Adunării, d-l *Catargiu*, Ministru al Finanțelor, s'a însărcinat să slobozească din cassa Statului o sumă de șase sute galbeni, pentru cari deputații vor da socoteală.

Eminentă Sa Prezidentul ridică ședința la 5 ore și hotărăște următoarea întrunire pentru Luni, 26, la 11 ore.

Prezidentul, (subscris) *Nifon*, Mitropolitul Ungro-Vlahiei.

Secretarii, (subscriși): *A. Arsache*, *I. Cantacuzino*, *S. Fălcoianu*,
D. Brătianu.

Anexa A.— Telegrama Domnitorului *Alexandru Ioan I* către Mitropolitul *Nifon*, Președintele Adunării Elective a Valahiei, din 24 Ianuarie (5 Fevruarie) 1859. Iași:

Onorabilului Prezident al Adunării Elective din Valahia. București. Depeșa Prea Sfinției Voastre am primit-o. Vă rog răspundeți, frânele Guvernului cine le are acum?

(Subscris) *Alexandru Ioan*.

Anexa B.— Altă telegramă a Domnitorului *Alexandru Ioan I* către Mitropolitul *Nifon*, din 25 Ianuarie (6 Fevruarie) 1859. Iași:

Înalt Prea Sfinției Sale Părintelui Mitropolit *Nifon*, Prezidentul Adunării Elective. București. Mulțumesc Adunării Elective din Valahia pentru votul

său unanim de încredere, și declar că primesc cu mândrie și recunoștință de a fi Domn al Țării-Românești, precum sunt Domn al Moldovei. Aștept răspuns la întâia mea depeșă.

(Subscris) Alexandru Ioan.

Anexa C. — Telegrama Mitropolitului Nifon către Domnitorul Alexandru Ioan I, din 25 Ianuarie (6 Fevruarie) 1859:

Inălțimei Sale Domnului Stăpânitor al Moldovei și Țării-Românești.

Prezidentul Adunării Elective a Principatului Țării-Românești se grăbește a răspunde la depeșile telegrafice ale Inălțimei Voastre, că le-a comunicat astăzi Adunării, în seanță publică, și s'a acamat cu bucurie binevoitoarea primire a Inălțimei Voastre. Frânele Guvernului sunt în mâinile Căimăcămiei, instituită de Convenția dela Paris, compusă de Banul Emanoil Băleanu, Vornicul Ioan Manu și Logofătul Ioan A. Filipescu.

(Subscris) Nifon, Mitropolitul Ungro-Vlahiei.

Anexa D. — Arz-Mahzarul sau adresa Adunării Elective a Valahiei către Inalta Poartă, din 24 Ianuarie (5 Fevruarie) 1859:

Măriei Sale Impăratului Otomanilor și Suzeran al Românilor.

Sire !

În urma Convenției încheiată la Paris în 7 (19) August anul 1858 și promulgată prin Inaltul Hatișerif al Impărăteștei Voastre Măririi, săvârșindu-se alegerile deputaților, asemănat dispozițiilor anexului al doilea al zisei Convenții, Adunarea Electivă s'a deschis la 22 Ianuarie (3 Fevruarie) 1859.

După verificarea actelor de alegere, Adunarea s'a constituit astăzi, 24 Ianuarie (5 Fevruarie) 1859, într'un mod legal, și după ce și-a format biuroul prin votare, a hotărît în unanimitate să procedeze la marele act al alegerii Domnului.

Luând de bază stipulările articolului 12 al Convenției, care mărginește termenul acestei operații, și alinea a doua dela acelaș articol, care cere trei părți din numărul membrilor înscriși spre a se putea procede la alegere;

Având în vedere condițiile de eligibilitate prescrise de articolul 13 al Convenției;

Adunarea Electivă a Principatului Țării-Românești, aflându-se compusă de șasezeci și patru membri de față, cari formează mai mult de trei părți, a procedat, prin vot secret, la alegere, în toată liniștea, maturitatea și buna orândueală, și a ales, cu unanimitatea tuturor voturilor, Domn al acestei Țări pe Măria Sa Prințul Alexandru Ioan I Cuza, Domnul Moldovei.

Această alegere fiind făcută după toate formele cerute, Adunarea Electivă, conformându-se celei din urmă alinea a articolului 13 din Convenție, se gră-

bește a o supune cu cel mai adânc respect la Inalta cunoștință a Măririi Voastre Impărătești, cu rugăciune de a binevoi să dea alesului țării învestitura prevăzută prin citatul articol.

(Subsemnați:) Nifon, Mitropolitul Ungro-Vlahiei, Calinic, Episcopul Râmnicului, Filotei, Episcopul Buzăului, Climent, Episcopul Argeșului, Dimitrie Ghica, C. Bozianu, Nicolae Golescu, C. A. Rosetti, V. Boerescu, Gr. Filipescu, M. Marghiloman, N. Opran, Ioan Cantacuzino, S. Fălcoianu, C. Argintoianu, C. A. Cotescu, I. Marghiloman, S. Voinescu, C. Deșliu, C. I. Filipescu, I. I. Filipescu, C. T. Grigorescu, A. Arsache, N. C. Tătăranu, C. Rădulescu, P. Derbescu, Constantin Cantacuzino, I. Slătineanu, C. Apostolescu, D. Stefanopolu, S. Krețulescu, Barbu Slătineanu, Catargiu, A. Florescu, Comitele N. Rosetti, I. C. Brătianu, Sc. Turnavitu, D. Brătianu, I. Mărzea, I. E. Florescu, N. C. Lăzureanu, B. Belu, G. F. Lenș, N. Brătianu, Al. Anghelleanu, G. Văleanu, I. Petrescu, C. N. Izvoreanu, S. Cezianu, I. Otteteleșeanu, A. C. Golescu, N. I. Lahovari, Gheorghe B. Știrbei, D. Bibescu, Constantin Săvoiu, C. N. Brăiloiu, Ioan Sâmboteanu, D. Filișanu, Ioan Cernătescu, Spătarul B. Vlădoianu, Prințul Gr. Bibescu Brâncoveanu, Ioan Socolescu, I. Solomon, N. Bibescu.

Anexa E. — Adresa Adunării Elective a Valahiei către Dnmitorul Alexandru Ioan I, din 25 Ianuarie (6 Fevruarie) 1859:

Inălțimei Sale Prințului Alexandru Ioan I Cuza, Domnul Moldovei și al Țării-Românești.

Prea Înălțate Doamne!

Adunarea Electivă a Principatului Țării-Românești, deschizându-se la 22 ale curente și, după verificarea mandatelor deputaților, constituindu-se ieri, la 24 ale aceleiaș luni, în deplină legalitate, s'a privit datoare a începe lucrările sale dela alegerea Domnului, care este întâia operație ce i se preserise de Convenție.

Aflându-se dar ieri în număr de șasezeci și patru deputați din șaptezeci și șapte, adică peste 3 părți cerute de lege, a procedat la alegere, și numele Inălțimei Voastre a ieșit din urnă cu unanimitatea tuturor voturilor, în aclamațiile entuziaste ale Camerei, ale numerosului auditor ce asistă în tribuna ce i se hotărîse, și ale poporului care cuprinsese dealul și curtea Mitropoliei.

Acest vot, Prea Înălțate Doamne, prin care toți deputații au sacrificat pe altarul patriei orice considerație de partidă, a reprodus acele frumoase suvenire ale străbunilor noștri cari, cu toate desbinările lor, știau însă să-și

dea mâna cu inimă curată, în timpi critici, și să facă, deși puțini la număr, dar uniți, acele izbânzi eroice ce au susținut existența României.

Ayunarea, având deplină convicție că veți face fericirea patriei, se cotește norocită a aduce la cunoștința Înălțimei Voastre rezultatul votărei sale, și a vă ruga cu respect să binevoiți, până la îndeplinirea tuturor formelor, a luă dispoziții pentru cărmuirea trebilor Principatului.

(Urmează semnăturile deputaților, ca sub adresa de mai sus.)

Conversația telegrafică, preschimbată între V. Alecsandri, Ministrul Secretar de Stat la Departamentul Afacerilor străine al Moldovei, cu Mitropolitul Nifon, Președintele Adunării Elective a Valahiei, în 25 Ianuarie (6 Fevruarie) 1859. Iași și București:

V. *Alecsandri*: Căimăcămia pusu-s'a sub ordinele Înălțimei Sale? Plecat-a deputația ?

Mitropolitul: Incă nu ; în minutul acesta se votează numirea deputaților.

V. *Alecsandri*: Să plece comisia cât mai în grabă.

Mitropolitul: Căimăcămia așteaptă ordinele Înălțimei Sale.

V. *Alecsandri*: Ordinele se vor trimite îndată.

Mitropolitul: Seanța este deschisă și Adunarea așteaptă ordinele Înălțimei Sale.

Mesajul Domnesc către Adunarea Electivă a Moldovei, din 25 Ianuarie (6 Fevruarie) 1859. Iași.

Domnilor Deputați,

Ieri, pe la 6¹/₄ ore, Adunarea Electivă a Valahiei, întrunită în seanță, Ne-a aclamat și ales, în unanimitate de 64 voturi, Domn al Țarei-Românești. Mărimea unui asemenea act național și necesitatea de a liniști grabnic agitarea spiritelor din București Ne-a îndemnat a răspunde fără întârziere la așteptarea Camerei și a poporului din Țara-Românească, încredințați fiind că acceptarea noastră este conformă cu dorințele unanime ale Camerei și ale întregii țări a Moldovei. Totodată, Domnilor, găsim de cuviință a vă aduce la cunoștință mijlocirea făcută de noi către Puterile Garante, pentru realizarea dorințelor rostite de Divanurile ad-hoc la anul 1857, cât și de Adunarea Electivă a Moldovei, prin votul său din 5 Ghenarie 1859.

«Dumnezeu să binecuvinteze Principatele Unite !

(Subscris) Alexandru Ioan.

Din ordinul Domnului, (Subscriși:) V. Sturdza, M. Kostaki, Gr. Balș,
C. Rolla, C. Milicescu, V. Alecsandri.

Decretul domnesc privitor la numirea Ministerului Valahiei, adresat prin o depeșă telegrafică Președintelui Adunării Elective a Țării-Românești, în 25 Ianuarie (6 Fevruarie) 1859. Iași:

Noi, Alexandru Ioan I, Cu mila lui Dumnezeu și voința națională, Domn al Moldovei și al Țării-Românești.

Prea Sfinției Sale Părintelui Mitropolit Nifon, Președinte al Adunării Elective. București.

Vă invităm a face cunoscut Adunării Elective că am însărcinat pe d-lor *Logofătul Ioan A. Filipescu și Logofătul Nicolae Golescu a primii frânele Guvernului din mâinile Căimăcămiei și că i-am rânduit pe cel dintâiu la postul de Ministru al Justiției și de Prezident al Consiliului, iar pe cel de al doilea la postul de Ministru din Lăuntru. D-lor sunt autorizați de Noi a compune un minister provizoriu.*

(Subseris) Alexandru Ioan.

(Contrasemnat) V. Alecsandri.

Apelul Ministrului de Interne, Nicolae Golescu, către locuitorii Țării-Românești, din 25 Ianuarie (6 Fevruarie) 1859:

Onor. Obștească Adunare Electivă, constituită la 24 ale lui Ianuarie curent, a și ales, prin toate formele legale prevăzute de Convenție, cu unanimitatea voturilor, de Domn stăpânitor al Țării-Românești pe Înălțimea Sa Alexandru Ioan I, Domnul Moldovei. Această alegere a fost aclamată de națiune și de oștire.

Onor. Obșteasca Adunare comunicând, îndată, prin depeșă telegrafică, votul ei Înălțimei Sale, Măria Sa a răspuns că primește cu mândrie și recunoștință a fi șeful Românilor de dincoace de Milcov, precum este și al fraților noștri de dincolo de Milcov.

Cu numirea dar a Domnului Stăpânitor, Căimăcămia, constituită de mai înainte pentru executarea operațiilor electorale, încetând din funcții, Măria Sa Domnul a numit Prezident al Consiliului Administrativ și Ministru Secretar de Stat al Departamentului Justiției pe d-l Ioan Al. Filipescu, iar pe subsemnatul ca Ministru Secretar de Stat al Departamentului din Lăuntru, invitându-i totdeauna a lua cărma Guvernului și a compune un minister provizoriu.

Acest înalt ordin îndeplinindu-se, Înălțimea Sa a și întărit pe: d-l Barbu Catargiu ca Ministru al Finanțelor; d-l General Barbu Vlădoianu ca Șef al miliției; d-l Ioan C. Cantacuzino ca Ministru al Cultului și Instrucției publice; d-l Grigorie Filipescu ca Ministru al Controlului și d-l Dimitrie Brătianu ca Ministru din Afară.

Acesta este noul ordin de lucruri ce s'a așezat în țara noastră, și asupra căruia subscrisul se simte dator să arunce o căutătură de ochiu, ca înțelegându-l să putem pași cu toții într-un îndeplinirea datoriilor noastre cu înțelepciune și energie.

Românii dintr'aceste două țări declarase, prin organul generalelor lor adunări din anul 1857, că întrunirea acestor două Principate într'un singur Stat, cu un șef dintr'o familie domnitoare din Europa, este condiția principală ca să putem merge cu pas sigur pe drumul regenerării și împuternicirii naționale. Inaltele Puteri Garante nu găsiră mijloc, în Conferințele dela Paris, a acordă cererea noastră în toată întregimea; ele însă ne deschiseră drumul ca noi înșine să putem ajunge la ținta dorită. De aceea, deși lăsă o administrație oșebită pentru fiecare Principat, însă le însemnă legi identice, le dete instituții comune, ba chiar și de multe ori o acție comună.

Onor. Obștească Adunare Electivă de astăzi, alegând de Domn Stăpânitor al Țării-Românești pe Înălțimea Sa Alexandru Ioan I, Domnul Moldovei, a făcut un pas înainte spre Unire, fără însă a călca nici litera, nici spiritul Convenției; căci unirea se face numai în persoana Șefului Statului, lucru ce nu este nici cum poprit de Convenție, iar nu și în administrația din lăuntru a țărilor, ce rămâne conform Convenției oșebită.

Așa dar onor. Adunare Electivă, dându-ne de șef al Statului pe alesul Moldovei, a făcut mai mult decât a ne da un Domn: ea a consfințit un princip, care este înrădăcinat în inimile tuturor Românilor, princip ce, în aplicarea sa, desleagă una din cele mai mari greutăți ce înfățișă Convenția dela Paris, adică o acție comună în amândouă Principatele, executată de doi șefi. Mai putem adăogă că, cu această alegere, am dat fraților noștri din Moldova cea mai vie și cea mai mare dovadă de dragoste și încredere.

Astfel, cu alegerea Măriei Sale Alexandru Ioan I nu numai am înființat condiția cea mai însemnătoare pentru întărirea politică a țării, adunând, în un mod frățesc, într'o singură mână, puterea acestor două Principate, ci am întărit și societatea noastră, căci, prin alegerea unanimă a Înălțimei Sale, unindu-se toate clasele într'un acelaș sentiment, într'o aceeaș idee, unitatea societății noastre, de acum înainte, este asigurată pentru totdeauna, de vom ști să o prețuim îndestul și să ne aducem aminte că Unirea face Puterea, și că slăbiciunea societății, în genere, este vătămătoare și fatală tuturor claselor și mai cu oșebire celor avute.

Fiind dar învederat că această nouă situație este cea mai firească, cea mai legală și totdeauna cea mai fericită și cea mai frumoasă ce putem aștepta, suntem încredințați că toți fără deosebire, atât cetățeni, cât și funcționari, se vor pătrunde de misia și de nouăle îndatoriri ce ea impune tuturor cetățenilor în genere, și mai cu oșebire aceloră căroră este încredințată

aplicarea legilor. Onoarea, probitatea, patriotismul, activitatea, energia și blândetea, trebuie să prezide de acum înainte la toate actele noastre publice și particulare. Dar, fraților, cu cât o poziție este mai înaltă, cu cât avantajele ei sunt mai mari, cu atât și datoriile trebuiesc îndeplinite cu mai multă scumpătate și sfințenie. Să ne silim dar, să ne punem toate puterile, ca să ne arătăm demni de poziția ce am dobândit cu ajutorul Europei, care ne urmează astăzi cu o privire îngrijită și plină de amor, în toate actele noastre naționale. Să ne arătăm cum suntem din natura noastră, iar nu cum tristele condiții, ce ne apăsară așa de greu și într'un timp așa de îndelungat, ne făcuse să fim. Să dovedim, prin sacrificiile noastre de toate zilele pentru binele comun, prin respectul nostru pentru legile nouă, că într'adevăr amorul patriei ne-a sanctificat și ne-a ridicat la o înălțime unde interesele egoiste nu pot să ne atingă.

Noi, mai cu osebire, cari suntem funcționari publici, să facem pe toți cetățenii să creadă că de astăzi înainte au o patrie liberă, unde legea este dreaptă și ocrotitoare.

Dumnezeu este cu noi, fraților; să fim și noi cu credință la dănsul, și România va fi tare și ferice.

Să trăească Principatele-Unite ! Să trăească Înălțimea Sa Alexandru Ioan I, Domnul Moldovei și al Țării-Românești !

Ministru din Lăuntru, (subscris) Nicolae Golescu.

După expunerea documentată a celor patru întâi ședințe ale Adunării Elective din București, cred că e la locul ei a lăsa să vorbească un martur ocular asupra împrejurărilor, cari au produs a doua mare manifestare națională în scurtul timp de 19 zile. Acest martur e Consulul General al Franței la București, L. Béclard.

Iată Raportul trimis de L. Béclard Comitelui Walewski în 26 Ianuarie (7 Fevruarie) 1859 :

Înainte de a intra în arătarea faptelor, cari au tras după sine alegerea Principelui Cuza ca Hospodar al Valahiei, țin a constată un punct esențial, și anume că nici eu, nici altul din colegii mei, nu am exercitat cea mai mică influință asupra acestui rezultat.

Alegerea lui Alexandru Cuza a fost o manifestare adevărat națională. Ea poate fi în dezacord atât cu spiritul, cât și cu termenii Convențiunii din 19 August, dar nu s'ar putea contesta niciodată sinceritatea acestei manifestări. Voiu adăogi, și-mi va fi ușor a dovedi, că această manifestare devenise necesară. De aceea ea a și fost unanimă.

Înainte de ziua fixată pentru deschiderea Camerei, se formase două în-

truniri distincte de deputați, oarecum două cluburi, cari reprezentau îndestul de bine, unul principiul conservator—acesta eră cel mai numeros, și altul principiul liberal—acesta eră cel mai înfocat, cel mai îndrăzneț, cel mai bine pregătit pentru luptă, de nu și pentru victorie.

Stângăciile Căimăcâmiei — vorbesc de dd. Manu și Băleanu —, simpatiile lor deschise pentru candidatura Principelui Bibescu, în fine apucăturile lor violente privitoare la punerea în executare a Stipulațiunilor Electorale din 19 August 1858, au dat partidului opoziției drepturi la plângeri, pe cari acesta s'a grăbit a le exagera și a le exploata cu multă dibăcie.

În fața atacurilor neconținute și adesea nedrepte, Căimăcâmia și aderenții ei s'au pus în pozițiune de apărare, și în detrimentul intereselor ei bine înțelese a sfârșit prin a întrebuița toate mijloacele iertate și neiertate, pentru a-și asigura majoritatea în alegeri.

Această stare de antagonism și de animozitate reciprocă, cauzată mai ales prin cestiunea alegerii Hospodarului, s'a agravat prelungindu-se. Diferite incidente au iscat motive de încurajare pentru unii și de rezistență pentru alții.

După multe corespondențe pline de minciuni, publicate de ziarele noastre, și cari, aproape nebăgate în seamă la Paris, au avut în București efectul de a învenina urile profunde ce existau mai de mult, un articol inserat în «Journal des Débats» din 9 Ianuarie, datorit condeiului d-lui Saint-Marc-Girardin, a venit în momentul cel mai propice pentru a servi de declarație de războiu între partide.

Autorul acestui articol, uitând de astă dată rezerva și urbanitatea cari-i sunt obișnuite, nu s'a temut a se face ecoul acuzațiunilor ridicate în contra autorităților din București. El zicea: «Purtarea ilegală și violentă a Căimăcâmiei este o cauză de revoluțiune; noi avem dreptul a cere, ca Convențiunea din 19 August să fie respectată în litera și în spiritul ei, și să nu atârne de îndrăzneli subalterne a violă fără rușine prescripțiunile ei». Iată cum se exprimă unul dintre scriitorii nostri cei mai renumiți, unul dintre publicistii nostri cei mai competenți.

Nu trebuia mai mult pentru a face imposibilă orice împăcare între acuzatori și acuzați. Animați de asemenea dispoziții, amândouă cluburile parlamentare s'au pus să se sfătuească asupra planului lor de războiu.

Progresiștii de toate nuanțele, cari recunosc ce șefi pe d-nii Brătianu, Golescu și Rosetti, uniți cu câțiva alții ca d-nii Ioan Cantacuzino și Dimitrie Ghica, erau încă în minoritate. Ei aveau dar tot interesul ca, generalizând abuzuri izolate, să conteste alegerile și să reclame sau anularea lor totală, sau o reviziune minuțioasă și aspră. Dacă li se refuzau aceste două satisfacții, ei amenințau să iasă din Cameră și să adreseze nației, adică

părții turbulente, care în orice țară iea rolul poporului, un apel menit a produce efectul dorit.

Majoritatea conservatoare, din parte-i, s'a arătat plină de încredere în succesul ei. Făcându-și calculul, ea credea că poate de sigur alege pe Hospodarul dorit de ea. Dar pentru aceasta ea trebuia să-și strângă rândurile și să conserve, ca votând cu dânsa, chiar pe acei deputați, a căroră alegere eră neregulată. De acolo s'a născut propunerea stranie, de «a trece cu buretele» asupra abuzurilor comise de o parte și de alta.

Având o cunoștință exactă de tactica și de amenințările adversarilor ei, majoritatea, căreia colegii mei și eu însumi dădusem sfaturi bune, se hotărîse a da exemplul moderație. [Ea declară că nu cerea mai mult, decât a procede în toată conștiința la verificarea puterilor. Ea promitea să invalideze fiecare din alegerile, a căreia iregularitate va fi arătată, însă cerea ca aceeaș severitate să fie aplicată la examinarea reclamațiunilor reciproce ridicate în contra operațiunilor electorale ale adversarilor. Astfel ea speră să iea minorității orice pretext de abținere și de a conserva ascendentul numărului prin anulările, pe cari probabilitățile permiteau să fie mai dinainte împărțite între amândouă câmpurile. E bine înțeles că acest din urmă calcul eră trecut sub tăcere, și partidul conservator se lăudă foarte mult de hotărîrea lui de a se mântine în legalitate.

Dar partidul contrar pregătise manifestul său și 19 deputați îl semnase; alți șapte sau zece se legase de asemenea să-l semneze, însă în ultimul moment, și când majoritatea, prin reaua sa credință, ar fi făcut inevitabilă întrebuintarea acestui mijloc extrem.

Acestea sunt împrejurările în cari Adunarea s'a întrunit, în 22 *Januarie* (3 *Februarie*), la 10 oare dimineața.

Sala ședințelor e situată lângă palatul Mitropolitului și face parte din un șir de edificii, formând o curte mare, în mijlocul căreia se înalță catedrala. Aceste construcțiuni sunt clădite pe vârful unui colnic, din toate părțile izolat în împrejurime. Ajungi sus prin o stradă largă, care servește de preumblare.

Inainte de oara hotărîtă pentru deschiderea ședinței, o slujbă religioasă a fost serbată în Mitropolie, în prezența Caimacamilor și a Deputaților.

La 10 oare, m'am dus la Adunare, unde am găsit întruniți pe toți colegii mei, precum și pe Daud Effendi, Comisarul Porții Otomane, în locul special ce ne-a fost rezervat.

Un public numeros se îndesă în celelalte tribune, în curtea și în strada care suie spre Mitropolie. Detașamente de miliție, de infanterie și de cavalerie formau o linie și întâmpinau greutate a rețineă mulțimea.

Mitropolitul, Prezident de drept, încunjurat de trei episcopi diecezani, a deschis ședința cu rugăciunile obicinuite.

Apoi Secretarul de Stat, d-l Constantin Brăiloiu, a pronunțat în numele Căimăcămiei un discurs, a căruia traducere în limba franceză o alăturăm. D-nii Băleanu, Manu și Filipescu, nefăcând parte din Adunare, s'au retras.

După aceasta, Mitropolitul, luându-și locul pe jețul Prezenței, a chemat lângă el doi deputați, pe d-nii Brăiloiu și Ioan Cantacuzino, pentru a îndeplini funcțiunile de secretari provizorii.

S'a dat cetire de unul din Secretari Ofisului Căimăcămiei adresat Mitropolitului, și prin care acesta eră invitat a observă, ca Prezident al Adunării, formele prescise atât de Convențiune, cât și de Regulamentul Organic și de precedentele obicinuite în Adunarea Generală. Indicațiunile din acest Ofis priviau în particular formarea biurourilor, verificarea Puterilor, titlurile cerute dela candidații la Hospodarat, și în fine alegerea Domnitorului.

Referindu-se la art. 1 al Reglementului, adoptat în 1843 de Adunarea Valahiei, Mitropolitul a invitat pe deputați a alege o comisiune de cinci membri, însărcinată cu verificarea operațiunilor electorale.

Chiar la cetirea Ofisului Căimăcămiei, mai mulți deputați dăduse semne de nerăbdare. La propunerea Mitropolitului, s'a deslănțuit furtuna.

Beizadè Dimitrie Ghica cere cuvântul. Prezidentul i l-a refuzat.

Principele Alexandru Ghica se ridică și protestează cu violență în contra verificării Puterilor, care nu se poate îndeplini, decât atunci când Camera va fi luat o hotărîre privitoare la ilegalitățile comise de Căimăcămie în materie electorală.

Aplauze frenetice izbucnesc în tribuna din fundul sălii, unde stau îndesați mai mult de 200 spectatori.

Beizadè Dimitrie Ghica strigă, în mijlocul tumultului cauzat de acest incident, că dacă drepturile Adunării nu sunt respectate în persoana sa, el va părăsi sala cu un mare număr de colegi ai săi și va protesta dinaintea națiunii. El se ridică în contra pretențiilor Căimăcămiei, care îndrăznește să dicteze voința ei acestei Adunări, și cere ca înainte de a procedea la formarea unei Comisiuni, Adunarea să excludă din sânul său deputații cari nu fac parte regulată a ei.

D-l Bozianu sprijinește această moțiune, restrângând-o în terminii următori: «Acei a căroră alegere este de o neregularitate vădită, nu pot face parte din formarea Comisiunii însărcinate cu verificarea puterilor». D-l Bozianu face un apel la conștiința deputaților, cari se află în acest caz și-i roagă să se recuze ei înșiși.

Principele Alexandru Ghica declară că propria sa alegere nu a fost legală, fiindcă i-a lipsit o voce spre completarea cifrei cerute de majoritatea

absolută. În consecință, el se desbracă de funcțiunea sa de deputat. Zicând aceste cuvinte, el se îndreptează spre tribuna diplomatică și vine de-și iea loc printre noi.

Un deputat al stângerii, d-l Radu Golescu, urmează pildei date de Principele Ghica și se retrage în fundul sălii.

O discuțiune din cele mai vii și din cele mai sgomotoase se ridică între amândouă partidele, din cari se compune Adunarea. Stânga cere ca deputații aleși în mod neregulat să fie eliminați imediat, înaintea a orice verificare a puterilor. Abuzurile au fost prea vădite, zic oratorii acestui partid, d-nii Bozianu, Boerescu, Ioan Brătianu, Dimitrie Ghica și Văleanu, pentru ca să mai fie nevoie a consulta dosarele privitoare la aceste alegeri neregulate. D-l Constantin Cantacuzino însuș împărtășește această opinie, care e combătută de d-nii I. Florescu, Otteteleșanu, A. Florescu și Catargiu. Aceștia, în numele dreptei, se opun la o asemenea eliminare și cer ca toate alegerile să fie supuse la o cercetare a Comisiunii, care va propune Adunării de a casă sau de a validă pe fiecare din ele, după verificarea prealabilă.

D-l Brăiloiu, Secretarul de Stat, merge până a vroi să dovedească dreptul Căimăcămiei de a face să se revadă de Consiliul Administrativ sentințele date în materie electorală.

Această pretenție nepotrivită a provocat murmure violente și a atras d-lui Brăiloiu o replică călduroasă a d-lui Brătianu, care e aplaudat cu sgomot de public.

Prezidentul care, dela începutul ședinței, a arătat o slăbiciune și o incapacitate deplorabilă, iese în fine din letargia sa, și declară că dacă se vor mai reinnoi asemenea manifestări, el va da ordin să se evacueze tribunele.

Amenințări vane! Mulțimea, care se îndesă în jurul Mitropoliei, a făcut irupție peste tot locul și s'a introdus până în sala ședințelor Adunării. Imprejurul băncilor ocupate de deputați, și chiar amestecați printre aceștia, se pot număra trei sau patru sute de indivizi străini de Adunare.

Se fac în mai multe rânduri încercări inutile a depărta această mulțime din sală.

Liniștea restabilindu-se puțin, ședința urmează.

Beizadè George Știrbei și D. Arsaki susțin că unele alegeri li se par lovite de o nulitate vădită.

D-l Nicolae Rosetti citează ca trebuind excluși în mod prealabil nouă deputați, între cari Principele Alexandru Ghica, Radu Golescu, Ioan Manu, etc., a căroră alegere nici nu este nevoie a fi verificată.

După o discuțiune de cinci oare, se adoptează în fine, în comun acord, combinația următoare: Un comitet va fi însărcinat cu verificarea puterilor;

însă nu se vor admite a lua parte la vot pentru formarea acestui comitet : 1) acei cari nu au avut majoritatea absolută la întâiul scrutin, 2) acei a cărorora alegere s'a făcut altfel decât cu scrutin secret, 3) acei cari au fost aleși de colegiuri incomplete sau falsificate, sau prin excluderea alegătorilor înscriși în virtutea de sentințe judecătorești, sau prin admiterea abuzivă de alegători înscriși după termenul fixat pentru închiderea listelor electorale. Totodată se ia hotărârea, că deputații cuprinși în aceste trei categorii nu vor putea vota asupra concluziunilor Comisiunii.

Ședința e ridicată la 4 $\frac{1}{2}$ oare.

Impresiunea mea, ieșind din această ședință, nu eră favorabilă deputaților valahi. Avusesem dinaintea ochilor mei, oare întregi îndelungate, spectacolul unei Adunări adânc separată, fără vreo direcțiune, apăsată de mulțime și neavând nici grija, nici curajul de a se liberă, de o Adunare care, dela primii săi pași, lăsă să fie oprită prin operațiunea elementară a verificărei puterilor, care, având în vedere tendințele manifestate, aveă să se desăvârșească, nu ca o cercetare conștiințioasă și sinceră, ci ca un act de ostracism, cu țelul de a cuceri majoritatea.

Eram însă departe a mă aștepta la scenele încă mai penibile ale zilei următoare.

În 23 *Ianuarie* (4 *Februarie*), ședința s'a deschis la 10 oare, ca ședința trecută.

Am fost unul din cei dintâi care a intrat în sală, și am observat că împrejurimea și chiar curtea Mitropoliei eră plină de lume. Mulțimea, adunată în jurul sălii deliberațiunilor, se ridică la multe mii de indivizi. Ea creșteă continuu, prin sosirea de grupuri, a căroră atitudine semănă amenințătoare.

Sute de țărani, în hainele lor de muncă, apar din când în când, atrași în mod evident de acei cari preparau turburări.

Aceleași observațiuni au fost făcute, ceva mai târziu, de colegii mei de Prusia și de Rusia, cari singuri cu mine am asistat la această ședință în tribuna diplomatică.

După ce Procesul Verbal a fost cetit și adoptat, s'a făcut apelul nominal, înainte de a hotărî în mod definitiv lista persoanelor cari nu vor lua parte la formarea Comisiunii de verificare a puterilor.

În timpul când se făcea apelul nominal, unul din deputați, d-l Ioan Brătianu, vede în dreptul unei ferestre un detașament de soldați din miliție intrând în curtea Mitropoliei, pentru a restabili ordinea și a face un spațiu liber pentru circulație.

D-l Ioan Brătianu se suie imediat la tribună și cu o voce tunătoare denunță Adunărei, că a constatat trădarea zicând : «Adunarea e înconjurată și nu putem delibera decât sub presiunea baionetelor».

Se aud, în acel moment, strigătele poporului, care, din curte, semănă a răspunde alocuțiunii d-lui Brătianu. Mai mulți deputați ies din sală, pentru a merge și a vedea, ce se petrece în jurul Mitropoliei. O confuziune colosală domnește în Adunare și în tribune.

Beizadè Dimitrie Ghica înaintează spre biouou și conjură pe Prezi-denți, cu o voce amenințătoare, de a da imediat ordine pentru retragerea trupeii. El reclamă această satisfacere în numele poporului iritat. In urmă, adresându-se către Secretarul de Stat, d-l Brăiloiu, zice: «In ce vă privește, «ca agent al Căimăcămiei, vă fac răspunzător de tot ce se va întâmpla».

Strigătele cresc din afară. Tumultul devine indescrifitibil.

Comandantul-șef al miliției, B. Vlădoianu, membru al Adunărei, d-nii I. Brătianu și Dimitrie Ghica ies din sală, pentru a face să se evacueze curtea Mitropoliei. Miliția se retrage în adevăr; însă, cu toate insistența, mai mult ori mai puțin sinceră, a d-lor Ghica și Brătianu, mulțimea rămâne stăpână a împrejurimei Adunărei.

Beizadè Dimitrie Ghica intră atunci în sala ședințelor și invită pe Prezi-dent să se înțeleagă cu Căimăcămia, pentru ca de acum înainte să nu se mai întrunească trupe împrejurul Mitropoliei. Cu colegul său I. Brătianu, el răspunde de popor, în numele căruia el iea asupra sa ca ordinea să nu fie turburată. D-l Brătianu face aceeaș declarație, zicând: Autoritatea morală, de care dispun, mă fac să afirm că poporul nu va comite nici un exces, pe cât timp se va respecta legalitatea.

D-l Ioan Florescu, deputat al dreptei, justifică Căimăcămia de presupu-nerile nedrepte, al căror obiect ea este. Dacă s'a trimis un detașament slab de soldați, aceasta s'a făcut pentru a mănține ordinea. Opinez și eu să se trimită trupele înapoi; dar atunci să se depărteze de asemenea și mulțimea, a căreia apăsare e tot atât de periculoasă pentru Adunare ca aceea a baio-netelor. Mulțimea, care s'a adunat în curtea Mitropoliei, a fost adunată cu premeditare. Excitațiunii de tot felul au fost răspândite în acest scop în Bu-curești și în împrejurimi. Eră de datorita Caimacamilor să nu lase câmpul liber perturbatorilor. Dacă d-l Brătianu ar veni mâne la putere, d-l Bră-tianu ar luă aceleași măsuri de precauțiune.

D-l Ion Brătianu răspunde: «Perturbatorii nu se află în rândurile poporu-lui. Adevărații perturbatori sunt acei cari violează legile și cari în toate actele lor se arată necredincioși mandatului ce li s'a dat. De trei luni de zile am protestat aproape în fiecare zi în contra ilegalităților făcute de Căimăcămie. Protestez și acum în contra trimiterei trupelor, căci ea consti-tue totodată o ilegalitate și o provocare. Nu am cerut soldați. De ce Cai-macamii i-au trimis? Oare pentrucă Caimacamii, părăsind ieri Adunarea, au fost primiți de urletele și șuerăturile mulțimei? Această pedeapsă eră

dreaptă; Căimăcămia a pierdut toată autoritatea, fiindcă urmările ei au fost nedemne. Puterea de acum înainte e în mâinile noastre, căci noi avem să dispunem de ea, căci s'a trecut timpul când Principii domniau prin grația lui Dumnezeu. Voința națiunii și respectul legilor sunt astăzi singurul sprijin al tronurilor».

După o discuțiune aprinsă, la care au luat parte d-nii Florescu, I. Brătianu, D. Ghica, Otteteleșanu și Brăiloiu, *Adunarea* decide că, de acum înainte, forța armată nu va mai fi admisă în Curtea Mitropoliei, care de asemenea e interzisă mulțimei, și că în fine deputații nu vor putea dispune decât de un mic număr de bilete dând intrare în tribuna publică. Aceste bilete, în tot cazul, nu se vor distribui decât numai deputaților.

D-l Dimitrie Brătianu propune că d-l Brăiloiu nu se poate aștepta, în vederea calității sale oficiale, la nici o nepărtinire, și că prin urmare să fie invitat să cedeze locul de Secretar al Adunării celui mai tânăr dintre deputații prezenți.

O nouă desbatere începe asupra acestui punct. D-l Brăiloiu își apără dreptul său; însă Mitropolitul sfârșește prin a înlocui pe d-l Brăiloiu cu d-l Sc. Fălcoianu.

Adunarea reieă în urmă discuțiunea privitoare la compunerea Comisiunii, și se discută împrejurările, cari au însoțit câteva alegeri.

Deodată strigătele reîncep cu tărie împrejurul Mitropoliei, poporul a cărui mulțime crescuse mult, se îndeasă la toate ieșirile din sală, atât de tare încât Adunarea e în pericol de a fi inundată. O temere grozavă se răspândește într'un număr de deputați. Orice discuțiune devine imposibilă. Președintele este invitat să ridice ședința.

D-l Dimitrie Brătianu și D. Ghica iese din nou pentru a liniști masele. Se află că detașamentul de miliție, în loc să reintre în cazarmă, se retrăsese la o mică distanță în curtea unui spital, unde ea a rămas sub arme. De aci indignarea și strigătele poporului. Detașamentul primește în fine ordinul de a se duce mai departe.

Președintele anunță că ședința este ridicată.

D-l Ioan Brătianu se precipită la tribună și zice că Adunarea trebuie din contră să se declare în permanență. El invită pe Mitropolit să revie asupra deciziunii luate. Dela invitare el trece la amenințare și, ridicând vocea, zice:—«Cei cari au cerut ridicarea ședinței, nu știu ce răspundere îi așteaptă. Poporul e exasperat, și când i se va zice că noi nu am făcut astăzi nimic, eu însumi nu voi mai fi capabil a-l liniști.

Aceste fanfaronade ridicole produc însă efectul lor asupra unei Adunări pline de spaimă; se face din nou apelul nominal, care constată prezența unui număr suficient de deputați, și ședința este reluată. Se discută din nou câteva

alegeri, și se pune înainte lista alcătuită în ziua precedentă, a celor nouă deputați excluși de a lua parte la formarea Comisiunii însărcinate cu verificarea puterilor.

Operațiunea însăș e încă lăsată pe ziua următoare și ședința e ridicată.

Seara aspectul orașului nu avea nimic, care să ne poată liniști. Toate aparențele indicau o mișcare pentru ziua de mâine.

Insă cari ar fi fost șefii acestei insurecțiuni? La ce cuvânt de ordine vor ascultă masele poporului? Nu sunt în stare să mă pronunț încă asupra acestui punct.

Beizadè D. Ghica și mai ales d-l I. Brătianu, cari credeau că exercitează un mare ascendent asupra mulțimei, erau oare capabili a o deslănțui și a lua o hotărîre în această privire? Oarecari indicii confirmă presupunerea.

Principele Al. Ghica putea de asemenea să fie presupus, că a vrut să creeze o stare de turburare, ale cărei cosecințe puteau să-i fie profitabile.

Această opiniune eră a d-lui de Giers, și eră împărtășită și de colegul meu d-l Baron de Meusenbach.

În a doua ședință Principele Ghica s'a pus mai în vedere într'un moment important, când o luptă între popor și trupe semănă să fie iminentă. Mai întâiu el s'a amestecat în adunarea din curtea Mitropoliei, și în urmă el a reintrat în Adunare, și a afectat din nou a-și lua un loc lângă noi. Principele Ghica se exprimă cu foarte mare violență în contra Caimacamiilor, încărcându-i cu o grea răspundere. Mi-am permis să-i răspund că agitatorii reținuși, cari dispuneau sau credeau că dispun de mulțime, luau asuprași o răspundere cu mult mai mare.

Revin la seara zilei de *23 Ianuarie (4 Februarie)*.

Pe la 9 ore seara, vreo treizeci de jandarmi călări, trimiși într'un sat din împrejurime pentru a aresta pe niște țărani, cari se zicea că vin la București, au fost încunjurați și dezarmați într'o mahală a orașului, în momentul în care ei treceau bariera, de o mulțime de câteva sute de indivizi. Jandarmii sunt legați și aduși cu caii și cu puștile lor în oraș la prefectura Poliției. Acolo șeful mulțimei a cerut dela Prefect o chitanță de primire, care i s'a dat. De acolo, acest individ, care se numia Valentineanu, se duce cu trupa sa la ispravnicul județului, d-l Ioan Krețulescu, unde și-a însușit dreptul de a face o perchiziție. Din nenorocire nu s'a aflat nimic. D-l Ioan Krețulescu eră acuzat că a bătut pe țărani din împrejurimile Bucureștilor, pentru a-i sili să facă cunoscută persoana care-i atrăgea spre oraș. Se zicea că unul din acești țărani murise în urma cruntei bătăi ce suferise. Alții au spus numele individului în relațiune intimă cu d-l Ioan Brătianu. De almintrelea eră cert că o mare parte din țărani, cari intrase în București în număr de trei sau

cinci mii țărani, erau cultivatori de pământ stabiliți pe proprietățile Principelui Ghica.

Iată informațiile ce am putut culege în *seara de 4 Fevruarie*, când ceva mai târziu m'am dus să văd pe d-l de Giers. Acolo am aflat pe Baronul de Meusebach și pe d-l Filipescu. După câteva momente a venit d-l Catargiu, Ministru de Finanțe, amicul d-lui de Giers. S'au comunicat noutățile, și d-l Filipescu ne-a comunicat dispozițiile luate pentru ziua următoare. Curtea și calea spre Mitropolie vor fi fără trupă, însă toată împrejurimea Mitropoliei va fi păzită de toate forțele disponibile. Colonelul, comandantul a celor 1.300 oameni meniți ca gardă a Adunării, căpătase instrucțiunile necesare pentru toate eventualitățile.

Colonelul ar fi un om hotărît, care știe să-și facă datoria. Se putea sprijini și pe soldați, cu condițiunea ca ofițerii să rămâie credincioși. Aceasta din urmă ipoteză eră mai mult decât îndoelnică. D-l Filipescu se părea, de nu descurajat, cel puțin foarte intimidat, gândind la complicațiunile cari probabil se vor întâmpla a doua zi. D-l Catargiu, în calitate de deputat, ne-a cerut în urmă sfatul nostru. Mai mulți din colegii săi erau dispuși să provoace o ajurnare a ședințelor.

D-l de Giers, d-l de Meusebach și eu, într'un comun acord, am combătut ajurnarea. Noi gândiam că Adunarea din contra trebuiă să urmeze lucrările sale. Eu din partea mea am emis încă avizul următor: «A se invită cei nouă deputați, desemnați de însăș Adunarea ca acei a căroră alegere părea a fi mai contestată, să-și dea imediat demisiunea: Stânga satisfăcută de acest sacrificiu l-ar considera poate ca puind capăt la verificarea puterilor, care, în tot cazul, s'ar află astfel simplificată. Adunarea ar putea să se constituie și să proceadă la alegerea Hospodarului. Asupra acestui din urmă punct, toate partidele erau de asemenea interesate a da dovezi de conciliațiune».

Pe când aceste cestiuni erau agitate la colegul meu rusesc, ideea concilierii făcea de fapt progrese mari. La întrunirea deputaților dreptei să vorbiă de a părăsi candidaturile Principilor Bibescu și Știrbei, dacă partea opusă ar părăsi candidații lor principali, pe Principele Ghica și pe Nicolae Golescu. La întrunirea deputaților stângerii, ideea alegerii Principelui Cuza a fost pusă înainte pentru prima dată. Întăiu combătută de frații Brătieni și de d-l Constantin Rosetti, ea a izbutit, după o vie discuțiune, a întruni toate sufragiile.

A doua zi *dimineața, 24 Ianuarie (5 Fevruarie)*, aceste ultime convorbiri secrete nefiind încă cunoscute, Adunarea a intrat în ședință. De amândouă părțile se simția, că această zi va produce un ce hotărîtor. Măsurile luate, atât de Adunarea însăș cât și de Căimăcămie, au avut în fine efectul de a mănținea de tot libere împrejurimile Mitropoliei. Mergând la Cameră, am fost îndată întâmpinat de această schimbare. O solitudine completă și o

tăcere profundă erau în acea curte, pe care o văzurăm atât de sgomotoasă și de agitată în cele două zile precedente. Adunarea în marele ei complet părea că se reculege.

Adunarea s'a deschis ceva mai târziu ca de obicei.

Un tânăr deputat din stânga, d-l Boerescu, a propus Camerei a se retrage în comitet secret, pentru a auzi o comunicare, pe care ar dori să o facă. Cererea sa a fost primită, și toți deputații s'au retras într'o cameră vecină.

Acolo d-l Boerescu a făcut cunoscută moțiunea sa în termeni excelenți. După ce a deplâns antagonismul ce există între cele două fracțiuni ale Adunării, el a demonstrat că tot răul provenia dela viitoarea alegere a șefului Statului.

«El a zis următoarele: «Fiecare crede că candidatul său e cel mai bun, și nimeni nu se poate împăca cu idea triumfului unui alt candidat. Iată ce a produs discordia și ce amenință a produce anarhia între noi. Cum să ieșim din acest impas? Suprimând cauza diviziunilor noastre. În cât ne privește pe noi, începem prin a declara că nu avem nici un candidat. Poate că Domniavoastră, Domnilor, aveți un candidat. Inșă nu cred că ați venit aci hotărâți a-l impune cu orice preț. Cum? Chiar cu prețul unui războiu civil? Chiar cu prețul unei invaziuni armate? Nu, nu vă fac insulta să cred aceasta. Să căutăm dar un candidat, împrejurul căruia ne-am putea grupa. Acest candidat însă nu-l putem găsi, și v'am arătat cauza. Este însă cu putință a ne uni cu toții împrejurul unui și acelaș princip? Nu rămâne îndoială că da. Principiul acesta, atât de bun ca să ne împace, este principiul ideii patriotismului, și anume îl numesc, Domnilor, principiul ideii Unirei. Înainte de un an, mai mulți dintre Domniile-Voastre reprezentau chiar în această incintă țara, și rostiau cu căldură dorința Unirei. Intre toți deputații de atunci, cel mai elocuent poate și cel mai călduros promotor al Unirei eră Principele Bibescu, fostul Domn. Oameni cum sunteți Domniile-Voastre, Domnilor, și cum este Principele Bibescu, nu pot astăzi să se contrazică. Să rămânem dar legați cu sinceritate de principiul Unirei, căci de acest princip atarnă renașterea noastră națională. Să ne dăm mâna; să fim frați. Să privim la pușinii ani ce avem a trăi și să ne gândim că urmașii noștri vor culege moștenirea pregătită prin abnegațiunea noastră. Întrușiți sub principiul Unirei, suntem prin urmare și întruniți împrejurul omului, care personifică acest princip, împrejurul lui Alexandru Cuza, Domnul Moldovei. Să ne întrunim împrejurul acestui nume, și aducerea noastră aminte va fi binecuvântată de strănepoșii noștri, și chiar de acum înainte noi ne vom bucura de fapta noastră, căci țara va fi mulțumită de noi, și conștiința ne va zice că ne-am îndeplinit cea mai sfântă din datoriile noastre».

Această cuvântare a produs o mare impresiune. Simțimântul ce însufleția pe orator nu a întârziat să câștige pe auditorul său. Mai toți cari erau de față aveau ochii plini de lacrimi.

D-l Arsaki și Beizadè Dimitrie Ghica au sprijinit cu câteva cuvinte propunerea d-lui Boerescu. Un strigăt unanim — «Să trăească Principele Cuza!» — a ieșit din gura tuturor. Acest strigăt a străbătut până în sala ședințelor. El a fost de multe ori repetit de mulțime, care, reținută până atunci în afară de zidurile Adunării, curând a venit să iea parte la această manifestare improvizată.

Mitropolitul a îngenunchiat și, cu o voce care dovedia emoțiunea sa, a mulțumit lui Dumnezeu că a luminat pe reprezentanții națiunei. Apoi prin o scurtă rugăciune, a rugat pe Cel de sus să facă să fructifice idea păcei și a concordiei, care unia acum pe toți colegii săi. «Să nu avem, a zis el, decât un singur braț și o singură inimă. Providența Dumnezească, care ne-a dictat alegerea Principelui Cuza, să ne mănție unirea voințelor noastre. Să jurăm toți că vom susține pe Domnitorul nostru».

Toți deputații au strigat — «Jurăm» —. Și toți, fără deosebire de partid, s'au sărutat și s'au îmbrățișat. Un Proces verbal a fost imediat redactat, și a fost semnat de toate persoanele prezente.

Beizadè George Știrbei, deputat de Craiova, a zis că tatăl său, Principele Știrbei, reținut de starea sa bolnăvicioasă de a veni în Adunare, va regreta foarte mult că nu a putut asista la această solemnitate. El a rugat ca Procesul verbal să fie dus acasă la dânsul, pentru a fi semnat de părintele său.

Beizadè G. Bibescu, Principe Brâncoveanu, a anunțat curândă sosire a tată-său în țară. «Nefiind deputat — a zis el — tatăl meu nu va putea semna acest act, dar știu cel puțin și-mi place să vă asigur că va fi cel întâiu care-i va da adeziunea sa».

Deputații au intrat în urmă în sala ședințelor. Partidele nu mai existau; injuriile erau uitate. Conservatorii și progresiștii se țineau îmbrățișați. Inamicii neîmpăcați își întindeau mâinile și se sărutau plângând.

Aplauzele tribunelor, strigătele de bucurie ce se auziau de departe și al căroră vuet părea că cuprinde întreg orașul, marșurile triumfale ale muzicei militare, clopotele bisericilor anunțând pretutindenea știrea norocoasă, toate se legau pentru a da acestei scene un aspect măreț.

Toți Agenții Puterilor Garante erau întruniți, în acea zi, în tribuna diplomatică. Cu toate simțimintele diferite ce ne agitau, sunt sigur că nici unul dintre noi nu a asistat la aceste manifestații pătrunzătoare, fără a fi mișcat și influențat de ele. Colegul meu austriac, uimit de apropierea care se făcuse între oameni atât de puțin făcuți pentru a se înțelege între dânsii,

îmi zicea, chiar în acel moment, că, fără a prejudeca deciziunea Guvernului său, el nu se va putea opri de-ai prezintă într'o lumină favorabilă votul formulat de națiunea valahă.

După o îndelungată întrerupere, ședința se redeschide.

Nici o dificultate nu mai există. Dorința unanimă este de a păși imediat la verificarea puterilor. O propunere, pusă de două zile la o parte, și care consistă a împărți Adunarea în mai multe secții lucrând simultaneu, este din nou prezentată de d-l Arsaki și adoptată fără desbateri.

În două oare, puterile deputaților sunt verificate.

Se întăresc mai toate alegerile. Numai șase alegeri sunt casate, și anume — a d-lor Principele Alexandru Ghica, Ioan Manu, Radu Golescu, Nicolae Băleanu, Hagiadi și Pleșoianu, — cele cinci prime, din cauza lipsei majorității, și a șasea pentru viții de formă.

Adunarea, definitiv constituită, se compune de 66 deputați, dintre cari 64 erau prezenți. Doi sunt absenți, fiind bolnavi — Principele Știrbei și d-l Ioan Slătineanu.

După cererea d-lui Ioan Brătianu, Adunarea se declară în permanență, până ce ea va fi îndeplinit misiunea ei principală.

Biuroul e format. Iute se face înțelegerea asupra alegerii celor 2 Viceprezidenți — d-nii Catargiu și Constantin Cantacuzino, — a celor 4 secretari, 2 secretari suplinitori, și celor 3 cestori, toți aleși fără distincțiune între membrii Adunării.

D-l Constantin Cantacuzino propune a păși imediat la alegerea Hospodarului. După opiniunea sa, Muntenii și Moldovenii se bucură de aceleași drepturi. Adunarea Valahiei poate alege pe un Moldovan. Lista candidaților la Domnie făcută de Căimăcămie nu e exclusivă, și în afară de această listă, Adunarea e liberă de a înscrie pe orice candidat, care ar posedă calitățile cerute.

Mitropolitul, ținând într'o mână Crucea și în cealaltă Evangheliă, se scoală în picioare, și chiamă pe deputați ca să depună jurământul prescris de articolul 31 al Regulamentulu Organic. El pronunță formula jurământului: — «Jur să nu fiu îndreptat, în votul ce am să dau, de nici o considerație decât de aceea a binelui public». — Toți deputații strigă într'o singură voce: «Jur». Scrutinul este deschis. Se procede la numărarea voturilor cu o regularitate perfectă. Cele 64 buletine depuse în urna electorală sunt scoase din urnă de secretari și se constată unanimitatea voturilor în favoarea Principelui Alexandru Cuza.

Tăcerea religioasă, care a domnit în timpul verificării voturilor, este întreruptă deodată prin o explozie de «bravo». Trebuie să fi asistat la această

ședință, pentru a-ți face o idee a entuziasmului, izbucnit în acest moment solemn.

Un deputat propune a se vota mulțumiri Puterilor Garante. Altul se ridică și aduce aminte, că Poarta Otomană, prin solitudinea sa, are titluri speciale la recunoștința țarei. Amândoi sunt aplauzați cu căldură.

D-l Boerescu se suie la tribună și, într'o scurtă improvizație, explică avantajile ce prezintă acest vot a Adunării: — «Acest vot nu e contrar spiritului Convențiunei, ci face numai mai ușoară aplicarea ei. Unirea administrativă rămâne ce eră, cu două Guverne, două Adunări și un singur Principe».

Beizadè Dimitrie Ghica, cedând de astădată unei idei bune și oneste, arată Adunării, că acest mare rezultat se datorește abnegației majorității: — «Acei calificați de retrograzi și de aristocrați, acei privilegiați mândri de privilegiile lor, prin devotamentul lor pentru binele public, au făcut să triumfe un princip nemuritor». Aceste cuvinte au fost acoperite de aplauze.

O depeșă e redactată de biurou și expediată la Iași; ea anunță Principei lui Cuza alegerea sa de Domn al Valahiei. O notificare a alegerii e adresată Caimacamilor.

Ședința se ridică la 8 oare seara.

Reintrând acasă prin o mulțime compactă și plină de bucurie, am văzut deodată întreg orașul iluminat.

*

Cred că e bine să mă opresc puțin aci pentru a justifica titlul ce am dat la aceasta a șaptea a mea cuvântare, și anume: *Căimăcămia Valahiei* a d-lor Emanoil Băleanu, Ioan Manu, Ioan A. Filipescu și *Influența precumpănitoare a Adunării Elective din Iași asupra Adunării Elective din București*.

În Iași și București stau la finele anului 1858 față în față două partide politice: acei cari reprezintau trecutul și acei cari săvârșise luptele recente pentru a rosti dorințele poporului român în Divanurile ad-hoc. Toate și unicele silințe ale celor întâi se concentrău în Alegerea Domnitorilor Moldovei și Valahiei; pentru adversari Alegerea Domnului eră numai o punte spre a ajunge treptat la îndeplinirea celor patru dorințe ale Divanurilor ad-hoc.

Cei întâi nu se preocupau decât de candidaturile la Domnie. În Moldova erau trei candidați: fostul Domn Mihail Grigorie Sturdza, fiul acestuia Principele Grigorie Mihail Sturdza, și fostul Caimacam Principele Nicolae Konaki-Vogoride. În Valahia erau trei foști domni candidați: Alexandru D. Ghica, Barbu D. Știrbei și George Bibescu.

Partidul național din amândouă Principatele nu avea nici un candidat, dar nu vroia cu nici un chip ca Domnul ales să reprezinte trecutul, ori și cari ar fi fost calitățile ce putea să aibă ca persoană. Partidul național tindea ca Alegerea Domnului să fie o manifestare hotărâtoare a ruptoarei poporului român cu trecutul apăsător.

Eră evident că direcția procedurii de urmat pentru unii și pentru alții eră în mâinile guvernelor interimare reprezentate de Căimăcâmiile instalate conform Convenției din 7/19 August 1858.

În Căimăcâmia Moldovei, Ștefan Catargiu reprezintă candidatura la Domnie a fostului Domn Mihail Sturdza, iar Anastasie Panu eră conducătorul politic al națiunii și cu dânsul s'a unit dela început Vasile Sturdza, pentru a formă în guvern majoritatea în partea partidului național. Anastasie Panu a fost primul bărbat român, care, ajuns în capul guvernului, a dat piept cu influința puternică exercitată de Poarta Otomană și a decis a o sfărâma. Catargiu se plecă dinaintea «Poruncii» care venia dela Constantinopole și dela Puterile Garante; pentru Panu «Porunca» venia dela națiune, care o dăduse în mod victorios prin glasul Divanurilor ad-hoc. Panu își zicea: — Nu de geaba au muncit Unioniștii ca să unească într'un gând și într'o lucrare comună tot ce poporul român avea mai de seamă, — nu de geaba a izbutit Dimitrie Rallet să desvâlue în fața lumii uriciosul complot ce se urzia pentru a așeză pe tronul lui Ștefan cel Mare pe Nicolae Konaki-Vogoride. Panu își zicea». *«Unioniștii nu mai au acum a exprima dorințe, ci au datorია a le realiza prin fapte hotărâtoare.*

De aceea majoritatea Căimăcâmiei din Iași facea cunoscute țarei în fiecare zi hotărârile ce luă, iar întrunirile și alegerile fiind absolut libere, conștiința națiunii a fost luminată și îndreptată nu spre persoane, ci spre datoriile cetățenești cele mari. Astfel majoritatea Căimăcâmiei a asigurat izbânda Partidului Național.

Aceste idei, aceste deciziuni, aceste măsuri au făcut că Partidul Național din Moldova a ajuns în mod natural la alegerea de Domn a lui Alexandru Ioan Cuza, și după această alegere la Programul expus în depeșa Consulului Franței Victor Place, cu care am încheiat cuvântarea mea a șasea.

Mai eră încă ceva. Căimăcâmia din Iași, în unanimitate declara, chiar din primele zile ale instalării sale, că ea se ține de cele 66 zile ce-i erau impuse prin Convențiunea dela 7/19 August 1858. Majoritatea Căimăcâmiei a luat în mâinile sale cu energie, cu pricepere, cu dibăcie, toate măsurile pentru a izbuti, și astfel cei 30 de Deputați dela Elefant au hotărât de situațiune.

Ceeace se petrecea în Iași eră cunoscut în București prin publicațiunile oficiale ale Căimăcămiei din Iași, prin ziarele din București și prin «Etoile du Danube» din Bruxela.

Aveau Caimacamii din București tot timpul, chiar de se țineau de cele 66 zile ale Convenției, să cunoască, să priceapă și să urmeze impulsivitatea puternică ce li se da din Iași, și pe care au fost siliți după 19 zile să o urmeze nu de voie, ci de nevoie.

În București cei trei Caimacami însă vroiau să impună Valahiei pe candidatul lor, și de aceea numai pe Vodă George Bibescu îl aveau dinaintea lor. Ei se țineau de trecut, și în această privire e caracteristic, că în Programul de deschidere al Adunării Elective, ei o numesc «Adunare Obștească», iar în Cuvântarea rostită de Secretarul de Stat Constantin Brăiloiu în numele Căimăcămiei, se cetească următoarele aprecieri asupra situațiunei: — «Pentru a doua oară în curs de 17 ani țara noastră se vede chemată a alege pe Domnul ei. Din ceeace eră, în anul 1842, numai un act național foarte important, pentrucă exprimă restatornicirea unui vechiu drept al țării, este astăzi și un fapt european, care va avea pentru noi un rezultat mai însemnător, fiindcă suntem chemați de *Puterile cele mari ale Europei* a-l exersa în condiții nouă, și ele *ne vor luă socoteală de chipul cu care vom răspunde la a lor chemare*».

Căimăcămia din București, având unanimitatea în Guvern și crezând că se putea sprijini pe o majoritate însemnată în Adunarea Electivă, nu mai voia să asculte de vocea țării, căci își închipuia că nu eră răspunzătoare poporului român de faptele ei, dar că Puterile Europene cele mari aveau să-i iea socoteală de modul executării chemării sale. De aceea Caimacamii socotiau că ei pot dispune de Capitala București ca și de întreaga țară și că de aceea ei pot merge înainte cu îndrăzneală.

Caimacamii din București, rămâind însă izolați, în mijlocul unui popor care de mult timp se frământă pentru a intra în rândul popoarelor celor vii, erau ca o iezătură învechită și slabă, care se desface și dispare, ruptă de torentul puternic ce se revarsă asupra ei. Torrentul a crescut și a trecut peste capetele reprezentanților trecutului. De aceea nici nu le-a venit în minte Caimacamilor din București, ca unor oameni mai bătrâni și mai experimentați, să facă ei, în cea întâi ședință a Adunării Elective, propunerea de a alege Domn al Valahiei pe Domnul ales de Adunarea Electivă a Moldovei cu 19 zile mai înainte.

Această datorie clară și limpede nu s'a îndeplinit, și în a treia

ședință a Adunării Elective, îndrăzneala Caimacamilor praf s'a făcut dinaintea cuvântărei tânărului Vasile Boerescu.

Dacă ar fi fost în Iași o Căimăcămie asemănată celei din București, care ar fi fost rezultatul dobândit? S'ar fi ales în Iași unul din cei trei Candidați la Domnie ai trecutului, și în București acel Candidat pe care-l doriau și-l impuneau Caimacamii. Ce situațiune s'ar fi creat pentru viitor? Națiunea română ar fi trebuit în tot cazul să înceapă din nou o luptă mai grea, mai energică și mai îndelungată decât aceea dela 1856 și până la 1858, în care rămăsese învingătoare.

*

Să urmărim faptele, cari au urmat în Iași și în București.

Procesul verbal VII al Adunării Elective a Moldovei, din 26 Ianuarie (7 Fevruarie) 1859:

Astăzi, în 26 Ianuarie anul 1859, deschizându-se a VIII-a ședință a Adunării, sub președința Inalt Prea Sf. Sale pâr. *Mitropolit*. . . .

1. Demisia dela mandatul de deputat al d-lui Nicolae Istrati din 25 Ianuarie (6 Fevruarie) 1859, adresată Adunării Elective a Moldovei:— Onorabilei Adunări Elective a Moldovei. Cer demisia dela mandatul de deputat din partea Colegiului orășenilor Capitalei.

2. Asemenea demisia d-lui Grigorie Balș, astăzi Ministru de Finanțe.

3. Adresa d-lui Ministru Secretar de Stat al Trebilor din Afară către Președintele Adunării, prin care anunță cetirea unui mesaj al Prea Inălțatului Domn în cauza demisionării d-lui Lascar Rosetti din postul de Ministru de Finanțe și numirea d-lui Gr. Balș la acel post.

4. Adresa d-lui Ministru Secretar de Stat al Trebilor străine către Președintele Adunării, anunțând cetirea unui alt mesaj al Prea Inaltului Domn, în cauza marelui act ce s'a săvârșit de către frații noștri de peste Milcov.

D-l *Ministru al Trebilor străine*: Mai întâiu voiu ceti Mesajul pentru demisia d-lui Lascar Rosetti și înlocuirea sa prin d-l Gr. Balș.

«*Domnilor*,

«După demisia dată de d-l Lascar Rosetti din postul de Ministru Secretar de Stat la Departamentul Finanțelor, demisie pe care, în privirea stărei sănătății d-lui Rosetti, am încuviințat-o cu părere de rău, numind pe d-l Gr. Balș în această funcție, prin ordonanța din 24 ale corentei, No. 10, vă încunoștințăm despre aceasta, spre regulă. Dumnezeu să vă aibă, Domnilor, în buna și sfânta sa pază».

Vă este cunoscut, Domnilor, actul măreț săvârșit în Țara-Românească, prin care frații noștri de peste Mijloc au întrunit ambele coroane, a Moldovei și a Valahiei, pe capul Domnului Alexandru Ioan I. Unii din d-voastră ați fost de l-ați felicitat și ați primit a sa îmbrățișare ca un simbol de unire, căci v'a îmbrățișat ca Domnul Moldovei și al Valahiei. I. S. m'a însărcinat a vă ceti Mesajul privitor către acest act.

Adunarea, sculându-se în picioare, a salutat aceste acte cu de trei ori repetite urări: «Să trăească Alexandru Ioan I! Să trăească România!»

După propunerea d-lui I. A. Cantacuzino, Adunarea pășește, potrivit § 104 al Regulamentului, la numirea unei comisii, compusă de 6 membri și de Președintele Adunării. Această comisie este însărcinată cu pregătirea unui proiect răspunzător la Mesajul I. S. Domnului Stăpânitor.

Înalt Prea Sf. Sa Păr. *Mitropolit* cedând dreptul său de membru acestei comisii d-lui Vicepreședinte P. Mavrogheni, comisia este constituită: 1. de d-l Mavrogheni; 2. de d-l A. Panu; 3. de d-l M. Kogălniceanu; 4. de d-l N. Suțu; 5. de d-l C. Hurmuzaki; 6. de d-l I. A. Cantacuzino; 7. de d-l C. Iacovachi.

Ordin de zi Domnesc către armata Valahiei, transmis din Iași prin telegraf, în 26 Ianuarie/7 Februarie 1859:

Principatele-Unite Moldova și Valahia.

Noi, Alexandru Ioan I, cu mila lui Dumnezeu și voința națională, Domn al Moldovei și al Țării-Românești.

La toți de față și viitori sănătate.

Ordinul de zi către Armata Țării-Românești.

Fraților de arme!

Am primit cu mulțumire manifestarea simțirilor voastre de devotament către persoana Noastră, căci acea manifestare o considerăm ca un jurământ sacru întru sprijinirea și apărarea principiului de frăție românească, ce a motivat alegerea noastră de Domn al Țării-Românești. Inima noastră de oștean și de Român cu mândrie vede împrejurul nostru fiii României adunați într-o singură și aceeași simțire de patriotism, de demnitate și de reînviere națională.

Salutare vouă, fraților de arme!

Salutare steagului românesc, ce a fost purtat de Mihaiu Viteazul! Patria română și Noi Ne încredem simțirilor Voastre de militari, pentru observarea strictei discipline, pentru păzirea ordinului legal și pentru devotamentul vostru pentru coroanele Moldovei și a Țării-Românești, întrunite prin voința nației române din Principatele Unite.

Dumnezeu să vă ție în a sa sfântă pază.

(S.) Alexandru Ioan.

Depeșa telegrafică a Generalului armatei române din Moldova Costache Milicescu către Generalul Barbu Vlădoianu, Șeful armatei române din Valahia, din 26 Ianuarie/7 Fevruarie 1859 :

D-lui General B. Vlădoianu, confratele nostru.

Am supus Domnitorului nostru manifestarea de devotament și de ascultare a oștirea românești.

Inălțimea Sa a fost pătruns de o vie mulțumire la cetirea depeșei voastre și vă trimite alăturatul ordin de zi, spre a fi publicat și comunicat oștirea. Totdeodată, ca general al ostașilor români din Moldova, am mulțumirea de a transmite din parte-le vii și fierbinți îmbrățișări fraților ostași români din Țara-Românească. Precum avem cu toți acelaș nume și aceeaș inimă, Dumnezeu ne va da acelaș viitor de glorie și de fericire.

După ordinul Inălțimei Sale, veți contrasemna ordinul de zi.

Generalul oștirea române din Moldova, (s.) Costache Milicescu.

Șeful Secției (subscris) Maior Conțescu.

Ceremonia depunerii jurământului de către armata Principatului Valahiei, în 27 Ianuarie (8 Fevruarie) 1859 :

În fine armia românească primă, la 26 Ianuarie, ordinul de zi al Măriei Sale Domnului Principatelor-Unite Țara-Românească și Moldavia, Alexandru Ion I, ce s'a și publicat îndată, după care luându-se dispozițiile necesare, astăzi Marți, în 27, la 11 ore dimineața, s'a concentrat toată oștirea din garnizoana București în cazarma Alexandria, unde s'a săvârșit solemnitatea depunerii jurământului de credință către Măria Sa Domnitorul Principatelor-Unite și câtrie Patrie.

Oștirea concentrată s'a compus : de regimentul No. 1 ; de cinci companii din regimentul No. 3 de pedestrimă ; de escadronul al 3-lea din regimentul de cavalerie ; din bateria de artilerie ; din comanda de pompieri ; din elevii școlii militare și ai școlii de chirurgie, și de către toate gradele ofițerești din Statul-major al Ministerului ostășesc, și adjutanții domnești, cu toți cei atașați la dânsule, și trei bande de muzici.

Ceremonia s'a deschis de față cu onorabilii domni Miniștri, domnii Deputați ai Camerei legislative, funcționarii Guvernului, și o mulțime de cetățeni, printr'un discurs ținut către ostași de dumnealui Generalul oștirea române din Valahia, care s'a primit cu aclamație generală de toată oștirea și de către toate persoanele aflate de față. După aceasta, s'a cetit ordinul de zi al Măriei Sale Domnului, dat către armia română, care a fost întreprins de aclamația de bucurie și de entuziasm național ; iar după finirea acestui ordin, s'a săvârșit prin Eminentia Sa Părintele Mitropolit al Țărei-

Românești jurământul de credință depus sub steagurile oștirii de către toate gradele ostășești, cari au sărutat pe rând crucea și sfânta Evanghelie.

Solemnitatea s'a încheiat prin defilarea trupelor, în prezența Eminenței Sale Mitropolitul țării, a domnului Prezident și a domnilor membri ai Consiliului administrativ, precum și a domnilor Deputați. Eminența Sa Mitropolitul țării, în tot cursul defilării, a binecuvântat trupele, și după finirea ceremoniei, le-a ținut un mic discurs spiritual, privitor la solemnitatea acestui act.

Această solemnitate se va urmări în toată țara, unde se află oștire, atât de linie, de graniță, cât și de jandarmerie, ordonându-se a se serba cu Te-Deum și mese pentru toate gradele fără osebire, spre a lua toți de o potrivă parte la publica bucurie.

Anexă.— Cuvântul rostit de Generalul Barbu Vlădoianu:

Ostașilor!

Cu cea mai vie mulțumire viu în mijlocul vostru să vă vestesc că Camera Electorală, după o desbatere din cele mai serioase de trei zile, Sâmbătă, la 24 ale curenteii luni, prin deputații nației, într'o unanimitate, a ales, după legi, Domn al Țării noastre pe Măria Sa actualul Domn al Moldovei, Alexandru Ioan I Cuza, care, din acea zi, este Domn al ambelor Principate-Unite românești, Moldavia și Țara-Românească.

Acest rezultat fericit, care va gloriifica în eternitate istoria nației române, întrunește armia ambelor Principate sub acelaș Domn. De aceea să ne felicităm că astăzi ne-a învrednicit Provedința ca să depunem jurământul credinței către persoana Domnului Alexandru Ioan I și către comuna Patrie, Principatele-Unite. Această zi au dorit-o secolii trecuți, această zi mărită o vor repeta-o secolii viitori. Persoana Domnului, sub ale cărui stindarduri ne adunăm, va gloriifica nația noastră, prin principiul unirei ce prezintă. De aceea, să-l îmbrățișăm cu credința și devotamentul cel mai neclintit, cari totdeauna au caracterizat pe ostașul român, când a fost vorba de Domnul național și de Patria sa.

Să trăească Măria Sa Prințul *Alexandru Ioan I!* Să trăească armata Principatelor-Unite!

Procesul verbal V al Adunării Elective a Valahiei, din 26 Ianuarie (7 Februarie) 1859:

Astăzi, Luni, 26 Ianuarie anul 1859, Adunarea Electivă s'a adunat în sala seanțelor sale. Prea Sf. Sa Părintele Mitropolit, *Prezidentul*, deschide ședința la 11 ore.

Prea Sf. Sa Păr. Mitropolit, *Prezidentul*, comunică Adunării o depeșă ce a primit dela In. Sa Domnul Țării, prin care îl invită să comunice Adu-

nărei, că Măria Sa a numit pe d-l Ioan A. Filipescu Prezident al Consiliului de Miniștri și Ministru al Dreptății, și pe d-l Nicolae Golescu, Ministru al Trebilor din Lăuntru, însărcinându-i să formeze un minister provizoriu.

D-l *Nicolae Golescu*, Ministru al Trebilor din Lăuntru, comunică Adunării că d-lui, împreună cu d-l Logofătul Ioan Al. Filipescu, au luat frânele Guvernului, și că Măria Sa a completat Ministerul, numind provizoriu pe: d-l Barbu Catargiu, Ministru al Finanțelor; d-l Ioan C. Cantacuzino, Ministru al Cultului și al Instrucției publice; d-l Gr. Filipescu, Ministru Controlului; d-l Dimitrie Brătianu, Ministru Secretar de Stat la Trebile din afară, și pe d-l General Barbu Vlădoianu, Ministru al Trebilor militare.

După propunerea unora din membri, Adunarea însărcinează pe biou a comunica Guvernului extract din Procesul verbal al ședinței din 24 Ianuarie, care zi s'a votat a fi aniversarea alegerii Domnului.

Em. Sa *Prezidentul* comunică Adunării că, în locul d-lui N. Golescu, unul din membrii aleși a face parte din deputăția către Domn și care, din înalt ordin, a trecut în serviciu public, a numit pe d-l Nicolae Opran a face parte din această deputăție, ca unul ce a avut mai multe glasuri, după ceilalți membri. Adunarea aprobează.

După propunerea unuia din d-nii deputați de a se procede, conform art. 14 din Convenție, la votarea Listei Civile a Domnului, Adunarea, consultată, hotărăște a se numi o comisie pentru alcătuirea unui proiect de lege întru aceasta, și această comisie să fie tot cea numită în seanța precedentă pentru alcătuirea regulamentului interior al Adunării.

Se numește asemenea în unanimitate și o altă comisie, de trei membri, și anume: 1) Prințul Dimitrie Ghica, 2) d-l Dimitrie Brătianu, 3) Vasilache Boerescu, ca să facă redacția memorandumului explicativ al alegerii, care s'a votat în seanța precedentă.

Prințul *Gheorghe Știrbei* și d-l *I. Brătianu* propun, și Adunarea încuviințează, ca această memorandum să se dea Guvernului, spre a-l comunica la Puteri.

Tot într'această seanță, Adunarea votează un act de mulțumire către Puterile Suzerană și Garante; și însărcinează pe biou cu formularea acestui act, pe care să-l comunice Adunării în cea dintâia ședință.

Prezidentul, consultând Adunarea, ridică seanța la 2 ore după amiază, amânând viitoarea întrunire pentru Joi, 28 Ianuarie.

Prezidentul, (subscris) Nifon, Mitropolitul Ungro-Vlahiei.

Secretarii, (subscriși): A. Arsache, I. Cantacuzino, S. Fălcoianu. Sc. Turnavitu.

A patra zi după alegerea sa — în 28 Ianuarie (28 Fevruarie) 1859, — Domnitorul trimite d-lui Dimitrie Brătianu, Ministrul Afa-

cerilor străine, următoarea depeșă telegrafică privitoare la încetarea funcțiunilor de Kapukehaia al Țărei-Românești ale d-lui Aristarhi, precum încetase din timpul Căimăcămiei de trei din Iași a mai fi Kapukehaia al Moldovei Hatmanul Fotiade.

D-lui Dimitrie Brătianu, Ministru Trebilor străine în București.

Rânduirea unui Agent al Principatelor-Unite la Constantinopole având a se face în curând, Domnia-ta vei face cunoscut de îndată domnului Aristarhi, actualul Kapukehaia al Țărei-Românești la Constantinopole, că funcțiile sale au încetat din ziua alegerii Domnului în persoana Noastră.

(S.) Alexandru Ioan.

Dela 28 Ianuarie (9 Fevruarie) încolo încep în sânul amânduror Adunărilor frământări mari și importante asupra cestiunii, cari sunt faptele cari trebuie să urmeze îndoitei alegeri. Discuțiunea e inaugurată în mod foarte caracteristic prin demisiunea d-lui Konaki-Vogoride din mandatul de deputat.

Procesul verbal IX al Adunării Elective a Moldovei, din 28 Ianuarie (9 Fevruarie) 1859:

Astăzi, în 28 Ianuarie 1859, deschizându-se ședința sub președința Inalt Prea Sf. Sale Păr. *Mitropolit*, se constată 41 membri față.

D-l secretar *I. Gane* cetește demisia de deputat dată de d-l Nicolae Konaki-Vogoride în 28 Ianuarie (9 Fevruarie) 1859: -- Onoratei Adunări Elective a Moldovei! Cer demisia din mandatul de deputat din partea colegiului electoral al proprietarilor primari ai districtului Tecuciu. (S.) N. Konaki-Vogoride. (Aplauze). Demisia se încuviiețază de Adunare.

D-l secretar *Grigoriu* cetește raportul comisiei însărcinate cu redactarea unui proiect răspunzător la Mesajul Înălțimei Sale Domnului Stăpânitor, în privirea măreșului act de alegere ce s'a săvârșit de către frații noștri de peste Milcov, recomandându-se d-l Kogălniceanu ca raportor.

D-l *M. Kogălniceanu* cetește *Adresa răspunzătoare la citatul Mesaj al Înălțimei Sale*, care cu aclamații și în strigăte de: Vivat Unirea! Vivat Alexandru Ioan I! se adoptează de Adunare. Iar cuprinderea adresei este următoarea:

«Adunarea Electivă a Moldovei, în ședința sa din 26 Ianuarie, a primit cu entuziasm Mesajul Înălțimei Voastre, prin care binevoiți a o încunoaștință că Adunarea Electivă din țara soră V'a ales Domn al Valahiei și că Înălțimea Voastră ați și primit frânele Guvernământului din București.

«Moldovenii nu așteptau mai puțin dela patriotismul fraților lor de peste Milcov, iar această Adunare Electivă, mândră de alesul ei și de Domnul

său, declară că Înălțimea Voastră, nepregetând a răspunde la chemarea ce Vi s'a făcut prin legiuirii reprezentanți ai țarei surori, ați bine judecat de simțimintele reprezentanților Moldaviei și de inima întregii nații, căci prin aceasta ați făcut un mare și puternic pas înainte întru realizarea eternei dorințe a neamului nostru — Unirea Principatelor.

«Prin un asemenea act, Înălțimea Voastră ați câștigat un nou titlu la amorul și recunoștința Românilor.

«În adevăr, chiar în ziua alegerii Înălțimei Voastre de Domn al Moldovei, în 5 Ianuarie 1859, Adunarea Electivă din Iași, reînnoind dorințele Adunărilor ad-hoc, rostite cu atâta unanimitate în zilele memorabile de 7 și 9 Octombrie 1857, și de îndată apoi proclamându-Vă Domn al Moldovei, a arătat, într'un chip manifest, ce idee personifică în Înălțimea Voastră și ce așteptă dela ocârmuirea Înălțimei Voastre.

«Adunarea Electivă din București, cu un patriotism mai presus de toată lauda, dând tot Înălțimei Voastre unanimitatea sufragiilor sale, și așa proclamându-Vă de Domn al Principatelor-Unite, a arătat lumii că Valahia, întocmai ca și Moldova, vede în Înălțimea Voastră bărbatul chemat de Providență pentru a întemeia în faptă și deplin unirea ambelor țări într'un singur Stat, Statul României!

«Cuprinderea împărtășirii ce despre acest mare act ați făcut marilor Puteri ale Europei, și despre care ne-ați dat cunoștință, a convins pe Adunare că Înălțimea Voastră ați știut a aprecia scopul actului național săvârșit de ambele Adunări și a atribui adevăratul caracter ce sufragiul unanim al ambelor țări a voit a-i da.

«Înălțimea Voastră, în fața țarei, ați dovedit dar că înțelegeți toată mărimea misiiei ce vă este încredințată, și că sunteți capabil de a o aduce la bun sfârșit. Nația va fi recunoscătoare de nobila inițiativă ce ați luat. Iar Adunarea Electivă, în deplina armonie și înfrățire ce întâlnește în țintirile Voastre și ale ei, este mândră că Vă găsește precum V'a așteptat. Ea are convicția intimă că această norocită concordie se va păstra și se va întări din mult în mai mult, până când se va putea realiza cu deplinătate marea dor al nației române.

«Adunarea Electivă are dar deplină încredere în luminatul Vostru patriotism, în nestrămutata Voastră voință, în cunoscuta Voastră tărie de suflet. Ea sperează că Guvernământul Vostru se va ridica la acea putere a energiei, singură proprie de a înlătura toate piedicile. Cât pentru Adunarea Electivă, întregul ei concurs este de mai înainte închezășluit Înălțimei Voastre. Și declarându-Vă că și țara este gata de a face toate sacrificiile cerute de o așa mare trebuință, Camera este în tot dreptul de a se crede adevărata reprezentantă a simțirilor Moldovei.

«Spre deliberația și adoptarea măsurilor celor mai nimerite, pentru ca Unirea Principatelor să ajungă a fi un fact definitiv și recunoscut de areopagul Europei, concursul ambelor Adunări din Principate este necesitatea de întâiul ordin. Noi venim dar respectuos a Vă cere convocarea la Focșani a Camerelor din ambele țări.

«Adunarea, întocmai ca Înălțimea Voastră, împărtășește speranța ce puneți în înalta îngrijire a marilor Puteri închezeșluitoare existenței Principatelor-Unite.

«Ea are convicția asigurătoare că ele nu ar voi a arunca nația română în pericolul desnădăjduirii și în o prăpastie de calamități, ci din contră, prin un efect al înaltei lor dreptăți, ele vor împlini cele mai legiuite ale ei dorințe și vor întemeia liniștea și viitorul ei, consfințind, prin un vot aprobativ, o situație căreia puterea lucrurilor i-a întipărit sigiliul destinului.

«Iar Voi, o Doamne, chemat de Providență și de nație pentru a pune cea de pe urmă piatră la edificiul naționalității române, la care de atâți secolu lucrează generațiile noastre, urmați pe calea de patriotism și de abnegație ce ați întreprins, și plin de glorie și binecuvântat de toată gura și de toată inima neamului nostru, veți fi pururea întâiul cetățean și binefăcător al României, și cinci milioane de Români, dela Carpați până la Marea Neagră, nu vor conțeni de a Vă ură cu acelaș strigăt, cu care astăzi Vă aclamă ambele Principate.

«Să trăească Alexandru Ioan I».

D-I Gr. Sturdza: Adunarea din Țara-Românească, alegând pe Domnul Alexandru Ioan I, a făcut un act măreț, fiindcă a proclamat Unirea Principatelor. Prin o așa faptă, demnă de timpurile cele mai glorioase ale României, acea Adunare s'a făcut nemuritoare în analele patriei noastre. Din momentul unde ni s'a deschis această strălucită eră națională, noi avem cu toții o datorie sacră de împlinit, datoria de a susține cu orișice jertfă Unirea proclamată și de a o înființa în mijlocul oricăror greutăți. Unirea, care a fost dorința națională rostită de Divanul ad-hoc și care astăzi este proclamată de ambele Principate prin alegerea unui singur Domn, acea Unire mântuitoare trebuie să devie acum un fapt desăvârșit. Numai atunci va recunoaște Europa vietatea naționalității române, numai atunci ne vom arăta demni de o soartă mai bună. Cel întâiu, cel mai puternic pas pentru a face în faptă Unirea Principatelor este convocarea de îndată la Focșani a ambelor Adunări, cari de acum înainte nu trebuie să mai fie decât părțile întregitoare ale reprezentăției noastre naționale, una și nedespărțită. Să ne simțim fericiți, domnilor, că trăim în o epocă așa de strălucită, și să avem adâncă încredere, că îndeplinind datoria noastră de Români în împrejurările de față,

generațiile viitoare vor vorbi de noi cu aceeași mândrie cu care vorbim și noi astăzi de glorioșii noștri strămoși.

D-l *L. Catargiu*: Văd că Comisia a ieșit din textul însărcinării ce i s'a pus. Ea a fost însărcinată numai de a pregăti un răspuns la mesajul Înălțimei Sale, iar nu de a propune întrunirea Adunărilor la Focșani.

D-l *Kogălniceanu*: Ca raportator, sunt dator a mă explica din partea comisiei. Noi am căutat ca votul Adunării să fie demn de sora noastră, Adunarea din Valahia, care ne-a dat proba unui așa înalt patriotism. Dacă am și fi ieșit chiar din însărcinarea noastră, aceasta am făcut-o împinși numai de patriotism.

D-l *L. Catargiu*: Pentru ca să se cunoască misia ce a avut comisia, rog să se cetească Procesul verbal al ședinței trecute, unde să vorbește despre numire. Eu nu sunt contra întrunirii Adunărilor; dar cred că, mai înainte, trebuie să ne înțelegem cu Adunarea de peste Milcov.

D-l *A. Pamu*: Inima mea bate lovituri repezi, ca a fiecăruia Român în momentele de față. Visul acel mare al nației române, ținta tuturor suferințelor, tuturor speranțelor atâtor generații, cari au căzut jertfă pentru cauza sfântă, iată-o îndeplinită! Unirea Principatelor este făcută! România măreață și plină de putere se avântă către viitor! România merge de acum pe calea mântuirii și a destinului, care o așteaptă între celelalte nații civilizate ale Europei! O! să salte! Să salte de bucurie bătrâni și tineri! Dumnezeu s'a arătat cu o protecție învederată pentru nația română! Nu mai poate fi îndoeală, nu mai poate fi frică în inima nimănui: Dumnezeu, Dumnezeu ne proteje! Edificiul nostru social se clătină până în temelie; dușmani numeroși și puternici ne amenințau de pretutindeni; acei puțini cu credință păreau că văd peirea apropiată, când deodată alegerea Adunării proclamă Domn un bărbat cu inimă și suflet mare. Țara se bucură și sperează, și iată că frații noștri Munteni zic Domnitorului să personifice idea națională. Fii dar alesul nației române! Fii Domnitorul a cinci milioane! Dumnezeu, Dumnezeu dar ne proteje! — Inainte dar, fraților, pe urmele patriotismului și ale abnegărei ce ne arată Domnitorul nostru! Inainte pe calea datoriei, orișice jertfă ar cere împrejurările!

In fața dar a mărețului act săvârșit de Adunarea din București, noi să rămânem indiferenți? Noi să stăm neclintiți la locurile noastre? D-l *Catargiu*, în îngrijirea patriotismului său, zice că nu trebuie să luăm asupra-ne răspunderea privitoare și pe Adunarea din țara suroră? Nu! dar trebuie să ne întâlnim cu acei frați de inimă mare, trebuie să ne închinăm lor ca unor mari patrioți. Ei bine! unde să ne întâlnim? Ei ne dau coroana a trei milioane, ei vin, un popul întreg, ca să se confunde cu noi, și noi să stăm neclintiți pe băncile acestea, să nu mergem măcar la margine să-i primim? O! inimile Dom-

niilor Voastre se exprimă foarte elocuent prin aclamațiile unanime ce văd că se ridică la cuvintele mele: La Focșani dar, la Focșani!

D-l *Kogălniceanu*: Vreau să răspund numai despre mărginirea îndatoririlor ce a avut comisia. Regulamentul Adunării zice: că pentru a se răspunde la vreun mesaj, Adunarea să numească o comisie de șase membri, cu majoritate absolută a voturilor. Acea comisie deci are dreptul și este datoare de a expune chiar simțimintele Adunării. Când Adunarea ne-a rânduit, ne-a dat mai mult decât a face o simplă redacție; ea ne-a dat misiunea de a manifesta simțirile ei; noi credem că tocmai aceasta am făcut-o prin proiectul de adresă. Nu putem dar primi observațiile ce ni se fac, că am fi ieșit din textul îndatoririlor noastre.

D-l *Lascar Catargiu*: N'am vroit să împiedic manifestarea dorințelor Adunării. *Am voit numai să cer a se consulta Adunarea asupra frazei de întrunire la Focșani.* Dacă Adunarea o primește, n'are decât să se rostească.

D-l *Viceprezident* consultând Adunarea asupra adresei redactate de comisie, se primește în unanimitate de Adunare.

D-l *Kogălniceanu* cetește a doua *Adresă către Adunarea suroră din Valahia*, care cuprinde următoarele:

«Fraților! A trecut de abia un an, de când Adunarea ad-hoc din București, glorioasa voastră predecesoare, a adresat Adunării ad-hoc din Iași aceste cuvinte adevărat proorociei: — Patria și naționalitatea sunt în inima fiecărui Român. Unirea a devenit credința noastră. De acum, fie-ne soarta cât de contrară, Unirea este făcută pentru noi! —

«Și cu toate piedicile ce ați avut, votul vostru din 24 Ianuarie a împlinit marea proorocie!

«Chemând voi la tronul Principatelor-Unite pe alesul Moldovei, prin însuș aceasta ați pus în lucrare marea și eterna dorință a nației noastre: — Unirea țărilor surori.

«Glorie dar vouă, o demni fii ai României!

«Unind sufragiile voastre cu sufragiile noastre și ridicând pe întrunitul tron al lui Ștefan cel Mare și al lui Mihaiu Viteazul pe Alexandru Ioan I, voi ați dat lumii o dovadă că antica virtute romană încă n'a pierit din inima coloniștilor lui Traian; voi v'ați făcut gloria familiilor voastre; voi ați îmbogățit istoria modernă a Românilor cu cea mai frumoasă a ei pagină. Adunarea Electivă a Moldovei, aplaudând la actul vostru de patriotism și la nobila inițiativă ce Domnul nostru și al vostru a luat, cu hotărâre de a conduce la un bun sfârșit marea lucrare, a votat alăturata adresă de felicitare.

«Această adresă este însăș profesia noastră de credință către voi. Precum până acum am fost strâns uniți în aceleași idei, în aceleași dorințe, în aceleași suferințe și în acelaș scop, asemenea, fraților, nu ne îndoim că vom

fi una și în adoptarea aceluiaș mijloace, pentru a putea cât mai curând pune cea de pe urmă piatră la edificiul naționalității noastre.

«Vă rugăm dar ca să vă uniți și voi cu cererea ce am adresat lui Alexandru Ioan I, ca așa în curând, povățuiți de marea idee și sub steagul Unirei, să ne întâlnim la Focșani, unde puind mână în mână, să le legăm atât de strâns, încât chiar soarta cea mai rea să nu le mai poată despărți.

«Adunarea Electivă din Iași, delegând din sânul ei pe deputații anume: M. Kogălniceanu, A. Panu, I. A. Cantacuzino, P. Rosetti și A. Mavrocordat îi însărcinează ca să fie către Adunarea Electivă din București interpreții frățeștei noastre iubiri. În îmbrățișarea ce ei vă vor da, priviți însăș îmbrățișarea a două milioane de Români din Moldavia. Ei vă vor rosti din viu graiu toată admirarea ce simțim pentru nobila voastră purtare, pentru aprinsul vostru patriotism, pentru rarul curaj cu cari ați știut a triumfa de piedicile din lăuntru și de spiritul de partidă.

«Așa dar, fraților, dispară dintre noi toată forma, toată deosebirea din afară! Chiar numele Milcovului contenească de a mai exista în limbajul românesc! Dumnezeu ne-a făcut un singur și acelaș popul. Acum a sosit timpul ca să și lucrăm ca un singur și acelaș popul.

«La Focșani, la Focșani dar! Și acolo, împreună cu binecuvântarea Dumnezeului părinților noștri, să serbăm marea sărbătoare: Invierea României.»

D-l Viceprezident consultând Adunarea asupra acestei adrese, se primește iarăș în aclamație, cu deosebire de d-nii L. Catargiu, I. Sturdza, A. Balș și I. Pruncu, cari s'au abținut dela votare.

D-l C. Ghica: De vreme ce comisia însărcinată cu redijarea actelor, ce ni s'au cetit, a îndeplinit misia sa cu atâta punctualitate, eu socot că ar fi de datorie ca Adunarea să-i adreseze un vot de mulțumire.

Propunerea d-lui C. Ghica este încuviințată de Adunare.

Președintele consultă Adunarea asupra chipului după care trebuie să se înfățișeze Înălțimei Sale Domnului Stăpânitor adresa votată de Adunare.

D-l Kogălniceanu: Eu socot să se rânduească o comisie de opt deputați, cari să înfățișeze Înălțimei Sale citata adresă.

D-l Viceprezident: N'ar fi oare mai bine ca cu toți deputații împreună să mergem să felicităm și să îmbrășăm Înălțimei Sale asemenea adresă?

Adunarea încuviințează propunerea d-lui Viceprezident.

Se păsește la alegerea deputaților, însărcinați a merge la București și a prezintă Adunării de acolo adresa Adunării din Moldova. Se aleg cu majoritatea voturilor d-nii: Kogălniceanu cu 40 voturi, P. Roset Bălănescu cu 40 voturi, I. A. Cantacuzino cu 40 voturi, A. Mavrocordat cu 40 voturi și A. Panu cu 38 voturi.

În mijlocul acestei desbateri a Adunării Elective din Iași, d-l Victor Place trimite Comitelui Walewski în 28 Ianuarie (9 Fevruarie) o telegramă și un raport.

Iată Telegrama :

Principele și Adunarea ieau măsurile necesare pentru a da faptului acum desăvârșit o astfel de consistență, ca să fie Unirea nedestructibilă, altfel decât prin întrebuițarea forței materiale. Câteva săptămâni sunt necesare, pentru ca afacerea să fie solid organizată, și dorința Principelui ar fi ca Conferința să se întrunească cât se poate mai târziu. O adresă a Principelui e expedită tuturor Puterilor și va fi trimisă la Paris prin Ministrul Afacerilor străine, însărcinat și cu o scrisoare particulară pentru Impărat.

Iată Raportul :

Domnule Ministru,

Când în scrisoarea mea din 12/24 Ianuarie trecut, aveam onoarea a zice E. V., că eu privesc cestiunea Unirii Principatelor ca împinsă pe un povârniș irezistibil, nu mă așteptam să văd previziunile mele realizate așa de iute.

Alegerea unanimă de către Adunarea din București a aceluiaș Principe, pe care l-a numit Adunarea din Iași, a constituit Unirea deodată și prezintă deliberărilor Europei un fapt însemnat.

E imposibil a descrie entuziasmul, cu care această știre a fost aclamată aci.

Capitala a fost iluminată trei zile dearândul și preumblările cu facile și strigăte : Să trăească Impăratul au cutreierat orașul. Fiecare înțelege că acest mare rezultat e datorit ascendentului politicei Guvernului Maiestății Sale.

Actele și faptele succed cu mare repeziciune. În 24 Ianuarie (5 Fevruarie) a sosit în Iași știrea alegerii din București. Noaptea, Principele Cuza a anunțat prin telegraf primirea votului dat, și în 25 Ianuarie (6 Fevruarie) el a luat în stăpânire puterea, numind Ministerul său în București. În aceeași zi a trimis în Valahia proclamația, a căreia copie o anexez. Luni, în 26 Ianuarie (7 Fevruarie), el a adresat Adunării din Iași un Mesaj, pentru a-i face cunoscut ce se întâmplase ; și în acelaș timp unul din ministri a dat cetire unei Adrese a Principelui, trimisă la toate Puterile Garante, și în care, recunoscător pentru voturile amânduror țărilor pentru Unire, el se face apărătorul acestei cauze și se declară gata a reintră în viața privată, dacă Puterile binevoesc a da Principatelor-Unite un Principe Străin.

Acest document foarte însemnat, prin moderațiunea sa și mai ales prin marele act de abnegație ce el conține, va fi înmănat E. V. de d-l Alecsandri,

Ministrul Afacerilor străine în Moldova, și acest funcționar binevoind a se însărcina [și cu scrisoarea mea, am crezut nimerit a trimete o copie a comunicării Hospodarului.

Cetirea ce s'a dat acestui act în Adunare a cauzat o senzație profundă. Imediat s'a numit o comisiune, însărcinată cu redacțiunea unei Adrese de mulțumire pentru Principe. Această adresă a fost votată astăzi.

Însă această adresă conține totodată o propunere, votată iarăș în unanimitate, care arată primul pas al uneia din măsuri de cea mai mare importanță, pe cari le voi analiza una după alta. Punctul de plecare a tot ce va urma este concentrat în ideea rezumată în telegrama de astăzi: — a organiza faptul Unirei și a-i da, prin fuziunea imediată a amânduror popoarelor, o astfel de consistență, încât să fie de nevoie o forță materială pentru a o desface.

Iată cari sunt acum măsurile, cari vor fi luate una după alta, dacă sunt bine informat:

1. Votul dat chiar acum de Adunarea moldovenească de a se concentra amândouă Adunările la Focșani, sub pretextul de a face lucrările lor mai ușoare prin reședința în acelaș oraș, și pentru a da ocaziunea de a se confunda și de a nu mai forma decât o singură Adunare, chiar din ziua sosită lor.

2. Recepțiunea în sânul Adunării din Iași a Deputațiunii Adunării din București, care sosește în astă seară, pentru a aduce Principelui dorința Valahiei, și imediat trimiterea la București a unei Deputațiuni a Adunării din Iași. Deputațiunea din urmă e chiar desemnată pentru a fraterniza cu Adunarea Valahiei.

3. Pornirea Luni, în 6 (18), a Hospodarului pentru București, pentru a fi recunoscut de Domn, și convocarea de către Domn a amânduror Adunărilor la Focșani.

4. Venirea Principelui la Focșani, pentru a se afla acolo în acelaș timp ca cele două Adunări în 15 (27) ale lunii acesteia.

5. După întrunirea lor, amândouă Camerele vor cere imediat numirea unui Minister unic pentru amândouă Țările cu reședința la Focșani; iar directorii rămânând în mod provizor la București și Iași pentru expedițiunea afacerilor curente și a pregăti trimiterea la Focșani a arhivelor și a cancelariilor fiecărui Departament. Numirea împiegaților moldoveni și munteni să fie astfel, ca Muntenii să vie în Moldova și Moldovenii în Valahia. Alegerea unui singur Comandant-șef pentru amândouă milițiile, însărcinat a organiza fără întârziere mijloacele de apărare, în previziunea unui atac al Turciei. Inlocuirea celor două drapeluri prin drapelul românesc cu trei culori — albastru, galben și roș. Nu se știe încă cu certitudine, dacă acele

măsuri, cari sunt cele mai radicale, vor fi propuse de Cameră, sau dacă însuș Principele va lua inițiativa: însă, în tot cazul, ele vor fi adoptate.

6. Fiindcă în urma demisiunilor și alegerilor anulate se vor face 16 alegeri nouă de deputați în Moldova și Valahia, se va pune toată silința de a alege Munteni în colegiile din Moldova și viceversa.

7. Se vor numi comandanți de piață la Iași și la București în timpul întrunirii Puterilor celor mari ale Statului la Focșani, și până se vor lua alte măsuri pentru administrațiunea acestor orașe.

8. Contractarea unui împrumut, pe cât va fi posibil, în Franța.

Excelența Voastră puteți vedea din acest program, că Moldo-Valahii se pregătesc pentru a lucra și a se organiza, și cert că dacă ei vor izbuti a se stabili pe aceste baze, va fi foarte greu a schimba ordinea de lucruri cea nouă altfel decât prin o intervențiune armată.

Cauzele luării acestor decizii sunt foarte clare, și nu se face nici un mister în această privire. Iată argumentele lor: «Obstacolul care până acum a împiedicat realizarea dorințelor noastre, eră separațiunea de fapt, care eră în contra noastră. Puterile amice, pentru a înființa Unirea, erau silite a o produce ele însele, și atunci ele întâmpinau reaua voință a inamicilor noștri. Să răsturnăm această situațiune și să facem astfel, ca Puterile să nu mai aibă a face, ci a apăra combinațiunea dorită de noi; prin urmare să începem noi înșine a realiza Unirea. Odată ce am pus înainte principiul, să ne grăbim a-l pune în aplicare practică, ca Conferința cea nouă să recunoască, că numai cu violență se poate desface ce noi am făcut. Atunci, Puterile amice pot să se înarmeze cu articolul 29 al Tractatului de Paris, pentru a respinge cererea unei intervențiuni armate, precum ele au făcut acum în Serbia. Dacă țara nu devine un teatru de dezordine, și nu facem în afară de fruntariile noastre nimic; dacă noi respectăm Suzeranitatea Porții, nu e nici un motiv pentru a interveni cu o armată, căci nu putem crede că Garanția Colectivă, care ni s'a dat, ar semnifica autorizarea de a veni și a ne măcelări.—»

Iată cum aștern Românii planurile lor, și ele capătă o nouă putere prin hotărârea lor de a rezista la o agresiune a Austriei sau a Turciei, pentru a pecetlui cu sângele lor, dacă va fi nevoie, această Unire, pe care ei o vor cu orice preț.

Dacă spiritele au ajuns până la acest punct, se poate atribui aceasta, în mare parte, atitudinii luate, în ultimii timpi, de șeful real al Căimăcămiei din Iași, de d-l Anastase Panu. Din capul locului, d-l Panu a înțeles că se deschide o nouă eră pentru țara sa, și că dacă primii pași vor fi bine conduși, prin o rezistență moderată, dar hotărâită, în contra încălcărilor Porții, aceasta va duce în mod natural spre Unire. Inaintea alegerii Domni-

torului, el a presimțit că momentul se apropia, și *Proiectul Unirei, pe care am avut onoarea a vi-l trimite cu scrisoarea mea din 12 (24) Ianuarie, erà făcut de însuș d-l Panu.*

Evenimentele au realizat planul său într'un mod ceva diferit, dar în fine ea se află aplicată. Țin a da E. V. aceste deslușiri, ca să atrag atențiunea Voastră asupra acestui bărbat, pe care l-am aflat prin energia sa prudentă, prin activitatea sa, prin ochiul său ager, singurul la înălțimea situațiunei.

D-l Panu ar fi putut fi Hospodar în locul Colonelului Cuza, dar el nu a vrut aceasta, pentrucă el privia pe Principele Străin ca complement indispensabil al Unirei. Aceasta este un merit mai mult al d-lui Panu, și-l indic cu încredere ca omul viitorului, căci nu-l judec numai după date îndoelnice, dar pentrucă l-am văzut cum el sta neclintit în focul afacerilor, singura și adevărata încercare pentru a aprecia valoarea oamenilor.

Pentru a se consolida îndestul și pentru a putea prezintă Europei un princip în adevăr serios de organizare, Românii simțesc nevoia de a avea înaintea lor puțin timp, și au calculat că șase săptămâni sau două luni le sunt necesare.

În această direcțiune, Principele mi-a arătat o dorință vie, ca Guvernul Impăratului, care a făcut atât de mult pentru aceste țări, să binevoască a lucra astfel, ca Conferința să se întrunească cât va fi cu putință mai târziu. Am răspuns Alteței Sale că, în lipsă de orice instrucțiune, eu nu pot să-i zic nimic în această privire, pentrucă atitudinea mea trebuie să fie pasivă. Cu toate acestea am gândit că, tocmai din cauza acestei lipse de ordine a E. V., care nu mi-a răspuns la telegrama mea din 24 Ianuarie (5 Fevruarie), nu-mi aparține mie a face acest demers, și aceasta explică paragraful al doilea al depeșei mele telegrafice de astăzi. E. V. va binevoi a admite că neprimind nimic nici dela Paris, nici dela Constantinopole, nici dela București, am trebuit să mă aflu în mare nedumerire.

Relațiile vechi și personale ce aveam cu Principele, cu ministrii și cu membrii Adunării, mă expun, în mod natural, a fi adesea consultat asupra ce ar fi de făcut în conjuncturi grave. Interesul binevoitor, manifestat continuu de Franța pentru Principate, justifică, în ochii lor, cererea unui sfat, adresat reprezentantului Franciei. Cu toate acestea m'am ținut în cea mai mare rezervă, și dacă am vorbit de câteva ori, aceasta nu a fost decât pentru a sfătui prudenta și mai ales mântinerea ordinii interioare. Am mai insistat mult, ca nimic în mișcare să nu miroasă a revoluțiune. Le-am spus: aci vă așteaptă inimicii, și dacă se vor constata la voi vreo dezordine sau oarecari afiliațiuni la doctrine rele, sunteți pierduți.

Nu cunosc cum faptele desăvârșite și acelea cari se pregătesc vor fi apreciate; dar ceea ce trebuie să recunosc, erà dificultatea de a procede altfel.

Entuziasmul țării este așa de mare, că ar fi tras, cu sau fără voia lor, pe șefi și pe deputați. La cea mai mică aparență de ezitare din parte-le, afacerile ar fi fost tratate nu conform legii, dar în mod revoluționar. Principele Cuza și Adunarea, ascultând numai de convicțiunile lor, au înțeles foarte bine situațiunea, puindu-se în capul mișcării, pentru a o dirige. Astfel ei au reușit a mântînea, până acum, țara în cea mai mare liniște, și vor izbuti, fără îndoială, a o conserva în această stare.

Voiu adăogi că cuvintele privitoare la Principate, rostite de Impăratul la deschiderea Camerelor în 8 Fevruarie, au decis măsurile enunțate mai sus.

În timp de două sau trei zile a fost aci o oareșicare incertitudine asupra ce este de făcut. Se doriă a ști dacă Maiestatea Sa Impăratul continuă a acoperi aceste țări cu înalta sa protecțiune.

Ieri dimineața, telegraful ne-a adus textul cuvintelor privitoare la Principate, și când s'a văzut că Maiestatea Sa Impăratul constată că reconstituirea Principatelor n'a dat satisfacere dorințelor legitime ale populațiunilor, că Franția eră dispusă a face să prevaleze o cauză justă și civilizatrice, orice urmă de agitare a dispărut.

Programul a fost hotărît în acea zi, aproape cum l-am transcris în această scrisoare, și întâiul act a fost desăvârșit astă dimineață de Adunare, care a cerut întrunirea amânduror Camerelor la Focșani.

Cuvintele Impăratului au fost recopiate de o sută de mâni și expediate în toate districtele, unde vor cauza aceeaș emoțiune ca în Capitală.

Românii privesc aceste cuvinte ca un titlu nou, adăogat la celelalte la recunoștința datorită Guvernului Impăratului. În nici o țară, numele Maiestății Sale n'a fost binecuvântat mai mult. Și dacă un popor nenorocit în timp de atâți secolii izbuteste să renască, acest rezultat va fi atribuit în România mai ales Impăratului.

*

După aceste acte vin din București deputațiile pentru a felicita pe Domnitorul și Adunarea Electivă din Iași.

Programul pentru prezentarea deputației din București dinaintea I. S. Principelui Alexandru Ioan I, Domn al Moldovei și al Țării-Românești, în 29 Ianuarie (10 Fevruarie) 1859, publicat în 28 Ianuarie (9 Fevruarie) 1859. Iași :

1. La 11 ore, oastea de toată arma va fi înșirată pe piața Palatului în mare uniformă.

2. La 11¹/₄ ore, domnii membri ai Adunării generale, corpurile profesoral și municipal, amployații superiori ai deosebitelor ministerii, etc. vor intra în sala Tronului.

3. La 11¹/₂ ore, d-l Ministru al Trebilor străine va merge în careta domnească, escortată de un pluton de cavalerie, la locuința Părintelui Episcop Argeșeanu, unde va găsi adunată deputația din Țara-Românească și o va întovărăși la palat. La trecerea cortegiului pe dinaintea oastei, aceasta va prezentă armele; muzicile vor sună imne naționale, și la sosirea sa la palat, patru adjutanți domnești vor primi deputația și o vor precedă în salonul oval.

4. La 12 ore, Măria Sa Domnul, precedat de Statul major și însoțit de Ministrii săi, va intra în sala Tronului și se va sui pe tron.

5. Indată atunci, d-l Ministru al Trebilor străine va introduce deputația română în sala Tronului și o va prezentă Înălțimei Sale.

6. În vreme ce deputația va prezentă Înălțimei Sale actul de alegere a Domnitorului al Adunării Elective din București, artileria va slobozi salve de tunuri în număr de 101.

7. După săvârșirea acestei solemnități, Adunarea generală se va întruni spre a primi deputația română.

8. Tot orașul, seara, va fi splendid iluminat, în memoria acestei zile glorioase, și în onorul deputației române.

Ministrul Trebilor din afară, (subscris) V. Alecsandri.

Relațiunea oficială despre primirea Deputației Adunării Elective a Valahiei de către Domnitorul Alexandru Ioan I, în 29 Ianuarie (10 Fevruarie) 1859.

I. S. *Principele Stăpânitor* a primit în sala Tronului, Joi, în 29 Ianuarie, pe deputația Adunării Elective din Țara-Românească.

Această deputație se compunea din Prea Sfinția Sa Părintele Climent, Episcopul Argeșului, d-nii Scarlat Krețulescu, Alexandru Florescu, Barbu Slătineanu, Constantin Alexandru Rosetti și Nicolae Opran.

Prea Sf. Sa *Episcopul Argeșului* a rostit următoarele:

Prea Înălțate Doamne!

«Țara-Românească, cea țară soră a Moldaviei, a atras binecuvântarea cerului, insuflând pe toți fiii săi ca să vă aleagă Domn. A-Totputernicul să vă dea ani mulți și fericți, pentru ca aceste țări cari fiind despărțite, au suferit atâtea nenorociri, să se bucure, fiind întrunite, de o vieță fericită, sub oblăduirea Măriei Tale. Adunarea generală a Țării-Românești ne-a însărcinat a depune în mâinile Măriei Tale acest act, prin care sunteți Alesul ei; noi suntem fericți a i-l aduce, însoțit cu aclamările poporului român și cu binecuvântarea cerului. Să trăești Măria Ta, și Dumnezeu să binecuvinteze țările creștine Moldova și Țara-Românească!!»

După aceea, d-l *Florescu* cetește actul Alegerei.

După cetirea acestui act, d-l *C. A. Rosetti* zice următoarele:

«Măria Ta! Suntem mândri și fericiți că Adunarea Electivă din București ne-a onorat cu marea și frumoasa misie de a depune coroana lui Mihaiu în mâinile Măriei Tale, căruia frații noștri de aici au încredințat coroana lui Ștefan. Ceeace însă înalță misia noastră și face să tresalte de fericire inima Măriei Tale, este că Românii Munteni au coronat în Măria Ta nu un individ, ci marile principii de viață ale naționalității noastre.

«Românii din Moldavia avură fericirea de a proclama cei dintâi Unirea acestor două trunchiuri ale aceluiaș trup, aclamată apoi în unanimitate de cinci milioane de Români și de amândouă Adunările ad-hoc.

«Sau mai găsit oameni cari au zis, chiar în conferințele din urmă, că acele Adunări n'au fost exprimat adevărata dorință a nației, și cererea noastră cea mai esențială, fără împlinirea căreia nu ne este cu puțință a trăi, fu din nou amânată. Cu inimile zdrobite de durere, ne supuserăm, cu toate acestea, voinței minorității Puterilor chezașe, și procederăm la alegerea Domnului. În momentul însă în care Adunarea Electivă din București voia să înceapă a proceda la alegerea Domnului său, fatala prăpastie, în care ne aruncă despărțirea puterilor administrative, se arată înaintea în toată adâncimea ei, și în acel moment, mandatarii nației, stingând cu lacrimile lor focul de ură și de diviziune ce nenorocirile trecute aprinsese între clase și partide, se luară unii pe alții în brațe și săriră cu toții fatala prăpastie, strigând: Să trăească Alexandru Ioan I!

«Toți cei cari, străini sau Români, au fost față în acel moment solemn și unic, poate, în anele istoriei omenirii, au zis: că secolii de durere și umilință ce au tescuit nația română, în loc de a o ucide, n'au făcut decât a comprimă a ei putere, spre a o face astăzi, printr'o singură săltare, a se arăta deodată înaintea Europei, tot acea nație jună și puternică, pe care ea a fost cunoscut-o când eră bulevardul de apărare al civilizației contra barbarismului.

«Măria Ta! În acest minut, când putem, în sfârșit, și noi a ne ridica frunțile fără rușine, și a ne uita cu recunoștință, dar fără umilire, în fața Europei; în acest minut când, stând pe tărâmul Moldovei, simțim toți că stăm pe sânul aceleiaș mame, fie-ne iertat a atrage privirea Măriei Tale și a Europei întregi asupra unui fapt din cele mai mari.

«Numele Domnului ales de Moldavia, în momentul ce fu pronunțat în mijlocul Adunării Elective din București, avu, cum ziserăm, magicul efect a înfrăți și a întruni toate acele clase, a căroră desbinare și — de ce să n'o spunem? — a căroră ură și combatere au fost condus de mai multe ori nația română la peire.

«Acest singur fapt, mai mare decât chiar acela din memorabila noapte de 4 August din anele istoriei franceze; această minune, ce nici o putere

omenească n'ar fi putut îndeplini, este de ajuns spre a arăta pipăit că cei cari vor mai îndrăzni a refuza Unirea Principatelor, voesc a ne șterge din sânul națiilor celor vii. Totodată, această alegere este consfințirea unuia din cele mai mari principii ale secolului nostru. Ceeace sabia celor mai viteji, Ștefan și Mihaiu, n'a putut face, Unirea Tronului Principatelor, numele Măriei Tale, ca reprezentant al acestei idei vitale, a făcut-o în o domnie de nouăsprezece zile. Vadă acum cei cari cred că națiile se câștigă prin sabie, că adevăratele conchiste nu se mai fac decât printr'o idee mare și adevărată, și înțelegeă, în sfârșit, neamicii noștri că pe cei cari Dumnezeu i-a întrunit, nici o mână omenească nu-i va mai putea despărți.

«Primește deci, alesule al României, pe lângă coroana Principatului de peste Milcov, ce suntem trimiși a-ți aduce, și inimile a două milioane și jumătate de Români, cari ne-au însărcinat a ți le închină cu amor și respect, și a te asigura, că pe cât vei țineă cu tărie stindardul Unirei, al naționalității, al dreptății și al libertății, Românii de peste Milcov, ca și cei de aici, te vor urmă ca un singurom și strigând cu un singur viers: Trăească România! Trăească Domnul Alexandru Ioan I!»

Strigările entuziastice răsunau pretutindeni în sală, iar *Măria Sa Domnul României* a răspuns următoarele:

«In numele actului național și măreț, prin care Adunarea Electivă din București a întrunit coroanele Țarei-Românești și a Moldovei, declar că pe cât sunt mândru de a Mă găsi înălțat pe tronul Moldovei, pe atât sunt asemenea mândru de a vedeă numele meu înscris în rândul Domnilor Țarei-Românești. In ochii mei, actul ce l-ați desăvârșit, domnilor deputați de peste Milcov, este triumful unui principiu mântuitor, ce viează cu tărie în inimile Românilor — principiul frăției românești! El ne-a scăpat de pierzare în trecut, el ne reînvie în timpul de față, el ne va duce la bine și la mărire în viitor. Să trăească dar frăția românească! Să trăească Principatele-Unite!»

Procesul verbal X al Adunării Elective a Moldovei, din 29 Ianuarie (10 Fevruarie) 1859:

Astăzi, în 29 Ianuarie, la 11 ore dimineața, s'a deschis ședința a zecea sub președința Inalt Prea Sf. Sale Păr. *Mitropolit*.

Se cetește apelul nominal, după care sunt față 43 membri.

D-l *Președinte*: *Deputația din țara suroră*, venită spre a aduce Înălțimei Sale Domnului Stăpânitor actul alegerei săvârșite acolo, *a arătat dorința de a saluta pe Adunare*. In această privință, biuroul a pregătit un program.

D-l *Vicepreședinte* cetește următorul program:

Șase deputați din Adunare vor fi însărcinați a introduce în sala Adunării deputația dela București.

Ajungând în mijlocul salei, d-l Panu, de pe tribună, le va adresa cuvântul de salutare.

Vicepreședintele și secretarii se vor coborî întru întâmpinarea deputației și îi vor da acolația frățească.

Înalt Prea Sf. Sa va invita pe membrii deputației a lua loc la scaunele ce le sunt pregătite la birou.

Adunarea întreagă va saluta deputația prin: Să trăească România! Să trăească deputații României!

Programul se adoptează de Adunare în unanimitate.

Cu încuviințarea Adunării se numește o deputație de șase membri, spre a introduce pe d-nii membri ai deputației din București în sala ședințelor. Această comisie se compune din d-nii: Ștefan Catargiu, P. Rosetti-Bălănescu, A. Botez-Forăscu, Iorgu Radu, G. Cuciureanu și M. Kogălniceanu.

La 12 ore, membrii deputației din București: Prea Sf. Sa Păr. Episcop de Argeș, d-nii Scarlat Krețulescu, Nicolae Oprean, Barbu Slătineanu, Alexandru Florescu și Costache A. Rosetti intră în sala ședințelor, precedați de d-nii cestori și însoțiți de cei șase trimiși ai Adunării.

Toți membrii Adunării stau în picioare și membrii deputației au luat loc în mijlocul sălii.

Atunci d-l *A. Panu* se suie la tribună și rostește următoarea alocuție din partea Adunării:

«In momentul de față, îmi pare, domnilor, că îngerul lui Dumnezeu stă ridicat asupra noastră și chiamă la vieță o nație care semănă uitată de Dumnezeu și de oameni.

«Puneți mâna pe inimile voastre; ascultați glasul care se ridică dela o lature e țării până la alta; priviți împrejurul vostru și vă veți convinge că învierea României este decretată în ceruri și se împlinește pe pământ.

«Ferice bărbații cari, luând inspirările lor din patriotismul acel adevărat, au lăsat egoismul și interesul de provincie de o parte și au cugetat la interesul cel mare, la interesul naționalității.

«Ferice vouă, o! Românilor, cari ați întrunit acum nația noastră dela Carpați și până la Marea Neagră!

«Ferice, o! fraților, cari ne aduceți astăzi actul acest mare de înfrățire! Numele voastre vor fi înscrise în istorie, dar totodată ele vor fi rostite de Moldoveni ca niște nume scumpe ale fraților iubiți, ce au adus speranța și fericirea în mijlocul familiei, unde doliul și durerea însemnă lipsirea voastră. Cine de acum ne mai poate despărți? Unirea a pătruns toate spiritele, ca aerul ce ea respiră. Ea a devenit simțirea obicinuită, idea fixă a fiecăruia.

«Mulți au suferit, mulți au căzut în luptele secolilor. Pământul României e plin de martiri necunoscuți; dar din acele suferințe a ieșit o voie; din

acele lupte a urmat o datorie; din pământul ce călcăm s'a ridicat o pulbere, ca aceea care a dat naștere Grecilor, și toate au concurs acum la învierea României!

«Uniți dar, de acum, nimic să nu ne mai despartă! Europa va vedea că nația română are o misie de împlinit; noi o vom împlini cu demnitate și bărbăție, încât nici dușmanii noștri să nu poată nimic bănuî.

«Salutare dar, fraților, de trei ori salutare din partea Adunării întregi».

Urmează aclamații generale de: Să trăească România! Să trăească deputații din București!

Atunci *vicepreședintele* și *secretarii*, coborîndu-se întru întâmpinarea deputației, le dau acolația frățească, și Inalt Prea Sf. Sa Păr. Mitropolit invită pe membrii deputației de a lua loc la scaunele ce sunt pregătite la biurou.

Adunarea întregă salută deputația: Să trăească România! Să trăească deputații români!

D-l *C. A. Rosetti* se suie la tribună:

«Nu știu ce poate fi cel dintâiu cuvânt rostit de un Muntean, de un fost Muntean pe tribuna Adunării Moldovei decât: Să trăească România! Ceeace zice fratele nostru Panu, sunt cuvinte ieșite din inima a cinci milioane de Români; nu pot face alta decât a le repeta din cuvânt în cuvânt. Români de peste Milcov sunt hotărîți a susține tot ce ați făcut, sau a pieri. Căci ei nu au uitat cuvântul bătrânilor, care zice: Piară cât de mulți dintre noi, numai să rămăe tot Țara Românilor. Și voința nației va fi respectată de astă dată; căci nici o putere nu va cuteză a ne osândi, că voim a fi un singur trup; nici o putere nu va mai putea trunchia ceeace Dumnezeu a întrunit».

D-l *Rosetti* se pogoară dela tribună, însoțit de nenumărate urări de: Să trăească România!

D-l *Florescu* se suie la tribună:

«Fraților compatrioți, lertați emoțiile inimei mele, căci ele sunt produse, domnilor, de spectacolul ce mă înconjoară, și mai mult de triumful principiului împrejurul căruia ne-am grupat. D-l Panu ne-a adresat nouă cuvinte de felicitare. D-lui a spus înainte că noi am produs obiectul sărbătoarei de astăzi. Sunt cincisprezece luni de când, în Adunarea ad-hoc, făcând parte cu d-l Rosetti dintr'o comisie, vă adresam o mulțumire pentru norocul ce ați avut a pronunța, voi cei dintâi, acele dorințe sfinte ale Românilor. Nu-i modestie, dacă și astăzi, ca și atunci, voi zice că iarăș voi ați luat inițiativa. Voi, fraților, ne-ați deschis drumul pe care îl gonim de secolii nenumărați, pentru a ajunge la ținta ce trebuie să ne conducă la gloria strămoșească. De ați fi fost la București, în mijlocul nostru, ați fi simțit cu mai multă putere tot ce are de sacru această serbare națională. Puține sunt

de zis, după cuvintele atât de elocvente ale d-lui Panu. Voiu aruncă o privire retrospectivă asupra evenimentelor trecute, ca să vă dau cel puțin o slabă idee despre caracterul de sfințenie, ce poartă în sine ziua dela 24 Ianuarie. Atât în una, cât și în cealaltă țară suroră a noastră, am fost supuși de secolii la aceleași calamități, la aceleași nenorociri. La noi spiritul de desbinare ajunsese la un așa grad, încât părintele cu fiul, frate cu frate, nu se întâlneau decât numai spre a-și aruncă în față mânușa luptei și a sfâșierii! Voi, fraților, ați luat inițiativa, căci ne-ați arătat pe acela care ne-a adus înapoi în sânul patriei, ne-ați arătat pe o persoană, care reprezintă un princip, principiul acela mântuitor al Unirei Principatelor, princip care trebuie să întrunească două părți ale aceluiaș corp. Voiu adăgă că Alexandru Ioan I înfățișează și un simbol, simbolul păcei și al înfrățirii obștești, căci trebuie să o zic, în minutul în care s'a pronunțat numele Înălțimei Sale în Camera noastră, lacrimi de bucurie au curs din ochii tuturor, când cu un minut mai înainte, nu prevedea cineva alta decât lacrimi de întristare și de doliu. Ziua de 24 Ianuarie este o zi măreață, pompoasă, o zi pe care n'au gustat-o nici strămoșii noștri. Ei se întâlneau, înainte, în lupte crâncene între dânșii; astăzi ne întâlnim noi pe câmpul înfrățirii obștești. Eroii noștri, cu sabia, voiau să realizeze aceea ce, astăzi, se realizează prin voința prea puternică a lui Dumnezeu! Primiți dar, Domnilor Deputați, felicitările Adunării din București pentru că ați pășit întâiu pe calea cea dreaptă și glorioasă, care trebuie să ne conducă spre regenerarea nației. Să trăească România una și nedespărțită! Să trăească, nu Principatele-Unite, ci Principatul Moldo-Român!»

Nesfârșitele aclamațiuni de: Să trăească deputații din București! Să trăească Alexandru Ioan I! Să trăească România! au urmat elocuentelor cuvinte ale d-lui Florescu.

Înalt Prea Sf. Sa Păr. *Mitropolit*, consultând mai întâiu Adunarea, ridică sedința.

Darea de seamă despre primirea Deputației Orașului București de către Domnitorul Alexandru Ioan I, în 30 Ianuarie (11 Fevruarie) 1859:

Consiliului municipal din București.

Conform jurnalului încheiat la 29 ale trecutei luni de onor. Consiliu, în unire cu d-nii deputați, subsemnații, onorați cu misia a merge în Iași ca să depue Măriei Sale Domnitorului omagiile de credință și de devotament ale Capitalei București, îndeplinind-o cu toată demnitatea cerută, socotesc de a lor datorie a face cunoscut onor. Consiliu, că așa după cum urmă a se aștepta cineva, deputația Bucureștilor fu primită în toate orașele ce cad în

linia drumului dela Focșani către Iași, cu toată onoarea și bucuria locuitorilor, ale căror inimi erau încă electrizate de memorabila faptă a Adunării generale dela 24 Ianuarie. A doua zi, după ajungerea noastră în Iași, d-l Ministru din Lăuntru înfățișându-ne la Măria Sa, îi rostirăm următorul discurs:

«Inalte Suverane al Principatelor-Unite!

«Cumplitele calamități, prin cari trecură țările noastre surori în curs de mai mulți secolii, nu fură decât niște încercări ale credinței Românilor în Dumnezeu părinților lor! Speranțele lor însă fiind mai tari decât dănele, Provedința, prin Adunarea generală a națiunii, dictă chemarea Măriei Tale la tronul țării, și astfel ne place a crede că a subscriș mântuirea lor din suferințele în cari gemeau.

«Destinul, Măria Ta, păstră în secretele sale divine actul de unirea tronurilor lui Ștefan cel Mare și al lui Mihaiu Bravul sub sceptrul Măriei Tale.

«Din urna Adunării generale de peste Milcov, ieșind numele Măriei Tale, Capitala București tresări de bucuria unei asemenea fericiri neașteptate, și ca centrul, în care se resfrâng ecurile urărilor de mulțumire a trei milioane aproape de locuitori, vine astăzi, prin noi, reprezentanții ei, să depue la picioarele Măriei Tale omagiile de credință și de devotamentul său cel mai nestrămutat, de care se simte mișcată.

«O sută cincizeci de mii de locuitori, Măria Ta, V'asteaptă cu brațele deschise și cu inimile bătânde de bucurie, ca să Vă primească în mijlocul lor, fiindcă au o convicție tare că Măria Ta le aduci dreptatea, pacea, frăția și prosperitatea tuturor, și că, națiunea puindu-Vă într'o mână lacătul trecutului și într'alta cheia viitorului, veți deschide o eră nouă generațiunii prezente, și veți lăsa de moștenire virtutea și patriotismul generațiunilor viitoare. Iată, Măria Ta, pentru ce strigăm cu toții și vom strigă totdeauna: Să vă dăruască Dumnezeu zile îndelungate și inimă patriotică, în marea lucrare a regenerațiunii neamului românesc».

La acest discurs, *Măria Sa a binevoit să ne răspundă* cam în termeni următori:

«Pe lângă cele ce am zis, ieri, Domnilor Deputați ai Camerei din Valahia, mai adaog d-voastră că Bucureștii având o burghezie bine formată, am cuvânt a mă rezemă într'înșă și a spera mult dela înțelepciunea și tactica ei. Nu pot zice tot așa și pentru Iași, unde această burghezie nu se cunoaște, copleșită fiind de jidovime. Spuneți dar concetățenilor d-voastre că Luni voiu plecă să viu în mijlocul dumnealor, ca să ne cunoaștem mai bine și să ne punem pe lucru, căci trebuie să isprăvim odată cu formele și cu vorbele».

Ieșind dela Măria Sa, ne hotărîrăm întoarcerea pe a doua zi. Dar mai înainte de a porni ne arătarăm *dorința a ne înfățișa și la Măria Sa Doamna* și d-l Colonel și adjutant Manu, șeful poliției, se însărcină a ne anunța și a ne vesti ora în care putem fi primiți. Măria Sa, ca să nu ne zăbovească din călătorie, binevoii a ne primi la 9 ore dimineața. Primirea noastră fu de Măria Sa cu atâta bucurie și cordialitate, încât ne făcû a crede că ne aflăm înaintea unei adevărate și demne de respect mame. După depunerea omagiilor noastre în numele Capitalei, Măria Sa împărtăși cu noi dejunul, în mijlocul unei vesele conversații, atingătoare de circumstanțele de față. Incantați de o manieră atât de nobilă, atât de populară, și totdeodată maternă, săvârșind dejunul și având să pornim, îi ziserăm : Plecând, Măria Ta, ducem cu noi cea mai dulce suvenir, că am văzut adevărata mamă a concetățenilor noștri, cărora le vom spune că de acum nu vor mai fi orfani, și că nevoile lor familiare vor găsi în inimă-ți o adevărată compătimire. Să trăiți, Măria Ta, și Dumnezeu să vă aducă sănătoasă în mijlocul nostru !

Aci împlinindu-se misia noastră, venim a ruga pe onor. Consiliu să binevoească a o împărtăși și concetățenilor noștri, spre a cunoaște rezultatul ei.

(Subscriși :) Ioan Penescu, Avram Gheorghiu, Costache Disescu,
Nicolae Furcă, Vasile Constantin.

Comitele Walewski trimite prin Consulul Franciei la Iași, în 29 Ianuarie/10 Februarie 1859, următoarea scrisoare Domnului Moldovei Alexandru Ioan Cuza :

Principe ! Împăratul a primit cu un adevărat interes scrisoarea prin care i-ați anunțat alegerea voastră la Hospodorat. Simpatiile ce exprimați pentru Franca și pentru Maiestatea Sa l-au mișcat adânc, și a aflat în limbajul Vostru aspirațiunea generoasă a simțimintelor de patriotism și de devotament ce aveți pentru patria Voastră. Asemenea simțiminte explică sufragiile unanime, cari V'au chemat la putere, și într'ânsele veți afla înșivă încrederea care vă este necesară pentru a face binele, ce se așteaptă dela Alțeța Voastră.

Împăratul, precum știți, sperase pentru națiunea română instituțiuni mai conforme cu dorințele ei. Dar cu toată imperfecțiunea lor, cele pe cari le-a primit constitue un progres real, și puteți face mult pentru destinele țării Voastre, puindu-Vă toată grija a le aplică, spre a arăta lumii, prin întrebuintarea ce veți face, că Românii erau demni de a obține mai mult. Sunt interpretul Maiestății Sale Imperiale, zicându-vă că dorințele sale vă urmează în desăvârșirea acestei nobile și grele întreprinderi.

Sunt fericit să Vă exprim această nouă dovadă de interesul ce-l poartă Maiestatea Sa Principatelor-Unite, și Vă rog să primiți, în acelaș timp, felicitările mele personale.

(S.) Comitele de Walewski.

Procesul verbal No. VI al Adunării Elective a Valahiei, din 29 Ianuarie (10 Fevruarie) 1859:

Astăzi Joi, 29 Ianuarie anul 1859, Adunarea Electivă a Țării-Românești a ținut a șasea ședință sub prezidenția Em. Sale Părintelui Mitropolit.

Em. Sa *Prezidentul* face Adunării următoarele comunicații :

Demisia Printului Barbu Știrbei, ca deputat al orașului Râmnicu-Vâlcea, pentru motive de sănătate. Adunarea primește și hotărăște a se comunica Guvernului această demisie, spre a procedă la o nouă alegere într'acel colegiu.

Comisia însărcinată cu alcătuirea unui proiect de lege asupra Listei civile a Domnului depune raportul său prin d-l Boerescu, raportorul său. Adunarea decide a se tipări mai întâiu acest raport, ca să se împartă deputaților spre a-l studia, și amână discuția pentru seanța de Marți 3 Fevruarie.

D-l *Dimitrie Brătianu*, în numele comisiei pentru redacția Memorandului explicativ, arată că comisia încă nu și-a terminat lucrarea și nu poate depune raportul său până Marți, la 3 Fevruarie. Adunarea primește.

Unul din secretarii Adunării dă cetire, în numele biuroului, votului de mulțumire către Puterile suzerană și garante, exprimat în seanța dela 26 Ianuarie și a căruia formulare a fost biuroul însărcinat a o face. Adunarea primește redacția și hotărăște a se comunica reprezentanților Puterilor prin Guvern. Acest act se va anexa la acest proces verbal.

După aceasta, Eminența Sa ridică ședința și hotărăște următoarea ședință pentru Sâmbătă la 31 Ianuarie, pentru a se alege 2 secretari și pentru ca d-l Ministru din Afară să comunice Adunării răspunsul Înălțimei Sale Domnului la întrebarea ce i s'a făcut, cum trebuie să se trimită adresa către Inalta Poartă.

Prezidentul, (subscris) Nifon, Mitropolitul Ungro-Vlahiei.

Secretarii, (subscriși) A. Arsache, S. Fălcoianu, S. Turnavitu.

Anexa A.—Act de mulțumire al Adunării Elective a Valahiei către Marile Puteri, votat în ședința dela 26 Ianuarie/7 Fevruarie 1859:

În seanța dela 26 Ianuarie, Adunarea legislativă a Țării-Românești a socotit că îndeplinește o datorie sfântă, și că este credinciosul interpret al nației, votând, în unanimitate, expresia adâncei sale recunoștințe către Inaltele Puteri Suzerană și Garante, pentru că au conservat din nou și au pus sub puternica lor garanție, prin Convenția dela 7/19 August 1858, vechile noastre capitulații și ne-au asigurat astfel deplinul exercițiu al tuturor drepturilor ce decurg dintr'însele.

Prezidentul, (subscris) Nifon, Mitropolitul Ungro-Vlahiei.

Secretarii, (subscriși): A. Arsache, S. Fălcoianu, S. Turnavitu.

Anexa B.—Demisia din mandatul de deputat al orașului Râmnicu-Vâlcea la Adunarea Electivă a Valahiei, dată de Prințul Barbu D. Știrbei în 28 Ianuarie/9 Februarie 1859:

Eminenței Sale Prea Sfințitului Mitropolit, Președintele Obșteștei Adunări. Starea de astăzi a sănătății mele, precum e cunoscut de toți, nu m'a iertat, nici mă va ierta multă vreme a lua parte la lucrările onorabilei Adunări. Acum, îndată ce primii dela secretaria președinției actul de alegerea mea, verificat de comisia Camerei, ca să nu stea locul vacant și ca să se poată proceda la alegerea unui alt deputat, viu cu mâhnire a-mi da demisia de mandatar al orașului Râmnicu-Vâlcea.

Sunt cu adânc respect al Prea Sfinției Voastre fiu sufletesc

(Subscris) B. D. Știrbei.

Anexa C.—Raportul Comisiunii Adunării Elective a Valahiei, însărcinată cu alcătuirea unui proiect de lege asupra Listei Civile a Domnitorului, prezentat în 29 Ianuarie/10 Februarie 1859:

Comisiunea însărcinată de a prezenta onor. Adunării un proiect relativ la Lista Civilă a Domnului, cu onoare își supune acestei onor. Adunări lucrarea sa.

În virtutea art. 14 din Convenția din Paris dela 7/19 August, Camera este în drept a fixa, la instalarea Domnului, și odată pentru totdeauna, Lista sa Civilă.

Comisiunea crede că suma de 36.000 galbeni pe an este îndestulătoare spre a susține cu demnitate și onoare pe capul țării noastre. Această sumă este mai în proporție cu veniturile țării noastre, și oferă Domnului destule mijloace spre a mântui splendoarea tronului, nu o splendoare de un duh de aparat și fără calcule, ci o splendoare demnă și simplă, așa precum se cuvine să o aibă un Domn constituțional, ce-și propune a regenera o țară, ce are trebuință de atâtea îmbunătățiri materiale, și ale cărei venituri au fost risipite fără nici un rod. Această sumă se însemnează odată pentru totdeauna, după cum zice art. 14 din Convenție, adică pentru toată viața Domnului Stăpânitor.

Pentru mai multă regularitate în plata acestei liste civile, și pentru o mai mare ușurință a tezaurului public, Comisiunea este de opinie ca, conform cu ceea ce se face și în alte State ale Europei, Lista Civilă să se plătească nu pe fiecare an, ci în rânduri, adică regulat la începutul fiecărei luni.

Dar pe lângă Lista Civilă, nația română să dea Domnului său și un palat spre a locui; acest palat cată să fie aprovizionat cu toate cele trebuincioase viețuirii unei persoane de rangul său. În alte State, aceasta se face pentru

fiecare Minister în parte. Palatul princiar, cu toate cele trebuincioase și cu tot mobilierul său, este proprietatea nației. Comisiunea dar, conformându-se cu obiceiul general, este de opinie ca Palatul princiar să se dea în dispoziția Domnului în stare bună și cu toate trebuincioasele, cu cheltueala Statului.

Odată însă ce această dotație s'a făcut, odată ce Palatul s'a adus în bună stare, rămâne a se ști pe seama cui vor fi cheltuelile de reparații, pe seama Statului sau pe seama Listei Civile. Sunt două feluri de reparații: reparații mari sau prefaceri radicale și reparații de întreținere, adică reparații ordinare. Pentru reparațiile cele mari și radicale nu este nici o îndoială pentru Comisiune că trebuie să fie pe seama Statului.

Cât pentru reparațiile de întreținere și ordinare, Comisiunea, având în vedere puțina lor însemnătate, având în vedere abuzurile administrative ce se făceau în trecut, cu ocaziunea acestor reparații, precum și obiceiul care se urmează în alte State, este de opinie ca aceste cheltueli să fie în sarcina Listei Civile.

Comisiunea s'a mai ocupat și de modul cum are să se administreze Palatul princiar. Acest Palat cată să-și aibă un serviciu al său special, un mod propriu de administrare. Cum să se facă acest serviciu? Cum să se exerciteze această administrare? Cuvintele de delicateță și de bună cuviință către persoana Domnului au făcut pe Comisiune să fie de părere ca Domnul chiar să înfățișeze Camerei un proiect de legiuire specială, pentru ca apoi Camera să hotărască.

De aceea, conform cu toate câte s'au zis mai sus, Comisiunea cu onoare supune onor. Adunării următorul proiect:

Art. 1. Lista Civilă a Domnului va fi de 36.000 galbeni pe an, odată pentru totdeauna.

Art. 2. Suma din articolul precedent se va plăti în douăsprezece rânduri, la începutul fiecărei luni.

Art. 3. Palatul princiar se va da în dispoziția Domnului, dotat de către Stat.

Art. 4. Cheltuelile ordinare de întreținere vor fi în sarcina Listei Civile.

Art. 5. Pentru modul administrării palatului, Domnul va înfățișa Camerei un proiect de legiuire specială.

Membrii Comisiunii, (subscriși:) C. N. Brăiloiu, C. Bozianu, I. Florescu, V. Boerescu.

Circulara No. 770 a Ministerului de Interne al Valahiei către prefectii districtelor, din 29 Ianuarie (10 Februarie) 1859:

Ajuns la Minister prin voința Înălțimei Sale Domnului Țarei Alexandru Ioan I, m'am grăbit, prin circulara cu No. 652, a vă expune întâmplările ce

au adus la domnia acestui Principat pe Înălțimea Sa, și consecințele ce noul Guvern trebuie să tragă după dânsul.

Astăzi, că mi-am împlinit această datorie, mă văd silit a face o lucrare retrospectivă, lucrare ce s'ar fi cuvenit să se facă în timpul acestor din urmă trei luni.

Intr'adevăr, dacă nu v'aș atrage atențiunea asupra Convenției dela Paris, făcând prin d-v. s'o înțeleagă toți în literă și în spirit, alegerea Domnului nostru n'ar înfățișa decât într'un fel măglisitor emanciparea țării, regenerarea nației și înălțarea dreptății pe scaunul domniei, căci oricât de drept, oricât de patriot ar fi Domnul, oricât de înaltă ar fi inteligența și simțimintele acelora ce au astăzi cărma țării în mână, dacă condițiile politice și sociale ar fi rămas tot cele vechi, negreșit că voința Șefului Statului și acelora ce-i servează ca ministri s'ar fi sfărâmat împotriva unui sistem ce fusese așezat pentru peirea, iar nu pentru regenerarea României. Dar, domnule Administrator, să ne pătrundem bine că principiile Convenției dela Paris sunt cari o să schimbe fața lucrurilor în Țările Române, și că, de-am aclamat cu entuziasm ca Domn al țării pe Înălțimea Sa Alexandru Ioan I și de i-am jurat devotament până la moarte, este încrederea ce avem în devotamentul lui pentru principiile ce inaugurează Convenția dela Paris și asigurarea ce avem că el va protege cu bărbăție acea Convenție și o să înlănească cu dibăcie punerea ei în lucrare.

Cel dintâiu și mai fundamental principiu al Convenției este cheazășluirea de cele șapte Puteri a vechilor noastre drepturi, ca State europene, ca State autonome, State unde amestecul străinilor ar fi considerat de acum înainte ca o călcare a dreptului public european și ca o violență (silă) făcută contra libertăților europene în genere.

Cele dintâi dar dispoziții ale Convenției ne dau o patrie, căci numai o țară liberă, independentă, o țară ce protege pe fiii săi, poate purta acest nume, ce este sinonim de mumă.

Al doilea principiu fundamental al Convenției este egalitatea tuturor Românilor înaintea legilor; acest principiu domnește peste toate celelalte, el este vital și trebuie să fie de acum înainte sufletul societății noastre; după chipul și asemănarea lui trebuie să fie făcute toate legile, toate așezămintele acestei țări.

Așa dar, domnule, de acum înainte, administrația țării, fiind liberă de orice influință, de orice apăsare, de orice silă ar veni din partea străinilor, ea rămâne răspunzătoare înaintea nației de toate faptele ei; nimeni, nici Șeful Statului, nici ceilalți funcționari nu mai pot avea scuza, ca în trecut, că voința lor nu este pentru nimic în relele ce se petrec printr'înșii, nimănui nu-i mai este iertat a zice că tot ce poate un funcționar virtuos este ca să

execute, cu mai puțină vigoare, răul ce-i eră impus. Nu, cine va face răul de astăzi înainte, îl va face din singura lui voință și este un criminal.

Cât pentru egalitatea tuturor Românilor înaintea legilor, fiind o dogmă a noului regim, ea dă administrației mijlocul de a rădica nu numai în principiu, dar și în faptă pe milioane de Români la dignitatea de cetățean. Legea dar va fi mijlocul, ea vă face chiar o datorie neapărată ca, de acum înainte, să aplicați legile fără deosebire de clasă, să tractați pe toți locuitorii din acest district după meritele lor personale, după calitățile lor morale, iar nu, ca în trecut, după niște deosebiri convenționale. Asemenea ea vă face o datorie ca să respectați și să apărați cu energie toate drepturile ce au cetățenii pe tărâmul legal al egalității și a ocrotii, cu inteligență, toate interesele ce vor căuta să se desvolte într'acest cerc de lucruri.

Gândiți-vă un minut, domnule Administrator, și vă veți încredința, ca mine, cât de frumoasă, cât de măreață, și totdeodată cât de lesne este misia d-voastră de astăzi înainte. Intr'adevăr, deveniți de acum înainte inițiatorii poporului la vieța nouă, vieță de libertate și de naționalitate, fără ca să întâmpinați greutățile penibile, amari, ce înfățișă regimul vechiu; căci vă aduceți aminte câtă iscusință vă trebuia ca să lămuriți drepturile fiecăruia într'o societate așezată pe privilegiuri, pe osebiri de clase, și câtă greutate vă trebuia ca să țineți cumpăna dreaptă, acolo unde influința personală supunea legile. Când astăzi, legea fiind egală pentru toți, când societatea română a intrat în unitatea ei, exercițiul funcției d-voastre devine simplu și lesne. Vă aduceți aminte asemenea cu câte greutăți puteați mănține ordinea publică, acolo unde mulțimea, după pilda ce i-o da dela cel mai mic până la cel mai înalt funcționar, se învățase a nu mai respecta legile, acolo unde mulțimea, majoritatea țării, nu se interesă nici cum la liniștea publică, căci mai bine putea aștepta, iar mai rău eră peste putință; când astăzi, care este Românul ce n'ar sări în ajutorul autorității, ca să mănțineți liniștea obștească? Cine nu s'ar interesă la siguranța și la independința patriei, ce l-a ridicat la dignitatea de cetățean, de Român liber? Cine nu s'ar interesă la statornicirea legilor, când ele sunt pavăza ce ne apără și soarele ce ne încălzește și ne luminează pe toți deopotrivă?

Până a nu sfârși, mă văd silit ca să ating o cestie care, deși delicată, însă ce n'o pot ocoli în circumstanțele de astăzi, fără ca să fac o abatere din datoriile mele.

Cum ați văzut, domnule Administrator, funcțiile d-voastre devin o misie frumoasă, măreață, lesne chiar; însă cu cât ea este mai înaltă, cu atât se cere dela d-voastră calități de inteligență și de inimă de o natură mai osebită, și adaog că se mai cere încă, ca nu numai să primiți, în principiu și ca o datorie de circumstanță, instituțiile și regimul nou, ci ele să fie idealul

d-voastră, să aveți pentru dânsule o afecție călduroasă și un adânc devotament, să fiți pătrunși, în sfârșit, că dela triumful și statornicia lor atârnă tot viitorul neamului român și toată fericirea d-tale ca cetățean; căci cum am mai zis-o, funcționarii sunt, acum, la început mai cu osebite, nu numai conservatorii, apărătorii nouălor așezăminte, ci inițiatorii, conducătorii poporului român pe drumul cel nou.

Aveți încă în vedere, domnule Administrator, că funcțiile publice ne mai fiind de astăzi înainte avantajul, privilegiul unor familii și al protejărilor lor, ci o atribuție a acelor ce o merită și o sarcină pentru cei ce o pot purta, la cea dintâi abatere, la cea dintâi greșală, Guvernul este hotărât să fie, în măsurile de îndreptare, cu tăria, energia și imparțialitatea ce grelele împrejurări impun astăzi Guvernului, singurul mijloc de a nu trece ca trădător în ochii nației și ai Europei întregi, singurul mijloc de a face pe mulțime să se pătrună că nimeni, fără osebite, nu poate clinti legile, fără să-și ia pedeapsa. Dela d-ta dar, domnule, și numai dela d-ta, atârnă ca să înlesnești Guvernului mijlocul de a fi blând, fără de a fi nedrept. Dela d-ta și numai dela d-ta atârnă astăzi să inspire, prin purtarea d-tale, respectul către legi și către autorități.

Te rog, domnule Administrator, ca toate câte avusei onoare de a vă comunica aci să le repetați d-voastră funcționarilor, ce sunt sub ascultarea d-voastră, ca astfel, cu toții împlinindu-ne datoriile ce ni le impune noua situațiune a țării, să putem a ne arăta înaintea Europei demni de soarta ce ne-a făcut și să merităm binecuvântarea generațiilor viitoare.

Ministrul din Lăuntru al Țării-Românești, (s.) N. Golescu.

Strigătul — «la Focșani, la Focșani» — revine din nou în Adunarea Electivă din Iași.

Procesul verbal XI a Adunării Elective al Moldovei, din 30 Ianuarie (11 Februarie) 1859 :

Anul 1859, luna Ianuarie în 30 zile. Ședința XI-a a Adunării se deschide la amiază, sub președința d-lui Vicepreședinte *P. Mavrogheni*.

D-l secretar *I. Ganea* face apelul nominal, la care se află față 40 membri și absenți șase, și anume : 1 în concediu, d-l N. Catargiu ; 2 bolnavi, d-nii A. Balș și D. Iamandi ; 3 n'au venit, Prea Sf. Sa Părintele Mitropolit, d-lor Iorgu Ghica și Ștefan Silion.

D-l secretar *Hasnaș* cetește Procesul verbal al ședinței trecute, care se adoptează de Adunare fără modificare.

D-l secretar *A. Grigoriu* cetește o adresă din partea locuitorilor ținutu-

lui Fălciu și orașului Huși, prin care felicită pe Adunare despre patriotismul, demnitatea și dreptatea lucrărilor sale. (Anexa A.)

Se cetește asemenea și o adresă din partea comunității Târgului-Ocnei către Adunare, tot în înțelesul celei de mai sus. (Anexa B.)

D-1 *Kogălniceanu* propune să se adreseze ambelor comunități și ținutului Fălciu, din partea Adunărei, mulțumire pentru simțământul ce le însuflă, spuindu-li-se că Adunarea contează și de acum pe concursul lor.

Adunarea încuviințează a se trece o asemenea mulțumire din parte-i în Procesul verbal al ședinței.

D-1 *C. Hurmuzachi*, raportorul Comisiei însărcinate cu examinarea proiectului trimis de Minister și atingător de modul cercetării semilor eforicești, cetește raportul acelei Comisii, prin care se propun Adunărei următoarele dispoziții, în locul acelei cuprinse în proiectul Ministerului :

Semile municipale se vor înapoia eforturilor respective, spre a se cerceta conform cu art. 26 al Anexei lit. H din Reglementul Organic, ca și în anii trecuți, adică în neființa deputatului ținutal, și după aceasta se vor supune, prin organul Ministerului din Lăuntru, cercetării Adunărei.

Această măsură va fi însă provizorie și numai pentru cazul de față, rămând ca, la viitoarea organizare, să se ia în privire și regularea acestui obiect. (Anexa C.)

D-1 *L. Catargiu* propune a se aplica § 70 din Reglementul Adunărei.

D-1 *Cuciureanu* : Aceasta nu e un proiect, ci numai un răspuns la o propunere a Guvernului ; noi nici putem face proiecte.

D-1 *Cantacuzino* : Din momentul ce Adunarea nu este împărțită în secții, propunerea e privită ca urgentă. Comisia ce a fost rânduită a fost asemenea ; lucrarea ei este iarăș urgentă. Propun deci a se respinge propunerea d-lui L. Catargiu.

D-1 *Ministru al Justiției* : Nu cred că este nevoie a se amâna luarea unei hotărâri. Departamentul din Lăuntru s'a găsit în fața unei legiuiri a Reglementului Organic, ce este încă lucrător, și în perspectiva unei nouă organizări. Ce putea deci Guvernul să propună în o așa epocă de tranziție ? El nu putea să facă decât aceea ce a făcut, adică de a propune iarăș o măsură provizorie, de a se aplica legea veche fără a se prejudeca asupra nouălor așezăminte de făcut. Când însă Adunarea va declara că membrii ei nu pot merge pe la târgurile pe unde sunt aleși, spre a cerceta semile eforicești, membrii ei nu pot fi siliți la aceasta ; dacă Adunarea desărcinează pe Guvern de aplicarea art. 26 din Reglementul Organic, Guvernul nu se opune la concluzia raportului Comisiei.

D-1 *P. Casimir* sprijină aplicarea § 70 din Reglementul Adunărei.

Se pune la vot concluzia din raportul Comisiei.

Zece membri cerând, se procede la aceasta prin apel nominal. Votează pentru 27 și anume : d-nii D. Lupu Botez, P. Balș, I. Gheorghidi, C. Ghica, I. Donici, C. Iacovachi, G. Cuciureanu, D. Corne, N. Canano, M. Kogălniceanu, I. Cantacuzino, P. Carp, N. Mavrocordat, A. Mavrocordat, A. Panu, N. Pisoski, Rosetti-Tețcanu, I. Radu, Gr. Sturdza, A. Scorțescu, N. Suțu, C. Hurmuzachi, A. Grigoriu, N. Rosetti-Bălănescu, G. Hasnaș, I. Gane și P. Mavrogheni.

Votează contra 17 și anume : d-nii A. Botez-Forăscu, N. Docan, G. Iamandi, P. Casimir, Șt. Catargiu, L. Catargiu, A. Muruzi, C. Miclescu, N. Milu, I. Pruncu, I. Sturdza, A. Ciurea, P. Rosetti-Bălănescu.

D-l *Vicepreședinte* declară că Adunarea a încuviințat concluzia din raportul Comisiei.

D-l *Ministru de Finanțe* cetește ordonanța domnească, prin care este însărcinat a supune Camerei un proiect de legiuire pentru o contribuție de 5 milioane, pe venitul proprietăților funciare. D-l Ministru arată Adunării considerantele unui asemenea proiect, după care apoi cetește proiectul împreună cu lista datoriilor Statului.

D-l *P. Balș* : Cât deficit este pe anul 1858 ?

D-l *Ministru de Finanțe* : Pe anul 1858 n'a fost deficit, ci mai ales un oarecare spor ; însă aceasta eră numai fictiv, căci s'a fost însărcinat pe Stat cu un mare împrumut, pentru acoperirea aceluï buget.

Se cetește §§ 68 și 69 din reglementul Adunării.

D-l *Gr. Sturdza* : Dacă Guvernul cere acest bir pentru a face Unirea Principatelor, cred că nimeni nu se va împotrivi, că mai ales toți vom fi gata a face jertfe. Dacă este însă numai pentru întâmpinarea nevoilor ordinare, apoi să ni se înfățișeze mai întâiu bugetul și apoi vom delibera.

D-l *Vicepreședinte* : După § 68 din regulamentul Adunării, discuția urmează numai dacă se iew în considerare proiectul.

D-l *Ministru al Justiției* : D-l Gr. Sturdza a prejudecat chestia, punând în atârnare votul dela motivele ce ar sprijini această dispoziție ; noi vom răspunde la aceasta, când va urmă discuția. Noi v'am rugat a luă în discuție această chestie ca urgentă. Dacă voiți a intră în detaiiuri, atunci nu vă trebuie trei zile, ci trei săptămâni. Gravitatea stărei de față, evenimentele în cari suntem, impun Guvernului datoria sacră de a vă expune starea și a se pregăti.

D-l *Kogălniceanu* : Obicinuit nu prea sprijin propunerile Ministerului. Din toate zisele ale oricărui Minister de mai înainte și de acum, rezultă un fapt : un deficit în exercițiile cheltuelilor Statului ; lăzile sunt deșerte, nu sunt bani, și nu poate fi guvern fără bani. Trebuie să dăm ; a amână chestia, este a legă mâinile Guvernului și aceasta în niște timpi ca aceștia.

Se pune la vot prin sculare și ședere, și Adunarea primește, în majoritate, a se luă în considerație proiectul.

Se cetește § 69 din reglementul atingător de urgență.

D-1 *Kogălniceanu* : Sunt pentru urgență ; și chiar dacă este să se rânduiească și o comisie, această comisie trebuie să fie de urgență, și îndatorită a-și prezenta lucrarea în 24 ore.

D-1 *Gr. Sturdza* : Nu pot vota urgența, înainte de a avea răspuns la întrebarea ce am făcut.

D-1 *P. Casimir* : Nu înțeleg comisie de urgență. Dacă este să se rânduiească comisie, apoi ea trebuie să lucreze potrivit Regulamentului Adunării.

D-1 *Kogălniceanu* : Comisia de urgență a fost aceea ce am rânduit-o pentru proiectul în cazul eforturilor. Votul pentru Unire din anul trecut a fost iarăși după o comisie de urgență.

D-1 *Rosetti-Tețcanu* : Văd că se propune urgență pentru proiect, și apoi rânduirea unei comisii de urgență ; ori propunerea este urgentă și atunci trebuie a se luă în dezbateră, ori, dacă rămâne a se rândui comisie, ea trebuie să fie după Regulament.

Se pune la vot cazul urgenței, și cercarea prin sculare și ședere prezentând îndoială, se procede prin apel nominal. Votează pentru 22 și anume : C. Ghica, I. Donici, C. Iacovachi, G. Cuciureanu, D. Corne, N. Canano, Kogălniceanu, I. A. Cantacuzino, P. Carp, A. Muruzi, A. Mavrocordat, A. Panu, N. Pisoski, Rosetti-Tețcanu, Scorțescu, N. Suțu, I. Sturdza, C. Hurmuzachi, A. Grigoriu, N. Rosetti-Bălănescu, G. Hasnaș și P. Mavrogheni.

Votează contra 18 și anume : A. Botez-Forăscu, L. Botez, P. Balș, I. Gheorghidi, N. Docan, D. Iamandi, P. Casimir, Șt. Catargiu, L. Catargiu, N. Mavrocordat, C. Miculescu, I. Pruncu, P. Rosetti-Bălănescu, I. Radu, Gr. Sturdza, A. Ciurea, I. Gane, N. Milu, St. Silion.

Ședința se suspendă pentru jumătate oră.

La redeschiderea ședinței, biourul dă cetire la două propuneri.

Cea întâi, subscrisă de d-nii N. Mavrocordat, C. Miculescu, Șt. Catargiu, Bălănescu, G. Iamandi, Gr. Sturdza, L. Catargiu, Radu, Canano, Forăscu, Pisoski, Carp, L. Botez, N. Docan, Ciurea, propune a se face un împrumut în siguranța dărilor ce țara este chemată, după art. 46 din Convenție, a fi impusă.

Cea de a doua, subscrisă de d-nii I. Cantacuzino, Cuciureanu, Muruzi, Panu, N. Rosetti, C. Ghica, A. Mavrocordat, I. Sturdza, Kogălniceanu, propune a se încuviința o contribuție extraordinară și provizorie de 5 milioane asupra veniturii funciar și numirea unei comisii, care să chibzuească modul acestei impuneri.

Se pune în discuție propunerea întâia, ca fiind mai depărtată de proiectul Ministerului.

D-l *Kogălniceanu*: La Focșani! a strigat toată Adunarea, când a votat adresa către Domn și acea către Adunarea din București. La Focșani dar! Inșă o Adunare, un Guvernământ întreg nu se poate transporta fără mijloace; acele mijloace ne trebuiesc acum și cât mai în grabă. Propunerea ce s'a cetit este a se face un împrumut; noi știm înșă, în împrejurări mai puțin critice, cu ce greutate se pot face împrumuturile și cu ce dobânzi și sacrificii. Cine ar putea acum, în împrejurările grave în cari ne aflăm, căci sunt grave, trebuie să o spunem, cine ar putea să ne încredințeze că vreo casă oarecare s'ar găsi a ne împrumuta bani, sau dacă s'ar găsi, cine știe când și cu ce condiții în adevăr jidovești. Până atunci, evenimentele ne-ar lua înainte. Până acum, am făcut patriotism prin dorințe, patriotism cu cuvinte; acum se cer fapte. Am putut face orice dorințe cu inima; acum trebuie să le și executăm. Fără bani, nu vom putea face nimic; nedând bani, dovedim că nu avem curajul de a face nimic, că tot patriotismul nostru se mărginește în dorințe numai. Se vorbește de deficite; aici nu e cestie de deficite, acel deficit se va acoperi; vom cerceta semile, bugetele trecute, vom fi aspri, căci trebuie să fim aspri, o măsturisc. Cine a făcut acel deficit și cine are a-l acoperi? Visternicii cari vor fi fost buni vor căpăta recunoștință, cei ce vor fi fost răi vor plăti tot până la o pară. D-l *Alecsandri* a zis, mai deunăzi, că banul e ochiul dracului; vom căuta pe viitor o doftorie, ca aceasta să nu mai fie așa; acea doftorie o și avem, responsabilitatea. Acum înșă nu e vorba de aceasta; acum este o cestie națională, să arătăm că avem inimă de a pune în lucrare dorința noastră. Țara va cunoaște acum, ce suntem în stare să facem. Toate depeșile, toate scrisorile ce s'au dus dela noi, au arătat lumii că dorim Unirea, că dorim binele nației noastre. Este înșă o depeșă, care ar întrece pe toate celelalte; aceasta ar fi: Proprietatea mare, boierimea vine a depune pe altarul patriei cinci milioane, spre rrealizarea votului din 5 și 24 Ianuarie.

D-l *P. Casimir*: La Focșani, la Focșani! a zis d-l *Kogălniceanu*; da, dorim și iar dorim multe! Și eu mă unesc a face orice sacrificii personale; înșă aici sunt ca deputat, vreau să studiez mai întâiu proiectul, să mă gândesc asupra-i. Ni se vorbește de deficite; deficite au fost, suntem mai de mult deprinși cu dânsle. Guvernul le-a acoperit în trecut cum a putut; acum împrumuturile nu se pot face decât prin Adunare; Adunarea este chemată a delibera asupra mijloacelor; de aceea voi să văd bugetul, să-i cercetez toate împrejurările. Atunci, văzând cu cât cheltuelile au a fi mai mari decât veniturile, vom chibzul. Fără rezoane binecuvântate, cum putem a pune o sarcină asupra întregii țări? Am fost și sunt totdeauna pentru

darea pe proprietate; o Cameră însă nu cred că poate lua asupra-și, acum, de a impune o dare asupra țarei.

D-l *Ministru al Justiției*: D-l Casimir zice că are scrupule de respectat; zice că nu ar ști ce dorește țara. Însă, domnilor, d-voastră sunteți țara; și apoi nu se aud în toată țara, în toate zilele, aclamații că este gata a face orice jertfă? Propunerea de a face un împrumut este încă mai apăsătoare pentru proprietari. Creditul se reazimă pe mijloacele ce ar avea țara; când vom căuta a face împrumutul, capitaliștii vor căuta de bună seamă unde sunt acele mijloace. Știți că mijloacele de astăzi ale țarei sunt acoperite; nu vom putea avea un împrumut, până ce nu vom înfățișa mai întâiu mijloacele ce avem spre acoperirea lui. Se face împotrivire pentru votarea acestor mijloace, sub cuvânt că n'ar fi pus în aplicare art. 46 din Convenție. Așa dar, dacă se face împotrivire pe aceste cuvinte a se impune o dare pe proprietate, am întrebă cu ce drept urmează a se lua darea dela locuitorii țărani, când art. 46 din Convenție rostește egalitatea înaintea dărei.

D-l *L. Catargiu*: Toate cele propuse de d-l Kogălniceanu și de d-l Ministru al Justiției sunt cuprinse în propunerea noastră; pentru că, prin art. 46 din Convenție, se hotărăște a se pune pe toți la dare, și de asemenea dări se poate asigura și împrumutul ce este a se face; și apoi Comisia, orânduită pentru cercetarea semilor, va descoperi cine a produs deficitele, și acei bani împliniți se vor vărsa iar în Vistierie, crezând totodată că la asemenea regulare se va ridică și capitația de asupra locuitorilor.

D-l *Kogălniceanu*: D-l Casimir a zis că este gata, ca persoană, a face sacrificii; aici nu suntem numai simple persoane, aici suntem mandatarii nației. Țara și-a manifestat prin aclamările sale dorința ce are de a face sacrificii; eu n'am desperat, nici desperez de nația mea; știu că ea a fost și este gata la orice, când scopul e mare și demn. Un împrumut se putea face foarte cu greu în timpii cei normali; acum însă ar fi cu neputință, și chiar deși s'ar putea ajunge a se face, ar fi cu pierderi enorme și cu condiții jidovești, precum am mai zis. Mai bine ne vine să știm ce avem a da, decât să ne supunem greutăților unui împrumut. Ni se spune că nu sunt mijloace; dar țaranul cu ce plătește? Cum, țărani să urmeze a plăti și noi să așteptăm, până ce se va putea pune în aplicare art. 46 din Convenție? Evenimentele însă nu așteaptă! Aș vrea să văd la Guvern pe acei ce se împotrivesc astăzi, și sunt sigur că ar veni chiar ei să ne ceară înainte de toate mijloace. Bani ne trebuie; împrumuturi nu se pot face. Sprijinesc propunerea a se vota 5 milioane, și propun ca o comisie să se rânduească, chiar din cei mai mari proprietari, pentru a găsi modul împlinirii acelei dări. Să votăm, domnilor, prin aclamație, cinci milioane.

D-l *Casimir*: Ca persoană sunt galantom, ca deputat sunt scrupulos. Art.

46 cuprinde în sine sămânța adevăratei combinări a dărilor; să mi se înfățișeze mai întâiu bugetul și apoi vom avea a hotărî. Sunt fudul de conștiința mea! Găsese că un împrumut ar suplini la nevoile în cari suntem. Aceasta este adevărul lucrurilor practice.

D-l *Ministru al Trebilor militare*: Toate cele zise de d-l Casimir pot fi foarte adevărate, însă lipsa este iarăș foarte simțită: casa miliției deșeartă; lefile soldaților neplătite pe mai mult timp; lipsiți de îmbrăcăminte; trebuie neapărat a se găsi mijloace pentru înlăturarea acestor nevoi.

D-l *Gr. Sturdza*: Mă unesc cu d-l Kogălniceanu, dacă se va zice însă că suma cerută este pentru a susține votul din 24 Ianuarie.

Se pune la vot prin apel nominal propunerea pentru împrumut.

Votează pentru 19 și anume: A. Botez-Forăscu, Lupu Botez, N. Docan, G. Iamandi, D. Corne, P. Casimir, N. Canano, Șt. Catargiu, P. Carp, N. Mavrocordat, C. Miclescu, N. Milu, N. Pisoski, P. Rosetti-Bălănescu, I. Radu, Gr. Sturdza, L. Catargiu, A. Ciurea, I. Gane.

Votează contra 19 și anume: P. Balș, C. Ghica, I. Donici, C. Iacovachi, C. Cuciureanu, A. Muruzi, A. Mavrocordat, C. Rosetti-Tețcanu, A. Scortșescu, N. Suțu, I. Sturdza, I. Cantacuzino, A. Grigoriu, G. Hasnaș, A. Panu, C. Hurmuzachi, N. Rosetti-Bălănescu, Kogălniceanu, P. Mavrogheni.

Nu au fost la votare doi și anume: d-nii Gheorghii și Pruncu.

D-l *Vicepreședinte* declară că, pe temeiul art. 80 din regulamentul Adunării, propunerea este respinsă, fiindcă voturile exprimate pentru și contra au fost în număr egal.

Discuția se deschide asupra propunerii a doua.

D-l *Ministru de Finanțe*: Ministerul declară că primește această propunere.

D-l *L. Catargiu*: Propunerna aceasta cere și ea o comisie, ca și cea dintâi care s'a respins; prin urmare ar fi a reveni asupra unui vot dat.

D-l *Kogălniceanu*: Este o mare deosebire. Comisia ce se propune acum este numai spre a combina modul impunerei. Să votăm mai întâiu art. 1, care propune încuviințarea unei sume de cinci milioane.

Se pune la vot prin sculare și ședere art. I din propunere, care se adoptează de Adunare; asemenea se adoptează și art. II. Se pune iarăș la vot prin sculare și ședere întreaga propunere, care se adoptează de Adunare în unanimitate.

Se procede la alegerea unei Comisii, compuse din șapte membri, însărcinată de a chibzui modul impoziției a celor cinci milioane. Se aleg de membri ai acei Comisii: d-l Șt. Catargiu, d-l L. Catargiu, d-l C. Hurmuzachi, d-l N. Suțu, d-l E. Cornea, d-l G. Cuciureanu, d-l A. Muruzi.

Biourul dă cetire unei cereri de concediu pe termen de zece zile a d-lui G. Iamandi, care se încuviințează de Adunare.

Cu încuviințarea Adunării, d-l *Vicepreședinte* ridică ședința, iar Adunarea, consultată, hotărăște viitoarea întrunire pe Marți, în 3 Fevruarie.

Vicepreședinte, (subscris) P. Mavrogheni.

(Urmează iscăliturile secretarilor Adunării).

Anexa A. — Adresa locuitorilor din districtul Fălciu și din orașul Huși către Adunarea Electivă a Moldovei, prezentată în 30 Ianuarie (11 Fevruarie) 1859:

Onorabilei Adunări Naționale.

Patriotismul, demnitatea și dreptatea cu care onorabila Adunare Națională a ordonat începutul lucrărilor sale, iar mai cu seamă înțelepciunea cu care a știut nimeri pe unsul lui Dumnezeu și alesul nației, în persoana Înălțimei Sale Domnului Alexandru Ioan Cuza, carele cu adevărat se socoate paladiul celor mai sfinte nădejdi ale nației, au deșteptat ca dintr'un somn veșnic toată țara, încât toți se felicitează, toți se inspiră de un viitor frumos pentru Români. De aceleași simțiminte pătrunși până în adâncul sufletului, și ținutul Fălciului, cu obștia târgului Huși, iea îndrăzneală a depune cea mai devotată a sa mulțumire pe tribuna onor. Adunări, rugând pe Dumnezeu ca reprezentanții poporului nostru să fie și de acum înainte însuflați de acelaș duh sfânt, spre împlinirea dorințelor, cari sunt ancora mântuirii naționale.

Vivat deci Adunarea Națională! Vivat Prea Înaltul nostru Domn! Vivat Nația Română! Totodată, ținutul Fălciului cu obștia aceasta, ca și oricare Român cu inimă simțitoare, nu poate da uitărei adâncă înțelepciune și frumoasele sentimente patriotice ale d-lor Vornici Vasile Sturdza și Anastasie Panu, cari cu atâta devotament național au dirigit frânela Guvernului, încât prin mijlocul atâtor valuri am ajuns astăzi la acest lîman fericit. Să trăească deci neprețuiții și prea iubiții noștri Caimacami Vasile Sturdza și Anastasie Panu! Numele lor fie neșterse din inimile Românilor în veci, și faptele lor să fie de model pentru tot Românul.

Anexa B. — Adresa locuitorilor orașului Târgul-Ocnei către Adunarea Electivă a Moldovei, din 10/22 Ianuarie 1859:

Onoratei obștești Adunări Naționale a Moldovei.

Comunitatea orașului Ocnei.

Fiind mărginit, prin Convenția din Paris, dritul persoanelor, ce au putut să iea parte la alegerea domnilor mandatar ai Adunării Naționale, tot aceasta a lăsat neatinsă mângâierea de a putea aprecia demnele lor acții.

Comunitatea acestui oraș, socotindu-și deschisă calea, ca să poată, în acest caz, a-și arăta mulțumirea și recunoștința sa, crede de datorie a nu-și înăduși sentimentele, de cari este pătrunsă și a grăbi să le supue onoratei Adunări.

Cea întâi dorință a comunității este îndeplinită, speranțele sale sunt realizate și ziua de 5 Ianuarie, în care s'a săvârșit alegerea la tronul țării a Domnitorului nostru Alexandru Cuza, vărsând în inimile noastre chezaș-luarea fericitului viitor al scumpei noastre patrii, va fi atât de cu mare dragoste amintită, ca și numele bărbaților, cărora țara a încredințat soarta.

Dovada caracterelor fiind faptele, dovada mulțumirii și a recunoștinței este, prin urmare, bucuria ce nu poate cineva ascunde, când inima simțeste fericirea de care s'a cuprins. Nu știm cum s'ar putea să arătăm bucuria ce ne-a pătruns la sosirea vestirei rezultatului alegerii; pentru că nu găsim cuvinte să o numim, și pentru că aceasta fu din rândul acelor bucurii ce, în săltarea inimei, se primește cu lacrimile în ochi.

Domnilor Deputați! Voi cari ați dat tuturor Românilor credința la care aspirau; voi cari, adunând în inimile voastre dorințele unei naționalități apă-sate și persecutate; voi cari, primind cea mai gingașă sarcină ce poate îm-plinii omul în lume, sarcina de a fericii o nație și a-i da un frumos viitor; voi cari, prin luptele morale ați pus inimile voastre a se jertfi, prin necon-tenită priveghere și ispită ce urmează să aveți în toate cele ce săvârșiți; voi cari ați dat întâia probă de ce sunteți hotărâți a face; cum ar putea cineva să vă mulțumească și să vă răsplătească? Niciodată oamenii, numai singură posteritatea, numai Dumnezeu atotputernic are să îndeplinească aceea ce noi nu putem decât să-l rugăm.

Să trăească Principatele Române Unite! Să trăiți, domnilor deputați! Tră-ească iubitul nostru Domnitor, pe care consimțământul vostru, prin luminarea Sf. Spirit, l-a ales! Să trăească membrii încetatei Căimăcămii, prin ale că-roro drepte și nepărtinitoare lucrări a putut țara a-și manifesta dorințele sale, lăsând în toate inimile neștearsa memorie a numelor, cari se vor pomeni din familie în familie și din generație în generație, ca și ale acelor Eroi ai Ro-mânilor, de cari strălucesc paginile istoriei noastre. Dumnezeu să dăruiească tuturor lungire de viață, de sănătate, toate suflețele mulțumiri și curajul ca să săvârșească așezarea temeliei fericirii naționale, dându-ne totdeauna de aceste plăcute ocazii, în cari din adâncul inimilor noastre, cu familiile și copiii noștri, a chema asupra-le binecuvântarea Lui.

Domnitorul, având a porni spre București, Ministrul de Interne al Moldovei Vasile Sturdza comunică Ministrului de Interne al Țării-Românești prin o telegramă din 2 (14) Fevruarie 1859 această știre:

Înălțimea Sa Domnul Stăpânitor *Miercuri* în 4 Fevruarie, pornind a veni la București, urmează *Joi* seara a mâneă la Focșanii-Munteni, a doua zi *Vineri* a prânzi la Buzău și a mâneă la Ploești; iar a treia zi *Sâmbătă* cu ziua a intră în *București*.

Monitorul Oficial al Moldovei publică măsurile luate pentru administrațiunea Moldovei în lipsa Domnitorului.

Mesajul domnesc No. 40 către Minsitrii Moldovei, din 4 (16) Fevruarie 1859 :

Domnilor Ministri,

Ca ales Domn al Țărei-Românești, cerând trebuința neapărată a Mă duce în sânul țarei surori, spre a răspunde la chemarea unanimă a fraților Români de peste Milcov, vă facem cunoscut că hotărîrea Noastră este a plecă la 4 ale luni Fevruarie din capitala Moldovei. In lipsa Noastră, Consiliul Nostru de Ministri este însărcinat cu administrarea țarei, potrivit ordonanței Noastre sub No. 13, alăturată aici.

Deosebita încredere ce avem în simțirile D-voastre pentru binele public și pentru persoana Noastră ne închezeșluește în deplinitate despre păzirea ordinului legal, ce va urmă în lipsa Noastră, și în această încredere avem de mulțumire a vă zice : Rămas bun, Domnilor Ministri, și revedere fericită.

(Subscris) Alexandru Ioan.

Din ordinul Domnului, Ministrul Trebilor străine,

(subscris) V. Alecsandri.

Anexă.— Decretul No. 13 al Domnitorului Moldovei, din 30 Ianuarie (11 Fevruarie) 1859 :

Principatele-Unite Moldova și Valahia. Noi, Alexandru Ioan I, cu mila lui Dumnezeu și voința națională, Domn al Moldovei.

La toți de față și viitori sănătate. Am decretat și decretăm următoarele :

Art. I. In timpul cât vom zăbovi în București, Consiliul Ministrilor este însărcinat cu administrațiua Moldovei și cu ținerea ordinului legal și a liniștei publice.

Art. II și de pe urmă. Ministrul Nostru Secretar de Stat la Departamentul Trebilor străine este însărcinat cu executarea ordonanței de față.

Datu-s'a în Domneasca Noastră rezidență Iași, la 30 Ianuarie, anul mântuirii 1859, și al Domniei Noastre cel întâiu.

(s.) Alexandru Ioan.

Din ordinul Domnului, Ministrul Trebilor străine,

(s.) V. Alecsandri.

Procesul verbal al Consiliului de Miniștri din Moldova, din 4 (16) Fevruarie 1859:

Incheiat în seanța Consiliului Miniștrilor din 4 Fevruarie, anul 1859, prin asistența următorilor membri:

Domnul Ministru Secretar de Stat la Departamentul din Lăuntru, Vasile Sturdza; Domnul Ministru Secretar de Stat la Departamentul Finanțelor și ad-interim la Departamentul Trebilor militare, Grigorie Balș; Domnul Ministru Secretar de Stat la Departamentul Cultului și al Instrucției publice și ad-interim la Departamentul Trebilor străine, Costache Rolla; Domnul Ministru Secretar de Stat la Departamentul Lucrărilor publice, Dimitrie Sc. Miclescu; Domnul Director al Departamentului Justiției, Dimitrie Meleghi.

Consiliul ascultând cetirea ordonanței No. 13 și a Mesajului Domnesc, prin cari se însărcinează pe Consiliul Miniștrilor cu administrația Moldovei și ținerea bunei liniște, până la întoarcerea Înălțimei Sale, se cunoaște permanent și hotărăște a ține seanță în fiecare zi la 12 ore dimineața, spre conformare cu precitatele acte, și dar încheindu-se Procesul verbal de față, se va comunica tuturor Ministerelor, spre știință, și se va publica prin «Monitorul Oficial», dimpreună cu ordonanța și citatul mesaj.

Procesul verbal XII. a Adunării Elective a Moldovei, din 3 (15) Fevruarie 1859:

Astăzi, în 3 Fevruarie 1859, a XII-a ședință se deschide la amiază, sub președința d-lui Vicepreședinte *P. Mavrogheni*.

D-l *Ministru Secretar de Stat al Trebilor străine* cetește următoarele mesaje:

Domnilor Deputați,

Cerând trebuința de a însărcina pe Ministrul Nostru Secretar de Stat la Departamentul Trebilor străine cu o misie peste hotar, vă facem cunoscut că, prin ordonanța Noastră din 30 ale curente luni, sub No. 12, am încredințat portofoliul său, ad-interim, Ministrului Nostru Secretar de Stat la Departamentul Cultului și al Instrucțiunii publice. Dumnezeu să vă ție în a sa sfântă pază.

(Subscris) Alexandru Ioan.

Din ordinul Domnului, Ministrul Trebilor străine,

(subscris) V. Alecsandri.

Domnilor Deputați,

Prin ordonanța Noastră din 2 ale curente, No. 14, însărcinând pe Ministrul Finanțelor, d-lui Vornicul Grigorie Balș, cu îndeplinirea ad-interim a

funcțiilor de Ministru Trebilor militare, până la întoarcerea d-sale Generalului Costache Milicescu, carele urmează a Ne acompania la București, vă încunoștințăm, Domnilor, despre aceasta, spre regulă. Dumnezeu să vă aibă, Domnilor, în sfânta sa pază.

(Subscris) Alexandru Ioan.

Din ordinul Domnului, Ministrul Trebilor străine, ad-interim,

(subscris) C. Rolla.

Domnilor Deputați,

Alegerea în persoana Noastră de Domnitor al Țării-Românești Ne impune datoria, plăcută inimei Noastre, de a răspunde la invitațiile ce Ni s'au făcut de către deosebitele deputații din București, în numele fraților noștri de peste Milcov. Ne-am hotărît dar a pleca la 4 Februarie din Capitala Moldovei, spre a merge în sânul țării surori ce Ne dorește și Ne așteaptă. Această hotărîre o aducem dar la cunoștința Adunării Elective, și adăogim că am încredințat administrația Moldovei Consiliului Nostru de Miniștri, care de drept va intra în exercițiu și îl va urmă cu deplină autoritate, în tot timpul cât vom lipsi din Moldova. Rămas bun, Domnilor Deputați, și revedere fericită.

(Subscris) Alexandru Ioan.

Din ordinul Domnului, Ministrul Trebilor străine,

(subscris) V. Alecsandri.

Procesul Verbal VII al Adunării Elective a Valahiei, din 3 (15) Februarie 1859 :

Astăzi, Marți, 3 Februarie 1859, Adunarea Electivă a Țării-Românești a ținut a șeptea ședință a sa, sub președința Em. Sale Părintelui *Mitropolit*.

Em. Sa Prezidentul, prin unul din secretari, comunică Adunării următoarele:

O depeșă telegrafică a Prințului *Miloș al Serbiei*, adresată d-lui Petre Derbescu, unul din deputați, prin care exprimă plăcuta impresie ce a produs asupra-l actul din 24 Ianuarie, pentru care felicită Adunarea. (Anexa A).

O depeșă adresată Adunării de către locuitorii orașului și ținutului Bârlad, prin care ei exprimă sincerele lor felicitări și aplaudări Adunării, pentru alegerea In. Sale Alexandru Ioan I. (Anexa B).

Ordinea zilei fiind că d-l Ministru de Afară să comunice Adunării în ce mod s'a hotărît a se trimite Adresa Adunării către Inalta Poartă, d-l *Dimitrie Brătianu* a răspuns că Înălțimea Sa Domnul a numit o deputație, compusă de d-nii D. Ghica, Nicolae Bibescu și I. I. Filipescu; dar fiindcă cel dintâiu nu a primit această sarcină, pentru neapărate interese de familie, s'a încunoștințat Domnul, și nu s'a primit nici un răspuns.

În urmă, Em. Sa *Prezidentul* a anunțat că la ordinea de zi este discuție asupra proiectului de *lege pentru lista civilă a Domnului*, și declarând discuția generală deschisă asupra acestui proiect, a întrebat cine cere cuvântul.

D-l *Barbu Belu* a zis că mai înainte de a intra în orice discuție, este de trebuință ca Adunarea să aibă regulamentul său, fără de care crede că nu s'ar putea ține o discuție regulată.

D-l *Boerescu*, ca membru al comisiei însărcinate cu redacția regulamentului interior, răspunde că comisia nu și-a terminat încă lucrările, dar că le va supune Adunării cel mult în trei sau patru zile.

D-l *I. E. Florescu* zice că s'au propus aceste două lucrări uneia și aceleiaș comisii, crezându-se că se vor săvârși amândouă odată. Dar nefiind puțință, și d-lui este de opinie a nu se discuta lista civilă, până nu se va vota regulamentul Adunării.

Adunarea, consultată asupra acestor propuneri, amână discuția asupra listei civile până după votarea regulamentului.

D-l *Dimitrie Brătianu*, în numele comisiei însărcinate cu redacția unui memorandum explicativ al alegerii Domnului, declară că comisia și-a terminat lucrarea.

Mai mulți membri propuind ca să se tipărească mai întâiu lucrarea comisiei și să se împartă deputaților, Adunarea, consultată, primește și decide tipărirea până a doua zi, Miercuri, și discuția să se urmeze în ședința de Joi, 5 Fevruarie.

Eminența Sa ridică ședința la 2 $\frac{1}{2}$ ore după amiază, anunțând următoarea ședința pentru Joi, 5 Fevruarie.

Prezidentul, (subscris) Nifon, Mitropolitul Uugro-Vlahiei.

Secretarii, (subscriși :) A. Arsache, S. Fălcoianu, Sc. Turnavitu.

Anexa A. — Telegrama Prințului Miloș al Serbiei, în 28 Ianuarie (9 Fevruarie) 1859:

Dela Belgrad la București. Către d-l P. Derbescu. Alegerea Domnului de Camera Națională Mi-a făcut o plăcută impresie, încât vă rog să exprimați Camerei complimentul meu, și să-i ziceți să dea Dumnezeu să se întărească.

(Subscris) Miloș, Prințul Domnitor al Serbiei.

Anexa B. — Telegrama adresată Adunării Elective a Valahiei de către locuitorii ținutului și ai orașului Bârlad.

Adunării naționale din București.

Fraților Români, Înștiințarea ce am primit că și voi, ca inspirați de aceleași naționale simțiminte, ce deapurarea ne-au ținut în strânse legături, și

neavând alta în inimile voastre decât adevărata și stabila fericire a României, în unanimitate ați consimțit la alegerea făcută de noi, în persoana Domnului Alexandru Ioan I; acea înștiințare, zicem, a revărsat în inimile noastre bucuria cea mai desăvârșită, pentru că, prin a voastră ajutorință, după atâtea nenorocite secole ce s'au strecurat asupra capetelor noastre, am izbutit a face ca să reînvie amorțita Românie! Glorie dar vouă, fraților Români, glorie de mii de ori! Glorie pentru că nobilele simțiminte, de cari sunteți caracterizați, v'au făcut a rămâne în a voastră hotărîre de unire, și prin aceasta dimpreună cu toții am repurtat strălucita victorie. Primiți dar, fraților, ale noastre sincere felicitări și aplaudări.

Nota publicată de ziarul oficial francez *le Moniteur Universel* în 5/17 Fevruarie 1859:

Reprezentanții Puterilor semnatare Tractatului de Paris se vor întruni în curând în conferințe la Ministerul Afacerilor străine, pentru a examina rezultatul alegerilor săvârșite în Principatele-Unite Moldavia și Valahia.

Procesul verbal VIII al Adunării Elective a Valahiei, din 6 (18) Fevruarie 1859:

Astăzi, Vineri, la 6 Fevruarie anul 1859, s'a ținut a opta ședință de Adunarea Electivă a Țării-Românești, sub prezidenția Em. Sale Părintelui Mitropolit.

D-l C. *Bozianu* iea cuvântul și zice că la ordinea zilei ședinței precedente eră discuția asupra proiectului de lege al Listei Civile, care s'a amânat până la adoptarea regulamentului interior al Adunării. E de părere că ar fi o greșală ca să se amâne orice lucrare până la definitiva primire a regulamentului, căci de s'ar adopta aceasta ca princip, am riscă a nu avea niciodată chiar regulament. De aceea propune ca Adunarea să adopte provizoriu regulamentul Adunării ad-hoc sau al Adunării Elective a Moldovei, și atunci crede că s'ar putea pași chiar la discuția listei civile, care este o lucrare urgentă și care, pentru motive de bună cuviință, delicateță, respect, ce suntem datori Domnului și nouă înșine, ar trebui să fie hotărîtă înaintea venirii Domnului între noi.

D-l C. *Brăiloiu* răspunde că nu crede așa urgentă votarea listei civile, în-cât să trecem peste necesitatea se ce simte de a avea mai întâiu un regulament; și adaogă că nu găsește că prezența Domnului între noi poate influență deliberările Adunării, precum n'a stânjenit nici pe Adunarea Moldovei a o face. Și în acelaș caz am fi fost, dacă Domnul s'ar fi ales dintre noi. Crede mai bine ca lista civilă interesând pe Domn, Ministerul să fie față și dela el să fie inițiativa, și părerea d-sale este a se amâna această cestie, până după facerea regulamentului, care se va depune de comisie peste două zile.

D-l *Bozianu* replică că d-l Brăiloiu, nerăspunzând la propunerea d-lui de a se adopta un regulament provizoriu, singur recunoaște această necesitate, căci s'a mărginit numai a contesta urgența votării listei civile înainte de venirea Domnului. Chiar de se va primi de bună obiecția d-lui, tot există alte considerații ca să ne determine a intra în discuție: starea de neactivitate în care ar sta Adunarea până la primirea regulamentului definitiv. Cât pentru inițiativa ce d-l preopinent crede că se cuvine Ministrilor, oratorul nu vede ce ar avea să apere Ministerii în discuția acestei legi, care purcede dela Adunare, iar nu dela Guvern. De aceea stăruiește în propunerea sa.

D-l *Barbu Belu* cere să stăruască Adunarea în hotărîrea luată prin procesul-verbal al ședinței precedente.

Mai multe voci îi răspund că nu s'a votat asupra acestei chestii.

D-l *Dimitrie Ghica* zice că, pentru aceasta, nu s'a consultat Adunarea și propune ca Eminentă Sa să consulte Adunarea asupra propunerii d-lui *Bozianu*.

D-l *Belu* replică: ca dovadă că s'a primit această propunere, este procesul verbal și cere a se ceti.

Se cetește și se găsește că Adunarea s'a consultat și s'a primit acea propunere.

D-l *Bozianu* readuce chestia pe tărâmul dintâiu, și adaogă că prin acel proces verbal, amânându-se discuția listei civile, Adunarea a modificat numai ordinea zilei, ceea ce Adunarea este totdeauna liberă a face; prin urmare ce o oprește astăzi de a-și schimba iar ordinea zilei și a reveni la discuția listei civile, de se va adopta propunerea d-sale?

D-l *Ioan E. Florescu* recunoaște că d-l *Bozianu* are dreptate, că a votă lista civilă este o chestie de delicateță și crede că în fond toți d-nii deputați sunt uniți că trebuie a se votă lista civilă; însă e de părerea d-lui *Belu* a o amâna, după cum s'a hotărît în ședința precedentă.

D-l *Bozianu* repetă că Adunarea n'a hotărît a nu se discuta lista civilă, ci numai a modificat ordinea zilei.

D-l *Ioan Brătianu* iea cuvântul și zice că Adunarea, când a amânat discuția listei civile, credea că comisia va primi regulamentul Moldovei, și nu va întârziă lucrarea; acum însă că această lucrare s'a întârziat, nu se cuvine ca Adunarea să stea în nelucrare; și crede că ar fi bine să se primească propunerea d-lui *Bozianu*, fiindcă Adunarea se află în față cu chestii urgente, și să se voteze din proiectul comisiei cel puțin cifra listei civile, rămâind celelalte părți a se discuta la timp.

D-l *Boerescu*, invocând uzul general al altor Adunări, și motivul de delicateță și de cuviință, aduce aminte că comisia aleasă și-a depus proiectul, și nu e trebuință să aștepte Adunarea săvârșirea regulamentului; se poate

prea bine să voteze de acum cifra listei civile, mai cu seamă că s'a făcut atâta vorbire și unii din deputați și-au manifestat opinii într'un sens și alții într'altul.

D-l *Costache Cantacuzino* primește părerea d-lui Boerescu pentru a se votă lista civilă, stăruiește însă ca în alte lucrări să nu mai intre Adunarea, până nu-și va avea regulamentul.

D-l *I. Oteteleșanu* zice că mulți nu cunosc regulamentul Divanului ad-hoc.

D-l *Grigorie Filipescu* răspunde ca să lase pe cei ce n'au fost la Divanul ad-hoc să zică aceasta.

D-l *Ioan Brătianu*: Chestia este aceasta: Adunarea simte necesitatea ca, ori de câte ori se va prezentă o chestie urgentă, până la primirea regulamentulului definitiv, să adopteze pe acela al Adunării ad-hoc? Sau are destulă confiență în înțelepciunea și disciplina sa, încât să desbată atât lista civilă, cât și orice alte chestii urgente, și să le voteze, fără ca să se supue la vreun alt regulament, decât la ordinea ce va trebui fiecare să păzească?

D-l *C. N. Brăiloiu*: Nu putem primi această propunere.

D-l *Ioan Brătianu*: Dar nici Adunarea nu-și poate lega mâinile și să stea în nelucrare, până când își va face regulamentul.

Eminentă Sa *Prezidentul* cere ca d-l Bozianu să-și formuleze propunerea.

D-l *C. Bozianu*: Propun ca, până la desăvârșirea regulamentulului, în chestiile urgente, să ne servim cu regulamentul Adunării din Moldova, de vreme ce unii pretind că nu cunosc pe acela al Adunării ad-hoc.

D-l *N. Lahovari* roagă pe onor. Adunare să primească, pentru desbaterile listei civile, pe acel regulament cu care ne vom sluji la desbaterea regulamentulului definitiv.

D-l *I. I. Filipescu*: Dacă comisiei, care este compusă numai de cinci membri, i-au trebuit zece zile, până să facă regulamentul, cât timp va trebui Adunării, care este compusă din 77 membri, ca să-l discute și să-l adopte? De aceea nu trebuie să lăsăm chestii urgente nehotărâte până atunci.

În urma acestora, făcându-se propunerea de mai mulți domni deputați de a se consultă Adunarea asupra propunerii d-lui C. Bozianu, se ridică d-l *C. Cantacuzino* și zice că, primindu-se regulamentul Moldovei, să serve numai pentru două săptămâni.

D-l *B. Catargiu*, plecând dela principiul că un proces verbal aprobat trebuie să fie o lege nestrămutată pentru Adunare, conchide că nu mai poate, în urma procesului verbal al ședinței precedente, să intre în nici o discuție, până când nu va avea Adunarea un regulament al său; că altfel ar ajunge ca fiecare să dezică azi cecece a zis ieri, și ca Adunarea să țeasă și să desțeasă necontenit, fără a putea odată pași înainte.

D-l *Dimitrie Ghica*, luând îndată vorba, roagă pe onor. preopinent ca să

nu mai stăruiească în zisele d-lui, și să revie asupra unei cestii, care, deși nu se hotărîse, dar eră în punctul de a se votă. Adaogă că necesitatea de a se hotărî cifra listei civile este în genere simțită de toți, și termină propuind a se consultă Adunarea, dacă voește să intre în discuție asupra acestei cestii.

D-l *Bozianu* răspunde că Adunarea însăș a cerut ca, în caz de a se primi propunerea d-sale, să nu fie obligată a se servi cu regulamentul Adunării din Moldova decât în curs de cincisprezece zile; că cine pune termin, primește lucrul. Cere dar să se pue la vot propunerea sa.

În urma acestora, Eminentă Sa *Prezidentul* pune la vot cu bile propunerea d-lui *Bozianu*.

Numărul votanților 59, din cari: bile albe 26; bile negre 33.

Propunerea se leapădă de Adunare.

D-l *Ioan Brătianu* depune pe biurou următoarea propunere:

«Camera iea hotărîrea că, dacă în intervalul primirei unui regulament definitiv se va înfățișă o cestie urgentă, ea o va discută, fără să fie oportită de lipsa unui regulament; această hotărîre va fi valabilă într'un termin de cincisprezece zile.»

Această propunere o susține astfel: dacă ar primi Adunarea de princip să nu lucreze nimic, până nu va aveă un regulament, ar atrage asupra-și o prea mare responsabilitate, pe care, cu toată solidaritatea ce există între membrii ei, d-lui nu ar luă niciodată asupra-și, și dacă nu se va primi, presumpția va fi că deputații vor să fie Adunarea în neactivitate.

Em. Sa Prezidentul propune amendamentul următor:

«Adunarea primește principiul că dacă, până se va discută și se va hotărî regulamentul din lăuntru al Camerei, se va înfățișă vreo pricină care se va socoti urgentă, atunci mai întâiu să se supue la cercetarea Camerei cestia urgenței, care aprobându-se, apoi Camera să intre în cercetarea fondului, și această hotărîre va aveă valoare numai pentru un termen de cincisprezece zile.»

Cu aceasta se unește și d-l *I. Brătianu*, și își retrace propunerea sa.

Adunarea, cōnsultându-se, primește propunerea Eminentei Sale.

D-l *V. Boerescu* propune ca urgentă, și ca făcând parte din ordinea zilei cestia de a se hotărî cifra listei civile, înainte de venirea Domnului, iar cât pentru detaliurile proiectului, declară că se pot lăsă a se discută și după votarea regulamentului. Demonstră urgența tot cu aceleași cuvinte, cu cari s'a servit și în discursul anterior: motive de delicateță, etc.

D-l *Ioan Brătianu* susține astfel urgența: până acum nici unul din noi nu cunoaște pe Prinț; prin urmare, ar puteă fiecare să-și enunțe liber opiniunea sa asupra cifrei listei civile, fără ca să i se poată impută că ar fi

influențat de vreun sentiment oarecare în aceasta. Acelaș lucru nu se mai poate aștepta, când Prințul va fi între noi.

În urma acestei discuții, puindu-se la vot, prin sculare și ședere, urgența se primește de Adunare.

D-1 *C. Cantacuzino* se scoală și invită Adunarea, ca de vreme ce a primit hotărîrea cifrei Listei civile ca urgentă, să intre în discuție.

D-1 *Boerescu*, ca raportor al comisiei însărcinate cu facerea proiectului de lege asupra Listei civile, arată că a fost de părere ca cifra să fie de 36.000 galbeni; că din raport a putut vedea onor. Adunare motivele cari au predominat la determinarea acelei cifre, și că rămâne a se face de Adunare observațiile ce va găsi de cuviință.

D-1 *Dimitrie Ghica*, cerând cuvântul, se scoală și face observație asupra cifrei de 36.000 galbeni, zicând că nu înțelege de ce lista civilă a unui Domn ales de nația întregă, în unanimitate, să fie mai mică decât aceea a Domnilor trecuți, și care a fost de 48.000 galbeni; că dacă nu i se va hotărî o listă mai mare decât în trecut, este de părere că ar fi de cuviință să fie cel puțin egală.

D-1 *Bozianu*, ca membru al comisiei acelui proiect, susține cifra de 36.000 galbeni, zicând că comisia, în facerea acestui proiect, nu a luat și nici n'a putut să ia de normă și de regulator faptele trecutului, ci numai necesitățile actuale, splendoarea și demnitatea Tronului; că aceste două considerațiuni au făcut pe comisie să hotărască cifra listei civile la 36.000 galbeni.

D-1 *Dimitrie Ghica* arată, că dacă a propus o listă civilă mai mare, motivul nu a fost pentru că ar voi ca viitorul nostru să se asemene cu trecutul; că este departe de inima d-lui o asemenea dorință. Crede numai că ar fi logic ca lista civilă să nu fie mai mică în viitor, pe când veniturile țării au să se înmulțească, și când lista civilă ce se dă Domnului nu sunt nicidecum bani aruncați pe fereastră, fiindcă cu o mână o primește și cu alta ne-o întoarce, cheltuind-o iarăș înlăuntrul țării, iar nu la străini.

D-1 *I. Brătianu*, luând vorba, se pronunță asemenea pentru cifra de 36.000 galbeni, pentru două cuvinte: 1-iu, ca să arate Domnului și nației că vrem să fugim cu totul de trecut și să intrăm pe un drum nou de economie; al 2-lea, pentru că, hotărîndu-se Domnului o listă civilă mai mică decât în trecut, în entuziasmul ce domnește în toate inimile pentru Alexandru Ioan I, va putea fiecare să cunoască, ca și Adunarea, că acesta nu este un Domn fastuos și că ceea ce-i place este demnitatea și simplitatea.

D-1 *Boerescu* se scoală și vorbește asemenea pentru cifra de 36.000, însă bazându-se pe alte cuvinte: Lista civilă, ce s'a dat până acum Domnilor, a fost într'o disproporție exorbitantă cu venitul Statului nostru; și spre a ne convinge despre acest adevăr, n'avem decât a stabili o proporție între ve-

nitul și lista civilă ale altor State, ale Franței de exemplu, și între venitul și lista civilă ale țării noastre până acum, și vom vedea cât de mare e diferența.

D-l *Ioan E. Florescu*, ca membru al comisiei Listei civile, susține asemenea cifra de 36.000 galbeni, și arată că una din considerațiile ce au prezidat la facerea acestei liste civile, și cea mai puternică, a fost că lista civilă în realitate nu este de 36.000 galbeni, ci de 66.000, fiindcă mai este și aceea a Moldovei de 30.000, care, în imaginația d-sale, nu o poate vedea separată de aceea a Țării-Românești, fiind un singur Domn; a doua considerație este că, tot în acel proiect, dotația și reparările cele mari ale palatului se lasă în sarcina Statului, de vreme ce până acum au fost în a listei civile.

D-l *Dimitrie Ghica* declară că, după rezoanele ce s'au dat de preopinienți, își retrage amendamentul său, însă explică din nou motivele ce l-au determinat a-l propune, și pe cari demonstrează că acea propunere nu a făcut-o din nesocotință, ci numai privind lucrul din alt punct de vedere. Cât pentru cel din urmă cuvânt dat de d-l Florescu pentru a susține cifra de 36.000 galbeni, arată că, deși în trecut a putut fi, în teorie, aceea ce pretinde d-lui, adică că reparațiile Palatului au fost în sarcina Domnului, însă în faptă a fost cu totul altfel; dovadă, zice, că sunt dosarele în cari figurează 60.000 lei pentru reparații de sobe în Palat.

Retrăgându-și Prințul *Dimitrie Ghica* amendamentul d-sale, *Eminența Sa* consultă Adunarea, prin sculare și ședere, dacă primește cifra de 36.000 galbeni pentru lista civilă. Adunarea primește în unanimitate.

După ce se consultă Adunarea, ședința se ridică și *Eminența Sa* anunță viitoarea ședință pentru Marți, 10 Februarie.

Prezidentul, (subscris) Nifon, Mitropolitul Ungro-Vlahiei.

Secretarii, (subscriși:) A. Arsache, S. Fălcoianu, Sc. Turnavitu, C. Argintoianu.

Urmează primirea în București a Domnitorului.

Programa întocmită de către Consiliul Administrativ Extraordinar pentru solemnitatea primirii Măriei Sale Alexandru Ioan I, Domnul Principatelor-Unite Moldavia și Valahia, în București, publicată în 3 (15) Februarie 1859 :

1. La 1-iul rond al șoselei Kiselef se va așeza un cort cu cabină, unde Măria Sa se va coborî din trăsura de drum.

2. Întâmpinarea la cort se va face :

a) De Consiliul municipal al Capitalei, cu pâine și sare, după obicei, fiindu-se și un discurs de către d-l Prezident al Municipalității, potrivit cu ocazia;

b) De Șeful oștirea, însoțit de Stabul domnesc și Stabul ostășesc călări;
 c) În fața cortului vor fi înșiruite un escadron de cavalerie și două batalioane de infanterie.

3. După cetirea discursului se va pune în dispoziția Măriei Sale o caretă cu patru cai și un cal de călărie, pentru intrarea în Capitală.

4. Cortejul va porni către Mitropolie în chipul următor:

a) Jandarmeria;

b) Președintele Municipalității, Vornicul de oraș și Vornicul de temnițe, călări;

c) Corporațiile cu steagurile lor și eșarpe;

d) Un escadron de cavalerie;

e) Măria Sa Domnul, încunjurat de Stabul domnesc și ostășesc, călări, având pe șeful Oștirea în dreapta și pe șeful Poliției în stânga;

f) Două batalioane de infanterie vor încheia cortejul.

În timpul mergerei dela barieră până la Sfânta Mitropolie, clopotele se vor trage pe la biserici.

5. Ajungând în această orândueală la Sf. Mitropolie, Măria Sa va fi primit în biserică de Eminența Sa Părintele Mitropolit, de d-nii membri ai Adunării Naționale, de d-nii Miniștri și de înalții funcționari, unde se va săvârși Te-Deum; apoi trecând în sala Adunării, se vor înfățișa Măriei Sale cuviincioasele felicității din partea autorităților publice.

6. După săvârșirea acestei ceremonii, d-nii Miniștri precedează singuri pe Măria Sa la palatul de reședință, unde-l primesc.

7. Seara va fi iluminăție mare și la teatru se va da o reprezentație potrivită cu ocazia.

8. Se va da și un bal în sala teatrului de către Municipalitate, în ziua ce se va hotărî pentru aceasta.

Ministrul din Lăuntru al Țării-Românești, (s) Nicolae Golescu.

Procesul verbal IX al Adunării Elective a Valahiei, din 8 (20) Februarie 1859:

Astăzi, Duminecă la 8 Februarie anul 1859, Adunarea Electivă a Țării-Românești, convocată în seantă extraordinară, cu ocazia venirii Înălțimei Sale Domnului Stăpânitor, s'a adunat, sub președința d-lui *Costache Cantacuzino*, unul din Vicepreșidenți, care deschide seanta la 2½ ore după amiază.

Se face apelul nominal, la care n'au răspuns d-nii C. A. Rosetti și C. Otteteleșanu.

După aceasta, anunțându-se că Înălțimea Sa a sosit și se află în biserică, d-l Vicepreșident *Costache Cantacuzino*, împreună cu membrii biuroului, ies în deputație, spre întâmpinarea Înălțimei Sale, care intrând în sala ședințelor, precedat de Eminența Sa Părintele *Mitropolit* cu tot clerul, în acla-

mașile deputaților și ale poporului, s'a suit la biurou și, cu mâna pe Evanghelie, pronunță în fața Adunării următorul jurământ:

«Jur, în numele prea Sfintei Treimi și în fața țarei, că voiu păzi cu sfințenie drepturile și interesele Principatelor-Unite, că în toată Domnia Mea voiu priveghia la respectarea legilor pentru toți și în toate, și că nu voiu avea înaintea ochilor Mei decât binele și fericirea nației române. Așa Dumnezeu și compatrioții Mei să-Mi fie întru ajutor.»

Se primește de Adunare cu mare entuziasm, mulțumire și recunoștință.

Eminența Sa *Mitropolitul* ia cuvântul și pronunță următorul discurs:

«Măria Ta! Sunt secolii de când acest popor, care te încunjoară și te îmbrățișează cu lacrimi de bucurie, nu încetă strigând către Cel Atotputernic și chemând luarea Lui aminte la suferințele și durerile sale. În mijlocul atâtor nenorociri, de cari fu apăsat, n'a avut apărător decât singură credința sa în Dumnezeu, și speranța într'o Providență, care îl mână prin cărări neștrăbătute către limanul așteptat. Dumnezeu dar, Măria Ta, pentru credința lui cea neclintită întru dânsul, nu-l părăsi în voia fruntunelor, ci-l sprijini cu brațul său cel prea puternic, și-l conduse, printre stânci și prăpăstii, mântuindu-l de toate pericolele ce-l amenințară ca să-l șteargă din cartea viitorimei. Acest popor, Măria Ta, în adâncul suspinurilor sale, așteptând după credința și speranța sa, nu se îndoește că Măria Ta ești cel trimis de Providență, ca să pui sfârșit suferințelor și durerilor lui; nu se îndoește că Măria Ta ești venit ca să-l luminezi cu înțelepciunea Măriei Tale, și să-i pregătești un viitor fericit și demn de gloria strămoșilor noștri, din care se vede căzut. În sfârșit, Măria Ta, ca chemat de poporul român și trimis de Providență, întinde-i dreapta Ta, ridică-l din căderea sa și-l condù pe câmpiile cele pline de flori neveștejite; căci numai acolo poate el să-și redobândească cununa gloriei și a virtuții, cu care se încununară odată nemuritorii noștri strămoși; iar Măria Ta să trăești ani mulți, ca să lași mai multe pagini de fapte în istoria dulcii noastre patrii».

Măria Sa răspunde cuvintele următoare :

«În curajul cu care ați desăvârșit actul măreț, Domnilor Deputați, Mă in-sufllu de o îndoită putere pentru a înainta, cu concursul Domniilor Voastre, fără sfială, tot ce va conduce nația română spre fericire, încredințându-vă că, întru aceasta, nu voiu cruța nici o osteneală, nici Mă va opri vreo pri-mejdie. Intemeieze-se dar frăția românească !»

După aceasta, cu acelaș ceremonial cu care a intrat, Înălțimea Sa se re-trage din sala Adunării; iar Eminența Sa *Prezidentul* ridică ședința.

Prezidentul (subscris) Nifon, Mitropolitul Ungro-Vlahiei.

Viceprezidentul, (subscris) C. Cantacuzino.

Secretarii (subscriși:) A. Arsache, Scarlat Fălcoianu, Scarlat Turnavitu,
C. Apostolescu.

Manifestul Domnitorului Alexandru Ioan I către poporul Valahiei,
din 8/20 Februarie 1859:

Principatele-Unite Țara-Românească și Moldova.

Noi, Alexandru Ioan I, cu mila lui Dumnezeu și voința națională, Domn al Moldovei și al Țării-Românești. La toți de față și viitori sănătate.

Voința nației prin legiuitele sale organe, Adunările naționale electivă din Iași și București, Ne-a ales Domn al Moldovei și al Țării-Românești. Acest mare act național, săvârșit prin unanimitatea voturilor amânduror Adunărilor, a unit tronurile lui Ștefan cel Mare și al lui Mihaiu Viteazul.

În ochii Noștri, acest act este triumful unui princip mântuitor, ce face să bată inimile tuturor Românilor: frăția românească.

Suindu-Ne pe tron cu numele de Alexandru Ioan I, mândru și fericit de a vedea numele Nostru înscris în rândul Domnilor Țării-Românești, cea întâi datorie a Noastră este de a Ne adresa către voi, iubiților compatrioți din Țara-Românească, de a vă ura pace și fericire, și de a vă spune cari sunt cugetările și țințirile Noastre.

Înainte de a Ne sui pe tronul Țării-Românești, Noi, în fața Adunării, am făcut următorul jurământ: «Jur, în numele Prea Sfintei Treimi și în fața țării, că voi păzi cu sfințenie drepturile și interesele Principatelor Unite; că, în toată domnia Mea, voi priveghia la respectarea legilor pentru toți și în toate și că nu voi avea înaintea ochilor Mei decât binele și fericirea nației române. Așa Dumnezeu și compatrioții Mei să-Mi fie întru ajutor».

Linia Noastră de purtare în oblăduirea Țării-Românești nu o putem mai bine arăta, decât întrebuițând aceleași cuvinte ce am rostit la suirea Noastră pe tronul Moldovei:

«Vom fi domn constituțional; vom respecta toate drepturile Adunării electivă; și toate stăruințele Noastre vor avea de țel dezvoltarea nouălor instituții ce ne-a recunoscut Europa și adevărata și temeinica punere în lucrare a reformelor, ce sunt menite de a introduce în societatea noastră marile principii ale Staturilor moderne. Pentru ca aceste mari reforme să aibă drept rezultat fericirea obștească, Noi sfătuim și îndemnăm pe toți compatrioții Noștri de orice stare și condiție, ca să uite desbinările și urile trecute. Numai pacea dintre noi, numai iubirea între fiii aceleiaș țări și nații, numai o deplină armonie între toate clasele societății, întrunind așa toate puterile, poate să ne întărească, și așa și guvernământul și poporul, mână în mână, să ridicăm patria noastră din căderea în care au adus-o nenorocitele întâmplări ale trecutului. Misia Noastră, deși frumoasă, este foarte grea. Noi nu vom putea-o împlini, decât dacă vom avea îmbrățișarea sinceră și sprijinul puternic al compatrioților Noștri; toate zilele Noastre vor fi între-

buințate în chip de a le merita și dobândi. Noi facem un apel la patriotismul, râvna și activitatea funcționarilor publici, cari sunt legiuitele organe ale guvernământului în relațiile sale cu particularii. Legile căzuse în pă-răsire și cu dănsese toată puterea ocârmuirii. Legile trebuie să-și redobân-dească toată autoritatea. Puterea executivă, având a fi în viitor organul le-galității celei mai stricte, trebuie dar să fie tare și respectată de toți. Trebuie ca, în viitor, fiecare cetățean, fără osebire, să fie apărat în onoarea, în vieța și în averea sa. Aceste mari bunuri sunt încredințate ocrotirii autorităților publice. Precum dar vom avea de bucurie a căută și a răsplăti toate me-ritele, tot devotamentul, tot serviciul onorabil al funcționarilor mari și mici, tot așa guvernământul Nostru este nestrămutat hotărît de a pedepsi fără cruțare și cu toată asprimea legilor toată călcarea de lege».

Aceasta este profesia Noastră de credință ce o adresăm Țărei-Românești, întocmai precum am adresat-o și Moldaviei. Ea arată toată mărimea și greu-tatea misiiei ce Ne este încredințată de către voința națională. Vom avea însă curajul de a o primi și energia de a o împlini; căci Ne rezemăm pe concursul înțelept și patriotic al unui popor, ce voește a se regenera și a se face vrednic de mărimea numelui său de nație română. Tuturor compatrio-ților Noștri le trimitem domneștile și frățeștile noastre urări, și Dumnezeu să binecuvinteze Pricipatele-Unite!

Datu-s'a în domneasca Noastră rezidență a Țărei-Românești, București, în ziua de 8 Fevruarie, anul mântuirii 1859, iar al domniei Noastre în Prin-cipatele-Unite cel întâiu.

(Subscris:) Alexandru Ioan.

(Contrasemnați:) Ioan A. Filipescu, Nicolae Golescu, Barbu Catargiu, Barbu Vlădoianu, Ioan C. Cantacuzino, Grigorie Filipescu, Dimitrie Brătianu.

Comunicația M. S. Alexandru Ioan I, Domnul Principatelor-Unite, adresată Prea Sfinției Sale Părintelui Mitropolit al Țărei-Românești Nifon, în 8 (20) Fevruarie 1859:

Voința națională, la care ați participat și Prea Sfinția Voastră, ca Prezident al Adunării Naționale Elective, Ne-a ales Domn al Țărei-Românești. Voința națională este voința lui Dumnezeu. Datoria Noastră cea dintâi este ca să ridicăm glasul Nostru de recunoștință către Atotputernicul, care și-a îndreptat cereștile priviri asupra nației române și a revărsat îndurările sale asupra persoanei Noastre! Ne adresăm dar către Prea Sfinția Voastră, care sunteți păstorul turmei și capul religiei, rugându-vă să înălțați ale voastre cuvioase rugăciuni către Dumnezeul strămoșilor noștri, pentru fericirea și mărirea țărilor surori, Principatele-Unite. Aceasta este cea întâi și cea mai

mare a Noastră cerere, ce depunem la picioarele altarului dumnezeesc. Iar ca Domn și ca creștin, chemăm asupra-Ne binecuvântarea Prea Sfinției Voastre, a iubitorilor de Hristos Părinți Episcopi și a întregului cuvios Cler al Țării-Românești, iubita Noastră patrie, ca să putem păși cu vrednicie pe calea măreață ce Ne-ați deschis împreună cu demnii reprezentanți ai Țării-Românești. Al Prea Sfinției Voastre întâiul fiu sufletesc

(Subscris) Alexandru Ioan.

Cuvântul adresat Măriei Sale Alexandru Ioan I de Reprezentanții a șasesprezece județe ale Țării-Românești, în 9 (21) Februarie 1859:

Măria Ta! Sunt secolii de când suferim în tăcere. Astăzi sosirea Voastră între noi pare o îmbunare a soartei și ne înveselește, ca în zilele frumoase ale vechilor noastre sărbători naționale. Astăzi tot Românul, ce-și iubește țara, salută în Voi cu fericire pe alesul și scutitorul ei. Astăzi toți acei ce au o inimă și o cugetare dreaptă s'or strânge pe lângă tronul Măriei Tale și vor păși cu bărbăție către un viitor măreț. Astăzi Românii ce au cunoștința vechilor datine își vor aduce aminte de timpii glorioși, în cari ne făceam singuri legile și numiam pe Domnitorul nostru, în cari eram tari în lăuntru și respectați în afară.

Măria Ta, Sunt câțiva ani de când Puterile semnatare Tractatului din Paris, cunoscând păsurile și durerile noastre, ne întrebă în fața lumii întregi, cari ar fi mijloacele ce ne-ar putea scoate din umilirea și degradarea, unde ne aduseră dominarea străinului, neînțelegerile și luptele oarbe dintre noi. Măria Ta știți cu ce demnitate Românii au răspuns, într'un glas, la această chemare generală și supremă. Din nefericire însă, arbitrii luminați ai României nu ne încuviințară toate dorințele, îndoindu-se poate de sinceritatea lor, de statornicia și puterea morală a unui popor decăzut. Cu toate acestea, în urma Convenției din 7/19 August, Camerele române, prin numirea Voastră unanimă la tronurile țărilor, arătară din nou că nația persistă în hotărîrea sa, în expresia adevărată a dorințelor sale, emise mai dinainte.

Măria Ta! Suntem convinși că cunoști și împărtășești dorința și voința națională. Ea este Unirea Principatelor, România și Moldavia, adică amorul și înfrățirea în prezent, puterea și dezvoltarea în viitor.

Măria Ta! Nu este mult de atunci, ai luptat împreună cu noi pentru înființarea acelei idei mari, acestei idei de viață și mântuire a patriei comune: Măria Ta vei merge înainte, vei crește și vei păzi arborele Unirei, ce am plântat de curând în pământul nostru. Și noi, reprezentanți legiuitori ai României, luăm angajamentul solemn și sfânt că Te vom susține în orice ocazie, că, pentru triumful Unirei, vom pune în dispunerea Măriei Tale mijloacele noastre morale, și la trebuință, brațele și averea României.

Măria Ta! Ca Reprezentanți ai nației, ne permiserăm să-Ți arătăm credința și dorințele ei actuale; ca Români, ne permitem să-Ți exprimăm speranțele noastre în viitor. Contăm, Măria Ta, pe înființarea unui guvern curat constituțional, pe o administrație inteligentă, nepărtinitoare și justă, pe apărarea statornică a drepturilor, a libertăților și a independenței noastre personale în contra oricărui inamic de afară sau din lăuntru.

Sfârșim, Măria Ta, urându-Ți ca, în toată cariera politică ce vei avea a parcurge, să fii așa de fericit ca și la începerea ei, biruind toate anevoințele ce vei întâmpina, cu aceeași înlesnire și pace.

Trăească Măria Sa Alexandru Ioan I!

În mijlocul acestor serbări, se primește la ziarul «Steaua Dunărei» din Iași telegrama următoare din 8/20 Fevruarie 1859, din Bacău, anunțând o nouă manifestare pentru Unire — prima alegere a unui Muntean ca deputat moldovean:

Colegiul proprietarilor mici din Bacău, prin vot unanim, a ales pe Alexandru Grigorie Goleșcu Negru.

Procesul verbal X al Adunării Elective a Valahiei, din 10/22 Fevruarie 1859:

Astăzi, Marți, în 10 Fevruarie anul 1859, Adunarea Electivă a Țării-Românești s'a adunat în sala ședințelor sale sub prezidenția Eminenței Sale Părintelui Mitropolit. Ședința se deschide la 11 ore.

D-l *Dumitru Brătianu*, Secretarul Statului, dă cetire Adunării următorului mesaj al Măriei Sale Domnului:

Domnilor Deputați ai Țării-Românești,

Actul de înalt patriotism, care a întrunit în unanimitate asupra Mea vorturile Adunării D-voastre, este demn de admirarea lumii. El este și va fi în ochii istoriei mai mult decât înălțarea pe tron a unui om devotat cauzei naționale; el este triumful unui principiu mântuitor, și înălțarea unei nații întregi! Onoare Domniilor-Voastre, domnilor reprezentanți ai Țării-Românești, căci ați știut a realiza dorința cea mai vie a nației române: Unirea tronurilor românești! Aceste tronuri glorioase ne sunt oferite Nouă prin voința unanimă a Românilor din Principatele-Unite! Mândru de a Ne sui pe ele, Noi vom avea cea mai sacră datorie de a redobândi și păstra vechea lor demnitate. În împlinirea acestei frumoase chemări, vom fi fericit să ne putem rezemă pe energicul și luminatul Domniilor-Voastre patriotism! Primiți, Domnilor Deputați, mulțumirile sincere ale Domnului ales de D-voastre,

și a căruia deviză este și va fi: binele Principatelor-Unite, în toate și înainte de toate.

(Subscris) Alexandru Ioan.
(Contrasemnați) I. A. I. Filipescu, B. Catargiu, N. Golescu, I. Cantacuzino,
B. Vlădoianu, Gr. Filipescu, D. Brătianu.

Adunarea îl primește cu aclamație.

D-l *Boerescu* propune că ar fi cuviincios ca Adunarea să facă o adresă de mulțumire Înălțimei Sale.

Adunarea primește, și pentru redacție numește o comisie de trei membri, Prințul Dimitrie Ghica, d-nii C. Bozianu și Vasile Boerescu. Această adresă Adunarea hotărăște să se prezinte Măriei Sale prin biuro.

Prezidentul, (subscris) Nifon, Mitropolitul Ungro-Vlahiei.
Secretarii, (subscriși): A. Arsache, S. Fălcoianu, Sc. Turnavitu, C. Apostolescu.

Procesul verbal XI al Adunării Elective a Valahiei, din 11 (23) Februarie 1859 :

Astăzi, Miercuri, 11 Februarie, anul 1859, Adunarea Electivă a Țării-Românești s'a adunat în sala ședințelor sale, sub președința Eminenței Sale Părintelui *Mitropolit*.

D-l *Boerescu*, din partea comisiei însărcinate cu redacția Adresei de mulțumire către Măria Sa Domnul, se suie la tribună și dă cetire următorului proiect :

Măria Ta! Adunarea generală a Țării-Românești a primit cu cel mai viu sentiment de respect și de bucurie mesajul ce i s'a adresat de către Măria Ta.

Dacă, prin votul său dela 24 Ianuarie, Adunarea a ridicat nația înaintea sa și a Europei întregi, cu atât mai mult se ridică nația, când alesul acestei Adunări știe, precum zice însuș, să redobândească și să păstreze vechea demnitate a tronurilor întrunite.

Camera Te va ajută cu energie și patriotism în acest drum glorios, care duce la reînvierea drepturilor noastre politice, căzute în uitare, la respectarea tractatelor noastre, la readucerea, în fine, a unei naționalități ce se credea stinsă.

Tot acest concurs Camera promite Măriei Tale pentru toate reformele, cari au să aducă lumina, prosperitatea și puterea Statului nostru.

Așa, opera regenerării române se va completa, și patria noastră va putea fi mare și tare.

Primește, Măria Ta, mărturisirea sentimentelor noastre de devotament și profund respect.

Adunarea, consultată, primește această adresă în unanimitate, care s'a subscris de membrii biuroului și s'a dat în mâinile Em. Sale, care împreună cu biuroul să o supună Înălțimei Sale.

Ședința se ridică.

Prezidentul, (s.) Nifon, Mitropolitul Ungro-Vlahiei.

Secretarii (ss) Ap. Arsache, Sc. Fălcoianu, S. Turnavitu,
C. Apostolescu.

În ședința din 14 (26) Februarie 1859 se primește în Adunarea din București Deputația trimisă de Adunarea suroră din Iași.

Pracesul verbal XIII al Adunării Elective a Valahiei, din 14 (26) Februarie 1859 :

Astăzi, la 14 Februarie anul 1859, Adunarea Electivă a Țării-Românești, adunându-se în sala ședințelor sale, sub președința Em. Sale Păr. *Mitropolit*, la 11 ore înainte de amiază, a ținut a XIII-a a sa ședință.

Spre întâmpinarea Deputaților Moldoveni a ieșit o deputație, compusă de d-nii: Dimitrie Ghica, C. Bozianu, Vasile Boerescu, Costache Rosetti și de d-l Mihail Marghiloman, cari introducându-i în sala Adunării, fură primiți de d-nii Viceprezidenți și Secretari ai Adunării.

D-l *Kogălniceanu*, unul dintre deputații moldoveni, cerând voie dela Em. Sa Prezidentul, cetește Adresa Camerei moldovene către Camera română, din 28 Ianuarie (9 Februarie) 1859.

Asemenea se dă cetire și Adresei Adunării Elective a Moldovei către Înălțimea Sa, spre răspuns la mesajul, prin care i s'a comunicat alegerea din Țara-Românească și mijlocirea Măriei Sale către Puteri din 28 Ianuarie (9 Februarie) 1859.

Apoi d-l *Kogălniceanu* pronunță un discurs, la care d-l *Boerescu* îi răspunde. Amândouă aceste discursuri sunt anexate la acest Proces verbal. (Anexa A și B).

La plecarea deputaților moldoveni, deputația ce le ieșise înainte, îi conduce până la trăsuri.

Prințul *G. Știrbei*: Sunt de părere să se numească o comisie, care să se însărcineze cu răspunsul la Adresa Adunării Moldovene.

Se consultă Adunarea asupra propunerii Prințului *G. Știrbei*, și se primește. Se procedează la vot pentru întocmirea comisiei de cinci membri, și rezultatul a fost: d-nii Vasile Boerescu, Prințul *G. Știrbei*, C. Brăiloiu, Al. Florescu și C. Bozianu.

D-l *C. A. Rosetti* zice că ar fi bine să se arate comisiei pe ce cale trebuie să urmeze cu redacțiunea răspunsului la adresa Adunării moldovene.

D-l *Boerescu* zice că, în asemenea împrejurări, textul comisiei este în vedere.

D-l *Ministru al Afacerilor din afară* dă cetire Adunării următorului mesaj al M. Sale :

Domnilor Deputați ! La înălțarea Mea pe tronul Țării-Românești, cu unanimitatea voturilor D-voastre, am comunicat Adunării Naționale Elective a Moldovei actul, prin care am arătat Puterilor, ce au subscris Tractatul dela Paris, alegerea făcută de D-voastre în persoana Mea, și a ei însemnătate. Aceeaș comunicare Mă grăbesc a face astăzi D-niilor Voastre, membrii Adunării Naționale Elective a Țării-Românești. Dumnezeu să binecuvinteze lucrările D-voastre, Domnilor Deputați ! Dumnezeu să binecuvinteze Principatele-Unite !

(Subscris) Alexandru Ioan.
(Contrasemnat) Ministrul Secretar de Stat la Departamentul
Afacerilor străine, D. Brătianu.

Actul alăturat pe lângă acest mesaj s'a anexat la acest Proces verbal.

D-l *Barbu Belu* zice că, în urma înaltei comunicări de mai sus, crede că memorandumul Adunării Elective, explicător votului din 24 Ianuarie, ce Adunarea hotărîse a se adresă către Puteri, și a căruia discuție figurează la ordinea zilei, îl crede de prisos.

Adunarea aprobă părerea d-lui Belu și hotărăște a se scoate dela ordinea zilei.

În urmă, *Eminența Sa*, consultând Adunarea, ridică ședința la 3 $\frac{1}{2}$ ore, și anunță viitoarea întrunire pentru Marți, 17 Fevruarie.

Prezidentul (subscris) Nifon, Mitropolitul Ungro-Vlahiei.
Secretarii, (subscriși:) A. Arsache, Scarlat Fălcoianu, Scarlat Turnavitu, C. Apostolescu.

Anexa A. — Discursul ținut de d-l M. Kogălniceanu, în ședința Adunării Elective a Valahiei, în 14 (26) Fevruarie 1859 :

Domnilor Deputați !

Dacă Adunarea Electivă a Moldovei a putut încredința unora din membrii ei o misie onorabilă, aceasta este misia ce ne-a încredințat-o nouă ; căci a făcut din noi interpreții a două milioane de Români către alte trei milioane. Mare onoare ni s'a făcut nouă, ca să putem figura în această Adunare, care s'a făcut atât de ilustră prin lumenatul ei patriotism, care a știut să se puie mai presus de toate piedicile, care a triumfat de tot spiritul de partidă și de orice considerație personală, și care, prin actul cel mare dela 24 Ianuarie, a dovedit Europei că vechea virtute romană încă nu s'a stins din inimile colonilor lui Traian. Mare onoare mi s'a dat mie în parte, de a mă sui

pe această tribună, de pe care au răsunat atâtea glasuri ilustre, în favoarea naționalității române și a libertăților publice.

Adunarea Electivă a Țării-Românești, prin întrunirea unanimă a sufragiilor ei pe capul alesului nostru, a arătat Europei ce voește nația. Votul ei dela 24 Ianuarie n'a fost numai o sublimă protestație în contra hotărârei acelora ce au vroit să ție despărțite două ramuri ale aceluiaș copac, două fice ale aceleiaș mame; dar a fost totodată și o răsplătire Moldaviei. Și, în adevăr, domnilor, Moldova aveă drept a fi răsplătită, căci ea a suferit mult, până a veni la votul ei din 7 Octomvrie. Ea, pentru ca să poată proclama Unirea, a fost expusă la toate piedicile din afară și din lăuntru. Se socotiă că Moldovenii nu vor fi în stare să puie deoparte interesele private și să le sacrifice în fața celor generale; se socotiă că Unirea este o faptă prea mare pentru a se putea realiza de către noi. Moldova însă a biruit tot. Neconsultând decât datoria lor către patrie, clasele cele înalte au arborat steagul naționalității, și tot poporul le-a urmat!

Însăș opresia, la care nația a fost expusă, i-a îndoit curajul; în zadar s'au chemat în ajutor toate puterile; în zadar s'a călcat Tractatul de Paris; în zadar în capul țării s'a pus un Caimacam străin cu limba și cu inima. Aceasta a fost o palmă, pe care Moldova n'a uitat-o. Aceasta ne-a revoltat și ne-a îmbărbătat de laolaltă, și în ziua de 7 Octomvrie 1857, afară de două voturi, cari și acestea în urmă s'au căit, Unirea s'a proclamat de întreaga Adunare ad-hoc. Așa dar, în ziua de 5 Ianuarie, după ce Adunarea Electivă a Moldovei a fost convocată, cel dintăiu vot al ei a fost iarăș proclamarea Unirei Principatelor; și apoi, pășind la alegerea Domnului, ea a ales pe acela pe care l-a socotit mai capabil pentru a aduce la bun sfârșit marele principiu al Unirei.

Așa dar, domnilor, când ați ales pe alesul Moldovei, Domniile Voastre n'ați luat numai Domnul ei, ci ați luat Moldova întreagă. Moldova, de azi înainte, face parte din România; și de acum, orice hotărâre veți lua în favorul nației române, să fiți siguri că Moldova nu va mai lipsi, ci vă va urmă oriunde o veți duce pentru apărarea autonomiei și pentru desvoltarea naționalității noastre. Însă nu trebuie să ne ascundem că votul din 24 Ianuarie rădică multe greutăți și complicațiuni. Diplomația străină iarăș discută în privința țării noastre. În asemenea împrejurări, concursul tuturor Românilor este necesar; ei trebuie să fie gata nu numai când li se vor încuviința cererile lor, dar încă când li s'ar neîncuviința. De aceea Adunarea Moldovei a crezut de trebuință a se adresa către D-voastre și a vă propune întrunirea la Focșani a amânduror Camerelor, spre a ne consulta împreună și mai de aproape de aceea ce este de făcut, și în caz de a dobândi un verdict aprobativ, și la caz din contra. Acesta este scopul chemării ce vi se face. Adunarea Mol-

dovei nu voește să sfărâme Convenția și Tractatul. Ele ne consfințesc autonomia; însă Adunarea Moldovei vrea să ia mijloacele cele mai bune spre a le apăra, în caz când alții le vor ataca.

Trebue să ne pregătim, prin chipuri înțelepte, însă temeinice; o nație care-și are conștiința drepturilor sale trebue să aibă și curajul de a le apăra. Numai atunci ea este respectată. Votul D-voastre din 24 Ianuarie ne-a ridicat înaintea Europei; ne vom ridica încă și mai mult, când îi vom dovedi că știm să apărăm aceea ce am făcut, și că, cu toate greutățile, Unirea trebue să fie rezultatul lucrărilor și al ținirilor noastre. Unirea este vocea lui Dumnezeu; Unirea ne este atât de necesară, încât, fără dânsa, nu ne este cu putință a deslegă nici chiar cestiile sociale, la soluția cărora suntem îndatorați prin Convenție de a proceda. Unirea este folositoare pentru ambele țări surori; prin Unire, înseși vișturile noastre se vor face virtuți. Noi vă vom aduce pozitivismul, la care ne-au format nenorocirile deosebite ce am avut. Țara-Românească este întreagă, Moldova este sfâșiată. Țările ei cele mai frumoase au fost rupte; Moldova, redusă în hotarele ei de astăzi, nu se poate apăra nici în contra năvălirilor, nici chiar în contra înrăuirilor străine. Însăș Capitala ei este două ore depărtată de hotar, prin urmare supusă a cădea într'o noapte în mâinile străinilor: și știți ce mare nenorocire este când Capitala cade în mâinile străinilor, căci țara întreagă cade. Moldova trebue dar să cate a se lipi către surora sa. De aceea, în Moldova, Unirea nu este o cestie de entuziasm, ci o cestie de judecată și de logică.

Iată cauza pentru care cu atâta energie Moldovenii voesc Unirea, pentru-că numai Unirea le poate asigura independința din lăuntru și puterea de a se apăra de înrăuirile străine. Ei nu cruță nimic ca să ajungă la dânsa; de aceea vedem în Moldova, că cu cât ridicăm ochii mai sus, cu atâta găsim o voință mai înfocată în favoarea Unirei.

Domnilor, niciodată o nație n'a datorat mântuirea sa numai altor nații; când cinci milioane de Români vor voi, ei vor și putea. Noi viețuim în secolul al XIX-lea, când nu se mai împart popoarele ca oile, când sângele popoarelor nu se mai varsă așa ușor, ca în acele timpuri barbare, când dreptul public nu eră cunoscut: astăzi, oricare Putere europeană contează pe opinia publică. Să avem dar curajul convicțiilor și al trebuințelor noastre. Să uităm desbinările trecute, să amânăm dintre noi cestiile secundare; să arborăm mai presus de toate steagul naționalității române, și să fim siguri că vom triumfa de toate greutățile. Să ne silim, mai ales, a dovedi Europei că pe cât suntem hotărâți a ne apăra dreptul de nație autonomă, pe atât nu voim a fi un obiect de grijă și de turburare pentru dânsa.

Să punem toată stăruința de a înfățișa o administrație înțeleaptă, care să îndestuleze toate interesele legitime, și o bună rândueală între noi, care să

dea megieșilor condiții de stabilitate și, atunci, să fim siguri că Europa va recunoaște votul nostru. Când noi am fi mulțumiți și fericiți între noi; când noi n'am atacă pe nimeni, pentru ce să ne atace alții?

Misia de a introduce pacea în țara noastră este păstrată claselor înalte.

Noi am jertfit de bună voie privilegiurile de naștere; însă sunt două privilegii, pe cari nu ni le poate ridică nimeni — privilegiul patriotismului și al virtuților cetățenești. Să căutăm dar ca, prin patriotism și virtuțile cetățenești, să întrecem pe celelalte clase; și atunci, și fără privilegiile nașterii, tot vom fi în capul nației. Să ținem seamă de nevoile și aspirațiile acestui popor admirabil ce-l are Țara-Românească, popor ce nu dorește decât a fi condus, popor ce, dela Focșani și până aici, n'am făcut decât a-l iubi și a-l prețui mai mult, și în capul unui asemenea popor se pot face minuni. Aceasta se poate face prin organizarea unei bune administrații și prin desvoltarea instituțiilor militare, cari au fost gloria și tăria strămoșilor noștri.

Tractatul dela Paris însuș ne zice că apărarea drepturilor noastre este încredințată puterii armate naționale. Să ne întărim dar puterea armată! Destul soldații noștri au servit de sentinelă la ușile străinilor. Destul steagurile române s'au umilit înaintea năvălirilor. Să mai fălfaie încă odată liber aceste stindarde și pentru apărarea patriei!

Domnilor, când Dumnezeu voește bine cu o nație, îi trimite entuziasm. Să unim dar la entuziasmul poporului energia și prudența bărbaților de Stat, și înși-ne noi vom culege ceea ce au semănat strămoșii noștri, și vom vedea pământul făgăduinței, vom vedea Unirea. Strămoșii și-au apărat patria în timpuri mult mai grele; să nu fim dar mai jos de ceea ce nația așteaptă dela noi.

Precum venerăm pe strămoșii noștri, să facem ca și strănepoții noștri să ne venereze pe noi. În mâinile noastre stă ca să ni se înscrie numele pe tablele de bronz ale istoriei. În mâinile noastre stă ca să facem să zică posteritatea că, sub pietrele sub cari avem a fi culcați, zac inimi mari și noble. În mâinile noastre stă ca, deși împlinindu-ne misia pe pământ, deși morți, dar încă din morminte să dăm urmașilor noștri sfaturi de mântuire și să dicțăm legi generațiilor viitoare.

Anexa B.—Discursul rostit de d-l V. Boerescu, în ședința Adunării Elective a Valahiei, în 14 (26) Fevruarie 1859:

Domnilor! A să ceti înaintea acestei Camere o adresă din partea Camerei din țara suroră, a se auzi pe această tribună un ilustru orator al acestei Camere, este a se pune un nou sigiliu pe actul nostru dela 5 și 24 Ianuarie, este o nouă confirmație a Unirii, este o manifestare către nație și Europa despre sentimentele cari animează pe toți Românii.

Glorie vouă! ne zic frații de peste Milcov. Glorie vouă! le zicem noi; căci voi ați avut a susține, sub un guvern străin, o mai crâncenă luptă decât noi, și știm că, cu cât lupta este mai grea, cu atât victoria este mai strălucită. Glorie vouă! căci voi ne-ați arătat calea ce trebuie să urmăm; voi ați dat întâiul semnal al Unirei; voi ați fost cei dintâi cari, îndată după alegerea Domnului, ați proclamat înaintea Europei, că singura și perpetua dorință a inimei noastre este Unirea. Voi ne-ați deschis drumul binelui; voi ați început Unirea, noi am terminat-o.

Dar atât noi, cât și voi, ce am făcut mai mult decât a realiza un act, care eră pregătit de atâți secolii? Cine nu știe că Românii, în toți timpii, s'au considerat ca o singură națiune, și că niciodată simțul naționalității lor comune nu a pierit din spiritul și acția lor. Chiar când aceste Principate s'au constituit separate, ele nu au uitat că sunt fiicele aceleiaș mame, că sunt ramurile aceluiaș trunchiu. Separația lor a putut fi administrativă, însă naționalitatea lor eră una. Când vreun pericol amenință astă naționalitate, când străinul vroia să stingă tot ce eră român, toți Românii, ca un singur om, mergeau la apărarea mamei lor. Asemenea exemple s'au văzut adesea; de multe ori Muntenii și Moldovenii mergeau împreună pe câmpurile de bătaie, spre a adună lauri de victorie.

Așa Românii, chiar în timpii cei mai obscuri, ei se considerau ca fii aceleiaș mame. Dacă, în oricari triste momente, ceva desbinări s'au ivit între dânșii, aceste desbinări semănau ca acelea ce, câte odată, se ivesc între membrii aceleiaș familii. Niciodată aceste desbinări nu erau destule spre a face să se uite vocea sângelui. Când vreun pericol amenință pe mama comună, această voce eră destul de tare, spre a armă brațele tuturor fiilor.

Geniuri superioare, ca acelea ale lui Mihai și Ștefan, erau pătrunse și mai tare de această solidaritate ce natura pusese între toți Românii. Ei voiră a-i uni la olaltă, a face dintr'înșii un corp solid, în contra căruia să se sfărâme armele inamicilor. Idee mare și salutară! însă care nu putu să se realizeze decât cu puterea sabiei. Convicția morală nu eră încă destul de întinsă, și nația nu simția încă destul de bine trebuința unei Uniri complete; de aceea realizarea ei, numai prin puterea materială, nici putu ține mult timp. Cu toate astea semânța se pusese; această sămânță căzuse pe pământ bun, și destinația ei eră ca, mai curând sau mai târziu, să-și poată da roadele.

Veni însă un timp de persecuție și de decadență, care înăbuși desvoltarea astei semințe. Acest timp, de tristă memorie, în care tot ce eră național fu dărâmat, în care Românul fu considerat ca străin pe pământul său, în care drepturile noastre politice fură desprețuite și călcate în picioare; această furtună politică, care sguduă atât de tare naționalitatea noastră, fu regimul Farnarioților. Totul conspiră, în timpul acestui regim, la căderea naționalității

noastre. Dar, ca printr'o minune, această naționalitate reînvie triumfândă la lumina vieții și a adevărului.

Toți știm proverbul: «Apa trece, pietrele rămân». Epoca Fanarului trecut, și în locu-i rămase sentimentul naționalității române, sămânța Unirei depusă de eroii noștri. Această Unire nu se ivi deodată ca o idee fixă, ca o idee formată; ea există mai mult ca o inspirațiune naturală, ce se află în inimile tuturor Românilor. Pentru ca astă idee să se poată manifesta, trebuia mai întâiu ca fiecare centru românesc să-și asigure o existență proprie; trebuia ca să lepădăm din sânu-ne toate elementele străine lăsate de regimul trecut, trebuia să ne asigurăm simțul și vieța noastră națională; trebuia, în fine, ca Românii să se aștepte la o ocaziune favorabilă, spre a arată Europei, că dacă ei au acelaș sânge, aceeaș limbă, aceeaș religione, voesc să li se recunoască că ei au și aceeaș naționalitate.

Această ocaziune veni, când se subsemnă Tractatul de Paris, când acest tractat ne asigură existența naționalității noastre în contra oricărui atac din afară, și ne făcù să intrăm în echilibrul european. Românii, printr'o singură voce și cu o singură inspirație, proclamară Unirea, ca idea lor fixă, ca cea mai scumpă idee a inimei lor, ca cea mai bună combinație dictată de rațiune. Europa nu afirmă Unirea într'un mod pozitiv; însă Europa ne arată drumul Unirei, ne prezintă calea cea dreaptă, și nu opri printr'un articol pozitiv că alesul unei țări nu poate fi și al celeilalte.

Românii întruniră atunci coroanele lui Ștefan și Mihaiu pe capul unui singur ales, care fu Alexandru Ioan I.

Europa întregă aplaudă la glorioasa noastră faptă. Ea vede în noi o națiune, ce are cunoștință de drepturile ei, și care știe a trăi cu o voință proprie și energică. Inimicii noștri, din cauza intereselor lor politice, pot lucra în contra actului nostru; însă nu se pot opri de a nu-l respecta; căci mărimea unei fapte impune tuturor, chiar acelora ce o combat.

Dacă frații noștri moldoveni sunt gata a aveă aceeaș cugetare și aceeaș acțiune cu noi, precum ne spune onor. meu preopinent și precum nu ne-am îndoit niciodată, fie siguri că și Muntenii sunt animați de aceleași sentimente, aceleași aspirații. Așa, Muntenii și Moldovenii vor fi un singur om, vor prezintă un singur corp, spre a susțineă votul Camerelor dela 5 și 24 Ianuarie.

Nu ne rămâne, precum zic frații moldoveni, decât a pune cea de pe urmă piatră la edificiul naționalității noastre, decât a face să piară dintre noi Milcovul, decât a ne uni inimile la Focșani, spre a conlucra la întărirea actului nostru. Nobilă dorință a Camerei moldave! O dorință nu mai puțin reală a Camerei muntene! Credem că timpul nu va fi departe, când această dorință să va putea realiza, când amândouă Camerele vor putea lucra laolaltă, spre

a face să piară până la cea mai mică urmă a unui sistem de despărțire, ce făcea slăbiciunea noastră și bucuria inimicilor noștri.

Poate că patriotica faptă a Camerelor române să dea loc la mai multe dificultăți diplomatice. Oricari însă ar fi aceste dificultăți, națiunea română e hotărâtă a susține, prin toate puterile sale, votul reprezentanților săi. Credem însă, împreună cu oratorul Camerei surori, că Europa va consfinți votul nostru. Această consfințire va fi o consecvență a propriei sale lucrări. Dacă tractatele noastre sunt recunoscute de dânsa, dacă drepturile și autonomia noastră sunt garantate de dânsa, cum ar putea să nu recunoască un act care este consecința acestui tractat și a acestei autonomii? Cum s'ar putea ca, în acest secol de lumină, Europa civilizată să voească a se opune voinței unui popor, care nu cere decât a trăi conform cu drepturile sale! Noi vom urma a respecta drepturile altora și nu vom ieși din legalitate. Declarăm însă că voim ca și drepturile noastre să fie respectate, și că națiunea română își va susține aceste drepturi cu toată puterea sa.

Această putere există într'însa, deși a stat mult timp în amorțire. Istoria stă de față, spre a constata că Românii au excelat prin virtuțile lor militare. Mircea a fost unul din cei dintâi, care a avut armie regulată, într'un timp de barbarie, când Europa nu cunoștea acest sistem de apărare. Victoriile străbunilor noștri sunt destule dovezi despre valoarea lor militară. Dacă astă valoare nu s'a arătat de câtva timp, nu este că a pierit, ci că a stat în amorțire. Vie iar ocaziunea, și Românul va arăta că în vinele lui curge sângele străbunilor săi.

Unire dar și încredere în viitorul nostru! Să piară dintre noi orice uri și orice ne-ar putea slăbi! Precum ne spune despre Moldova onor. meu preopinent, așa și la noi sperăm a vedea pe cele mai eminente persoane din clasele ce au fost privilegiate, ne mai șovăind înaintea nici unei dificultăți, spre a apăra interesele naționalității noastre. La 24 Ianuarie, aceste persoane se desbrăcară, în aplaudarea nației, de orice considerații de interes și de persoane, spre a împlini actul cel mai mare ce înalță patria lor. Să urmeze acest drum de mărire, conlucrând cu energie la toate măsurile ce vor întări acel act, și vor lăsa un frumos nume de nobleță generațiilor viitoare.

Sper dar că vom ști a lucra cu toată energia, cu toată prudența și cu toată încrederea ce cere un act de natura aceluia ce am săvârșit. Prezența fraților moldoveni între noi este ca o legătură și ca o angajare despre viitoarea noastră lucrare. Această prezență constituie, pentru noi, o sărbătoare, o asigurare pentru viitor, o afirmare nouă a unirei ce are să domească între amândouă țările surori.

Salutare Camerei moldovene, care a dat ocaziunea acestei sărbători! Sa-

lutare deputaților de peste Milcov, ce vor împărtăși Camerei surori sentimentele noastre! Salutare tuturor Românilor!

Telegrama Comitelui Walewski, trimisă Consulului Franciei Victor Place, din 7 (19) Fevruarie 1859:

Este de dorit ca d-l Cuza să procedă cu o mare circumspecțiune, să nu iea nici o măsură cu iuțea, și să păstreze o atitudine expectantă. Orice altă purtare din partea sa ar tinde a împiedica realizarea dispozițiilor ce-i sunt favorabile. Conferința se va întruni în întâiele zile ale lui Martie. Ni se impută că ne mestecăm prea mult în afacerile interioare ale țării. Dorese să aveți îngrijirea de a evita, ca această imputare să nu se justifice.

Depeșa Comitelui Walewski, adresată Consulului Franciei Victor Place, în 14 (26) Fevruarie 1859:

Instrucțiunile telegrafice ce v'am trimis în 7/19 Fevruarie v'au arătat în mod precis, cari sunt vederile Impăratului privitoare la situațiunea expusă prin ultimele voastre depeși, și care trebuie să fie atitudinea ce veți avea de observat în fața incidentelor de cari îmi vorbiți.

Opiniunea noastră, precum ați putut vedeă, este în totul de acord cu aceea pe care agenții rusești dela Iași și București au fost însărcinați să exprime Principelui Cuza.

Convicțiunea noastră este că partizanii Unirei și amicii sinceri ai Principetelor nu au a se teme decât de hotărâri, cari ar împinge pe Principele Cuza și pe Adunări a violă în mod deschis stipulațiunile din 19 August, și cari ar pune conferința în față cu fapte, căroră i-ar fi imposibil a le acordă recunoașterea și confirmarea.

În circumstanțele cari au însoțit îndoita alegere a Principelui Cuza se constată, fără îndoială, un indice a unui simțământ unanim și național, care merită interesul și atențiunea Puterilor. Însă censecînțele, ce sunt permise a se atribui acestui eveniment, ar fi compromise în mod inevitabil, dacă, intrând pe calea unei impaciențe temerare, Românii ar lăsa să fie împinși peste faptele împlinite până acum.

E dar o datorie ce vi se impune, să vă păziți bine de a încurajă, măcar indirect, măsurile, pe cari simțiminte generoase, dar neoportune, le-ar putea provoca în contra intereselor bine înțelese ale Principetelor-Unite.

În acest sens m'am explicat cu d-l Alecsandri, care mi s'a părut că a înțelese foarte bine, cât sunt de necesare în momentul actual prudența și moderațiunea. Acest trimis a avut onoarea a fi primit ieri de Maiestatea Sa Impăratul și pot să vă spun, pentru informațiunea voastră personală, că Ma-

iestatea Sa a binevoit a-i exprima, în această audiență, recomandațiuni analoge.

De altfel văd cu plăcere, din ultimele voastre rapoarte, că Principele Cuza pare a reveni însuș la o apreciere mai liniștită; și de altă parte, d-l Béclard mi-a comunicat prin o telegramă, că Principele Cuza l-a asigurat pe el și pe Consulul general al Rusiei, că eră hotărit a rezista sfaturilor de măsuri extreme, și că nu ar consimți, mai ales, a întruni amândouă Adunările la Focșani, decât în cazul când această demonstrațiune i s'ar părea absolut necesară. A mai declarat că nu poate fi vorba de fuziunea amânduror Adunărilor într'una singură.

În rezumat e foarte important ca Principele Cuza să observe o atitudine absolut expectantă, și să se mănție, cu moderație și fermitate, în limitele faptelor îndeplinite până acum, și datoria voastră este de a-l încuraja a persevera pe această cale.

În tot cazul, nu veți părăsi postul vostru dela Iași, fără o autorizare formală din parte-mi.

Domnitorul confirmă numirea Ministrilor din Valahia, în 21 Februarie (5 Martie) 1859, prin Decretul Domnesc No. 7.

Noi, Alexandru Ioan I, Cu mila lui Dumnezeu și voința națională, Domn al Moldovei și al Țării-Românești, La toți de față și viitori sănătate! Am ordonat și ordonăm :

Art. I. Intărim pe d-l Ioan Filipescu, Ministrul Nostru Secretar de Stat la Departamentul Justiției și Președintele Consiliului Ministrilor.

Art. II. Intărim pe d-l N. Golescu, Ministrul Nostru Secretar de Stat la Departamentul din Lăuntru.

Art. III. Intărim pe d-l Barbu Catargiu, Ministrul Nostru Secretar de Stat al Ministerul Finanțelor.

Art. IV. Intărim pe d-l Dimitrie Brătianu, Ministrul Nostru Secretar de Stat la Departamentul Afacerilor străine.

Art. V. Intărim pe d-l Grigorie Filipescu, Ministrul Nostru Secretar de Stat la Controlul general.

Art. VI. Intărim pe d-l General Barbu Vlădoianu, Ministrul Nostru Secretar de Stat la Departamentul ostășesc.

Art. VII. Numim pe d-l Constantin A. Krețulescu, Ministrul Nostru Secretar de Stat la Departamentul Cultului și al Instrucției publice.

Art. VIII și cel de pe urmă. Ministrul Nostru Secretar de Stat la Departamentul Justiției și Președintele Consiliului este însărcinat cu executarea ordonanței de față.

Dat în Capitala Noastră București, la anul una mie opt sute cincizeci și nouă, Fevruarie douăzeci și una.

(Subscris) Alexandru Ioan,
Ministru Secretar de Stat la Departamentul Justiției, Președinte al Consiliului,
(subscris) I. Filipescu.

Din aceeaș zi este Decretul Domnesc No. 9, privitor la administrația Valahiei în timpul șederei Domnitorului la Iași.

Noi, Alexandru Ioan I, Cu mila lui Dumnezeu și voința națională, Domn al Moldovei și al Țării-Românești.

La toți de față și viitorii sănătate! Am ordonat și ordonăm.

Art. 1. Având a Ne duce în Principatul Moldovei, Consiliul Ministrilor va cărmui până la a Noastră întoarcere în Principatul Țării-Românești.

Art. 2. Consiliul Miniștrilor va avea a se adună regulat de două ori pe săptămână, Miercuri și Vineri, în ședință ordinară, pentru a se ocupa cu toate trebile curente.

Art. 3. Toate lucrările cari cer sancționarea domnească se vor aduce la cunoștința Noastră prin înadins curier, ce se va expedii odată pe săptămână, Sâmbătă, din București în Iași.

Art. 4. Indemnăm pe fiecare din d-nii Miniștri în parte a fi cu priveghere în cancelaria d-lor, a expedii grabnic lucrările ce-i privesc, și a țineă strict regulă în toate.

Art. 5. Cu toate că buna stare a țării atârnă de întregul Nostru Consiliu, totuș Ministrul Nostru Secretar de Stat la Departamentul Trebilor din lăuntru este în deosebi însărcinat cu păzirea bunei ordine și a liniștei publice, puind, mai ales, administratorilor înainte a fi cu priveghere ca, până la noua legiure cerută de Convenție, relațiile dintre locuitorii săteni și proprietarii de pământ să se mănție după legile existente, netolerând nici o abatere dintr'o parte sau alta, și privind cu stricteță ca sătenii, pre cât să fie apărați în drepturile lor, pre atât să-și împlinească îndatoririle lor către proprietate.

Art. 6 și cel din urmă. Ministrul Nostru Secretar de Stat la Departamentul Justiției și Președintele Consiliului este însărcinat cu executarea ordonanței de față.

Datu-s'a în Domneasca Noastră reședință din București, anul 1859, Fevruarie 21.

(s.) Alecsandru Ioan,
Ministru Secretar de Stat la Departamentul Justiției, Președinte al Consiliului,
(s.) Ioan A. Filipescu.

Insoțind la prima venire în București pe Domnitorul Alexandru Ioan I Cuza, în calitate de Secretar al Înălțimei Sale, am primit în *Februarie 1859 dela Domnul Ioan C. Brătianu un Memoriu pentru a-l înmâna Domnitorului.*

Incheiu această a șaptea cuvântare, publicând acest Memoriu, în care sunt scrise cu pană măiastră sfaturile acestui mare bărbat al neamului nostru, date primului Domn al Principatelor-Unite Moldova și Valahia.

Înălțate Doamne,

I.

Suirea Măriei Tale pe Tronul Țării-Românești fiind chiar triumful cauzei naționale, este de datoria oricărui Român de a contribui la susținerea acestui Tron tot cu atâta vigoare, cu cât a luptat de a Te înălța pe dânsul. Unul din mijloacele cele mai eficace pentru aceasta este a înlesni pe Măria Ta în munca ce-Ți dai ca să cunoști această țară, la ale căreia destinări ești chemat a prezida de acum înainte. Ne iartă dar Măria Ta, de a pune sub ochi-Ți acest Memoriu, care sperăm că va așeza deosebirea ce va fi între starea lucrurilor de aici și între cea dela Moldova, deosebire ce, fiind cunoscută, ar cruță negreșit multe neînțelegeri, multe împiedicări în mersul trebilor publice.

*

Societatea în Țara-Românească este împărțită în patru clase sau categorii. Boierii cei mari concentrați toți în București și un mic număr în Craiova; — boierii cei mici, răspândiți pe toată suprafața țării; neguțătorii și meseriașii, concentrați mai toți prin orașe; și țăranii plugari ce locuiesc prin sate.

Clasa boierilor celor mari se compune de un număr de familii, ce au avut ca monopol toate funcțiile din țară, pe cari unele, adică pe cele mari, le păstrau pe seamă-le, iar pe cele mici le vindeau celor ce le dau mai mult. Numărul acestor familii eră destul de restrâns, ca rândul fiecăreia să vie curând la posesia uneia din funcțiile cele înalte; toată dar ocupația lor a fost de a intrigă dobândirea sau conservarea unei funcții: comerțul, industria, agricultura, economia domestică chiar, sau orice altă ocupație le-a fost cu totul străină, încât, deși mai toți proprietari mari, nu s'au ocupat niciodată cu îngrijirea moșiilor, mulți nici nu-și cunosc proprietățile, ce sunt lăsate cu totul în dispunerea arendașilor. Sunt excepții onorabile, cari, ca orice excepție, nu fac decât a întări regula. Postul ce-l ocupă este adevăratul domen, principalul fief al boierului mare! El îi dă mijloace nemărginite de a dobândi bogății, fără muncă, fără pericol, de a-și mulțumi

luxul și a-și da o însemnătate socială. Lipsa completă a unei aplicări serioase i-a lăsat fără aptitudine pentru treburi și fără spirit practic, astfel încât ar putea zice cineva de dânșii că sunt utopiști, fără a avea o teorie. Această viață a boierilor mari nu este de ieri; ea a trecut peste mai multe generații și a devenit o a doua natură pentru dânșii; orice alte condiții de viațuire ar fi o pedeapsă nesuferită pentru boierii mari, și de aceea, ca să ajungă la putere, sau ca să se mănție, devin îndrăzneți, facțioși, până a gonii frate pe frate și tată pe fiu, până a deveni instrumentele oarbe ale străinilor și chiar a provoca năvălirile lor.

Se înțelege dar de sineș că boierii cei mari, într'o asemenea poziție, n'au putut dobândi o influință în țară, ba încă că ei sunt priviți cu acelaș sentiment cu care erau priviți străinii apăsători. Toată puterea ce aveau în țară le venia numai dela administrația ce o țineau dela străini. Ura de care boierii se simt urmăriți din partea nației, și care ei i-o întore cu prisos, îi întărește și mai rău și-i face să fie adesea mai inimici ai naționalității române decât străinii chiar.

Clasa boierilor celor mici se compune de toți funcționarii de al doilea ordin și de toți proprietarii mari și mici din toată țara. Această clasă este numeroasă, laborioasă, și pe dânșii se reazămă toată lucrarea serioasă din toate ramurile administrative și judecătorești din țară; alături cu țărani, oamenii din clasa aceasta deschid singuri pântecul pământului și-l fac să rodească; ei vin cu speculele lor, de stimulează și ridică în considerație comerțul, și dacă moralitatea nu este privilegiul acestei clase, cauza este că toate funcțiile ce ocupă boierii cei mici le sunt vândute de boierii mari. O administrație onestă, dreaptă, și care n'ar fi favorizat decât meritul, ar fi ridicat în scurt timp această clasă; cu toate acestea, ea astăzi încă este în capul mișcării naționale, contribuie într'o proporție însemnătoare la regenerarea României, și are o mare influință în toată țara și în toate clasele.

Clasa comercianților și a meseriașilor în Țara-Românească este pepiniera clasei de care vorbim în urmă. Ea în toate părțile produce toate bogățiile ce nu izvoresc din agricultură, și chiar acestora le dă un preț ce nu l-ar avea fără dânșii; ea posedă toate calitățile de energie și de moralitate, ce caracterizează această clasă în toate societățile europene; ea posedă încă nu numai instinctul, amorul libertății, ce este firesc unei clase de o natură democratică, ci și al patriotismului celui mai înalt, celui mai entuziast; pentru că, deși în comerțul de sus se află mulți străini, însă fiind toți de rital Bisericii noastre naționale, și fiind veniți toți din țările supuse Turcilor, România a fost adevăratul pământ al făgăduinței pentru dânșii; aici s'au îmbogățit și s'au ridicat la starea de om liber, aici au găsit o patrie

mai liberă și mai generoasă, la a căreia prosperitate se interesează astăzi atât cât și noi, născuți Români. Aceea ce întărește însă și mai mult această clasă și o ține pe drumul patriotismului sunt meseriașii, cari sunt toți Români, cu sentimente de moralitate și de patriotism, ce ar face onoare oricărei alte clase.

În sânul clasei comerciantilor, ce a luat o mare întindere și putere, se află mai cu osebire în sămânță civilizația română, și numai cu stărpirea ei ar mai putea să piară civilizația și libertățile publice în România.

Clasa țăranilor, a plugarilor formează marea majoritate a locuitorilor acestei țări; ea însă are o mare însemnătate nu numai prin numărul ei, dar chiar prin dezvoltarea ei morală și intelectuală.

Dacă neîngrijirea boierilor mari pentru starea lor și a moșiiilor lor a fost cauza degenerării acestei clase, această neîngrijire însă a favorizat până la oarecare punct dezvoltarea țăranilor. Oricât de răi, oricât de răpitori au fost arendașii; însă, ca străini proprietății, ca unii ce n'aveau să stăpânească decât trei ani, ca unii ce n'aveau nici o influință prin modesta și precara lor poziție socială, n'au putut abuză de țăran, cât ar fi putut să o facă boierul proprietar, ce eră totdeauna și dregător, el sau ai lui; și mai cu deosebire că proprietarii, necunoscându-și valoarea veniturilor lor, le dau arendașilor, până în anii din urmă, cu un preț foarte jos. Astfel țăranii, având în genere a se lupta numai cu arendașii, au îndrăznit să se împotrivescă la orice apăsare, și au izbutit chiar câteodată de a se apăra, de a-și dobândi îndreptare prin autorități; ba de multe ori proprietarii și funcționarii, ei singuri, ca să dobândească ocazia să stoarcă pe arendași, atâtau reclamațiile țăranilor. Lupta dezvoltă pe om, îl întărește și-i dă conștiință de drepturile sale și de demnitatea sa.

Acestea sunt, negreșit, cauzele principale cari, împreună cu școalele sătenești, au deșteptat, au ridicat clasa țăranilor, încât, astăzi, se poate compara cu avantaj cu orice clasă de țărani din societățile civilizate. Clasa țăranilor de acum înainte mai poate îndura, dar ca să se lase de a se mai împilă, de a se supune desăvârșit, este peste putință; căci țăranii simt că puterea țării rezidă într'înșii. Printr'o educație îngrijită, printr'o bună direcție, ce li s'ar da de către un guvern național și liberal, de către un guvern ce ar dobândi încrederea și dragostea lor, s'ar putea face din clasa țăranilor un bulevard nestrăbătut al naționalității și al libertăților române.

II.

Acum că expuserăm starea socială a țării, să ne fie iertat a arunca o privire asupra atitudinii ce deosebitele clase au luat în lupta națională. Această

a doua parte a Memoriului, ce nu este în genere decât o expunere de fapte, va servi de reazăm pârgheii întâi, sau de rectificare, dacă ea ar fi greșită.

Când o rază de speranță veni să însuflețească inimile Românilor, când *sfârșitul războiului din Crimeea* ne lăsă să întrevedem un drum de independență națională și Români toți se îndreptară către dânsul, inimile boierilor celor mari înghețară; și cum aveau încă guvernul în mână, întrebuintară toate mijloacele de persecuție, ca să sugrume manifestarea opiniei publice, și să poată astfel dovedi Europei că nu suntem decât niște populații fără energie, fără aspirații, fără instinct național, fără trebuință de libertăți și că, astfel, nu suntem în stare de a forma un Stat suveran, independent: acum ca în totdeauna, interesul lor se găsi legat cu interesul străinilor și lucrară într'un acord, ca să ne poprească de a intra în posesia anticelor noastre drepturi. Sistemul de persecuție, ce, atât în timpul resbelului dela Crimeea, cât și al Congresului dela Paris, domni în țară contra unioniștilor și apărătorilor autonomiei, este cunoscut de toată lumea și nu mai face trebuință de a-l descrie aci; constatăm numai că el fu atât de tare, încât sugrumă voința nației întregi și nu putu să-și manifeste dorințele, ba nu putu nici măcar arunca un țipăt de suferință. Astfel, Austria și Turcia putură susțineă, în Congresul dela Paris, că populațiunile din Principate nu vor Unirea.

Tratatul dela Paris lăsă chestia noastră atârnată, nehotărâtă, și boierii putură iarăș răsufflă și se puseră din nou la lucru. Ei făcură tot ce le fu prin putință, ca Divanul ad-hoc să fie compus astfel, încât să răspunză în favoarea trecutului; însă energia celorlalte clase triumfă de toate uneltirile lor, și marea majoritate a Divanului fu națională. Cu Divanul ad-hoc mai cu osebite, și într'un mod oficial și în fața lumii, putură a se constată calitățile morale și intelectuale, devotamentul și patriotismul fiecărei clase. Intr'adevăr, în tot timpul discuțiunilor, boierii cei mari se arătară preocupați numai de interesele clasei lor, când celelalte clase, și mai cu osebite țărani, se arătară în totdeauna dispuși a sacrifică orice interes de clasă; ei sugrumară adesea strigătele de suferință pentru interesul general și respinseră, cu o înțelepciune și cu un devotament antic, toate insinuirile perfide, prin cari căutau unii să-i ațâțe la cereri de natură a compromite cauza națională, complicând-o cu cestii sociale. În fața unei atitudini atât de patriotice a majorității Camerei, în fața unanimității cu care nația se pronunțase pentru cele patru puncturi, ce rezumau dorințele, trebuințele și drepturile acestor țări, boierii se smeriră și, în votul dela 9 Octomvrie, Divanul ad-hoc fu unanim. Poplul crezû în sinceritatea votului boierilor și ei fură salutați cu aclamațiile cele mai entuziastice. Ei puteau din acel minut deveni conducătorii nației; dar nu voiră, sau mai bine nu putură, năravul fiind mai tare

decât voința lor și, de a doua zi, începură atât în Divan, cât și în străinătate, a lucra la dărâmarea votului dela 9 Octomvrie.

Convenția dela Paris fu primită ca un triumf pentru dânșii, ca o revanșă contra votului dela 9 Octomvrie; și ca să smerească și mai mult nația, o spuneau în gura mare că nu cu puține sacrificiuri au dobândit acest eșec național. Despărțirea Principatelor, o lege alegătoare foarte restrânsă, guvernul în timpul alegerilor încredințat în mâinile boierilor celor mai înalți și mai îndrăzneți, erau negreșit niște impuneri grele, sugrumătoare pentru nație. O Cameră dar aleasă în asemenea condiții nu putu fi compusă, în majoritatea ei, decât de oameni devotați clasei boierilor mari și a candidaților ei la domnie. În momentele însă supreme, când eră să se hotărască de viitorul neamului românesc întreg, și acum nu de străini, ci de reprezentanții a trei milioane de Români, voința publică, voința națională se manifestă cu atâta vigoare, încât numele Măriei Tale, ce devenise simbolul independenței naționale, al emancipării claselor apăsate și al Unirei Principatelor, fu aclamat chiar de acea Adunare, a căreia majoritate eră devotată pretendentului, fostului Voevod Bibescu.

Votul dela 24 Ghenarie a deschis o eră de întărire, de mărire și de fericire națională, nu numai fiindcă aceste două Principate s'au unit sub Măria Ta, dar fiindcă societatea din Țara-Românească s'a emancipat de apăsarea unei clase ce popriă desvoltarea puterilor naționale.

Boierii cei mari simțiră consecințele votului din 24 Ghenarie, ca și Puterile străine, ce sunt opuse emancipării noastre naționale. Ei se puseră dar iarăș, ca și după votul dela 9 Octomvrie, a surpă marele fapt național ce-l consacrase chiar ei cu iscăliturile și jurământul lor. Candidatul de predicție al lor, ce, abia ajunsese din străinătate, se întoarse în Occident, negreșit ca să lucreze în numele boierilor pe lângă Cabinetele Puterilor garante și să anuleze alegerea Măriei Tale. Tot cu aceeaș misie a fost neapărat însărcinat un alt personagiu, cel ce s'a întors la Constantinopole înșesat de bani și, se zice, purtător de o protestație din partea boierilor. Cât pentru dumnealor, s'au arătat hotărâți de a se împotrivi la orice măsură, de a împiedică orice lucrare ar fi fost de natură a întări, a asigura, a înrădăcină actul cel mai mare și moral dela 24 Ghenarie; afară de Cameră, ei caută cu diferite uneltiri să atâte clasa țăranilor și să descurajeze pe celelalte clase, asigurându-le că guvernul Măriei Tale este efemer și că cele vechi iar se vor reînființa; pe de altă parte, caută să înrăureze guvernul Măriei Tale, spre a-l împiedică, a-l paraliză, a-l compromite pe drumul cel nou, singurul mijloc ce le mai rămâne de a răci dragostea și entuziasmul Românilor pentru Măria Ta.

Reaua voință a boierilor, intrigile lor, revolta lor contra guvernului sunt atât de evidente, încât simt trebuința să le acopere cu un pretext, și acest

pretext este tot acela dela Divanul ad-hoc, adică pericolul în care s'ar afla proprietatea; în numele proprietății, se despart de nație, se pronunță cu o nerușinare nepomenită în contra tuturor cestiunilor de vieață, ce dela Tratatul dela Paris sunt la ordinul zilei; în numele proprietății, se opun ca nația să facă un singur pas înainte, zicând că nu l-ar putea face fără să calce, să violeze proprietatea. Am constatat noi înși-ne că boierilor le lipsește spiritul practic; însă nu le-ar fi trebuit o doză mare de bun simț, ca să înțeleagă că, prin atitudinea lor, compromit nu numai cauza națională, dar că pun în pericol chiar proprietatea, ce au pretenția de a o apăra, și că numai o Aduare populară, rezemată pe un guvern național, ar putea înlătură cestiile sociale cele primejdioase și rezolvă pe acelea ce interesul țării le reclamă.

De n'am fi amenințați de afară, această poziție critică, ce fac boierii guvernului Măriei Tale, ar fi de suferit, timpul chiar s'ar însărcină de a o nimici. Situația însă de afară cere măsuri grabnice, viguroase, ca să aducă unitatea în lăuntru. Principatele au ieșit negreșit din trista situație a trecutului, ce eră cu totul anormală și fără capăt; poziția lor este astăzi strălucită, pe lângă ce eră în trecut; viitorul lor este deschis, de voim să-l asigurăm; dar ele sunt mai în pericol, de putem zice așa, decât în trecut. Intr'adevăr, rivalitățile Statelor vecine și interesele echilibrului european nu mai sunt destul de puternice ca să ne scape din furtuna, în ajunul căreia ne aflăm, și pe care numai orbii nu o văd; bărbăția noastră, opintelile noastre sunt de neapărat de acum înainte, ca să înfruntăm primejdiile ce o să ni se înfățișeze, și adăogăm că, cu cât rolul nostru va fi mai mare și mai activ într'acea luptă, cu atât vom asigură României o poziție mai înaltă, mai glorioasă și mai prosperă.

Dară, o repetăm, situația de afară a României nu Te iartă pe Măria Ta a amână o soluție francă a acestei politici din lăuntru; orice târăgăire, orice șovăire, orice compromis ar pune în pericol guvernul Măriei Tale și, prin urmare, independența națională. Hotărîrea Măriei Tale de a apăra tronurile întrunite și a protejă regenerarea României a fost exprimată cu atâta tărie, încât credința noastră într'acestea este și va fi neclintită. Grija noastră dar nu poate fi alta, decât aceea, dacă Măria Ta o să găsești puterile trebuincioase acolo unde poate le cauți; această grijă ne-a și dat curajul de a Vă înfățișă acest Memoriu.

În crize politice ca aceea în care ne aflăm, șefii Statelor mari, Statelor organizate de mult timp, n'au, până la oarecare punct, a se îngriji decât de puterile organizate și de resursele financiare obicinuite. Nu este însă tot astfel într'un Stat mic și cu totul dezorganizat ca al nostru. Aci este trebuință de a improviza tot, și a alergă la sorgintele vii ale nației, căci numai devotamentul și entuziasmul poporului poate să dea oșteni și bani într'asemenea

ocazii. Și acestea ar deveni cu atât mai necesare, cu cât criza noastră politică ar coincide cu criza orientală, sau cu un rebel european, în cari amândouă cazurile Măria Ta ești chemat a lua parte, ca să asiguri României poziția ce i-ai însemnat în cugetările Măriei Tale.

Cazurile de mai sus sunt simple, lămurite, și, cu toată grija noastră, sperăm însă că, până n'ar ajunge acest Memoriu în mâinile Măriei Tale, dispozițiile Guvernului vor veni să dea nației asigurarea că hotărîrea Măriei Tale este chiar dorința ei.

Este însă un caz mult mai periculos, acela când primejdia s'ar părea lesne de abătut; când Puterile adversare naționalității noastre s'ar arăta comode, îndurătoare, lesne de a se câștiga cu niște concesii ce fățiș n'ar avea importanță, concesii rezonabile, căci ele ar fi cerute în numele ideilor de ordine și de conservare, în numele salutului public al Statelor vecine și ca o dovadă de moderație și de înțelepciune a Guvernului Măriei Tale.

Sunt puțini oameni, și guverne și mai puține, cari au rezistat de a nu aluneca pe un asemenea pripor; și acest pripor ar deveni și mai alunecos pentru noi, dacă o Putere, care astăzi nu este amenințătoare pentru noi, ne-ar lăsa să sperăm un ajutor activ la un caz de atac de afară.

Nu respingem ideile de ordin și de conservare; ele sunt condiții sine qua non ale societăților; dar ne întrebăm, ce semnificare ar putea ele avea în țară la noi? Căci a conserva instituțiile prezente și a mănține la putere oamenii trecutului, n'ar fi oare sinonim de a mănține România în starea de slăbiciune a trecutului și a o lăsa astfel la discreția străinilor? Tot asemenea nu respingem ajutorul generoșilor noștri vecini; însă dorim ca puterile naționale să fie destul de dezvoltate și reorganizate, încât ajutorul străinilor să nu poată deveni, nici într'un caz, primejdios pentru independența noastră națională.

Să ne fie iertat acum, Măria Ta, să ne facem întrebarea, ce s'ar întâmplă dacă, ferească Dumnezeu, Guvernul Măriei Tale, preocupat de greutatea ce trecerea dela un sistem la altul atrage în totdeauna după dânsa, preocupat de idei de fuziune, de împăciuirea partidelor, și împins de un sentiment de nepărtinire, ar cădea victima ispitelor ce arătarăm mai sus și cari, sub deosebite forme, sub deosebite măști, încunjoară Guvernul Măriei Tale! Amorul, entuizasmul și devotamentul cel mai adânc ce are nația pentru Măria Ta n'ar face oare loc dezafecțiunii și descurajării? Atunci Măria Ta, slăbit astfel în lăuntru, fără ca să fii decât tolerat de Cabinetele Statelor vecine, n'ai cădea oare prada intrigilor și ambițiilor ce fierb și cari atunci vor fierbe și mai tare în țară la noi? Și, la asemenea caz, scenele tristului trecut nu s'ar repeta iarăș și acum, pentru desăvârșita noastră peire?

Nu, Măria Ta, nu sunt două drumuri de apucat, ca să ne ducă la ținta ce

V'ați propus: înarmarea țării, organizarea Ministerului din Lăuntru și a Justiției, moralizarea lor printr'o nouă alegere a personalului, reorganizarea totală a administrației finanțelor, introducerea unui nou sistem de contribuție și organizarea creditului public, adică înlesnirea circulației capitalurilor, acestea sunt măsurile ce nu suferă întârziere, când, fără dănsese, orice s'o încercă, orice s'o face, n'o să izbutească, căci numai ele pot întări guvernul și asigura în toate cazurile independența națională.

Am arătat unde, după părerea noastră, este puterea în Țara-Românească; am dovedit, în urmă, că tot acolo este și patriotismul; am arătat cari sunt primejdiile și cum, după noi, ar putea fi înfruntate.

*

Măria Ta! Cinci milioane de Români Te-au ridicat, prin puterea sufletelor lor, prin puterea credinței lor naționale, pe scaunele întrunite al lui Ștefan cel Mare și al lui Mihaiu Viteazul. Cinci milioane de Români au simbolizat în Măria Ta independența națională.

Astăzi, România întreagă și-a oprit răsufierea și așteaptă dela Guvernul Măriei Tale acte de acelea cari să-i însemne, în trăsuri mari, drumul cel nou pe care este gata să se arunce cu entuziasmul, cu devotamentul unui popor, a cărui credință națională, moștenire strămoșească, a crescut și s'a întărit prin atâția secolii de suferințe.

Prin amorul tuturor Românilor, Măria Ta ești unul din suveranii cei mai tari; fă ca actele Guvernului Măriei Tale să corespundă cu această putere, ca astfel generațiile viitoare să se înșiruească binecuvântând numele Măriei Tale.

	Neconștiutul în istorie, de <i>A. D. Xenopol</i>	—30
	Evoluția în istorie, de <i>A. D. Xenopol</i>	—30
	Tradiția istorică în chestiunea originilor române, de <i>Dimitre Onciul</i>	—20
	Două Zamfire, domnițe române din secolul XVI, trecute în Transilvania, de <i>Ioan Pușcariu</i>	—30
	Câteva observațiuni asupra îndatoririlor militare ale Cneșilor și boierilor moldoveni în secolii XIV și XV, de <i>I. Bogdan</i>	—30
	Contribuții la istoria Moldovei între anii 1448—1458, de <i>I. Bogdan</i>	—30
	Evangheliile dela Homor și Voroneț din 1473 și 1550, de <i>I. Bogdan</i>	1.—
Tom. XXX.	—Desbaterile Academiei în 1907—8.	5.—
»	XXX.— <i>Memoriile Secțiunii Istorice</i>	6.—
	Despre censura în Moldova. IV. Censura sub Grigorie Ghica și desființarea ei, de <i>Radu Rosetti</i>	1.—
	Cetatea Neamțului dela podul Dâmboviței în Muscel, de <i>I. Pușcariu</i>	—20
	Notiță despre monetele lui Petru Mușat, de <i>Nicolae Docan</i>	1.—
	Lupta între Drăculești și Dănești, de <i>A. D. Xenopol</i>	1.—
	Contribuțiuni la studiul cronicelor moldovene (Nicolae Costin, Tudose Dubău, Vasile Dămian), de <i>Const. Giurescu</i>	—40
	Inscripțiile dela Cetatea-Albă și stăpânirea Moldovei asupra ei, de <i>I. Bogdan</i>	1.—
	Documentul Răzenilor din 1484 și organizarea armatei moldovene în sec. XV, de <i>I. Bogdan</i>	1.—
Indice	alfabetic al volumelor din <i>Anale</i> pentru 1898—1908	2.—
Tom. XXXI.	—Desbaterile Academiei în 1908—9	5.—
»	XXXI.— <i>Memoriile Secțiunii Istorice</i>	10.—
	Patruzeci și doi de ani de domnie a Regelui Carol I, de <i>D. Sturdza</i>	—20
	Un proces de sacrilegiu la 1836 în Moldova, de <i>Radu Rosetti</i>	—50
	Letopisețul lui Azarie, de <i>I. Bogdan</i>	1,60
	Cum se căutau moșiile în Moldova la începutul veacului XIX. Condiția de răfueală a Hatmanului Răducanu Roset cu vechilii lui pe anii 1798—1812, de <i>Radu Rosetti</i>	1,50
	Originile asiro-chaldeene ale greutăților romane, de <i>Mihail C. Sufu</i>	—20
	Arhiva senatorilor din Chișinău și ocupațiunea rusească dela 1806—1812. I. Cauzele războiului. Inceputul ocupației, de <i>Radu Rosetti</i>	2.—
	Negru Vodă și epoca lui, de <i>Dr. At. M. Marienescu</i>	—50
	Criminalitatea în România, după ultimele publicațiuni statistice, de <i>I. Tanoviceanu</i>	—30
	Arhiva senatorilor din Chișinău și ocupația rusească dela 1806—1812. II. Negocierile diplomatice și operațiunile militare dela 1807—1812. Amănunte relative la ambele țeri, de <i>Radu Rosetti</i>	1,50
	Unioniști și separatiști, de <i>A. D. Xenopol</i>	—50
»	XXXII.—Desbaterile Academiei în 1909—1910	5.—
»	XXXII.— <i>Memoriile Secțiunii Istorice</i>	14.—
	Știri despre veacul al XVIII-lea în țerile noastre după corespondențe diplomatice străine. I, 1700—1750, de <i>N. Iorga</i>	—50
	Arhiva senatorilor din Chișinău și ocupația rusească dela 1806—1812. III. Amănunte asupra Moldovei dela 1808 la 1812, de <i>Radu Rosetti</i>	1,60
	— IV. Amănunte asupra Țerii-Românești dela 1808 la 1812, de <i>Radu Rosetti</i>	2.—
	Despre elementele cronologice în documentele românești, de <i>N. Docan</i>	—50
	Partidele politice în Revoluția din 1848 în Principatele Române, de <i>A. D. Xenopol</i>	—60
	Studii privitoare la numismatica Țerii-Românești. I. Bibliografie și documente, de <i>N. Docan</i>	1,20
	Știri despre veacul al XVIII-lea în țerile noastre după corespondențe diplomatice străine. II, 1750—1812, de <i>N. Iorga</i>	—80
	Conflictul dintre guvernul Moldovei și mănăstirea Neamțului. I. Înainte de 1 Iunie 1858, de <i>Radu Rosetti</i>	1,60
	Marele spătar Ilie Țifescu și omorirea lui Miron și Velișco Costin, de <i>I. Tanoviceanu</i>	—50
	Luptele dela Ogretin și Teišani din zilele de 13 și 14 Septembrie 1602 (7111), de <i>General P. V. Năsturel</i>	—50
	Conflictul dintre guvernul Moldovei și mănăstirea Neamțului. II. După 1 Iunie 1859, de <i>Radu Rosetti</i>	1,50
	Din amintirea unui boier Moldovean din jumătatea întâi a veacului XIX, Dimitrie Ghițescu, 1814—1878, de <i>A. D. Xenopol</i>	—70
	«Doamna lui Ieremia Vodă», de <i>N. Iorga</i>	1.—
	Sociologia și socialismul, de <i>A. D. Xenopol</i>	—20
	Despre metoda în științe și în istorie, de <i>A. D. Xenopol</i>	—20
	Tara Severinului sau Oltenia, de <i>Dr. At. M. Marienescu</i>	—50

Analele Academiei Române

	L. B.
Tom. XXXIII.—Desbaterile Academiei în 1910—1911	4.—
» XXXIII.— <i>Memoriile Secțiunii Istorice</i>	12.—
Francise Rákóczy al II-lea, înviatorul conștiinței naționale ungu- rești și Români, de <i>N. Iorga</i>	—,40
Un călător italian în Turcia și Moldova în timpul războiului cu Polonia, de <i>N. Iorga</i>	—,30
Două documente privitoare la Revolta boierilor din țara Făgăra- șului în favoarea lui Mihnea Vodă numit cel Rău, 1508—1510, de <i>Ioan Pușcariu</i>	—,20
Carol al XII-lea, Petru cel Mare și țerile noastre, de <i>N. Iorga</i>	1,—
Câteva note despre cronicile și tradiția noastră istorică, de <i>N. Iorga</i>	—,20
Alte lămuriri despre veacul al XVIII-lea după izvoare apusene. Luarea Basarabiei și Moruzeștii, de <i>N. Iorga</i>	—,40
Răscoala Seimenilor în potruva lui Mateiu Basarab, de <i>N. Iorga</i>	—,30
Cevă despre ocupațiunea austriacă în anii 1789—1791, de <i>N. Iorga</i> . Insemnătatea divanurilor ad-hoc din Iași și București în istoria renașterii României, de <i>D. A. Sturdza</i>	1,—
— I. Tratatul de Paris din 30 Martie 1856	—,40
— II. Anul 1856	1,20
— III. Anul 1857	1,60
— IV. Lucrările divanurilor ad-hoc din Iași și București. — V. Anul 1858. Căimăcămia din Moldova a domnilor Ște- fan Catargiu, Vasile Sturdza, Anastasie Panu	1,—
Partea Românilor din Ardeal și Ungaria în cultura românească (influențe și conflicte), de <i>N. Iorga</i>	—,20
Munții Tâmaș și Tâmașel, de <i>Ioan Pușcariu</i>	—,20
Dinastia lui Radu Negru Vodă în Ungro-Vlahia (Valahia Mare) și Dinastia Basarabilor în Oltenia (Valahia Mică) și în Valahia Mare, de <i>Dr. Atanasie M. Marienescu</i>	1,—
» XXXIV.—Desbaterile Academiei în 1911—1912. (<i>Sub presă</i>).	
» XXXIV.— <i>Memoriile Secțiunii Istorice</i> (<i>Sub presă</i>).	
Breasla Blânarilor din Botoșani, Catastihul și actele ei, de <i>N. Iorga</i> . Pagini din istoria culturală: I. Privilegiul din 1815 al Târgului- Frumos. — II. Din vieța moșnenilor vieri ai ținutului Săcuie- nilor, de <i>N. Iorga</i>	—,50
Insemnătatea divanurilor ad-hoc din Iași și București în istoria renașterii României, de <i>Dimitrie A. Sturdza</i>	1,—
— VI. Anul 1858. Adunarea electivă din Iași	1,—
Turburări revoluționare în Țara-Românească între anii 1840—1843, de <i>Ioan C. Filitti</i>	1,—